

ፍሬ ካድም

ዕልብ ጥብብት 2 ጃንዋሪ 2024

መጀለት ውዛረት ሐርስ

- * ወዕለ ዘርእ ሸንጎይ ወዕፋን
- * ምን ወቀይ መጋብሀት ኣንበጠ ሰባት
- * ሰካውት - ቴውራይ መጋብሀት ኣንበጠ!
- * ሐረሰቶት ዐማር ተመር ሚ ልብሎ?
- * ከልብ-ከደን፡ ሰብብ ሕማም መሸርዐን

መጋብሀት ኣንበጠ ባዶብ

ፈርዖን ተመር ኤራትሮፕ ኣስክ መስተቐበል ባርሀ

መራቀብት ትርፍት ወንግም ሰኔ ለልሐዜ አግደ ኤታን

- 1 **ሕፍዘት ማይ ወትርበት እት ሐሰያት ወግረህ ሐረሰቶት፦** እት ሐሰያት እብ መቃዩስ ለልትቀየስ አክረት ወአሸረዐት እንዲ ትሸቀ፡ ኩሉ ርሕቡ እብ ሃክታር ልትሸረሕ፡ ግረህላ ሐረሰቶት ጋድም-ጣሬሕ ሐቆ ገብኦ፡ እብ ዋጅብ አጣፍሎቱ ወሳወዮቱ (levelling)፡ ሸቡህ ታርር (Slope) ሐቆ ብእቱ ህዩ፡ አሸረዐት-ጨበል ልትሸቁ ዲቡ።
- 2 **መትነፈዕ አዝረኦት ሕሩይ፦** ማይ ወትርበት ሐቆ ተሐፈዘ፡ እት አዝረኦት ሕሩይ ንትዐዴ። እብ ብሕቶት፡ እት መሰል ሰኔት ላቶም ሐረሰቶት፡ እብ ደረጃት ድጌ ህዩ እት እሙር አካናት እት ፍዕል ልውዕል።
- 3 **ሐባባር አዝረኦት፡ ናይ እክል፡ ብቁልያት ወናይ ዜድ ዘርእ (እብ ምእታይት)፦** እት 2024 - 65:17.5:17.5፤ እት 2025 -60:20:20፤ እት 2026 - 55:22.5:22.5፤ እት 2027 ህዩ 50:25:25 እግል ንብጸሕ ካድም ትሩድ ልግበእ።
- 4 **ቡዳዳ አዝረኦት፦** ናይ አዝረኦት ሕሩይ እት ፍሩግ አካናት ወዐዶታት ክምሰልሁ መ እት ነኣይሸ ዳርቃታት ሐረሰቶት እግል ልግበእ ቡ። እትሊ ባደሎት ዘርእ እሊ፡ እክል፡ ብቁልያት፡ ወናይ ዜድ አዝረኦት እት ሕሳብ እግል ልእተው ቦም።
- 5 **አርሐቦት ናይ ዜድ አዝረኦት፦** ሻፍግ ወደማን ለቡ እተይ አፍሪዮት-ዜድ፡ ክምሰልሁ መ እግል ዐለፍ ንዋይ፡ ምን እድር፡ ሱፍ ወፋሱልየት-ሱፍ ዜድ እግል ልትረከቡ፡ ዐማር ናይ እሊ አዝረኦት እት እግል ንተረድ።
- 6 **ንኡሽ፡ ለትመሳነ በርናምጅ ሐርስ ዓይለት፦** እሊ በርናምጅ እሊ፡ እተ በድሪ ለትሸቀ ከዛናት-ነኣይሽ፡ አሸረዐት ወአሸሪም፡ ክምሰልሁ መ እተ ግሪ እሊ ለልትሸቁ ዓያን ማይ እት ፍዕል ልውዕል። እምበልሁ መ፡ በርናምጅ “ደማነት ቅዘእ ለብ መትት እት ኩሉ ወእግል ክሉ” ምን አልፍ ምትር መረበዕ እግል ልትደቀብ ወጅቡ።
- 7 **አከቦት ሰዐር ወበዲል ዐለፍ ንዋይ፦** ከረም ቅዝር አው ምግባይት ዶል ተህሌ፡ ክል ሐረሰታይ አው በዐል ንዋይ፡ እግል ሐል አው ምት ወለዐል ለልአጸንሎ “ባንክ አው መክዘን ዐለፍ” እቱ ሰዐሩ እግል ለአክቡ፡ ክምሰልሁ መ ኩሎም ሐ ጃሙሰ ለታውባም ሐረሰቶት፡ ሐሊት-ሐፋትት ወፕሮቲን ለትክምክም ክሳር ንዋይ እብ ትርበት ለኢሊሐዜ-ሐርስ (Hydroponics) እግል ለአዳሉ ትሉሉይ አትፋዝየት ወሳጅየት ውድየት።
- 8 **ሕርያን አውህር (ምን ንዋይ ዐድት)፦** ንዋይ አሰል ዐድነ ጀላብ እግል ለበርክት ወእተይ ሐሊብ ወሰገ ዐድነ እግል ልብዘሕ፡ አግደ ዲብ ሐ ክምሰልሁ መ እት ዐጣል፡ አባጌዕ ወእንሰ ምሰለ ታውብቶም እት ትትዓውን፡ እት ክል ድጌ አውህር ወጃብ እግል ልትሐሬ ለአሰትህል።
- 9 **አብዘሐት ወጠወርት ተዋብ ደወርህ አፍያት፦** ደወርህ እግል ተዋብ ለነሰአ ዓይላት፡ እግል ደወርህ ዐድነ ቤጭ-ወጃብ እንዲ አትሐቀፈሆሁ፡ እብ ብዘሐሁ ወነዕቶቱ ተዋብ ደወርህ አፍያት እግል ልትደመን ብዘሕ ተዕቢኦት ወድሩስ እግል ነህብ እቱ ወጅቡ። ወጠንያይት መአሰትት ብሐሱ ሐርስ ወመርከዝ አትፋራይ ደወርህ ቀሓውታ፡ ደውርህ ዐድነ እግል አትሓያስ ሕፍዝ ወዱ ህለው።
- 10 **ወሰየት ለሌሰ ቀፎ-ሰሙይ ወዘበናይ ቀፎታት፦** እተይ መዐር እብ ዕጹፋት እግል ለበርክት፡ ክል ጸዋ ሐረሰታይ፡ ምን ልውሕድ አር ናይ ሰንዱቅ (ሰሙይ) ወአርት ዘበናይ ቀፎ ክም ለህሌ እሊ መትጸጋም።
- 11 **ወዘየት አንፋር ሐርሱ፦** 75% እት ደገጊት ወዳሕያት፡ 25% ህዩ ዲብ አቃሊም ወምዲርያት እግል ልግበእ ወጅቡ። እብ ፍንቱይ እግል እት ደገጊት ወዳሕያት ለልትወዘዎ አንፋር ህዩ፡ ንዘም በራምጅ ተአሂል ወመትባዳል ተጃርብ እግል ልትኤተን እሎም ለአሰትህል።
- 12 **ቀየሞት እተይ አዝረኦት፦** እብ ሐዳስ አዜ ማጽአት ለህሌት ዕልማይት ገበይ ለትዳሌት እሰትማረት እግል ልግበእ ቡ።
- 13 **መድረሰት ሐረሰቶት፦** እት ክል ድጌ፡ እት ሐን ዕዛል ዕጩትመ ልግበእ አው ለሰብሰ ዐድ እት ልትጀምዎ ዲብ አካን ምጅልም እግል ትትአሰሰ ወጅቡ። አሰሰት ሌጠ እንዲ ኢገብእ፡ ለሐረሰቶት ወሰብ ምህነት እግል ለአምሐብሮ ዲብ ወጅቦም።
- 14 **ድንሽ ወድንሽ ሞዑም፦** ድንሽ ለእሙር ምውሰሙ እንዲ ዐቀብከ፡ እት ከበሳ ወቀላቅል እብ ብዘሐ ክም ፈሬ ካድም ትሩድ ውድየት። ድንሽ ሞዑም ህዩ፡ አሳሱ እት ደገጊት ወመዳርስ እንዲ ወዳካህ፡ አትፋዝየት ወአትናያት ሰኔ እግል ልግበእ ዲብ ወጅቡ።
- 15 **ኮምፖስት ወጠቢዐታይ ድድ ባልዲን ወሕማማት፦** እት ኩሉ ነኣይሽ ወዐባይ ሓሩስ ጀራዲን፡ ክምሰልሁ መ እብ ኩሎም ሐረሰቶት ክም ፈሬ መትጸጋም። እብ ፍንቱት ለምን ግማመት-አብያት ልትዳሌ ኮምፖስት፡ እት ክል ድጌ ዲብ ፍዕል እግል ልውዐል ተዕቢኦት ትሩድ ወመታብዐት ውድየት።
- 16 **መገን አድሐት፦** እምበለ አሰክ እሊ እት ሸቃይ መገን አድሐት ተጃርብ ሰኔ ለበን እማት ለቡ ዐዶታት፡ እት ታርፍነ ለህለ ደገጊትመ እብ ዐደድ ካሬ እት ክል ድጌ እብ ፍዕል አድረሰት፡ እብ አሳሰለ መጽእ ናይ ሐምሰ ሰነት ሰትራተጅያይ ኤታንፍ፡ አሰክ ሰነት 2026 ታምም መትመዳድ አድሐት እግል ነኣድምን ጅህድ ትሩድ እግል ኒዴ ወጅቡ።
- 17 **ሰጅየት ወሱክ ኑዕየት (Value Addition)፦** እት ክሉ ፈርያት ሐርሱ፡ ወሱክ ኑዕየት (value addition) እግል ልሰበቅ እብ ትሉሉይ አትፋዝየት። እብ ፍንቱይ እት እንታጅ ሐሊብ ህዩ ወሱክ አንወዕ ሐሊብ እግል ልትሰጀዕ፡ እት ሕርያን ናይ ዐድነ ትግበእ ወምን ካርጅ ለትመጽእ ጅንሰ ሐ ሐሊብ፡ ዘበናይ አብሳር አዳቃል፡ ዐቂብ ዓፍየተ ወዐማር ዐለፍ-ንዋይ አክደር፡ እብ ሕሰር ዛይድ እግል ልትሸቁ ዲቡ፡ ወእብ ፍንቱይ ለዕውታም መፍርየት ሐሊብ ህዩ እት ወሱክ ኑዕየት (value addition) ለልትዐደው ዲብ መርሐለት እግል ትዋፈሕ እሎም።
- 18 **መንገፎ እት ክሉ፦** ክሉ ፈርያት ሐርሱ፡ አግቡይ ዐመሮቱ ወዐቂብ ዓፍየቱ፡ መንገፎ (safety) እት ሰልፍ አውሰውያቱ እንዲ ረተባዩ እግል ልትሸቁ ወጅቡ። መንገፎ እንብል እት ህሌኑ መትነፈዕ አላት መንገፎ፡ ነዳሬት ወዓፍየት ፈርያት ሐርስ እት ምድር ሐርሱ፡ ሰንዶቱ፡ ከዘኩ፡ ወዘዎቱ ወብዕድ አሸየእ ሸምል።
- 19 **ጅርቤታት፦** አንፋር አድረሰት ወታብየት ሐርስ (ኤክስቴንሽን) ወእብ ፍንቱይ ህዩ ለዲብ ደገጊት ወዳሕያት ለልትወዘዎ፡ እብ ሐዱ ጅርቤታት እት ዘርእ እክል፡ ሸፍር (ወዘደደት ህዩ እት ኮምፖስት እንዲ አተንከበው)፡ እት ሐን አዝረኦት፡ ጨበል-ለኢሊሐዜ ሐርስ ወብዕድ እግል ለደው ወጅቦም።
- 20 **ተውሰቅ ወንዝም ሐብሬ፦** ለገብኦ ለልትሸቁ መሸሮዕ ወምሰሉ ለልትጸበዋ ወራታት፡ ቀደም መትአንባቱ፡ እት ሸቅል ዲብ ህለ እት መደት፡ ክምሰልሁ መ ሐቆ ተማሙ እብ ይቡስ ወመትሐርካይ ሰወር እግል ልትወሰቅ ወጅቡ። እብ ተውሳክ፡ እግል ሰኔ ከምከሞት፡ ከዘፍት ወሸቃይ ሐብሬ፡ እት ኩሉ ደረጃት እዳረት አሰሰት ንዝም ሐብሬ እግል ልትአንበት ቡ።

ደውለት ኤረትሪያ - ውዛረት ሐርስ
 እብ ፈሬዕ ዕላቃት ዓም እት ክል-ሐል ለትፈግር መጀለት
 ፍሬ-ካድም ዕ.2
 ጃንዋሪ 2024

ሰቡረት ጸበጥ

ከለመት መዳልያይ -----2

መቃባለት:

ምስል መመቅረሐት ወሰብ ወቀይ መጋብህት አንበጠ ሰቦት-----3
 “እብ መቅደረት ሕድድት፡ ለልትሐመድ ሸቅል ነአወቄ ህሌን!”---5
 መራቀብት ቀመማት ሐርስ ዲብ መደት መጋብህት አንበጠ-----7
 ሰካውት - ቱውራይ ወራታት መጋብህት አንበጠ-----17

ምን አሕዳስ ዐባዪ

ወጠንያይ ወዕለ ሸንጫ ወዕፋን-----21
 ዋቅያም ሐረሰቶት፡ እት እተይ ሸንጫ ወዕፋን-----25
 ህጅክ ምስል መመቅረሐት ወዋቅያም ሐረሰቶት ዐማር ተመር---32
 ገማል ተመር እት ቅብለት በሐር ቀየሕ-----35
 ሐረሰቶት ተመር ሚ ልብሎ?-----39

ምን ፈዳብያም ሐረስቶት:

ብጽዓይ፡ ምን ሸቃላይ፡ እት ሐረስታይ-----45

መአሰሰት ፈርያት ሐሊብ አዜብ

ዶር ዛይድ እት ሐሊብ ወፍሪቱ-----47

ልብ ንክሬ

ከልብ-ከደን፡ ሰብሰ ሕማም መሸርዐን -----60

ቴክኖሎጂ ሐርስ -----62

መዳልያይ

ኤርምያስ ሰሎሞን

ሳሕፍዩን

መሐመድ እድሪስ መሐመድ
 ኣድም ሳልሕ (አቡ-ሐሪሽ)
 ከልሹም መሐመድ

አርትዖት

ኣድም ሳልሕ (አቡ-ሐሪሽ)

ለይ-አውት ወግራፊክስ

ኑራ ዑሰማን መሓመድ

አትጋራም ቅላፍ

ዮሴፍ አረገሆኝ (JOሴ)

ረሳም ካርቱን

ሳማንዳሪ ዮሴፍ

ሰወር

አብርሃም ብርሃኔ
 አርዐድም በረኸት
 ሀብትአብ ዐንዲማርያም
 ቶማስ መሓሪ
 እርሻፍ ውዛረት ሐርስ

ዕንዋን መጀለት

ውዛረት ሐርስ፡ ፈሬዕ ዕላቃት ዓም

ዕ.ተለፋን 292-1-182225

ዕ.ሰንዱቅ ቡስጠት 1048

ኢ-መይል፡ fretsaeri@gmail.com

ከሊመት መዳልያይ

ደግሞ 2023 እና ሄለል ጃንዋሪ ለአንበተት ረስምየት መጀለት ‘ፍሬ-ካድም’ ውዛረት ሐረስ፡ እላተ ዮም ዓመትመ እት ነፍሱ ወሬሕ ጃንዋሪ 2024 ምስል ሰነት ሐዳስ እብ ካልኣይት ጥብዐተ ተለው ብህለትኩም ህሌት።

እትለ ጥብዐት ፋግር ለህለ ጽበጥ፡ ወጠንያይ በርናምጅ ዐማር ተመር፡ ዲብ ደረጃት አፍረዮት እንዴ በጽሐ፡ ዝያደት እግል አርሐቦቱ ወዲብ ደረጃት ተሰዲር እግል ዐደዮቱ፡ አሰክ ዐቦት መሻርዑ ልሄርር ህለ። እብሊ ህዩ፡ ዲብ እለ መጀለት፡ ለትሐለፈ ካድም መሸርዕ ተመር ወሰታቲብ ሙሰተቅበሉ እግል ነአድሌኩም፡ ምስል መመቅረሐትለ መሸርዕ፡ ውቁላም ሰብ መቅደረት ተመር፡ ክምስልሁመ ዋቅያም መፍርየት ላቶም ሐረሰቶት ሐርስ ተመር ምስሎም ለገብአት ህጅክ እብ ርሒብ ፋግር ህለ።

ውዛረት ሐርስ፡ ነዘሞት አትሐዘዮት ውቁል ለቡ ወጠንያይ ወዕላታት እት ናይ ሐል በራምጅ እንዴ ኣቲት እግል ትሸቂ እቡ እንብትት ህሌት። እተ ሐልፈ ወሬሕ ሰብተምበር 2023 ህዩ፡ ሰልፋይ ወጠንያይ ወዕለ ሸንጎይ ወዕፋን ዲብ ሆቴል አሰመረ ፓላስ ዋደየት ዐለት። እሉ ለከሰሰ ተቅሪር ፋዬሕመ እትለ ጥብዐት እግል ትርከቡ ቱ።

እምበልሁመ ምስል መአሰሰት ፈርያት ሐሊብ አዜብ ለልአትኣምር፡ ምስል መመቅረሐተ ለገብአት ፋይሐት መቃበለት ተጃርቦም እት ለኣኩ፡ እት ወጀዶት ፈርያት ጅብን ዐድነ ለህሌት እሎም ሐዘት ወናይ ሙሰተቅበል ስታቶም ተውዴሕ እግል ትርከቦ ቱ።

እት ዓሙድ ‘ፈዳብያም ሐረሰቶት’፡ ምን ናይ ዮምየት ሸቃላይ፡ እት ሐረሰታይ ለልብል መውዶ፡ ምስል አሰይድ ብጽዓይ ተወልዴመድህን ወጋምል ጃርዲኑ ለልአትኣምር መውዶ እግል ትርከቦ ቱ። እሊ ሐረሰታይ ምን ሸቃላይ ዮምየት፡ እት ታጅር ሐርስ እብ ከአፎ ክም በጽሐ፡ እግል ትድለው ቱ።

እት ዓሙድ ‘ልብ ንክሬ’፡ እት ሕያያም ብቆት ሰብብ ለህለ ሕማም መሀረሽ ምኑ እግል ንትነጅ፡ ሚ እግል ኒዴ ክምስል ወጅብን፡ እት ከደን ጥሉቅ ነብር ለህለ አክላብ ህዩ እብ ከአፎ ልትሸክክ ወልተውብ ለልሐብር፡ ‘ከልብ ከደን፡ ዔማት ሕማም መሸርዐን’ እብ ልብል አርእስ ለዳለ መውዶ ፋግር ዲብ ህለ።

እት ዓሙድ ‘ዕዙማም ፍሬ-ካድም’ ህዩ፡ መቃበለት - ምስል መመቅረሐት ወሰብ ወቀይ መጋብህት አንበጠ ሰቦት “ሰትራተጂኑ፡ አንበጠ እንዴ ኢነፍር - ዐታብ ዲብ እንቱ አሰረቶቱ ቱ” ለልብል ውብዕድ ጽበጥ ለክምከመት መቃበለት ፋይሐት ምስል ሰብ መቅደረት ጋብሆት አንበጠ ወእተ ወቀይ ለክሰኣም ሐረሰቶት እፍግርት እኩም ህሌት።

ከሰነት ሐዳስ 2024 ሰነት ኬር ወበርከት፡ ሰነት ሰላም ወረሀየት ሊደየ እግልነ እት እንብል፡ ቅራኣት በኪተት ዲብ ካልኣይት ጥብዐት ፍሬ-ካድም!

መቃብላት

ምስል መመቅረሐት ወሰብ ወቀይ መጋብሀት አንበጣ ሰቦት

“ስትራቴጂን፡ አንበጣ እንዴ ኢንፍር - ዐታብ ዲብ እንቱ አስረቶቱ ቱ”

ተሰፋ-አለም ገብረሰላሴ (ጫረ)
ተርጀመት፣ መሐመድ እድረሰ መሐመድ

አሰይድ ቴድሮስ ሰዩም፣ ዲብ ውዛረት ሐርሰ ቅሶም ኤክስቴንሽን ሐርሴ መስኩል ውሕደት መራቀብት ዐለይታይ ባልዲን፣ ክምሰልሁመ ነፈር ወጠንያይት ልጅነት መዳፍዐት አንበጣ ሰቦት ቱ። ፋይሐት ሐብሬ ናይ እሊ ህሩሳሙ ለሀሌን አርእሱ ምን አሳሳ እንዴ ትብገላቱ ለሸርሐ። ከእተ ታምም ጸባዩ ሐብሬሁ።

አሰይድ ቴድሮስ ሰዩም

እት መጋብሀት ዐለይታይ ባልዲን ለልትሀደገ ድወል ቱ። እብ ተዩልል ሓለት ጀወ፡ ዝያድ ሰር ምን ርሕብ ምድረ ባህሊት 70 ሚልዮን ኪሎሜተር መረብዕ፡ እግል መትፋራይ አንበጣ ሰቦት ውጡይ ቱ። ግዋሬ ድወል ዐረብ ወአፍራቀ እተ ክምሰልሀ ውጡይ ሰቦት፡ ወራር አንበጣ ዲብ ሳድፍ ልትረኡ። እብሊ ህዩ፡ ትሉሊት መራቀብት እግል ቱዴ ትትቀሰብ። ከረም ወሐጋይ ለልትፋሬ እቱ ድዋራት ሰቦት ህሊ፡ ለአንበጣ ሰቦት፡ ምን ሰልፋ ኢ.ዳፈ.ዐካሁ ምን ገብእ፡ለልአመጽአ መደረት ቀላል ኢኮን።

ዲብ ሐ.ን ዝላም-ሰሕል፡ ዲብ ረዩም ክፋል ግንራራብ በሐር-ቀየሕ ሐድ 4.7 ሚልዮን ሄክታር ለገልብብ ምድር ኤረትርዮ፡ አንበጣ ሰቦት እግል ልትባዘሕ ቀድር። ምን ሰብተምበር አስክ ኣፕሪል ለከልእ ረዩም ሐ.ን ዝላም ሰሕል፡ እግል መትፋራይ ሰኒ ወአማን ኬልሙ። ዲብ ከረም ከበሰ ህዩ፡ ዲብ ምውዳቅ ጸሓይ ቀላቅል ዐድነ ለልትፋሬ አስከ 2.3 ሚልዮን ሄክታር ለገልብብ ቱ። እሊ ድዋራት እሊ ሸባህ ለሐጭረ ወቅት ዝላም ቡ። ለዝላም መብዘሐ አውካድ ዲብ ወሬሕ ጁን ተአኑብት። ዲብ ሰብተምበር ህዩ ተምም።

ብዝሐ ወአስሐባብ አንበጣ-ሰቦት ምን

ሰነት ዲብ ሰነት ልትፈናቱ። ዲብ ኤረትርዮ እብ ዓመት፡ መጅብ ክል ሰነት አንበጣ ሰቦት ሳድፍ። ሐቆ ሕርዮት ዲብ ሰነት 1995፡ 2006፡ 2007፡ 2013፡ 2014፡ ክምሰልሁመ ዲብ ሰነት 2019 ወ2020 ዲብ ክለን እለን ለትሰመዩ ሰኖታት፡ እብ ጌማም ምን 51 አልፍ አስክ ዲብ 101 አልፍ ሄክታር ምድር ለዐሸለ ወራር አንበጣ ሰቦት ሱዳፍ ቱ። እብ ዓመት ምን ሐቆ ሕርዮት አስክ እሊ ወክድ ጎን፡ ዲብ 520 አልፍ ሄክታር ምድር ወራር አንበጣ ሳደፈ፡ ላኪን ደረር ዐባይ እንዴ ኢ.ወዴ ሐን መራቀብት አተ። መሰለን፡ ዲብ ሰነት 2020 ወ2021 ዲብ ቀር-አፍሪቀ የም አለቡ አንበጣ ትረኡ። ድወል ቀር-አፍሪቀመ ለትኬለመ ወዲብ ሐልፈየ 70 ሰነት ርኡይ ለኢኮን ዐለ። እሊ ወራር አንበጣ፡ ኤረትርዮ እብ ዐወቱ ፈግረ'ቱ። ሐረሰታይ ለልሓብር ወቀይ፡ መራቀብት ሰነት ወጸገም ውዛራት ሐርሴ፡ ድፈዕ ወእዳረት ሕኩመት አቃሊም ለወራር አንበጣ እግል ለአፍሸል ቀድረ።

በዲር፡ ቅሶም መራቀብት ዐለይታይ ባልዲን፡ ሐንቱ ውሕደት ዓቅቢት ዓፍዮት ብቅል ቱ ለዐለ። ዲብ አዜ ላኪን እብ ደረጀት ውሕደት እንዴ ቄሙ፡ ለትፈናተየ ጀሃት ሸምል። ለጀሃት ናይ ሐብሬ ወመደጋግ ቀደም ወራር፡ ታያን አው ተዊር፡ መራቀብት ወአትሳናይ እት ገብኡ፡ ሐቱክ ናየ ሸቅል እቱ ትኩድም። አግደ ወቀይ ፍርዕ ሐብሬ ወመደጋግ ምን ባልዲን፡ ዲብ ኤረትርዮ ለህለ ተዩልል ባልዲን ከፎ ክም መሰል ተአክብ ወምን ናይ መንጠቀት ወእድንዩ ለትመጽእ ሐብሬ ትጀሚዕ ወትፈሰር። ቴለል ዝላም ወምድር አክደር ሚ ክም መሰል ታቤዕ፡ እግል ልምእ ለቀድር አዋይን ዛህረት ዐለይታይ ባልዲን ጌምም ከክለ ለሐብሬ እንዴ ጀምዐ ህዩ እግል ውሕደት ተዊር

ኤረትርዮ፡ ሐቱ ምን እብ አውለውየት

(ሐሰሰ) ለሀይቤ። እብ ዓመት ተዋር ትቀደረ ምን ገብእ ሰነት እብ ግዲደ እብ ርትብት ገበይ ለገብእ ወራት ቱ። ሀይአት ተዋር ዐለይታይ ባልዲን ለልትፋሬ እቱ ወቅት እንዴ አመረት። በራምጅ ትኤትን። እብ አሳሰ ወቅት ህይ ተዋር ነዝም። ሀይአት ተዋር ምነ ትረክበ ሐብሬታት እንዴ ትበገሰት። ወቅት ሸቅል ትነዝም። ሐቀሁ ዲብ ዕሙማይ ታያን ትትዐዴ። ሐቀሁ ህይ። ዲብ ትሉሉይ ታያን ወሕፍዝ ተሐልፍ። ተዋር እብ ዋወር መሻቀዶታት እብ GPS ወሎሩስት እንዴ ተላቱ ለገብእ። ምን መዐደይ ሕዱድ እግል ልምእእ ለቀድር ባልዲንም ምዶል እግል ልምእእ ቀድር? አክል አዩ መትመዳድ እግል ለሀይ እሉ ቀድር? ወእብ ሚ እግል ልትጋበህ ቀድር? ለትብል ሐብሬ ለአትሐላል። መጥመጦ እሊ ፍገራትላ ታያን አሰክ መርከዝ ሐብሬ ተአትሐላል። እሊ ሐብሬ አሰክ ሀይአት መራቀበት ትትዐዴ። ሀይአት ዐለይታይ ባልዲን። ምስል ዕሙማይት መቅደረት ወጽበዋ እንዴ አትመሳኔት። ዐደድ ሰብ መቅደረት። መካይን ርሽሽ ውበዕድ እንዴ ሐዩበት። አውለውያተ ትረትብ። ኩለን ጀሃት ህይ ክል ምዕላይ እጅትመዕ ወተቅዩም ወድዮ። ሀይአት መራቀበትም ሐቀለ ፊራር። ለሸቅል እት መዓል ለውዕል እበ ገበይ ሸቅል እብ ወዳሐት ተአጠፊሕ።

አድረሶት ሸከረት ጋብሆት ወራር አንበጣ ቱ። ክል ሐል ዱሉይ ከክፋይ ስታት ህለ። አንበጦ ቀደም ምጽአቱ እግል መቅደረት አዳም። ቁድረት መጃል ሐርሰ ወቱውረት ተአሂል ልትህዮብ። እሊ ክፋል ናይ አዳላይ ወዐንደቅት መቅደረት አዳም ቱ።

አመርት ጠቢቀቱም ምህመት ቱ። ምስለ አደቡ ሄረርት ለአትሐዜ። ለአንበጦ ምዶል ልትፈረር። ምዶል ነፍር ወምዶል ህይ ሰክብ እግል ተአምር ላብድ ቱ። ቱውረትን እበ ከሰበዉ ተጃርብ። አሰክላመ አሰር አንበጦ ለአሙሩ። ምን ጠባዬዕ ውላዶም ወለዐል። ጠባዬዕል አንበጦ ለአምሮ ምን ልትበሀልመ ሐሰት ኢኮን። ለሐብሬ። እድንያይ መቀየሰ ደረጃት ለሀይ እሊ። እሊ። ሳፍየት ወተፋሲል ለበ ሐብሬ እብ ከሬጠት ለትሸቄት እት ገብእ። እበ ህለ እልክ አላትመ እግል ትትዳሌ ትቀድር። ታሪክመ ክፋል ናይላ ሸቅል ቱ። ሰነት እብ ሰነታቱ ለልትወሰቅ። እብ አካን። እብ ብዝሐ። እተየ ትቀተለ? ሚ ምስዳር ትነሰአት ዲቡ? እብ አምዕል ወእብ ሳዐት ልትሰጀል። ታመት ዒማት ሐብሬ ህሌት። እግል መጽእ በገሰ ለትሰዴ አርደት ሸቅል ተህሌ።

ምስል እድንያይ መዝማት ለህሌት ዕላቀት

ኤራትርዮ፣ ነፈር መዝማት መዳፍዐት አንበጦ ሰቦት ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቀ ወመዝማት መዳፍዐት አንበጦ ሰቦት ምግባይት መንጠቀት ቱ። መዝማት መዳፍዐት አንበጦ ምፍጋር ጸሓይ

አፍሪቀ፣ ሴዕ ዱለት ትከምክም። ምግባይት መንጠቀት ህይ 16 ደወለት ብእተ። ዲብ እለን መዝማት። ዋጅብነ ነአተምም ወርዝቅለ መዝማት ምኑ ንትነፈዕ። ክምሰል ሰራይ፣ ሰብ መቅደረት ወንምየት ለመሰል አርዛቅለ መዝማት ዲብ ረኪብ። ወእት መትባዳላ ሐብሬመ እበ ሐሰት እንሸቄ። ናይ ዐድነ ሌጠ እንዴ ኢገብእ። ዲብል ድወል ለትሀሌ ሐብሬ ኩለ እንጸብዮ። ሸቅል ሸርከት አታመም እግል ሕድ ቱ ለእንሸቄ። ናይ ሳተላይት ሐብሬ እበ መዝማት እንዴ ትመርከዝ መጽእ። እሊ ዲብ ወክድ ተዋር ሰኒ ሴድያይ ቱ። እግል ክሉ እንዴ አትመቃረሐናቱ ህይ በራምጅ ሸቅልን ለእንረትብ።

እምበል አንበጦ ሰቦት፣ ዲብ ኤራትርዮ፣ ዲብ ጋሽ በርክ፣ ሰነት እብ ግዲደ ለኢለአትካርም አንበጦ ዕጩይ ህለ። እሊ አንበጦ ዕጩይ ለእምብሉ። እግል ብቅል-ኩደን ወዘርእ ለልአዜ ቱ። ባርኖሰ አፍርቃመ ምን ቃልሰ ለልትረኡ። ባልዲን መክሩህ ቱ። ማሼለ ውበልቱብ እንዴ ኢበሽል ለልአብዴ ሰራይር አንበጦ ለልትበሀል ጅንሰ ሺቃመ ህለ። ዐለይታይ ባርኖመ ዲብ ሰነት 2018 እት ኤራትርዮ አቲ ዐለ። እበ ኢትምሕክ ምስዳር ሕኩመትን ህይ እት ቅሩብ ሰሪት ደረጀቱ ትከረ።

እብ ዓመት አግደ አንበጦ ለልትፋሬ እቱ አቃሊም ኤራትርዮ፣ ምፍጋር ወምውዳቅ ጸሓይ ጋድሞታት ምንማቱ። ሕዱድ እንዴ ተዐርረ እበ መጽእ አንበጦ ሰቦት ላኪን እት ክሉ አቃሊም ለሳድፍ ቱ። ዲብ ሰነት 2020 ደውለት እብ ተማመ ለገልበበት ዛህረት ዐለት። ሰበት እሊ። አንበጦ እንዴ ኢልትፋሬ ዶክብዴካሁ ምንገብእ። ምን ዐድ አሰክ ግዋሪ እግል ልትዐዴ ቀድር። ሰበት እሊ። ሰትራተጂክ። አንበጦ እንዴ ኢነፍር። ዐታብ ዲብ እንቱ እግል ልብዴ ቡ። ዲብ ሐልፈ ሰኒን ሕርየት። አንበጦ ሰቦት እንዴ ነፍረ አሰክ ከበሰ ለፊግረ ኢትረኡ። እሊ ዐውቴ እሊ እግል ትተላሌ ክሊን እብ ክል ሐሊትን እግል ንሸቄ ለአሰትህል።

መጋብህት አንበጦ አሰክ እሊ እብ ኪማኢ ድድ ባልዲን ትገብእ ህሌ። እሊ አግቡይ እሊ ልሰዕ ዲብ አዳም። ሐዋን ክምሰልሁመ ዲብ ድዋር ለለሀሌ እሉ ተእሲር እኩይ ዲብ ወግም እንዴ አተ። ውዛረት ሐርሰ ዲብል እብ ገበይ ዕልም ሐያት ለተለ አግቡይ መራቀበት እንዴ አተንከበት ጀርቤታት እግል ቲዴ እኩብትት ህሌት። እምበል እሊመ። ለአንበጦ ዲብ መሰለሐትን እግል በደሎቱ። በህለት እት መትት ደወርህ ወሐዋናት ብዕድ እግል አውዐሎቱ። እብ መቅደረት-ኖሰ ለትሰነዐት መሐይባይት አንበጦ ዲብ ጀርቤ ህሌት።

“እብ መቅደረት ሕድድት፡ ለልትሐመድ ሽቅል ነኦዌ ህሌን!”

ዲብ ፊራር መዳፍዐት አንበጠ ሰቦት፡ ክል ነፊር መጅተመዕ ኤረትርዮ፡ መሻረከት ዛይደት ቱ ለለርኤ። ሚርሓይ ዶር አንፋር ውዛረት ሐርሰ ዲብ አካት ዲብ እንቱ፡ ለአግደ መትከሰአት፡ ሸዑብ፡ ጃሽ ወአጅህዘት ሕኩመት ቶም። ለበርናምጅ እግል ልትዐወት፡ ክል ሰነት ስታት ሸቅል ልትኤተን። ሸብር እብ ሸብር ለጉብእ አሸቃልመ ልትረ’ሰም። እሊ ሸቅል ህዬ፡ እምባል አትካራም ሰነት ታመት ለአተላሌ። አሰይድ ኤፍሬም ክፍሉ፡ መሰኡል እዳረት ወማልየት ውዛረት ሐርሰ ቱ። ህቱ፡ ቀደም ሕርየት ዲብ ጃሽ ሐርብ፡ ምን ሰነት 1994 አሰክ ሰነት 2003 ህዬ ዲብ ውዛረት ርዝቅ በሐር እብ ለትፈናተ ደረጃት መሰኡልየት ሸቅ። ዲብ ውዛረት ሐርሰ ህዬ፡ እግል 20 ሰነት ለሸቀ ነፊር ወጠንያይት ልጅነት መራቀብት አንበጣ ቱ።

አሰይድ ኤፍሬም ክፍሉ

ሕኩመት ኤረትርዮ ዲብ ዐለይታይ ባልዲን እብ ዓመት፡ ዲብ መዳፍዐት አንበጠ ሰቦት ህዬ እብ ፍንቱይ፡ ለአንበጠ እንዴ ኢልትፋሬ ናይ መዳሬዐት ዐገል ትተበዕ። አንበጠ፡ ዲብ ዐታብ እንዴ ተዐደ እንዴ ኢነፍር እግል ልሰረት ህዬ ትትጸገም። እብ ጃኦግራፍያይ መካራቱ፡ ምፍጋር ወምውዳቅ ጸሓይ ቀላቅሎታት ኤረትርዮ፡ አንበጠ ለልትፋረክ እቱ ምድርቱ። ለናይ መዳፍዐት ወቀይ ምሰል ፍይሔ ናይለ ድዋራት ሰኒ ርሐብ ቱ። ምሰል ቴለል ዝላም፡ መትመዳድ ወቁሪን መትፋራክለ አንበጠ እግል ልትባደል ቀድር። ዲብ ሒን ከረም አውለት ወሰሕል ሌጠ እንዴ ኢጉብእ፡ ምን ግዋሬ ድወልመ እግል ልምጸእ ሰበት ቀድር፡ ሄራር መዳፍዐት አንበጠ ሰቦት ለኢለአትካርም ሸቅል ጠልብ። ምሰል ሚዛን መደረቱ ለልትመጣወር አህምየት ዐባይ ወመደጋግ ዛይድመ ጠልብ። ሕኩመት፡ እለ ቅድየት እብ አህምየት ዐባይ ክምሰል ልትሸቁ እብ፡ ክል ሰነት ህዬ መትካመ ወሰታት ሸቅለ ዲብ ጠውር ክም ጸንሐት አሰይድ ኤፍሬም ክፍሉ ለሐብር።

“መጋብሀት አንበጠ፡ እብ ዛይደት መሻረከት መጅተመዕ እብ ከግሉ ለጉብእ ሸቅል ቱ። ምን ትደሀረት ደረጃት ህዬ ትትበገሰ። እሊ እግል ልትካሰር ህዬ፡ ዲብ

ክል እዳረት ደዋዬሕ፡ ላሊ ወአምዕል ተዊር እት ወዱ ወሐረሰቶት እት ልትሰአሎ ሐብሬ ለጀምሮ ሰቡላም ቱውረት አንፋር - ሰካውት ህለው እግል” ለበለ አሰይድ ኤፍሬም፡ ለዐበ ሸቅሎም ክምቱ ለሸርሐዩ ተዊር፡ እብ እገር፡ እንሰ፡ ክምሰሁመ እብ አዱግ (ሪፍ) ክምሰል ሸቁ ለአፍህም። ውዛረት ሐርሰ፡ አንበጠ ለህሌ ወኢሊህሌ፡ ሰነት እብ ግዲደ ምን ጠረፍ ዲብ ጠረፍ ታያን ትወዴ። እምባል እሊመ፡ ዲብ ወክድ ወራር አንበጠ፡ መጥ-መጦርለ መጋብሀት ወዲብ ወክድ መጋብሀት ትፋድ ወትሉሉይ ታያን ክም ገብእመ ሸሬሕ። እምባል ተዊር ወሕፍዝ ስርግልት መጋብሀት አንበጠ እግል ቱዴ ለልትቀድር ኢትን።

ሐብሬ ሐለት ቱ። እምባል ሐብሬ ሸቅል ንሱር እግል ቱዴ ኢልትቀድር። ላኪን ለሐብሬ፡ ኩሉ ተጠውራት እግል ትታቤዕ ሰዴክ። ዝያድ ክሉ ህዬ፡ ደረጃት ተጠውርለ አንበጠ ሰኒ ወአማን እግል ተኣምረ ነፍዐኩ። እብ ተውሳክ፡ ምን ሰልፋይት አሰክ ደረጃት ነፊር እግል ትታብዑ ወሚ እግል ትሸቁ ክም ወጅበክ እግል ትቀርር፡ ለልትገልብብ ፍይሔ ምድር፡ አክል ሚ ነሐር አዳም፡ ሄራርለ ሸቅል ወብዕድ እግል ትረትብ ሰዴክ። ምን ሐብሬ ለራትዐት እንዴ ትበገሰ

ለልዳሌ ስታት ሸቅል፡ ደማን ለትሀይብ ፍገራት ሰበትብ፡ ላብድ እግል ልግበእ ክምሰል ቡ አሰይድ ኤፍሬም ለአፍህም። ምን ራሰ ዱሚረ አሰክ ራሰ ቁሳር ዲብ በጽሕ ርሕብ አርድ፡ ክሉ እግል ለትገልብብ መቅደረት እግል ተሀሌ ትቀድር ገብእ? ለልብል ምህም ሰኣል እግል ልምጸእ ቀድር። እትሊ ዲብ በልሰ አሰይድ ኤፍሬም፡ “ለህለ እልነ ምድር ሸቅል ምን ቅያሰ ወለዐል ርሐብ ቱ። ነሐር አዳምን ላኪን ሰኒ ሐድ ቱ። ምናተ ለህለ እግልነ ዐደድ አዳም፡ እብ መትካም ዛይድቱ ለነአትባዘሐ። ሰበት እሊ፡ አንበጠ ብቀት እንዴ ኢሰብብ አምኣት ኪሎሚተራት ዲብ ልሄርዮ፡ ምን ጠረፍ ዲብ ጠረፍ ስርጉል ናይ መዳፍዐት ወቀይ እግል ተአውቁ ቀዲር ቀለል ኢትን” እት ልብልቱ ለሸሬሕ።

እሊ ሸቅል እሊ ለልዐውት ጋር እግል ትፍህሙ ክቡድ ምንግቱ፡ ቀደም እለ እግል ሰኒን ለሸቀ እበ ለትረከበት ተጅርበት ሸቅል፡ ለህሌት ውሕደት ወመርዲት ሕድ፡ በዳራት ወመትሰባል ክምሰልሁመ ውቅል መሰኡልየት ሸቅል ናይለ ሸቁ አንፋር፡ ገሌ ምን ምስጢር ናይለ ገብእ ወወልተላሌ ለህለ ዐውቱታት ክምቱ ወዴሕ። እምባል እሊመ፡ እብ ትሉሉይ ለጉብእ እጅትመግትመ ህሌ።

ዲብ ኢጅትመዕ ጌማም ውጃህ፡ ኦትባገቦት ወሰይሖት ገብኢ። እሊ ክሉ፡ እግል ቲዲ ለልአቀድር ህዬ ምን ተሐት አሰክ ለዐል ለትጎደቀ ርቱብ መትጎዛም ሸቅል ወድቁብ ገለድ ወማርሒት ሰበት ብና ቱ።

እብ አሳሰ ሐብሬ አሰይድ ኤፍሬም፡ ቀደም ወግረ ወራት ፊራሮ መዳፊዐት አንበጠ። ኢጅትመዕ ገብኢ። መክተብ መርከቢ ውሕደት መራቀብት ወመዳፊዐት ዐለይታይ ባልዲን ልግበኢ ወወጠንያይት ልጅነት መዳፊዐት አንበጠ። ለበርናምጅ እግል ሰርገሎት ጸገም ትሩድ ወዱ። ሰበት እሊ፡ ዲብ መደት ሸቅል ደለ ዲብለ ፊራሮ ለወዐለት መጅሙዐት፡ ዱቅሪ ለፊራሮ እግል ጌመሞት ዲብ ኢጅትመዕቱ ለትኦቱ። ሸቅል ከኦፊ ክምሰል ወዐሉ፡ ለትረሸረሸ ስራይ መካሪቱ ከፎ ክምሰል ዐሉ፡ አክል ሚ ስራይ ክምሰል ትረሸረሸ፡ ፍገሪት ናይሊ ትወዐለ ሸቅል ከፎ ክም ዐለት፡ ቅያሰ ሰሪት አው በደ አንበጠ አክል አዩ ዐሉ፡ ሚ መታክል ሳደፊ፡ ወሸማል ወመርበዩ ከፎ ዐለ ለልብል ወብዕድ ሰኣላት እብ ፋዬሕ ልትህደግ እቡ። ለትረክ ነቃስ እግል ኢልትደገም ህዬ መራቀብት ትርድት ተኣተላሌ።

እዳረት ወማልየት ውዛረት ሐርስ ቀደምለ ፊራሮ፡ ዲብ መደት ፊራሮ ወሐቀህ ለኢለኦትካርም ወቀይ ትቀድም። እግል ሰነት እብ ግዲደ እበ ትኤተነ ስታቲብ ሸቅል እንዴ ትበገሰት ህዬ፡ እብ ወቅት እንዴ ትካፍሉ እግል ለአሸቄ ለቀድር መዳሊት ትወዱ። ምሰለ ሸቅል ለልትመጣወር ጅንሰ ወብዘሐ ኣላት ረሸረሸት ልዳሌ። አሰርየት ድድ ባልዲን ኣላት፡ መካይን ወፔትሮል ተኣዳሌ፡ አንፋር ትየምም፡ እግል መናበረት ለገብኢ ሴፈ ወብዕድ ህዬ ልትዳሌ።

“ ዲብ መደት ፊራሮ ለከድም ሳብት መራቀብ ብከ። ዲብ መራቀብ፡ እግል መንበረት አንፋር ለገብኢ ሎጂስቲክ ልዳሌ። ሕክመትመ ለወጅብ መሳሪፍ

ተህይወት። ምን ቅርሪ፡ እምህሚ፡ ግራት፡ ጋድም ሐሊብ፡ ሸዕብ፡ እምቤረጫ፡ አሰክ ዐሰብ-ገሕር ህዬ እንበኤሕ። ለሸቅል ላሊ ወአምዕል ሰበት ለኣተላሌ፡ ኣላት እትሳል ሐብሬ፡ ምን ሰነት ዲብ ሰነት ዓቤናሁ” እት ልብል ህዬ፡ አሰይድ ኤፍሬም ክፍሉ፡ መሰኡል እዳረት ወማልየት ውዛረት ሐርስ ወዱሕ።

“ምሰለ ፍይሐ ለልትመጣወር ጽብዋ ህለ ገብኢ?” ለልብል ሰኣልመ ቅዱም እቱ ዐለ። ለወቀይ ዐቢ፡ እብ ካሬ ጽብዋ ወኣላት እንዴ ኢገብኢ፡ እብ ዛይድ መትሰባል አንፋርቱ ለልትዋጀህ። ለልኣትዐጅብ፡ እበ እግል መደት ረያም ለሸቀየ ሴዕ መኪነት ሌጠ፡ እግል መደት አልፍ ኪሎሚተር ሪም እግል ልገልብብ ክምሰል ቀድር፡ ለወቀይ ቀሊል ክምሰል ኢትን ወዱሕ እግልከ። ብዕድ ዲብ ፊራሮ መሻክል ህለ፡ ገሌ ነቅሰ ምንክ ከኢከፊከ፡ ክምሰልሁመ ከራብ ሳድፊከ። ለወራት ሐቱ ዶል አንበተት ምንገብኢ፡ እግል ተኣትካርም ሰበት ኢትቀድር ላኪን፡ መካይን ዲብ ከርብ እቱ ወክድ አውመ እግል መካይን ሕሽኩብ ምድር ዶል ሳድፊከ፡ መጽዕን መትካፊዕ ላብድ ቱ። አዱግ፡ አግማል ወዲበ ግምጫይ ምድር እብ እገር ዲብ ትዔርር ሸቅየት ሕርያን ለኣለቡ እግል ትትዐደዩ ለብክ ተሐዲ ቱ። ሰበት እሊ፡ ፊራሮ መዳፊዐት አንበጠ ድሰፕሊን አው እንድባዋ ሸቅል ወወልል ዛይድ ለጠልብ ክምቱ አሰይድ ኤፍሬም ሸሬሕ።

እብ አሳሰ ሐብሬ አሰይድ ኤፍሬም፡ ለሰነት እብ ግዲደ ጸብጦም ለህለ፡ ዲብ ምውዳቅ ጸሓይ ቀላቅል ለህለ አንበጠ ዕጩይ ቱ። እሊ፡ መብዘሐ ምን ምፍጋር ጸሓይ ሱዳን እንዴ ትበገሰ ለለኣቱ እት ገብኢ፡ ምን ምዴርየት ተሰነይ አሰክ ድዋራት ገሉጅ ወብዕድ አካናት እት ለአሰሐብብ ልትረኤ ህለ። ሐትሐቱ መደትመ አክሰ ከበሳታት

እት ፈግር ምድር ሐርስ እቱ ለዐሸል ልትረኤ። እሊ ህዬ፡ እግል ናይ ምፍጋር ጸሓይ ቀላቅል ፊራሮ ወሱክ ወቀይ ክምሰል ጠልብ ሰበት ወድዩ፡ ለጸንሐ መትጎዛም ወጽባዋ ኣላት ወደቀ ክም ልትካፈል እግል ቲደዩ ለቀሱብ ቱ።

አንበጠ ሕዱድ አለቡ። እብ ምድር ወበሐር እንዴ በትከ፡ ምን ደውላት አሰክ ደውላት እግል ልትዐዴ ቀድር። ሕዱድ ለልትዐርሬ ባልዲን መብቅያይ ሰበት ገብኣቱ ህዬ ዲብ በርናምጅ ለይዐለ እት ፈርር ለለኣቱ አንበጠ ምን ቅያሰ ወለዐል መብቅያይ ቱ። ምን ሰነት 2019-2022 ሕዱድ እንዴ ተዐደ ለመጽእ ሰኢ ኬልም ላቱ ወራር አንበጠ ዐለ። እብ ሰዳይት ወታመት መሻረክት ሸዕብ ወቅዋት ድፊዕ፡ እብ ዐውቱ ክምሰል ጋብሀወ ህዬ አሰይድ ኤፍሬም ለሐብር።

“ቅዋት ድፊዕ ዲብ ሰልፍ ክሉቱ ለልትረተብ። ዲብ ሞጅ ረከሰ ሞጅ ለዐለ ወራር አንበጠ፡ ለኢሻረክት ውሕደት ይዐለት። እግል መሰል፡ ዲብ አግደ መትፋረዩ አንበጠ ላቱ ቀላቅል ምፍጋር ጸሓይ፡ አንፋር ክፈል ጂሽ 22፡ አክል-ሕድ ክም አንፋር መዳፊዐት አንበጠ ውዛረት ሐርስ ቶም ለሸቄ ወለልአወቁ። ሰበት እሊ፡ ውዛረት ሐርስ፡ ዲብ መጋብሀት ለሻርኮ አንፋር ቅዋት ድፊዕ፡ ሸዕብ ወእዳራት፡ ሕሽመት ዛይደት ክምሰል ተኣሰትህሉም እግል እወዱሕ እፈቱ።” ዲብ ልብል አሰይድ ኤፍሬም ሐምዴሁ ለኣትሐላልፍ። ግረ እላመ ዛይድ ናይ መዕነውየት መትሰባል ሸዕብ ወጂሽ እንዴ ተሓበረ እቱ። ለዲብ ምድር ለልትፋራ ልግበኢ ወምን መዐደይ ሕዱድ ለመጽእ አንበጠ፡ መደረት እንዴ ኢለአመጽእ እግል ልጋብሁም ታመት ደማነት ክም ቡ፡ አሰይድ ኤፍሬም ክፍሉ መሰኡል እዳረት ወማልየት ውዛረት ሐርስ ለአክድ።

መራቀብት ቀመማት ሐርስ ዲብ መደት መጋብሀት አንበጦ እግል መንገድ ወድ አዳም፡ ንዋይ ወድዋር

መንገድ ድዋር፡ እትሰልፍ ለትትረተብ ደማን ነቢር ተ። ዲመ እብ አውለውየት እንዴ ትረኤት ሆይ፡ እት ፍዕል እግል ትውዑል ወጅብ። ወጠንያይ ቅደይ ቴለል ድዋር፡ እብ ትሉሉይ ምህር ወተኔሂል እግል ሊዚድ ዲቡ፡ ሕርያን እንዴ ኢጉብእ ዋጅብማ ተ። አምር ዲብ መንገድ ለሊህሌ እሉ ዶር ሰኔ ውቁል ተ። ዲብ ፊራሮ መጋብሀት አንበጦ ለሻርክ ክፈፍል መጅተመዕ፡ ናይ መንገድ ጠለቡ እሰልፍ እግል ልትበለሰ ቡ። ኑዕየት ሰራይ አው ድድ ባልዲን፡ ናይ ሸሽሸት አላት፡ ናይ መንገድ አግቡይ ልብሰት ውብዕድ፡ ዝያደት መራቀብት ወመታብዕት ለትሐዝዮም። ለሰብቡ ደረር ቀሊል ሰበት ኢኮን፡ መትደጋግ ትሩድ ጠልብ። ለወቀይ፡ ቀደምለ ፊራሮ፡ ዲብ ወክድ ፊራሮ ወግረ ፊራሮቱ ለጉብእ። ውዛረት ሐርስ እብ ገቢይ ቅሰም ከደማት ቀዋኒን ወመራቀብት እግል እሊ ውብዕድ ወራታት ቱ ለትሰርግል። ምር ምኑ መራቀብ ቀማማት ሐርስ ተ።

አሰይድ ቃልኣብ ሀይሌ፡ ዲብ ቅሰም ከደማት ቀዋኒን ወመራቀብት ውዛረት ሐርስ፡ መሰኡል ውሕደት መራቀብት ኪማእያት ሐርስ ክምሰልሁመ ነፈር ወጠንያይት ልጅነት መራቀብት አንበጣ ተ። ሁቱ፡ ድድ ባልዲን ወእተይ ለልአዘይድ፡ እግል ሸቦብ ወሐዋናት እንዴ ኢሰምም፡ እብ ዋጅብ ወሳፊ መትነፊዕ ዲብ መግሉ እግል ልውዑል፡ ቅሰም ከደማት ቀዋኒን ወመራቀብት እብ ተሰትህል ክምሰል ከድም ዲቡ ቱ ለልአፍህም። እሊ ለከሰሰ ቃኑናይ አትአመርት ክምሰል ህለ ሆይ ሸፊሕ።

እሊ ቃኑናይ አትአመርት 2006/114 እት ገብእ፡ እብ ሰበት አሰክ ቀበት-ዑድ ለልአቱ መትነፊዕ ድድ ባልዲን፡ አግቡይ ጽብጠት ወሸኻት ድድ ባልዲን እብ ፋይሕ ለወዴሕ ተ። እምበል እሊመ፡ ተፋሲል አሰክ ዑድ ለአቱ ዲብ ህለ ለትሰመሐ እሎም ድድ ባልዲናት ክምሰል ህለ ወዴሕ። እግል ቀማማት ሐርስ ለዋሌ መምርሒታት ክምሰል ህለ አሰይድ ቃልኣብ ለሐብር። ድድ ባልዲን ዲብ ዓፍየት አዳም ሐዋን ወድዋር ዴራይ ሰበት ገብእ፡ መንገድ አዳም

አሰይድ ቃልኣብ ሀይሌ

ወድዋር፡ እግል አድመኖት ክም አግደ ሀይፍ ክምሰል ልትከደም እቱ ሆይ እብ ተውሳክ ወዴሕ።

ኤረትርዮ፡ ሐቱ ምን ዲብ ቀደም መፋረዩ ባልዲን ለልትረከብ አው እግል ወራር ለትቀለዐዩ ድወል ሰበት ተ፡ ትሉሉይ ዛህራት አንበጦ ሰበት ወመደረቱ ሳድፊ። ዲብ መሕበራይት መናበረት ወእቅትሳድ መጅተመዕ እግል ልተበዞ ለቀድር መሻክል ቀሊል ኢኮን። ሰበት እሊ፡ ምሰል ፍይሐ ወቁሪ ናይለ አካን፡ ድድ ባልዲን መትነፊዕ ዋጅብ ክምቱ፡ አሰይድ ቃልኣብ ሸፊሕ። ምናተ፡ እሰልፍ መንገድ ሰበት ትትረተብ፡ ለሸቅል ምን ሕፍዝ ክምሰል ልትበገሰ፡ እብ ተዋር ለሐብራ ክምሰል ተሐየበት ሆይ፡ ሚ ወዲብ እየ ወእብ ከአፎ ለልብል ሰአላት እብ ፋይሕ ክምሰል ልትበለሰ እቱመ ለአፍህም። አሰማም ባልዲን ምን ማይ ለብእቱ ድዋራት፡

ዐወለ፡ ዘረ ወመሓዛት-መዓሞን፡ አዳም ወሐዋን ምን ነቢር እቱ ድዋራት እግል ሊሪም ወጅብ። ለፊራሮ እንዴ ኢተአኑብት ዲብ ለሻርክ ክል-ነፈር፡ ተዕሊም ወተኔሂል እንዴ ተሆየቡ። መምርሒታት ወቀዋኒን ክምሰል ልትሐበሩ፡ እግል ሊደዩ ለወጅብ ወኢወጅብመ እብ መትአያስ ክምሰል ለሐብሩ አሰይድ ቃልኣብ ሸፊሕ። እብ አሳሰ እሊ ዲብ ሐልፊ ሰኒን እግል ሸቦብ ወጃሽ ተኔሂል ወተዕሊም ሆይብ ክምሰል ዐለ አሰይድ ቃልኣብ ወዴሕ።

ተኔሂል ወተዕሊም ዲብ ምግባይት አካን ወመርከዙቱ ለልትሆየቡ። መዋ-መጦርለ ናይ ተዕሊም ወተኔሂል በርናምጅ፡ ፋይሕ ወራት መራቅበት ገብእ። ምን ሰነት 2019 ወእንሰር፡ ፋይሕ ምን መዐደይ ሕዱድ ላቱ ወራር አንበጦ ዲብ ትረኦ እቱ ወክድ፡ ለናይ መራቀብት ሸቅል ዲብ ትውቀለት ደረጃቱ በጽሐት። መንገድ ቀደም ክሉተ ለትትረተብ። ሰብ መቅደረት መንገድ ዲብ ምግብለ ሸቅል እንዴ ገብአው፡ እግል መትፈርረት እግል ልራቁባም ለልትቀደር ክሉ እት ፍዕል ክምሰል ወዐለ ለሐብር።

ወራታት መንገድ፡ ዲብ ቀደም ፊራሮቱ ለልትሰርገል። ተኔሂል እበነት አሳሰ ናይለ ሸቅል ተ። ዲብ እሊ መጃል እሊ ዝያድ ክልኤ አልፍ ላቱ አዳም ተኔሂል ናሰአም ህለው። ምንለ ሰሰ አቃሊም ለትወከለው መሻርካት ናይለ ተኔሂል፡ ጠባዬዕ ድድ

ባልዲን፣ ቀመም ወመደረቱ፣ ደረጃት ብቁቱ እብ ዋጅብ ደርሰው። እብ ፈርድመ እግል መሻቀዩ ወመትነፈሰ ለከሰሰ ሌጠ እንዴ ኢጉብእ። እብ ሰበት ደሐኖም፣ ዓፍዮቶም ወለልትከዘኖ እቡ ኡብሳርመ ተእሂል ናስኢም ቶም።

“እንተ ህሌከ ምንገብእ፣ አሰሐባብ አንበጠ ትራቅብ። አሰሐባብ አንበጠ ሀወንክ ምንገብእ፣ እተይ ሐርስ ወምድር ርዕዮ ልትሐፈዝ። እተይ ዐበ ምንገብእ፣ መጅተመዕ እብ ሳክብ ደሚር እግል ልንበር ቱ” ዲብለ ልብል አፍካር ለልአተንክብ ምህሮ ክምሰል ልትህዮብ ቱ ህዬ፣ አሰይድ ቃልኣብ ህይሌ ለልሐብር።

እብ አሳሰ ሐብሬ አሰይድ ቃልኣብ፣ ክልኤ ገበይ መንገድ ዕንዳቂ ህለ። ህቱ ህዬ፣ ናይ ብሕተ ወምድ ኣው ናይ ሕበር ዕንዳቂ። እብ ብሕተ፣ ክል ነፈር፣ ኮምፕላሰንዮ፣ ዕማም፣ ዝህራት፣ ጓንቲ፣ ስቲባሎኒ መተንፈስ እግል ልትለበስ ወጅብ። እብ ሐያት ቤዕ፣ ሸረ ወአትባካት አለቡ። ዲብለ ግም ኣው ናይ ሕበር ለልትበህል ዕንዳቂ፣ ገረዋይን፣ በዳይል ናይ እሳት ወብዕድ ከዛናት ህለ። እሎም መብዝሐ ወክድ፣ ሰጢዋ ኣው ነዜሕ እተ ሳድፍ እቱ ወክድ ነፈሶ። እምበል እሎም፣ ሰጢዋ ዲብ ከርስ ምድር እግል ኢልሳድፍመ እሉ ለሰቴ ዐዋምል ልትረሸረሸ።

‘ዲብ ወራት ምን ቅሩብ ለሸቅዩ ጀሃት ሕኩመት ህለዩ ማሚ?’ እተ ልብል ሰኣል፣ እግል መንገድ ለከሰሰ ዝያድ ክሉ ምስል ውዛረት አርድ፣ ማይ ወድዋር እብ መቅሬሕ ክምሰል ሸቁቱ አሰይድ ቃልኣብ ለሸሬሕ።

ለሸቅዱ ወለልአወቅዱ አሸየእ ክምሰል ለሐብርም፣ ዲብ ሸክት ኣምዕሉ ለሐልፈት ድድ ባልዲን ህዬ ምስሎም ክምሰል ሸቁ እንዴ ወሰከ ለአበርህ። እብ ተውሳክ ውዛረት ዓፍዮት፣ ውዛረት ተዕሊም ቅሶም ምህሮ እግል ዐባዩ፣ መአሰሰት ንዋይ ወዘርእ ኤረትርያመ ምስሎም እንዴ ትመቅረሐው ለሸቁ ክምቶም ለሐብር።

ደወ ድድ ባልዲን ስሙም ጸበጥ ብእቱ። ዲብ ዓፍዮት ኣዳም፣ ሔዋን ወድዋር፣ መደረት እኪት እግል ልሰብብ ህዬ ጠቢዒ ቱ። እሊ እግል ሀወኖት ወዲብ በሕ ብቅት እግል ክርዮቱ እብ ትሉሉይ ሰበት ልትከደም፣ ወቀይ ዐቢ እት መጃል መንገድ ስርጉል ህለ። እግል መረሸሸት መካይን ወደማን ለበ ገበይ እግል ወረደት፣ ዲብ ጋድም ሐሊብ ደረጃት በቃዕቱ ለዐቅበ ዐቢ መሕጸብ መካይን ብኩይ ክም ህለ አሰይድ ቃልኣብ ለሐብር። እብሊ ህዬ፣ ለዲብ ከደን ልትሐጸበ ለዐለዩ መካይን፣ ዲብ እግል ልትሐጸባ ቱ። ክሉ ኣላትመ ዲብ እግል ልትወረዕ ቱ። ሰበት እሊ፣ ዲብ ጋድም ሐሊብ እንዴ ተሐጸበዩ አሰክ ኣካናተን እግል ሊጊሳቱ። እሊ ተጠውር ዐቢ ቱ። ምስል ወቅት ህዬ ዲብ ብዕድ ንቀጥ ናይ ኣተላላይ በርናምጅ ክምሰል አሰይድ ቃልኣብ ለአፍህም።

ዲብ ደንገበ ህዬ፣ ፈዛዕት መጅተመዕ እግል ሊዚድ ሰበት ቡ፣ ምስል ዕላቃት ግም ውዛረት ሐርስ እብ መትዓዋን፣ ናይ ተዕቢኣት ሺድዮታት፣ ሐብሬ፣ ፖስተራት ወብሮሸራት ናይ ኣዳላይ በርናምጅ እግል ልተላሉቱ። እብ ተውሳክ፣ እብ ዒማት ኣክባር - ትልፍዝዮን፣ ጀሪደት ወሬድዮ

ትሉሉይ ተዕቢኣት እግል ልግበእ ክምሰል ወጅብ አሰይድ ቃልኣብ ለአትፋቅድ። አንበጠ ልትረኤ ወኢልትረኤ እብለኢከሰሰ፣ ለተዕቢኣት እግል ለአትካርም ሰበት አለቡ ኣግደ ህዬ ኣንበጠ ዲብ ልትፋሬ እቱ ድዋራት እግል ኑብር ሸዑ ወጃሽ፣ ለኢለአትካርም ናይ ኣትፋቅደት ምህሮ ወተእሂል ሂበት እብ መትኣደስ እግል ልትከደም እቱ ኣትፋቅደ።

ሐዲስ ተጠውር

ምን ክሉ ኣቃሊም ለተኣከበ ሐድ 2000 ለጉብእ ዐባዩ እብራቁ ስራይ ድድ ባልዲን ልትክሬ እቱ ለዐለ ክምሰልሁመ ሐድ 300 ምግባይ ቅያስ ለቡ እብራቁ በራሚል ዲብ ምግባይ መክዘን ድድ ባልዲን ደወ ዲብ ደዕሮ ጳውሎስ ተክዚኑ ህለ። እሊ ኣግርበት እሊ፣ እብ ደወ ድድ ባልዲን ምንኩል ኣው ካሰሕ ሰበት ቱ እብ ዋጅብ እግል ልትሐዘብ ወልትከዘን ቡ። እሊ እግል ልግበእ፣ ውዛረት ሐርስ ምስል እድንያይት መዝመት ነብረ ወሐርስ (FAO)፣ ሐቱ ሐጸቢት ወጭፍላቂት በራሚል ላተ ማሸን ዲብ ዳዕሮ ጳውሎስ ክምሰል ትተክል ወዳት። እሊ ማሸን እሊ፣ እግል ዎሮ እብራቁ ላቱ በርሚል ዲብ ሐድ 30 ሰ.ሚ. ዕክ እግል ትጨፍልቁ ትቀድር። እሊ ሸቅል እሊ ዲብ ሰር ጁን 2023 ልትኣምበት እት ህለ። እት ክል ምዕል ህዬ ምን 40-50 እብራቁ በራሚል ልትሐጸብ ወልጨፍላቅ ህለ። እብሊ ጌማም እሊ ለቀደም እሊ ተህደገ ብዘከሐ በራሚል ምን ረይም፣ ዲብ ከርስ 2 ወርሕ ወሰር እግል ልትመም በርናምጅ ህለ።

ማሸን ጨፍላቂት በራሚል ክሉስ ዲብ ሸቅል

“ዲብ ኢዳይም ቴለል፡ ዝያድ ዳይም ለትሸቄ ምርወት ህሌት እግልነ!”

“እብ መዕጸም፡ ኦርወሐትከ እንዴ ኢትፊቴ፡ እብ መቅርሕ ወተሐይሰ ተሐምቅ ለለሐብን ወቀይ ሰርጉል ቱ። ወቅቱ ዐቅብከ እሉ ምንገብእ፡ ኦካት እብ ሸፋግ እንዴ ኦመርከ እብ መቅሬሕ ሸቄከ ምንገብእ፡ መሐገዝ ወነቃሰ ሐቆመ ኦትመምከ፡ ካፍየት ቅወት በሸር ወበደለ ሸቃለ ሐቆመ ረተብከ፡ እግል ኦንበጠ ሰቦት እግል ትጋብህ ክቡድ ኢኮን። ዲበ ሐልፈ ስኒን ለትከሰበ ተጃርብመ ቀሊል ኢኮን።” እት ልብልቱ መስኡል ፈሬዕ ዐማር ብቅል ወወቁል መመቅረሓይ መዳፈዐት ኦንበጠ ኦቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ኦሰይድ ተሰፊት ገብረእግዚኣብሄር ለወዴሕ።

ህቱ፡ ክምሰል መስኡል ናይሰ ፈሬዕ እግል 18 ሰነት ሻቂ ህለ። ምን ጃምዐት ጅመ - ኦቶብዩ፡ እብ ዕመማይ ሐርሰ ለደሐረ ኦሰይድ ተሰፊት፡ ዲብለ ናይ ሰልፍ ሰኖታት ሕርየት፡ ዲብ ምዴርየት ሐማሴን - ለጎ ዐንሰበ ዲብ ኦቅሊም ጋሽ በርከ - ምዴርየት ፎርቶ ሳወ ወገሉጅ፡ ክምሰል በዐል መቅደረት ወመስኡል መክተብ ሐርሰ ምዴርየት እንዴ ገብኦ ሸቀ። ዲብ እሊ ኦዜ ሸቄ እቱ ለህለ እንዴ ኢልትቀየርመ ዲብ ኦቅሊም ምግብ ምዴርየት ሰረጀቀ እብ ምህቱ ከድመ።

ኦንበጠ ሰቦት፡ ሰሜቱ ክምሰለ ተሐብሩ፡ ኦዳም እብ ብዝሐ ዲብለ ኢልትሐረክ እቱ ድቀራት ቱ ለፈሬ። ዲብ ሐዳ፡ ሞሉል ወሕፋን ቴለል ጀው እብ ብሕተ ጸንሕኩ፡ ዝላም ክምሰል ረክበ እበትወቀለት ደረጀት ልትባዘሕ። ቁሪን ወብዝሐ ልትፈናቴ ዲኢኮን፡ ለበዝሐ ክፋል ግንራራብ በሐር ቀየሕ ናይ መንጠቀትን እግል መትባዘሕ ኦንበጠ ወጡይ ቱ። እሊ እንተሃዘያይ ሐሸረ እሊ ኦግደ ዲብለ ከረም ሰኔት ለተህሌ እቱ ሐንቱ ዝያደት ለልትባዘሕ።

ዲበ ሐልፈ ስኒን፡ ወራር ኦንበጠ ለልትህደግ ደረር እንዴ ኢለኦጀሬ ትጋብህ። ምር ምን ትጋብህ እቡ ኦግደ ዓምል፡ እብ ማርሐት መክተብ መርከዚ ወብረት ሐርሰ ለልትክም ወልትመቃረሕ

ኦሰይድ ተሰፊት ገብረእግዚኣብሄር

ሸቅል፡ ምን መትኦሳሰ መራክዝ ሰበት ለኦሰብዴ ክምቱ ኦሰይድ ተሰፊት ለሐብር። ዲበ ኦቅሊም፡ ዲብ ገልዐሎ፡ ፎር፡ እምቤረሚ፡ ወቂር፡ ሸዕብ፡ ጋድም-ሐሊብ፡ ግራት፡ ማርሰ ግልቡብ፡ እምህሚሚ ወቅርራ፡ ምሰል ሓድረት ሓለት መራክዝ ልትኦሰሰ ወሸቁ። መትኦሳሰ ናይ እሊ መራክዝ እሊ፡ ምን ቅሩብ ወእበ ሐጨረት ገበይ ሸቅል እግል ልሰርገል ሰዴ።

“ እግል መትሰባል ኦንፋር እብ ዝያታት እግል ትወሰፋ ለልትቀደር ኢኮን። ሰብ መቅደረት ወሰዋንን መካይን፡ ምን ጽብሕ ምድር ሳዐት ኦርበዕ ኦምዕል እብ ግዲደ እንዴ ወዐለው ኦምሱይ ኦሰክ መራክዝምቶም ለለዐይር። ዲብለ ትርድት ሐፋነት ለብእቱ መጸምእ፡ እግል መራር ካቤት ጸሓይ ልክህሎ። ምን ሸቅል እንዴ ኦቅበለውመ እንዴ ኢለግርፎ እግል ናይ ፈጅራት ሸቅል ልዳለው። ደወ መለኦ፡ ጌማም ሸቅል ወዳ። ክምሰል ደረረው ህዩ ሸውዩ እንዴ ዓረፈው እሰብሕ ልትብገሶ” ዲብ ልብል ርቱብት ወድቅብት መራቀብት ለጠልብ ሰርጉል ወቀይ ክምሰል ለኦወቁ

ኦሰይድ ተሰፊት ለሐብር። ምሰል ምግባይ መተብ ወብረት ሐርሰ ለሰምተ ዕላቀት፡ ትሉሊት ወለኢተኦትካርም ክምተ ህቱ ሐብሬ ዱቅሪ ምን ወኦሰክ እግል ትብጸሕ ሻፍግ ረድ-ፍዕል እግል ልትህዩብ ክምሰል ሰዴ ሸሬሕ። እብ ተውሳክ፡ ራቴዕ ጌማም ዳይመት ሓለት ሸቅል ናይሰ ፊራር ቱ። መትክምመ ምን ወጠኒያይት ልጅነት መዳፈዐት ኦንበጠ ኦሰክ ኦቅሊም፡ ኦሰክ ምዴርየት፡ ምን ህዩ ኦሰክ መርከዝ ልትክሬ። ዲብ ክል ምዴርየት ኦንፋር ሰካውት ወሰብ መቅደረት እብ መዕጸምቶም ለሸቁ። ምግባይ መክተብ እግል ክሉ ሰኦቶም ዲብ ወቅቱ እብ ሸፋግ ሰበት በልሰ እቱ ህዩ ለወራት እብ ዐውቱ ትሰርገል።

ሰዳይት ዲበ ትትሐዜ እቱ ወክድ፡ ዲብ ብዕድ ምህነት ለህለው ኦንፋር ወብረት ሐርሰ፡ ዲብ መጋብህት ኦንበጠ ክም ሻርኮ ገብእ። ለሸቅል ልጡም ቱ። መጃሚዕ ተዊር ለዐበ ሸቅል ለኦትባገሰ። እበ ሐብሬ መጃሚዕ መዳፈዐት ወመራቀብት ኦሰክ ለዐበ ወቀይ ልትዐደየ። ዲብ ክል ሸቅል፡

እበ ትሉሉይ ለልትሰርገል ተዕቢኣት፡ ምህር ወተኣሂል ሸዑቡ እዳረት፡ ጃሽ ሸዕቤ፡ ወዘያድ ክሉ ህዬ ቅዋት ድፈዕ ዛይደት መሻረከት ቦም። እብሊ ህዬ መጋብሀት ድድ ኣንበጠ ሰባት፡ ወጠኒያይ በርናምጅ ክምቱ ኣሰይድ ተሰፊት ለሐብር።

ዲበ ሐልፈ ሰኒን ረዩም፡ እብ መቅደረትን ድቁብ ሸቅል ሰርጉላም ሕን። ምናተ እብ ዒማት ኣክባር እንሸርሐ ይዐልን። ምን ግዋሬ ድወል ሕዱድ እንዴ ተዕደ እግል ልምጸእ ክምሰል ኣሰተብዳቱ ዝያደት እግል ልትንሸር እቡ ለኣሰብደ። ወእብሊ ዝያደት ተእሲር ወደ። ምን ሰነት 2018 ኣሰክ 2020 ዲበ ዐለ ሰኒን፡ ቀደሙ ባጽሐ ለይለአምር ድዋራት እቱ ሰበት ትረኣ፡ እግል ሰልፍ ኢነት ኣሰክ ደህላክ ወኣደብሐ በጽሐነ። ሕኩመት ቀደም ለሀ ድድ ባልዲን እዱሊት ሰበት ዐለት፡ ሕዱድ ኣላት ወመቅደረት ኣዳም እንዴ ወዴ፡ ወቀይ ዐቢ ኣውቁነ። ምስጠር ናይ እለ ዐውቱ እለ ህዬ ክእሉል ተጃርብ ወእብ መትኣያሰ ለገብእ መዳሊት ቀደም ሸቅል ዐለ” ለበሊ ኣሰይድ ተሰፊት፡ ዲብለ ወዱወ ሸቅል እግል ደሕነት ለታብዖ ኣንፋር መራቀብት ምስሎም ክምሰል ልትፈረር ወለኣወቁ ለኣፍህም።

ሸቅል ወግቡይ ሸቅየት መጋብሀት ኣንበጠ ኣግደ ዲብ ሐብፊቱ ለልተንኩቡ። ክል ክሚነት እብ መሕብራይ ጂኦቅራፍያይት ኣካን ትትዋሉ። እብ

ተውሳክ ኤለክትሪንካይ መሐበሪ ኣንበጠ ዱቅሪ እንዴ ተሐላለፊ፡ ኣሰክ ሮመ በጽሕ። ኣሰይድ ተሰፊትመ ክምሰል ውቁል መመቅረታይ መጋብሀት ኣንበጠ ናይለ ቅሊም እግለ ምን ምዴርያት ለትቀርብ እቱ ሐብፊ፡ ዱቅሪ ለኣልፊ። ኣንፋር ሰካውት (መሐብረት) ናይለ ኣቅሊም መትኣያሰ ዛይድ ቦም። እግለ ተሀዩቡም ምህር ወተኣሂል እብ ተጅርብት ግበወ። እብ ዕምር ምን ክሎም ለበጠ ኣሰይድ ሰዲድ ግግል እግል መሰል (እብ ሰበቱ ለዳለ ክቱብ ዲበ ተሌ ሰፍሐት ህለ) እበ ቡቱ ክእሉል ተጃርብ፡ እብ ኣሰር እግር ኣንበጠ ብዝሐ ወኣካን ኣንበጠ ለኣምር። ክሳብ ረዩም ድዋራት ‘ሐብል ቀጢን’ ሕዱድ ቅርረ ዲብ ልሂርር ሐብፊ ለለኣክብ መሰል ስኔት መሐብራይ ናይ ኣቅሊምም ቱ። ሰበት እለ፡ ህቱ ወብዕዳም ኣንፋር ሰካውት እምበል ካፊ ኣላት ወመዋሰላት

ዝያድ ክሉ እብ ድሀር መትናየቱ፡ እብ መትሐሳር ዛይድቶም ሸቁ ክምሰል ህለው ኣሰይድ ተሰፊት ልሸህድ እሎም።

ለበጠ መታክል ኣው ተሐዲ መሐገዝ ወሕዲነ ኣላት ቱ። ሕዲነ መካይን ረሽረሾት ለበጠ ተሐዲ እንዴ ገብእ ለኣተላሌ ህለ። ለወቀይ እበ እግል መደት ረዩም ለሸቀየ መካይንቱ ገብእ ለህለ። ሰበት እለ፡ እለ ፋዬሕ ጋድሞታት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ እብ ምተሐት ዐሰር መኪነት እግል ትሸቀ እቱ ሰኒ ድቁብ ወዲብ ሸቅል መታክል ለከልቅ ቱ። ምስሎም እግለ ሸቅል ገጽ ግረ ለልሰሕብ ከራብ መካይን ሳድፍ። ሰበት እለ ወሰኮት መካይን እግል እብ ሸፋግ እግል ልትነሰእ ለወጅቡ፡ እግለ ሸቅል ገጽ ግረ ለትሰሕብ ዛህረት መዳፈዕት ኣንበጠ ናይለ ኣቅሊም፡ እት ዶሉ ምሰዳር እግል ትትነሰእ ወትቀደረ ዐለ። ሰበቡ ለበጠ

ሽቅል ዲብ ፊራሮ መዳፈዎት አንበጠ ተዋር ቱ። ሰበት እሊ፣ ዲብ ረአሰለ እግል ለሀሌ እለን ለወጅብ ብዝሐ። እግል ተዋር ለገበአ መካይን ሰባት ሰጅ ለሊሐልፈ ቅወት ዛይደት ወሐለት ለበን ብቅዓት እግል ልግበአ ወጅብ።

ዲብ መዳፈዎት አንበጠ ክሉቅ ለሀለ ፈሀም ወመሻረከት መጅተመዕ። ዲብ ትወቀለት ደረጃት ቱ ባጽሕ ለሀለ። አንፋር ቅዋት ድፈዕ። እዳረት ወሽዐብ ናይለ አቅሊም ዲመ መጦርምቱ

ለልትዐንደቀ። ሰበት እሊ፣ ለተርፍ ምኖም። እግል ሀለ እሎም ጠብዐታይ አሸየእ አደቀቦት ወጠወርት ክምቱ አሰይድ ተሰፊት ለሐብር። ዲብ ናይ ሕበር ሽቅልመ። አሰልፍ ወሐቀ ምስል ሽዐብ እዳረት ወጅብ። እግል ምስተቅበል እግል ለሽቅዮም ለቀድር ጌምም ክምሰል ገብእ አሰይድ ተሰፊት እብ ተሰዋክ ሸፊሕ።

“መሐገዝ አላት መቅደረት አዳም ሐቆመ ተመት እግልኑ። ምሽክለት ክምሰል ኢተሀሌ እግልኑ። ምን አቶብዩ

ለመጽአ ወራር አንበጠ። ዲብ ጋብሆት ለትረአ ሽቅል ሰመዕ በሲር ቱ” ለቤለ አሰይድ ተሰፊት። ለረሸፋሹ ደወ ሰመም ወቅትላይ ሰበት ገብእ። ዲብ ረአሰለ ልትነፈጋ እብ ናይ መንገፍ አላት። ቀደም ወግረ ፊራሮ። መርመረ ደም ገብእ እሎም ሰበት ኢህለ። እግል ፊራሮ እብ ዐውቴ ሰርገሎት። መሐገዝም እግል ልትመም እሎም ክምሰል ወጅብ ትፋኑ።

እግለ ኢልትቀደር ለቀድሮ - ሰብ መቅደረት ሐርስ!

ዲብ መዳፈዐት ዐለይታይ ባልዕናት እብ ዓመት፣ ዲብ መዳፍዐት አንበጠ ሰቦት ህዬ እብ ፍንቱይ ገብእ ለዐለ ፊራር፣ ስርጉል ክምቱ አስክ እለ ስጅልት ለህሌት ፍገሪት እኩደ ለህለ አማን ተ። ምናተ፣ ለገብአ ወራት እብ ዋጅብ እግል ልትቀየስ ሰቦት ቡ፣ ሚ ትሸቀ? እብ ከአፎ ትሸቀ? ለህለ እሉ ተሐዲ ወአግቡይ አርህዮቱ ሚ መሰል? ለልብል ሰአላት እግል ልቅነጽ ወዋጅብ በለስ እግል ልርኩብ ላብድ ገብእ።

ፊራር መዳፈዐት አንበጠ ሰቦት፣ ዐውል ቃሊ ለደፈዐ እቱ ወቀይ ክምቱ ሰመዕ በሲር ቱ። እለ አማን እሉ፣ ሰር ምን ዕምሩ ዲብ ሸቅል መዳፈዐት አንበጠ ሰቦት ለሓለፈ አሰይድ ሐጎስ ገብረትንሳኤ ለልሸህዱ ቱ። አሰይድ ሐጎስ እግል ዝያድ 22 ሰነት እብ ምህነት ዕልም ብቅል ለሸቃ ቱ። ዲብ እሊ ወክድ እሊ ህዬ፣ መሰኡል ፈሬዕ ወብረት ሐርስ ምዴርየት አፍዐበት እንዴ ገብእ ሸቄ ህለ። ምዴርየት አፍዐበት ሐቱ ምነ ውጡይ አካናት መፍሬ አንበጠ ሰቦት ክምቱ፣ ጂአግራፍያይ መትመዳዱ ህዬ፣ ምን ሕዱድ ሸዕብ አስክ ጠረፍ ቅሮረ ክምሰል ልትመደድ፣ ዐዶታት ወእዳራት ደዋዩሕ ሸበርቅ፣ ማርሰ ቆበዕ፣ ማርሰ ግልቡብ ወድርባቡ ህዬ ዛሕረት አንበጠ ሰቦት ለኢልትፈንቴ ምኑ አካናት ክምሰልቱ ለሐብር።

“አትራዛቅ እንዴ ኢገብእ፣ ሸቅል ፈዳብ ዲብ እንሸቄ ጸንሐነ። ምኑ ዲቡ ሰነት 2007፣ ሰኒ ብዙሕ ፊራር መጋብህት ድድ አንበጠ ሰቦት ለኩብር እቱ ቱ። ዲብ ሰነት ለህ፣ ክል ነፈር ላሊ ወአምዕልቱ ትሸቀ። አበው ወሐው ናይለ ምህነት እንዴ ኢደርፎ መርከዝ እንዴ አሰሰው ትፈረረው። እግል መሰል ናይ ፍዕል መደርሲን ሐርስ ለዐለው ክረ መርሐም አሰይድ ኪዳኔ ነጋሲ (ተብዕብ)፣ ወአሰይድ ጅን አበዓጅ እግል ምህነቶም ለደፍዐዉ ዐውል ወለአርአዉ መትሰባል ዲብ መጋብህት ድድ አንበጠ ሰቦት ዲመ እንዴ ትከዘረ ለኩብር ሰኒ ዐቢ ወቀይ ቱ።” እት ልብል ህዬ ሰይድ ሐጎስ ምነ ብዙሕ ሐድ ፈቅድ።

አሰይድ ሐጎስ ገብረትንሳኤ

“ ወድ ሚን አደም ዳይም ኢተን። ዳይም ወቀይ ሐቆመ ሸቀ ላኪን ትምሳል ቱ። ሰቦት እሉ፣ ክልነ ዳይማም ይሕነ። ለአዜ ህሌነ፣ እግለ ሐልፈው እግል ነዐርዮም ቱ። እግል ዐድከ ወሸዑብክ ፍዕል ሰኒ እንዴ ወዴክ ሐሊፍ ላኪን ናይ ደሚር ገናዐት ለከልቅ ሰቦት ገብእ እግለ እብ ምህነት መደርሲን መሰል ሸቅል ለገበአ እግልነ ሐውነ፣ ዲመ ንፍቀዶም” ልብል። እግለ እብ መትሰባል አንፋር ለትሰርገለ መጋብህት ዶል እንሸሬሕ፣ እግል ሸቅል ወአግቡይ ሸቅየት መጋብህት አንበጠ ዲብ ምዴርየት አፍዐበት እንዴ አሸረ አሰይድ ሐጎስ፣ “ ምዴርየትን ምን 300 አስክ 400 ኪሎሜተርቱ ለልትመደድ። ዲብ ምህም ድዋራት፣ ናይ ዶሉ መራክዝ አሰሰነ። ለዐቢ ሸቅልነ ላኪን ተዊር ቱ። ዲመ ታየኖት ዲመ ተያን ሐብሬ እንወዴ። እምበል ታያን ካሬ ሕፍዝ ስርጉል ወቀይ እግል ልሰርገል ኢቀድር። ምሰል ክሉ ለህለ እግልነ ተሐድያት ወመሓግዝ ህዬ እበትታቀደረነ መቅደረት ዲብ እንሳሰር እንሸቄ ህሌነ” እግል ልብል እብ ሐብን ሸሬሕ።

ዲብ መጋብህት አንበጠ ዲብ ክል ሰነት እብ ምግባይ መልተብ ወብረት ሐርስ ስታት ሸቅል ልትረሰም። ርቱብ አሰሉል እንዴ ተበዐ ህዬ አስክ ተሐት ልትከሬ። ምን ተሐትመ አስክ ለዐል ሐብሬ ትትሃዩብ። መትባዳል ሐብሬ ኢተአትካርም። ቀደም ፊራር ለልትክእለል ሐብሬ እግል ሸቅል

ምህም ዶር ህለ እሉ። እተዩ፣ ከም መትመዳድ ወብዝሐ ተአመረ ምንገብእ፣ ሸቅል ሰኒ ልትሸቄ። እግል መትዝሞም አግቡይ ሸቅየቶም ለሰዴ ቅየም ሸቅል ሰቦት ልተበዩ ክምሰል ለዐውቶም ቱ አሰይድ ሐጎስ ገብረትንሳኤ ለሊሐብር።

“ዲብ መደት ፊራር፣ እት ፈር ወንተርቱ በራምጅ ሸቅልነ ለአነአምር። ሸቅል ዲብ ክሉ ልትካፈል። ጽብሕ ምድር ሳዐት ሐምሰ አስክ አካን ሸቅልነ ንትብገሰ። አምዕል እብ ግዲደ ዲብ ሸቅል እንወዕል። ዶልዶልም ምን ገጽ ላሊ ለእንሸቄ እቱ አውካድመ ዐለ። ግረ ሸቅል ጌማም ሸቅል ገብእ። ለዐለ ሸቅል ወአግቡይ ሸቅየቱ እብ ቁሪነ እንጌምሙ። ምኑ እንዴ ትብገሰነ፣ ናይለ መጽእ በርናምጅ ሸቅል ንኤትን” ወሰክ። መሰኡል ፈሬዕ ወብረት ሐርስ ምዴርየት አፍዐበት አሰይድ ሐጎስ ገብረትንሳኤ።

አሰይድ ሐጎስ እንዴ አትሉ፣ “ምሰጢር ዐውቴነ መትዝሞም ቱ። እሊ ህዬ እግለ ህለ እግልነ ሕድት መቅደረት ወሕዱድ አላት ወመሸቀዩ እንዴ አትባዘሕነ እግል ንሸቄ ሰዴነ። እብሊ ህዬ ዲመ አንበጠ እንዴ ኢፈርር ክሉ ነአበድዩ ህሌነ። እበአማን፣ ሸቅል ዐቢ ክምሰል ሸቄነ፣ ግረ ሸቅልቱ ለነአምሩ። እግለ ኢልትቀደር ለመሰል ዕሸል አንበጠ ክምሰል ቀተልናህ፣ ገናዐት ለትሰመዐክ፣ ፍሬ ካድምነ እንረክብ” ህዬ ልብል።

ክምሰል ዲብ ክሉ ገብእ ለህለ መጋብህት ድድ አንበጠ ሰቦት፣ ለሶም ተሐዲ መሐገዝ መካይን ቱ። ዲብ ገብእ ሸቅል ፋዬሕ አካናት፣ ሕዱድ መካይን ቱ ለልትፈረር እቱ። ምናተ እበ ብክ እግል ትጻገም ሰቦት ብክ፣ ለመጋብህት ወጸገም እበ ዲብ እዴክ ለህለ አላት ሰቦት ልተላላ። እንዴ ኢልሰርገል ለተርፍ ሸቅል አለቡ። ብዕድ ምሰል ሰም ሸቅየት ቀሊል ወቀይ ኢተን። እሊ ህዬ እበትቀደረት ገበይ ናይ መንገፎ አላት ወልባሰ እንዴ ወዴካቱ ለልሰርገል። ለአስክ እለ ለኢተዐወተው እቱ ወቀይ ዐቢ ቀደም ወግረ ፊራር ርቱብ መርመረ ዓፍየት ገብእ እሉም። እሊ ህዬ ደማንት ሐይቶም ሰቦት ገብእ፣ ዲብ ምስተቀበለ

እት ፍዕል እግል ልውዕል እብ ሰእየት ልታከዩ ለህላ ቲ።

አሰይድ አድም ሳልሕ፡ መስኦል መክተብ ሐርስ ምዴርየት ቅሮራ ቲ። ምን ሰነት 2008 ወሐር ዲብ እሊ ፋይሐት መጋብሀት ወራር አንበጠ ሻርክ ህለ። ምዴርየት ቅሮራ፡ ሐቲ ምን እግል መትፋራይ አንበጠ ሰቦት ወጡይ ላቲ ድዋራት ቲ። “አንበጠ ለኢፈፊ እተ ኣካን ይህሌት” ለልብል አድም፡ “ዝላም ሐቲ ዶል ቀዋራት ምንገብእ፡ ዲብ ምዴርየትን አንበጠ እብ ሸፋግ ቲ ለልትረኤ። እብ ዓመት ምን ጠረፍ ኣስክ ጠረፍ ምዴርየትን እግል አንበጠ ለኢትወጠ ኢህለ። ለአግደ ወእብ ትሉሉይ ለንትሐረክ እቲ ድዋራት ላኪን ሐብል-ቀጢን፡ መልዒት፡ ሀዳሪት፡ ሻካት፡ መሰባር፡ ሸንኩለትን ወሐሰመት ቲ።

ምን ምግባይት ኣካን ኣው መርከዝ ዲብ ልትብገሰ እቲ ትሉሉይ ታያን ወምሩ ወዴ። ተዋር ምን ዐባዩ በራምጅ ሸቅል መጋብሀት አንበጠ ሰቦት ቲ። ዲብ ሐልፈ ዐሰር ሐምሰ ሰነትመ አድም ሳልሕ እምበል ኣትካራም ድቁብ ወቀይ ክምሰል ዐለ ለሐብር።

“ዲብ ባካትን ለደቀብ ወለትኪለመ ሸቅል ዲብ ሰነት 2019 ቲ ለትጋዩሰ። ለሰነት ለህ፡ ክልኣት ገጽ ለዐለ እሉ ወራር አንበጣ ቲ ሳደፊ። ዲብ መንጠቀትን እንዴ ፈረ ለመጽኦ አንበጠ ዐለ። ለትመክረህ ህዩ ሕዱድ እንዴ ተዐደ መጽኦ። ለእብ ሱዳን ወኣቶብዩ ለኣቲት ወራር አንበጠ መብቅያይት ተ ለዐለት። ‘ናይ ድዋራትን ሸቅል እንዴ ኣትመም’ ዲብ እምብል እቲ ለዐልን ወክድቲ ለመጽኦ። ወቅት እኩቲ ለሐልፈ። ሸዐብ ወጃሽ እብ ሐርስ እግል ጋብሀት ትጸገም። ተዐወትን እቲ ህዩ!” እት ልብል ለዐለ ታሪካይ ሐደስ ሸሬሕ። “ምስጢር ዐውቲ መጋብሀትን አንበጠ ሰቦት” ልብል አድም ሳልሕ፡ “ናይ ሕበር ሸቅል ወመቅሬሕ ቲ። እህትማም ዛይድ ወጸገም ትሩድ ዲብ ሰርገሎት ነጋብሀት አንበጠ ዶር ዐቢ ኣግደ። ምግባይ መክተብ ወዛረት ሐርስ፡ ፈሬዕ ወዛረት ሐርስ ኣቅሊም ወምዴርየት እንዴ ትመቅረሕን ሰቦት እንሸቁ ንትዐወት እቲ ህሌ። እምበል እሊ እዳረት፡ ሸዐብ ወጃሽ እብ መጃሚዕ እንዴ ትነዘመ ዲብ ፊራሮ

አሰይድ አድም ሳልሕ

ሰቦት ሸቁ፡ ለወራር እግል ንትዐወት እቲ እንዴ ኢፈርር እግል ነኣብድዩ ቀደርጎ። ለትወቀለት መታብዐት ወመዳሊት ሰቦት እንወዴ፡ ምስል ስም ድድ ባልዲን ሰቦት እንሸቁ ላኪን ቀደም ወግረ ፊራሮ መራቀብት ዓፍየት መትፈርረት እግል ልግበእ ወጅብ” እት ልብል ህግያሁ ለኣተምም አድም።

አሰይድ ሐሰን ጅምዕ አድሪሽ፡ መስኦል መክተብ ሐርስ ምዴርየት ሸዕብ ቲ። ሐቆ ሕርየት ኣስክ ዐግሎ ምህር ለተሓበረ ኣሰይድ ሐሰን፡ ኣስክ ሳምናይ ፈሰል ዲብ እንዴ ትወለደ ለዐበ እተ ሸዕብ ደርሰ። ናይ ካልኣይት ደረጃት ምህርሁ ዲብ ቦርዲን ጠብረ ሐቆለ ደርሰ ዲብ 18ይት ደውረት ክድመት ወጠን እግል ለኣትምም ኣስክ ሳወ ትክረ። ናይ 12 ፈሰል እምተሓን ክምሰል ወደ ህዩ ዲብ ኩልየት ሐመልማሎ እንዴ ደሐረ ዲብ ሸዕብ እንዴ ትረተብ እብ ምህገቲ ሸቁ ህለ።

ሸዕብ፡ ፋዩሕ ናይ ሐርስ ወራታት ለገብእ እተ ምዴርየት ቲ። ሐረሰቶት ናይለ ድዋራት እብ መሰኖ-ለሚ (spate imigation) እግል ልትሐረሰ እቲ ምን ለኣሰብዴ ዝያድ ዎር ዘበን ሓልፍ ህለ። እን ሰማን እዳራት ደዋዩሕ ለልትክምክም ሸዕብል ምዴርየት እብ ዝላም ከረም ወእብ ዐግምት ወራታት ሐርስ ሰርግል። ምናተ ዐለይታይ ባልዲን እብ ዓመት፡ አንበጠ ሰቦት ህዩ እብ ፍንቱይ ናይለ ድዋራት ለዐበ ተሐዲ ጋብእ ጸንሐ።

“ሸዕብል ምዴርየት፡ ሳድፍ ለዐለ ወራር አንበጠ እብለትፈናተ ኣግቡይ ጋብህ ምንመ ዐለ፡ መስኦልየት መጋብሀት

አንበጠ ናይ ሕኩመት ወቀይ ዲኢኮን ክሉ ለሻርክ እቲ ናይ ሕበር በርናምጅ ሸቅል እንዴ ቤለ ለሐሰብ ይዐለ። እብ ክሰስ እሊ ፈህመ ወኣምርመ ይዐለ። ዲብ ኣብደዮት አንበጠ፡ እብ ታምም ወውቁል ኣግቡይ ሻርክ ይዐለ። ምናተ ፍዕል ለዐበ ምህር ቲ። ዲብ ሰነት 2007 ለሳደፊት ዛህረት ዐባይ አንበጠ፡ እግል ልፍዘዕ ወልፍህም ወእብ መትኣያስ እግል ልሸቁ ኣተቅደረዩ። ዲብ ሰነት ለህ፡ ወራር አንበጠ ምን ገርህት እንዴ ሐልፈ ዲብ መዲነት እብ ግዲደ ዐሸለ። ኣስክ ከርስ ኣብያት ለኣተ አንበጠ ዐለ። ግረ እሊ እብ ክለ ሐለቲ እግል ልትጸገም እህትማም ዛይድ እግል ለርኤ ኣሰተብደ” ልብል። ኣሰይድ ሐሰን ጅምዕ፡ ለሸዐብ ዲብ ሰነት 2013 እብ ፍንቱይ ህዩ ዲብ 2018፡ 2019 ወ2020 ለኣርኣየ መሻረከት ዛይደት ወመጋብሀት ድድ አንበጠ እት ልትዐጅብ።

“ፈዳብያም ወሕሱራም ኣንፋር ሰካውት ኣው መሐብረት ብነ። ዲመ ብጉሳም ወእዩሳም ቶም። ዲብ ክሉ ድዋራት ቶም ለልትሐረኩ። ለኢኬደወ ድዋራው ኣካናት ሐብሬ ለኢረክበ እተ እቲ ድዋራት ኢህለ እግል ልትብህል ቀድር። ለሰኒ ለልትሐመድ ኣግቡይ ሸቅሎም፡ እብ ምዴርየት እንዴ ኢገብእ እብ ደረጃት ወጠን ለለሐሰቦ ወለሸቁ ሰቦት ገብኣውቶም። ቅዋት ድፈዕ፡ ናይ ተውሌ ወቀይቲ ለለኣወቁ እግልነ። ዲብ ሰርገሎት ናይለ ዶሮም እብ ቃላት እንዴ ሸርሐክ ለልትሐለፍ ኢኮን” እት ልብል ልሸህድ ኣሰይድ ሐሰን ጅምዕ።

ሸዕብ፡ ዲብ መደት ታያን ወመጋብሀት ክምሰል ምግባይት ኣካን እንዴ ገብኣት

አሰይድ ሐሰን ጅምዕ እድሪሰ

ቱ ለትኩድም። ምስል ምግባይ መክተብ ውዛረት ሐርሰ መስኩሊን አቅሊም። እብ ሕበር ፋዬሕ ናይ ታያን ወቀይ ገብእ። ዲብ ገብእ ለህለ ታያን አክል ሕድ ክምሰለ ዲብ ዕስክርየት ለገብእ ናይ ስለለ ወቀይቱ እግል ልተበህል ቀድር። ዲብ ዕስክርየት መቅደረት አባይክ። አካን አባይክ። ሐረከት አባይክ ሐቆመ ይአመርኩ። ለለአደሚዕ ህጃም እግል ተሀርሰ ወእግል ትትዐውት ኢትቅድር። እግል አባይክ በክት ሀብክ ምንገብእመ አረይ ህጃማ ወፈሸልቱ ለትገብእ። ሰበት እሊ ተዊር ዲብ ትወዳ ለገብእ ሕፍዝ። አሳሲያይ ዓምል ስርጉል በርናምጅ ፊራሮ መዳፈዐር አንበጠ ሰቦት ክምቱ። አሰይድ ሐሰን ጅምዕ ለሐብር።

እግል ሕሱራም ወእዳሳም አንፋር ሰካውት ናይለ ምዳርየት ሌጠ እንዳ ኢገበእ። እግል ሸብ ወጃሽ ሸዕቢ አንፋር ቅዋት ድፈዕ ለአመርከዘ በርናምጅ ተእሂል ወተዕሊም ልትሆብ። ለፊህምመ ምን ሰነት ዲብ ሰነት ለዐቤ ህለ። ናይ መትደጋግ ወናይ መንገፎ አግቡይ ህዬ ሸበህ ለሐሳ ቱ።

ድድ ባልዲን ፍገራት ስሙም ቀመማት ቱ። ሰም። ዲመ መብቅያይ ቱ። ለእለ ደገግክ ደገግ ዲብ መደት ፊራሮ። ተማታም ሕድ ለኢተርፍ ቱ። እብ ምኪነት ለልትሸረሸ ድድ ባልዲን ደረር ዐቢ ህለ እሉ። ክል ደወ ናይ ደረር ለሰብብ ሸሬሕመ ቡ። ፈርሀት ናይ እሊ ስሙም ደወ እሊ እብ ዮም ፈጅር እግል ልትሐሰብ እቱ ወጅብ። እብ ፍንቱይ።

እብ ትሉሉይ አስክ ሸቅል ለልትፈረር በዐል መቅደረት ሐርሰ። ምቀደም ወግረ ፊራሮ መርመረ ደም እግል ልግበእ። ክምሰለ ናይ ብዕዳም ሰብ መቅደረት ፊን አሰይድ ሐሰን ጅምዕ ቱ።

መስኩልየት ሰብ መቅደረት ሐርሰ ዲብ መዳፈዐት አንበጠ ሰቦት ተረት ዐባይ ቦም። አክል ሕድ ክምሰለ አንበጠ። ሕዱድ ለኢፈንቱ። ህቶምመ ዲብ ክሉ ጀሃት ልትፈረር። እብ መቅሬሕ ወመትሰዳዳይ ሸቁ። እግል ለህሌ ሕዲን ሰብ መቅደረት መሻቀዩ እንዳ አትባዘሐው ሸቁ። “ እላየ አካንዬ እለ ሌጣተ ለትከሰእ” ለልትበህል ሸቅል አለቡ። ምን አቅሊም ዲብ አቅሊም ዲብ ልትሐረኮ እግል ልሸቀውመ ብገሳም ቶም። እሊ ህዬ መትአያሶም ወመትሰባሎም እግል ፊራሮ መዳፈዐት አንበጠ ለዓብዩ።

አሰይድ ዳዊት አንገሶም። መስኩል መክተብ ሐርሰ ምዳርየት ባጽዕ ቱ። ምን ጃምዐት አሰመረ። እብ ዕሉም ብቅል እብ ዲግሪ ለደሐረ። ዲብ ሰነት 2006 ዲብ አቅሊም ቅብለት በሐር እንዳ ትረተቡ። እግል ሐልፈየ ዐስር ሰቦዕ ሰነት እብ ምህነቱ ሸቁ ህለ።

“ዲብ ፊራሮ መዳፈዐት አንበጠ እብ እህትማም ምን 2013 እግል ልሸቁ አስተብደ። አቅሊምን ምር ምን እግል መትፋራይ አንበጠ ሰቦት ውጡይ ላቱ ድዋር ቱ። ሰበቡ። ሸብህ ሸምሸም ቱ። ምን ሰላሰ ዲግሪ ሰንትግረይት ወለዐል ሐፋነት ቡ። ጠላለት ወአቀዋፍመ ህለ። ዲብነ ሌጠ እንዳ ኢገብእ። ዲብ ግዋሬናመ ወጠት አካን ረክብ። ሰበት እሊ። ሸብህ ናይ መጋብሀት ምሰዳር እግል ልንሰእ ላብድ ቱ። ለዐበ ሸቅልን ታያን አው ተዊር ቱ። እብ ሰለስ አግቡይ እንሰርግሉ። እት ክል ሰነት ምን ወሬሕ አክቶበር አስክ ፊብሩዋሪ ለአክብት። ምስል ከረም አውለትመ ታያን እንወዳ። ዲብ መደት ፊራሮ ወግረ ፊራሮ ለሸቅል ኢለአትካርም። ተዊር ምስል ምግባይ መክተብ። ዲብ ክል ንቅጠት ለልትረተብ ነፊር አንፋር ሰካውት እዳረት ደዋዬሕ እንሰርግሉ። ፊራሮ አንበጠ ሻፍግ ቀራርቱ ለእሉ ጠልብ። ሻፍግ ወናይ ክል ምዕል ምስል ምግባይ መክተብ ሐብሬ መትባዳል ጠልብ። ዲብ ፍንቱይ ወቅት ርቱብ አሰሉል እግል ትተበዕ ለጠልብ ኢኮን። ምግባይት አካን። ዲብ

አሰይድ ዳዊት አንገሶም

አዳላይ ድድ-ባልዲን ናይ ሎጂስቲክ መራክዘ፡ ሕጌ ለገብእ ኣላት ክምሰልሁ መ ዛይድ መቅሬሕ እተ ከሰሰ ልተንኩብ፡ ለልጠብ ኣላት እብ ሸፋግ ለአዳሌ፡ ምቅሮሕ ሸውል ሰባት ልትጋየሰ ህይቱ ለልትዕወት፡” ልብል አሰይድ ዳዊት፡ ምስጢር ዐወት ናይሉ ሸቅል ወአግቡይ ሸቅል ዱቅሪ ጌማም ክምቱ ህይ ሸሬሕ፡

“እነ ለዐበ ወሀላክ ለበዘሐ እቱ ሸቅል ለእብሉ ለእት ሰነት 2019 ለዐላቱ፡ ቀደምለ ወክድ ለህይ ዲብ አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ወአቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ እግለ ልትፋሬ አንበጠ ነአበድዩ ዐል፡ እንዴ ይእንራቅቡ ለተርፊ ይዐለ፡ ዲብ ሰነት 2019 ላኪን ምን ሐለትነ ወለዐል ዕሰል አንበጠ ምን አቶብዩ አተ እትነ፡ ሸዐብ ወጃሽ ዲብ ሻረከ እቱ ሰርጉል ፊራሮታት እግል ሐድ ሰዕ ወሬሕ እምበል ዕርፍቱ ለሸቄነ፡ ዲብ ክለ ወጠን ህይ ተሐረክነ፡

ተእሂል ምን አግደ ምስጢር ዐውቱ ክምቱ ነአምን ለበለ አሰይድ ዳዊት አንገሶም፡ ለትፈናተ ናሰዕ ተእሂል ክምሰል ልትህዩብ መ ለሐብር፡ “እግል ሰብ መቅደረት፡ አናፍር ሰካውት፡ እግል ሸዐብ ወጃሽ ልትህዩብ፡ ቀደም ብዙሕ ስኒን መ ርቱብ በርናምጅ ተእሂል ዐለ፡ ለሰኒ ጃንብ ናይ እሊ ዲብ እለ መንጠቀት እበ ገብእ ሸቅል ተጃርብ ዐቢ ክሰብ ህለ፡ ተጃርብ ህይ ለአደርሱ፡ ዲብ ክለ መንጠቀትነ፡ መአንብታይ ምህር ዲብ ዘይድ ጌሱ፡ ምሰል ሐዳይሰ አግቡይ ወፊህም ለወሰክ ተእሂል እምበል አትካራም እግል ልትህዩብ ወጅብ” መሰለሐት ወአሀምዩት ምህር እንዴ ፈሰረ፡ ናይ አትፋዘየት ወሐብሬ ቅወት ክምቱ ሸሬሕ፡

“ዲብ ፊራሮ አንበጠ ለሻርክ ነፈር መ እብ ምራድ ናሰቱ ለልትበገሱ፡ ክሉ ምኑ

ለልጠብ ወዴ፡ እብ ላሊ ወአምዕል ሸቄ፡ እብ መኪነት መጽዕን ወእገር፡ ልሂርር፡ እግል መሰል ለአንበጠ ምን አቶብዩ ክምሰል ተዐደ፡ ዲብ ምዴርየት ግንደዕ እት ባካት ደማሰ መኪነት እተ ኢተአቱ እቱ ድዋራት እግል ረዩም ወቅት እብ እገር ሄረርነ፡ ምን ሳዐት ዐሰር እሰቡሕ ለለአተላሌ ሸቅል ዐለ፡ እሊ ክሉ እብ ነሐር አዳም ትሸቀ፡ ለሸቅል መታክል ብዙሕ ለበዘሐ እቱቱ ለዐለ፡ ላሊ እት ጽልመት ለዙብጠክ ወለነክሸክ ኢትርኤ፡ ብዕድ ሕርጋን ሰበት ይዐለ ላኪን እብ መትሰባል ዛይድ ተ’መ፡ ምሰለ ዲብ ወክድ ለህይ ዲብ ባካት ለዐለ ክፈል ጃሽ 22 እብ ሕበር እንዴ ገአነ እግል ንጋብሁ ቀደርነ፡

“ለህሌት እግልነ መቅደረት ሕድት ተ፡ ምሰለ ሳድፊነ ናይ አንበጠ ቴለል ለልትመጣወር ኢኮን፡ እግል መቅደረት እብ ዋጅብ እግል መትካፊዕ ላኪን ትሉሉይ መትካም ትወዴ፡ ዲብ ምር መርከዝ ለሕሰ ቴለል አንበጠ ሳደፊ ምንገብእ፡ ዲብ ካልኣይ መርከዝ ትወሰኩ ወምን ምር መርከዝ ዲብ ብዕድ መርከዝ ትትዐዴ፡ ክምሰል ኮምፓሰ እግል ለለአምሮ ዲብ ባካት እግል ትእዘም ምኖም ትትቀሰብ፡ ህቱቱ ህይ ለወጀሆም ወለመረሐም፡ እሎም ሰብ መቅደረት እምበል ዕርፍ እግል ስኒን ለሸቀው ቶም፡ ድድ ባልዲን፡ ስም ሰበት ገብአ ህይ እብ ትሉሉይ ዲብ መትመንካል አው ክሰሐ ለዐለው ህቶምቶም፡ ሰበት እሊ፡ እብ ትሉሉይ ለልትሐሰብ እቱ ቴለል ሰኒ ቱ፡ ሸዐብ ወጃሽ ዲብ ኢኮብሮ እቱ ረዩም ባካት፡ ሰባት ወጋድሞታት ላቱ ድዋራት ዲብ መሸንገል ነፈር ውሃረት ሐርሱቱ ለወድቅ፡ ለህለው እግልነ አንፋር

ሰካውት መ ሕዳም ቶም፡ ለዕልብ እግል ልወሰክ ወጅብ፡ እብ ዓመት ላኪን ዲብ እለ ለህለው ሰብ መቅደረት እብ ፋሬሕ ደማር ለሸቄ ቶም፡

አሰይድ አሰመሮም ሸሞንዲ፡ ዲብ እንደገርገረ ምዴርየት ዐዲኳለ እንዴ ትወለዳቱ ለዐበ፡ ናይ ካልኣይት ደረጃት ምህርሁ ዲብ መድረሰት ዐዲኳለ አትመመ፡ ምሰል 13ይ ደውረት ክድመት ወጠን ህይ አሰክ ሳወ ትከረ፡ እግል ገሌ ሰኖታት ዲብ ሸሪከት ብነ ሰገን ሐቀለ ክድመ ህይ ምን ሐዲሰ ዲብ ዐግሎ ተዕሊም እግል ለአቅብል በክት ረክበ፡ ዲብ መድረሰት ዋርሳይ ይክአሎ እንዴ አተ ናይ ዲግሪ ንቅጠት ረክበ፡ ምን ኩልየት ሐመልማሎ እብ መጋብሀት ብቅል ደሐረ፡ ምን ሰነት 2008 እንዴ አሰተብደ ህይ ዲብ ምዴርየት ፍርሮ እግል 15 ሰነት ክምሰል በዐል መቅደረት መዳፊዐት ብቅል እንዴ ገብአ ሸቄ ህለ፡

እብ አሳሰ ሐብሬ አሰይድ አሰመሮም ሸሞንዲ፡ ዲብ ምዴርየት ፎሮ ዲብ ወራታት ሕፍዘት ማይ ወትርበት ገብአ ምንገብእ፡ ዲብ ሰነት ሰለሰ ወክድ እግል ልትሐረሰ ለቀድር ርሹድ ምድር ህለ፡ ለትፈናተ ወራታት ዐማር መ ልትጋየሰ ህለ፡ መብዘሐ ለምን አውለት ለደንን እብ ዐግም እንዴ አሸከፍክ ለገብእ ወራታት ሐርሰ ቱ፡ ዲብ ምዴርየት ለትፈናተ ዐለይታይ ባልዲን ልትረኤ፡ ላኪን ምን መቅደረት ናይሉ ሐረሰቶት ለለሐልፍ ሸቅል ኢኮን፡ ለልትራዘቅ ደረር መ ለሰብብ ኢኮን፡ ለትኬለ መ ደረር አንበጠ ሰባት ቱ፡ ዝያድ 80 ኪሎሚተር ዲብ ግንራራብ በሐር ለህለ ድዋራት፡ ውጡይ እግል መትፋረዩ አንበጣ ቱ፡

አሰይድ አስመርም ሸሞንዲ

ለአግደ ክምሳል መትባዘሐ ለልትሀደግ ድዋራት ወንገሎ፣ ኢረፋይሌ፣ ገላዕ፣ ባቢሾ፣ ገላላ፣ ፈጠር፣ አፍተ ወዘሉ፣ ማልኩ፣ ገልል፣ ዕንዳ፣ ኢሮማይሌ፣ ሮብሮብዩ፣ ገደም ላሕዜን እት ገብኦ፣ አንበጠ ለይአትካረመ ምኑ ድዋራት ቱ።

“ዲብ ፋዬሕ ድዋራት ናይላ ምዴርየት፣ እብ ገበይ ሰካውት ምን ሐረሰቶት እግለ ትረከበት ሐብሬ አሳስ እንዴ ወዳነ ናሰነ ለአካናት እንዴ በጽሐነ ነአክድ። ኑዕየት፣ ሕብር፣ አሰክ አየ ክምሰቱ፣ ክም አመርነ በርናምጅ ሸቅል ነአዳሌ። ምን ዙላ አፍተ፣ ሐድሽ ወብዕድ ድዋራት ሐብሬ አንበጠ ለለአክቦ ሰካውት ወሐረሰቶት ህለው እግል።” ልብል አሰይድ አስመርም፣ ዝካየድ ሸቅል ወአግቡይ ሸቅል እብ ሕፍዝ ክምሳል ገብኦ ሸፊሕ።

ምን ወሬሕ አጎሰት 2019 አሰክ 2020 ለአተላላ አሰሐባብ አንበጠ ምን ቅያሰ ወለዐል ድቁብ ዐለ። እግል 14 እዳራት ደዋዬሕ ሐቱ ዶል ለገልበበ ዐለ። ካፍየት መቅደረት ኡዳም እግል ክሉ ለገብኦ አላት ሰበት ደዐለ፣ ለዐለ ሕርያን፣ ሐረሰቶት ጄሽ ሸበቢ ወቅዋት ድፈዕ እንዴ አሻረክከ ለመጋብህት እግል ሰርገሎት ትቀደረ። እሊ ላኪን፣ እብ ቀሎ-ቀሎ ለተሐለፈ ወራት ክምሳል ደዐለ አሰይድ አስመርም ሐበረ።

ዲብ ምዴርየት ፎር፣ ዝያድ ሰማን አልፍ ሃክታር እት ወራት ሐርሰ ልውዕል። ለመቅደረት ምኑ ወለዐል እግል ልግበኦ ቀድር። ዝያደት እብ ደማር አአግም ወብዕድ አሰባብ ላኪን፣ ፍይሔ ናይላ ልዘረኦ አርድ ዲብ ሰሰ አልፍ ለልትከሬ እቱ ወክድም ክምሳል ህለ። በዐል መቅደረት መዳፈዐት ብቅል አሰይ አስመርም ሸሞንዲ ለአፍህም።

ድዋራት ብዙሕ ናይላ ምዴርየት መካይን ለኢለአቱ እቱ አድብር ቱ። ዎር ምኑ እዳረት ማልካ ቱ። ዲብል ድዋራት እብ ፍንቱይ እንደዕሽ፣ እብ መጽዕን ድድ ባልዲን ዲብ እንሰ እንዴ ጸዕነው እግል ልሸቀው ልትቀሰቡ። ህላክ ናይላ ሸቅልመ እብ መጅቡቱ ለወሰክ። ዲብል ወቁል ረወሪት እዳረት ዊዓመ ሕድ ለሸብህ ተሐድያት ለሳፎም ምንማቱ፣ ሰዳይት ዐባይ ወመሻረከት ቅዋት ድፈዕ፣ እግለ ሸቅል ክምሳል ሰርግሎቱ ለሸፊሕ።

“ዲብ እሊ ሸቅል፣ ምን ትወቀለ ዲብ ደሀረ ነፈር ሐርሰ፣ እዳረት አቅሊም፣ ሸዑብ ወጄሽ ሰበት ሻረከው፣ ምን ሰነት ዲብ ሰነት እግለ በርናምጅ ንትዐወት እተ ህሌ። በዐል መቅደረት ላኪን ለዐበ ተሐዲ ጋብኦ ህለ። ለህለው እግልነ ሰብ መቅደረት ለፋዬሕ ድዋራት እግል ልብጽሐው ኢቀድሮ። እሊ እግል ልትሐሰብ እቱ ወእበ ትወቀለት ደረጀት እግል ልትክደም እቱ ወጅብ።” ልብል አሰይድ አስመርም ሸሞንዲ።

አሰይድ መሐመድ ዑብደርሕማን፣ መስኦል ፈሬዕ ዐማር ብቅል አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ቱ። ዲብ ሐልፈየ ዐሰር ሰነት ዲብ ፋዬሕ በራምጅ ሐርሰ ዲብ ሸቁ ጸንሐ። አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፣ ዲብ መትፋራይ ዐለይታይ ባልዲን፣ እብ ፍንቱይ አንበጠ ሰበት ዎር ምነ ውጡይ ድዋራት ኤረትርያ ቱ። ዲብ አቅሊም ብዙሕ ወተሐዲ አው ዝያድ መቅደረት ላቱ ዘዋህር ወራት አንበጠ ደዐለ። ላኪን ምን መዐደይ ሕዳድ እብ በሐር ወእብ ምድር ምን ብዕዳት ድወል መጽእ። ለዐበ ተሐዲመ ህቱ ቱ።

አሰይድ መሐመድ ዑብደርሕማን

እብ አሳስ ሐብሬ አሰይድ መሐመድ አቅሊምም ምን ምግባይት አካን ሰኒ ረደም ቱ። ምን ምዴርየት አሰክ ምዴርየት እግል ትብጸሕመ ረደም ሰታት ነሰኦ። እት ረአሰ እሊ ሕዳነ ሰብ መቅደረት ወአላት ህለ። እብ መትግምን ናይላትፈናተ ጀሃት ውዛረት ሐርሰ፣ እብ ፍንቱይ ህዬ ናይ አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ዲብ ሸቁ፣ ለተሐዲ ላኪን ቀሊል ደዐለ። እብ ደረጀት ውዛረት ለህለየ መካይን ሕዳት ተን። እት ሐቱ መደት ዲብ ክሉ እግለ ተኡብጸሐን ሰበት ኢልትቀደር፣ ለቱለል ለአደቅቡ። ለደቀበ ወለበዝሐ ተሐዲ ለዐለ እሉ ሸቅል፣ ዲብ 2019፣ 2020 ቱ ለሐልፈ። እተ መደት ለህ ዲብ ባካት ጢያ አሰክ ደረጀት ነፈር ባጽሕ ምንመ ዐለ። እብ ሸዑብ ጄሽ ወመረሸርሸት መካይን፣ ለወራር ክምሳልትጋብህ አሰይድ መሐመድ ለትፋቅድ።

ዲብ መጋብህት ወራር አንበጠ ሰባት፣ ለዐበ ተሀዲ አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ሪም ናይላ ድዋራት ወመካሪት ምድር ቱ። ዲብ ረአሰ እሊ ናይ መዋሰላት መሐገዝ ህለ ለምድር ሰባት ቱ። እግል እትሳላት ለሰዴ ናይ GPS መሻቀዩ ሰበት ይህለ። በዲ መርበይ አንበጠ ሳድፍ። ናይ መንገፎ ልባሰመ ክምሳልሁቱ። ዝያደት ላኪን እብ ሰብብ ናይ መካይን መሐገዝ፣ ሐብሬ እንዴ ረከብከ እብ ሸፋግ እግል ትትበገስ ኢልትቀደር። ከራብ ሰበት ሳድፍ።

አግደ መትፋራይ ድዋራት፣ ዩዩ፣ ዕዲ፣ ደረዕሎ፣ ሙሰ ራሕሊ ወጋሕሮ ወብዕድ ድዋራት ቱ። ምን ምዴርየት እት ምዴርየት ምን 300 አሰክ 400 ኪሎሜተር ሪም ቡ። እሊ ዲብ እንቱ ላኪን ዲብ መጋብህት ወራር አንበጠ በክት ወነሲብ ህለ። መቅሬሕ ሰዳይት ሕድ ናይ ክለን ሰብ ሸርከት ጀሃት፣ ሸዑብ ወቅዋት ድፈዕ እብ ሰነት ሓለትቱ ገሰግሰ ለትርእዩ። መቅደረት ኡዳም ወአላት ሐቅመ ትወሰክ እቱ፣ ዲብ ከርሰ አቅሊምም ለፈሬ ምን መዐደይ ሕዳድ ለመጽእ አንበጠ ሰባት እግል ልጋብሁው ክምሳል ኢለሐይሎም እንዴ ሸርሐ ህዬ አሰይድ መሐመድ ዑብደርሕማን፣ መስኦል ፈሬዕ ዐማር ብቅል አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ህግያሁ ለአተምም።

ስካውት - ቴውራይ ወራታት መጋብሀት አንበጦ!

ስካውት (መሐብረት አው ቴውራት): ዛይደት ሕሽመት ክምሰሁ መሰኡልየት ዐባይ ለተሀየቡቶም ዕጹማም ሰብ ምራድ ናሰ ሸቀላ ቶም። ምን ጭንቱር ወጽሙእ ድቀራት እንዴ ትብገሰው አሰክለ ሬመ አካናት ገይሶ። ምን ጠረፍ አሰክ ጠረፍ ልሄር። እብ ፍንቱይ ዐሰተር እተ ደበኒት ትውዴ እቱ ወክድ። እብ መርበይ ደልአባብ ወጼነ ሸማል እንዴ ትመረሐው መርሾ። ክምሰል ዐይን እንዴ ገብአው ሰልሎ። ብዘሐሁ ለሐፍዙ። ዝያደት ሐብሬ ለሐዙ። ሐብሬ አሰክለ ከሰሰ ሀይአት እግል ለብጽሐ ጀርቦ። ወቀዮም ወቅት ለኢሊሀይብ እግል ልትመዬ ለኢልትቀደር ጠቢዕያይ ዳብኢት እንዴ ሐልፈው ልሄር። ዲብለ እብ መካይን እግል ጊጊሱ ውጡይ ለኢገብአ አካናት መጸምእ ሰቦት እብ እግርም ልሄር። በክት ወደው ምንገብእ መጽዐን ልትነፈሶ። እብ ረሚጫት ሐጸ ረሐት እግል ለለአነድድ ጋድሞታት መርሾ። ዲብ ድቡብ ጠላለት ወክተክት ታይና። አባዮም እንዴ ኢልትዐንደቅ ወኢቀንጽ ዲብ ከሚን ለአቱወ። ናይ መንገር አርወሕ ሸቅልቶም ለሸቀ - ብዙሕ ለኢተሀደገ እቦም ፍራሰ አንፋር ሰካውት። አካኖም፣ ሄራሮም፣ ወራታቶም ወደሮም እብ ከሊማት ለልሸረሕ ኢቲን። ምን ናሰኖሱ ለኢለሐምቅ ተጃርብ ሸቅል ቦም። ምን ብዙሕ ላኪን ሐ-ዳይ እግል ኒበል።

ትሰዐ ወሐቱ ልዕምሩ አቡዬ ሰዲድ ሳልሕ ዓግር፣ ምር ምን መሰል ሰኔት ላቶም አንፋር ሰካውት ቱ። ወ-ዛረት ሐርሰ እብ ወድዩ ወቀይ ጃእዘት ለተሀየብ አብ ቱ። ለደግለለ መሰል እትኩም ላኪን ክሉ ወቀዩ እብ ቃብል እሊ ለልሸረሕ ቱ።

አሰይድ ሰዲድ ሳልሕ ዓግል

ምን ምግብ ናይለ መላሐት ለበዘሐት እቱ ሐጽ ለትሻረብ ሐሸራት እንዴ ፈንተ ፈዋን። እግል ኢልትወሐ ጋድም እብ እግሩ ልሄር። እብ ክእሉል ተጃርብ ወቀይ ፈዳብ ሰርግል።

አሰይድ ሰዲድ ሳልሕ ዓግል፣ ዱብ ሰነት 1932 ዲብ ሸልሸለ ድቀራት ሸዕብ ትወለድ። እብ ብሰር መንበር ሐርሰ ወርዕዮ ህዬ ዐብ። ዲብ ሸዕብ ወዳራቱ። ምን ከሰሰ እብ ልትከሬ ወሐዝ ርዙቅ ወራታት ዐማር ሐርሰ ሰርግል ክምሰል ዐለ ናይ ወክድ ንእሹ ፈቃድ ቱ። ዲብለ ወክድ ለሀይ ባልዒን እብ ዓመት አንበጦ ሰቦት ህዬ እብ ፍንቱይ ከፎ ዐለ? ለልብል ሰኣል ቀደምን እቱ።

“ አንበጠ ብዙሕ ዐለ። አበውኑ፣ እብ ናዮም ብስር ጋብሁወ ዐለው። ኮሳር ብዝሕት ላኪን ለአጀሬ እቶም ዐለ። አንበጠ መክሩህ አባይ ተ። ሰነት እብ ግዲደ ለተዐብከ እቱ ግሪህ ዲብ ቀበት ሳዐት ለኢተምም ወክድ ደምሩ። እግል ሐ። አግል ወአባጌ ወመጽዕን ለገብእ ሰዐርመ ኢልምሕክ። ዌራይ አንበጠ። ዐድከ እንዴ ተለቅከ እግል ትልጆእ ለቀሰብ ኬልም አባይ ቱ” ልብልከ። እግል ምን ዝክርያቱ ለኢብዴ ዝክርያቱ እበ ባዕም ህግያሁ ሸሬሕ።

ጋድሞታት ሸዕብ፣ ምን ድጌ፣ ግዴታብ፣ ብሴሴ፣ ወግራተት፣ መጽሐ፣ ቴላሴ፣ መንሸብ ልግበእ ወገድገድ፣ ወጠይ መትፋረዩ ባልዲን ቱ። እብ ወቂሮ እምቤረሚመ አሰክ ሕዳድ ቅርረ አንበጠ ሰቦት ልትገልቡብ። ለበዝሐ ወክድ ዐታብ እግል ልፍረር በክት ረክብ ዐለ። አሰክ ሰነት 1960 እብ ናይ ለመድ አግቡይ መጋብህት ጸገም ገብእ ዐለ። ግራሁ መዝመት መጋብህት አንበጠ ሰቦት ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቀ ተአሰሰት። ለሸቅልመ እብ መጅብ እሊቱ ለዐበ።

“ እሊ ድዋራት፣ አረይ እስትዕማር ቱ ለዐለ። ዲብ ሸዕብን ጀሬ ለዐለ ጀራይምመ እብ ደሚርን እግል ንክህሉ ኢኮን። ምን እሊ እብ መትብጋስ ዲብ ሰነት 1971 እግል እናድል ክምሰል ቀረርኩ፣ ዲብ ቅዋት ሸዕብየት ተሓበርኩ። ዲብ ትፈናተ ድዋራት ናደልኩ። አሰክ እንሰሓብ ዲብ ምውዳቅ ጸሓይ ኤራትርዮ ምን ድዋራት መራብ፣ ሸላሎ አሰክ ሻምብቆ ተሐረክኩ። ዲብ ሐርብ ጅረሕ ሰበት ኢተርፍ፣ እግርዬ ዝቡጥ ዐልኩ። ሐቆሁ ዲብ ደብዐት ወዜሮ ትቀየርኩ። እት ደንጎበ ዲብ አፍዐበት እት ህሌኩ፣ ባጽዕ ተሐረረት። ዲብ እሊ ድዋራት እሊ ክምሰል መጽኢኩ፣ ሕርየት ካምለት ረክብን” ለብል ለእብ ዕምር ለከድመ አብ።

ዴጸት እግል ትትከርከር እምብትት ህሌት። ለእግል ረዩም ሰናታት ለተዐቀደት ምሐቱ፣ እግል ክቡድ ሚሃኑ ልክህል ኢመሰል። ምናተ፣ ደበኒት እተ ልትረኤ እቱ ወክድ ምን ድጌሁ ልትበገሰ። እብ ክእሉል ተጃርብ ህዩ በዐል መቅደራት ወምህነት አንበጠ

ሰቦት ገብእ። እግል ጠባዬዕ ወአሸካል አንበጠ ክምሰል ረሐት እዴሁ ለአምር። ሰረፍራፊት ወሸማል አው ሐሚሰናይ መርቦዩ ኢለአብዴ ምኑ። እትጅህ ደልአባብ እንዴ ጸብጠ አሰክ አግደ መትፋረዩ አንበጠ በጽሕ። እምበል ዕርፍ አሰክለ ከሰሰ ህይኢት ለሐብር። ዲብ መደት ታያን እግል መሆንዩን እንዴ መርሐ ልትሐረክ። እብ እግሩ ዲብ ልሄርር ሓብሬ ሳፍየት ለህይብ። ለይበጽሐዩ ድዋራት እሊ ምድርመ ሰኒ ሐድ ቱ።

እንዴ ወልደ ውላድ ውላዱ እግል ልርኤ ለቀድረ ኡብ ክልኤ አዋልድ ወክልኦት ሕጻን አቡነ ሰኒድ ሳልሕ ዓግል። ተጃርቡ መሰሉልየት ሸቅሉ እግል ልእዘም ምኑ ኢሐረ። “ውላድን እግል ፋዬሕ ሸቅል መሆርቱ ሸብ እንዴ አበለ እግል ልጽብጡ ወዌርሰትን እግል ልግበእ ወጅብ” እበ ትብል ዘዐት ትርድት፣ ሬን እንዴ ሀበ ሰኒ ዐለሚ። ወድ ብክሩ አሰር አሰሩ አተበገሰዩ። ሰቡላም አንፋር ሰካውት እንዴ ገብእ ወቀይ ሰርጉል ለአወቂ ህለ።

እሰማዲል እድሪስ ዑመር 67 ሰነት ለዕምሩ፣ ዎሮ ምን ሕሱራም ወፈዳብያም አንፋር ሰካውት ቱ። እንዴ ትወለደ ለዐበ እተ ዐድ ጋድም ሐሊብ ቱ። ለዐድ ታጅር ርዝቅ ጠቢዐት ለበ ነብረት። ለምን አውለት ለልትከሬ ዲብ ጋድሞታት እንዴ አሰተረሐ ለልትዐመር ጋድሞታት ወሽከታትመ እግል ሐርሰ ምን ቅያሰ ወለዐል ለልትሐራቱ።

አሰይድ እሰማዲል እድሪስ

እግል ርዕዮ ሐ ምነትፈናተ ድዋራት ኤራትርዮ፣ እብ ፍንቱይ ምን ዐንሰበ ዲብ ዐድ ለአውሎ ነብረው። ለእብ አግቡይ ለመድ መሰኖ ልትዐመር ጀራዲን ናይ ዝላም እክል ለልትዐዳዌ ድቁብ ዌራይ አንበጠ ጀርሶም ክምሰል ዐለ ህዩ ለሐብር። ሕኩመት፣ ለአንበጠ ሰቦት እንዴ ኢፈርር ቀቲል ለትብል እስትራተጅየት እት ፍዕል እግል ለውዕል ምን አትለቦም አንፋር ሰካውት ሳቱ እሰማዲል። እበ ነሰለዩ ክርስ ሐሚር ወናይ ፍዕል ተጃርብ እንዴ ትሰደ ዲብ ፋዬሕ በራምጅ ሸቅል ሸእርክ ህለ።

“ሸቅል፣ ምን ወሬሕ ሰማን ቱ ለለአሰብዴ። ነግእ ዝላም እትለ ለአነብት እቱ ወክድ፣ በርናምጅ ሸቅል ክምሰል አሰተብዴ። ምን ጋድም ሐሊብ እንዴ ትበገሰን እግል ሐረሰቶት ለነብሮ እቱ ድዋራት እበጽሕ። ምናም ለእረክበ ሐብሬ አክብ። ላኪን እብ ኖሼ እንዴ ጊሱ አክድ። ዲብ ወሬሕ ሴዕ አው ዐሰር ምን ሸዕብ፣ ባጽዕ አው ምን አሰመረ ምሰለ መጸኦ አንፋር ውዛረት ሐርሰ እንታይን። እግል መሰሉሊንን እንዴ መርሐነ ህዩ ንሄርር ወሐብሬ ሳፍየት ነሀይም። እብ ምህሮ ለተሀየቤን መምሬሕ እንዴ አተንኩብን ወሳይቅ እንዴ አዳሌነ ነአበጽሕ። ዲብ መደት ፊራሮ ጋድም ሐሊብ ዲብ መርከዝ ልትቀየር። ዲብ እሊ መ ለትፈናተ ሸቅል ነአወቂ። ሐረሰታይ እግል ሐያቱ ሰበት ቱ። እምበል ሆት ቱ ለእንሸቁ” ነፈር ሰካውት እሰማዲል እድሪስ።

“ዕሰረ ወሐምሰ ሰነት ዲብ በሐር ሸቂቱ። መጀልባይ ዓሰ እንዴ ገብእኮ ምን ጀልበት እትከሬ ይዐልኩ። ሐቆ ሰኒን ብዙሕ፣ ምን በሐር እንዴ አዘምኮ ዐድ ክምሰል አቲኩ፣ ዲብ ወራት ሐሰር አቅበልኩ። ግሪ እሊ ሰካውት እግል እግበእ ተሐራኩ። ተእሂል ክምሰል ነሰኢኩ፣ እግል ምህነት ፈቲኩወ። አሰክ ሐርሰን እንዴ ኢለአቱ ሰበት ንትዐወት እቱ፣ ለሸቅል እብ ዶልዶሉ ፈቲኩወ። ሰላዲ ዲብ በሐር ህለ። መንገድ ሸዕብ ላኪን ዲብ ሸቅል ሰካውትቱ ለህለ” ህዩ ልብል።

“ቀደም እሊ ለልትሀየብ ተእሂል

አሰይድ መሐመድዐሊ እስማኒል

ሴድያይ ቱ። ዲብ ወክድ ፊራሮ ለልትከሱብ ተጃርብመ ለሌላ ቱ።ክል ነፈር አክል ሕድ ክም ዐስከሪ አባይ እግል ቅትሉት እብ ንዩት ዐባይ ወሽዑርቱ ለናድል። ከም ሰዓታት ሸቀ? አክልሚ ምድር ገልብብ ወብዕድ ጌማም ኢሊህይቡ። ሰበቡ ዲብ ሀለዮት ሸቅል ሰበት ልተንከብ” ዲብ ልብል አፍካር ለበጽሐ መሐመድዐሊ እስማኒል ቱ።

ሰብዐ ወሰሰ ሰነት ለዕምሩ አሰይድ መሐመድዐሊ እስማኒል። ዲብ ሸዕብ መንሸብ እብ ሐርስ ልትናበር። መንሸብ። ምን ከበሰ እግል ልትከሪ ውሒዝ እብ ጀሪድፍ እንዴ ሸክፈ ፋዬሕ ዐማር ሐርስ ለልትሰርገል እቱ ወአንበጠ ሰባት ለልትፋሬ ዲብ ድዋር ቱ። ቀዳምደም አበው ሕፊር ዲብ ለሐፍሮ ሰሰ ዲብ ልብሎ ክርን ድቅብት ዲብ ወዱ ጋብሁዉ።

“ክምሰል እሊ ናይ አግቡይ ሸቅል ምን ለዐሌ። አበውነ ፍሬ ናይለ ከድመው እቱ። እብ አንበጠ ወኢብደ። አንፋር ሰካውት ዲብ ዳፍዮት ዶር ዛይድ ነአወቁ። ምን መንሸብ እንዴ ትብገሰ። ሐሰመት። ሸበርቅ። ወቂሮ እምቤሪሚ አስክ ግንራራብ በሐር እንበጽሕ። ሰብ መቅደረት ሐርስ ምሰልን ትፈረረው ምንገብእ። ዲብለ ረያም ገበይመ ምህሮ እንከሰብ። ምን ታያን ወረሽረሽት ተጃርብ ዐቢ ራክባም ህሌ። ሸቅልን እግል መንገፎ ወጠን ቱ። ሐርስ ይህለ ምንገብእ። መጅተመዕ እግል ለህሌ ኢቀድር” ልብል አሰይድ መሐመድዐሊ እስማኒል።

አሰይድ ዑመር ዐሊ ሓምድ ጩዋይ።

ዲብ ሸዕብ እንዴ ትወለደ ዲብ ለዐቢ እብ ሐርስ ለልትናበር ነፈር ሰካውት ቱ። እብ ዝላም ከረም ወእብ ውሒዝ መሐዝ ወራታት ሐርስ ሰርግል። ሸዕብለ ድዋራት ሰኒን ለጌሰ ተጃርብ ሐርስ ክምሰል ዐለ እሉ ሸሬሕ። “ ምን እወድዩ ለዐልን ጸገም ትሩብ ለልደቀብ ናይ አንበጠ ወራር ሳድፊን ዐለ። አንበጠ ዲብ መጽእ እቱ ወክድ ፈርሀት ዐባይ ትብይአነኩ። እብ ውላድነ ወሒዋናትነ ነሐሱብ። እብ ትትቀደረናመ እግል ንቅተሉ እንጀርብ። ሐቆ ሕርዩት። ምሰል ሕኩመት እብ ሕበር እት እንታቤዕ እግል ነሐብድዩ ክምሰል እንቀድር እንዴ አመንኩ። ደረር ብዙሕ እንዴ ኢለአጀሬ ህዩ እንጋብሁ ዐልነ።” ልብል።

“እብ ፍዕል ለልትትረኤ ፍገሪት ተዋር። አነ ኖሼ ለእሸህድ እቱ ቱ። እብ አንፋር ውሓረት ሐርስ እግል ተሀዩቤን ምህሮ እንዴ ትሰዳ። ዲብ ሸቅል ተጃርብ ዐቢ ከሰብ። አካናት ነአምር። ጠባዬዕ አንበጠ ነአምር። ምዶል ልትፋሬ? ምዶል ወልድ? ምዶል ፈርርመ ነአምር። አንበጠ እንዴ ኢፈርር ኢብደ ምንገብእ ሰላም ክሰል አለቡ ሰበት ነአምንቱ ለእንሸቁ። መሰሉልዮትኩ ክልዶል ኢትሕመቆ ሰበት ልብሉ። እግል ሸዕብ ነአትፋዜዕ ዲብ ሸቅል እብ መትሰባል ዛይድ እት እንሸቁ መሰል ሰኔት እንገብእ ህሌ። አዜመ እሊ ሸቅል እሊ እግል ልደቀብ ቡ። ሕሱራም አግማምመ እግል ልትለውነ ወጅብ። ተአሂል ወምህሮ እብ ትሉሉይ እግል ልትሀዩብ ቡ። ለሌሰ ምህሮ ወአምር

አሰይድ ዑመር ዐሊ ሓምድ ጩዋይ

አሰይድ ዑሰማን አድም

ሰበትቦም። ለሸቅል አስክለ ትወቀለት ደረጀት ክምሰል በጽሐዉ ሸክ አለብዬ” እት ልብል ህዩ ወዴሕ።

አሰይድ ዑሰማን አድም ዲብ ሸዕብ ደዋዬሕ መንሸብ ዲብ ሰነት 1937 ትወለድ።ሐጋይ ወከረም ታምም ዕምሩ እት ወራታት ሐርስ ሐለፈዩ። ምን ወራሕ ጁን አስክ አክቶበር ወራታቱ ሳይር። እብ ጀሪፍ ወዐግም ለገብእ ብሰር ሐርስ ልተብዕ። እብ ረክቡ እተይ ዓይላቱ ለአትናብር። እግል ሸርፍ ወዘርእ እንዴ አትረፈ አስክ ዐዳገ ነድእ። እብ ረክቡ ረቢሁ እንዴ ሐመደ አስክለ ሌሰ ተጠውር እግል ልብጸሕ ጸገም ትሩድ ክምሰል ወዴ ለሐብር። እግል ሰኒን አባይ ናይ እሊ ድዋራት ለዐለ አንበጠ ሰባት ዲብ ጋብሆት። ተረቱ እት ወዴ ነፈር ሰካውት ክምቱ ሐበን ዛይድ ክምሰል ልሰመዑ ህዩ ለሐብር።

አንፋር ሰካውት ዕንታት ወእዘን ውሓረት ሐርስ እንዴ ገብአውቶም ለሸቁ። ናይ ዝላም አሻይር ላቱ ደብብኒት ክምሰል ረኒ። አስክለ አግደ ሸክ ለወዴ እቱ ድዋራት ምን ቅሩብ በጽሕ። እግል ሐረሰቶት ሚ ረኤኩም ዲብ ልብል ለሰኒል። ሕኩመት እብ አውፍገረቱ በርናምጅ። ምሰል ሰብ መቅደረት እንዴ ገብአ። ናይ ታያን ሸቅል ሰርግል። እግል አባዮም አንበጠ እግል አብደዮት። ላሊ ወአምዕል ሸቁ። እብ እግሩመ ሰባት ረዩም ልሂርር። ዲብ ወቅት መራቀብት። መሰል ሰኔት እንዴ ገብእ ሸቁ። ዲብ መደት ረሸረሸት ሐረሰቶት እግል ሊደዉ ለወጅብ። ምክር ለህይብ ወታቤዕ። እብሊ ክሉ

አሰይድ እድሪስ ሙሰ

ሆይ፡ ተጃርብ ናይላ ሰም ሰብ ምህነት እግል ልግበእ ቀድረ።

“ እግል አንበጠ ምንላ እኩይ አባይነ ወያኔ እንዴ ፈንቴነ ይእንርእዩ” ለቤላ ዲብ ሸዕብ ለትወለደ እት ሸዕብ ለዐላ ወድ 72 ሰነት ሐረሰታይ አሰይድ እድሪስ ሙሴ ሸዕብ እግል ትፈናተ ባልዕናት ለናሱብ ባካት ክምቱ ለሐብር። አሰይድ እድሪስ፡ ምን ሰነት 1993 እንዴ አሰተብደ ምሳላ ትፈናተው መስኩሊን ውዛረት ሐርሰ እትገብእ፡ ዲብ መጋብሀት ባልዲን ልትዓወን ክምሳላ ዐላ፡ ዲብ መራቀብት ባርናሱ፡ ሰራይር ወአንበጠ ሰባት ለአወቄ ዐላ። ለረአዩ ወለሰምዐዩ እግል ሰብ መቅደረት ሐርሱቱ ለለሐብር። ለእብ ተጃርብ ተዐለመዩ አምር፡ ተእሂል እንዴ ረክበ ደረዐዩ።

ናይ ሰካውት ሸቅል ቀሊል ኢኮን። ለሰትዕብ ቱ። ዲማቱ ለሰዲከ። ክምሳላ አዳምክ ርቱብ ሐያት እጅትማዕዩት እግል ትሰርግል ኢትቀድር። ‘ሚ ህለ?’ ዲብ ትብልቱ ለትሰአል አው ለተአተናሱ። ለረኩብካህ ሐብሬ እብ ዋጅብ እንዴ ፈረግኩ። ለዲብ ባካትከ ለህለ በዐል መቅደረት ሐርሰ ተሐብር። ዲብ መደት ታያን ምሳላ ሰብ መቅደረት ሐርሰ ትትፈረር። መኪነት ዲብ ኢተአቱ እቱ አካናት፡ እብ ሪፍ አው ገመል ትሄርር። አድብር ትፈግር፡ እብ እግርክ ትሄርር። ለተዐብ ላኪን ፍሬ ሰባት ለሀይብ ለንጽት ወሰሙድ ምን ሐዲሰቱ ለለአተላሌ።

አርበዐ ወሰማን ለዕምሩ አሰይድ ሳልሕ ሰዲድ ሳልሕ አኣግል፡ አሰር አቡሁ ተሌ ለህለ ነፈር ሰካውት ቱ። አብ አርበዕ ውላድ ሳልሕ፡ አቡሁ እግል ልሰዴ ወለዓውን። ዲብ ምህነት ተሓበረ። አቡሁ ወድዩ ለዐላ ሸቅል

አሰይድ ሳልሕ ሰዲድ ሳልሕ ዓግል

ሆይ ሰርግል ህለ። ሸቅል ሰካውት ምህሮ ቱ። ምሳላ ጠቢዐት ትትአመር። ደቡኒት ዐሰተር ወድብብ ሆይ ተሐፍክ። ምን አቡሁ ብዙሕ ክምሳላ ደርሰ ለሸሬሕ አሰይድ ሳልሕ፡ ሸቅል ሸረፍ ክምሳላቱ ልሸህድ። አቡሁ ለለሀይቡ መምሬሕ ዲብ ዳሬዕ ሰዳይት ወምክር ውዛረት ሐርሰ ዲብ ለከአልል፡ ለሸቅል መሀሮቱ እንዴ ሰደ ለአተላልዩ ህለ።

ሚ እግል ኢዬ... አዳም ላቱ ይሐሰበ እግልዬ፡ ኖሼ እግል ርሕዬ ገማኮ ድኢኮን።

መንተሌ ሕጅ፡ ዕዛል አረኩብኪ ገብእ፡ አፎ ቀጠፍ ጸበጥኪ?

ወጠንያይ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን

“ካድም ትሩድ እግል አድመኖት ብቆዕ ዘርእ ሽንጊይ ወዕፋን”

ኤረትርዮ፣ እግል ዐማር ሐርስ ለሰጁዕ፣ ናይ ጠቢዐት ወመቅደረት አዳም አርዛቅ ለበ ዱላት ተ። እሊ በክት እሊ ምን ቀዳመ እት ሕሳብ ለኣቴት ሕኩመት ኤረትርዮ፣ መጃል ሐርስ እት ክም ሰልፋይት ምዳር ዐቦት እቅትሳደ እንዴ ወዴት፣ እግል እስትህላክ ቀበት ዐድ ወምኑመ እንዴ ሐልፊ. እግል ተሰዲር ለከፊ ወለበቄዕ ደማን ለበ ወቅዘእ ለበ ነብረ እትለ ደውለት እግል ትፍሬ ከትትወጀድ፣ ምን መደት ሕርየት እንዴ አንበተት ለትፈናተ ስትራተጅያይ በራምጅ እንዴ ኤተነት ትሸቄ ዲበ ጸንሐት። ምርት ምን አከዶት ደማነት ነብረ ህይ፣ እድንያይ ወራታት ሐርስ እቱ ለሰዴ እብ ውሃረት ሐርስ እት ልትሳነድ መጽእ ለሀለ ኣብሳር፣ እግል መትባዳር አምር፣ ፍክር ክምሰልሁመ ተጃርብ እግል ከሲብ፣ እድንያይ መሓብር ንማት ነዘሞት ቱ። ውሃረት ሐርስ እት የም 20 ወ21 ሰብተምበር 2023 ለወዴቱ ሰልፋይ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን ህይ፣ ክፋል ናይለ ዐቦት ነብረ ወመንበረት ቱ።

ወጠንያይ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን፣ “ጸገም ትሩድ እግል አድመኖት ብቆዕ ወደማን ለቡ ዘርእ ሽንጊይ ወዕፋን” እት ሐንቴለ ትብል ስቅራት ምን የም 20 ኣሰክ 21 ሰብተምበር ዲብ ኣሰመረ -ሆቴል ኣሰመረ ፓላስ ገብእ።

ውዘረእ ወሕካም አቃሊም ለዐለው ዲዮም ውቁላም ሰብ ሰልጠት ሕኩመት ወጀብህት፣ ዲብ ኤረትርዮ ለመርከዞም ሱፈረእ ድወል፣ ወካይል ድወል ወእድንያይ መዘማት እት ሐድረወ መናሰበት ከሲትለ ወዕለ፣ ወዘር ሐርስ ኣሰይድ ኣረፋይኔ በር፤ ሽንጊይ ወዕፋን እብ ቅዘእሆም፣ እት ለትፈናተ ሓላት ጀው እበ ሰም ቱ ከሀላት፣ ክምሰልሁመ እብ ማይ ሐድድ ለበቅሎ ምን ገብእው፣ ወእተዮም'መ ህይ ብዘሕ ሰበት ቱ፣ እት እዲነ ኣትሐዘዮት ውቁል ለሰም አግደ ኣካል ክም ቶም እት ወዴሕ፣ እሊ ወዕለ ሀደፋ እክል ሽንጊይ ወዕፋን መናፍዕቱ እብ ክሉ ኣሸናኩ እግል ታያን ክም ትዝመ ኣብረህ።

ወዘር ሐርስ እንዴ ኣትሉ፣ እብ ቅያስ ሐድድ ልትዘረእ ለሀለ ሐርስ ሽንጊይ ወዕፋን እግል ልትጠወር፣ ሐረሰቶት ነኣይሸ ወእብ ፍንቱይ አንሳት ወሸባብ ዕልማይ ድሩሰ ሐርስ እግል ልትህየሰም ወለልኣትሐዜ ቱክኖሎጂ ሐርስ እግል ልትዐንደቅ መርሐለት ለትጠልቡ ጋር ክም

ቱ እት ሸፊሕ፣ ሐርስ ሽንጊይ ወዕፋን እት ዐድነ ኤረትርዮም እግል ጠወርቱ ወአርሐቦቱ ልትከደም ክም ህለ ኣከደ።

ሐቆ እሊ ሰብ ወዕለ፣ እት እግል እሊ መ-አተመር ሽንጊይ ወዕፋ ለልኣደቅብ ውላቅ ብሐሰ ወተጃርብ ለልትረከብ ምኑ ጸበሞ ተዐደው።

እወላይት ምዕል 20 ሰብተምበር ምን ገጽ ኣሰቡሕ ሐምስ ወረቀት ልትቀደመ ዲብ ህለዩ፣ እተይ ሐርስ ሽንጊይ ዲብ ኤረትርዮ ወለሀለ እሉ ኣብካት ወተሐድያት እብ ኣሰታዝ ዐብደለ ዑመር ምን ውሃረት ሐርስ ለትቀደመት ወረቀት ብሐሰ፣ እትሊ ሐልፊነ ሰለሰ ዑቅድ ዲብ ኤረትርዮ እተይ ሽንጊይ ምን ወክድ እት ወክድ እት ወለክ ገይሰ ክም ህለ ለትአበርህ ዐለት።

ሐቆህ ለትቀደመት ወረቀት፣ ሐርስ ወኣዳቃል ዘርእ ሽንጊይ ወጂብ እት አፍሪቀ ለትብል ዐለት። ተጅርበት ደውለት ሞርኮ ዲብ እተይ ሽንጊይ እንዴ ሀረሰት፣ ምን ጀው ምግባይ በሐር ወኬንመ እት ብዘሕ ኣውሎታት አፍሪቀ ሽንጊይ እት ለአሰሐብብ መጽእ ለሀለ እክል ክም ቱ፣ ለወረቀት በሐሰ ቀደመ ዶክተር ወለታው ታደሴ አፍሀመ። ወእብሊ አፍሪቀ፣ ምን አግርህ እግል እንዴ ኣባሬት፣ እብ እተይ ሽንጊይ ረሐ ለትቀድር እቱ ወክድ ክም ኣረይም ለሐቀቀት ወረቀት ዐለት።

ለሳልሳይት ወረቀት በሐሰ፣ አዳቃል ዘርእ ዕፋን ወጣጽሑ ለሀለ ተጠውሮ ለትወዳኝ እት ገብኤ፣ ምን ውዛረት ሐርስ አሰይድ ንጉሴ አብረህ ለቀደመየ ዐለት። እለ ወረቀት፣ ለቀዳም ዘርእ ዕፋን ኤረትርየ፣ ምን ኦሮት ሄክታር በዝሐ ምን ገብኤ ዐሰር ኩንታል ለአቴ ለዐላ።

እትሊ ወክድ ጎነ እብ ሰስ ዕጹፍ እንዴ ወሰከ አሰክ 75 ኩንታል ምን ሄክታር ለአቴ ክም ሀለ አከደ።

ምን ውዛረት ሐርስ አሰይደ ገነት ገብሬዝጋብሄር፣ እቲይ ዕፋን ዲብ ኤረትርየ ለወደሐት እት ገብኤ፣ ዲብ ኩለ ወጠን ዝያድ 20 አልፍ ሄክታር ዕፋን ክም ልትዘረኤ፣ ለሰኔቲ ህይ ዕፋን ምሰለ ሀለ እሉ ከሀላትል እት ክሉ ምድር ኤረትርየ ቀላቅል፣ ምግባይ ተዋልል ጀው ወብሩድ ከሰሰ ክም በቅል ለወደሐት፣ እብ አዳቃል ህይ ዝያደት እግል ልርሐብ ወልወጅብ ልትከደም ክም ሀለ አፍህመት።

ዶክተር ቢ.ኤም ፕራሳና ምን እድንያይ በርናምጅ እቲይ ዕፋን ለቀደመየ በሐሰ ህይ፣ 'አዳቃል ወክሰአት ከሀላት ተቃዋር ሓለት ጀው ለቡ ዘርእ ዕፋን እት ድወል ሽብህ ሰከረኤ አፍሪቀ' ለልብል ዐላ። ምሰለ ልትቃዋር ለሀለ ተዋልል ሓለት ጀው ዐለም ለገይሰ ወዲብ ወክድ ሐጨር ለልአቴ ወሕዳን ዝላም ለልክህል አጅናሰ ዕፋን እቲ መንጠቀት እግል ልትለመድ፣ አትናያት ዲብ ዜርአቴ ሐረሰቶት እብ ሕኩማት እግል ልግበእ እቲ ለመክር በሐሰ ቲ።

ሐቆ እለ፣ እብ ዝላም ጠቢዐት ወረይ ለትዘረኤ ግሪህ ሽንራይ ወዕፋን ዕወት ዲብ ኤረትርየ ለልአኤ ሺድዮ ሐጨር ክም ረኤኩ፣ እቲ ትቀደመ ውራቅ ንቃሽ ገብኤ ከእግል ዕርፍ ፈገርኩ።

ሐቆ ዕርፍመ፣ ወክል መሕበር አትግዝሐት ዘርእ 'ሺታ' ላቲ አሰይድ ጸሃዩ ካህሴ ምን አቶብዮ፣ "አዳቃል ወአትግዝሐት ዘርእ ዕፋን እት ግብለት አቶብዮ" ለትብል፣ ተጅርብት ገባይሰ አቅሊም ለትወዳኝ ወረቀት በሐሰ ቀደመ። እብ አትግዝሐት ዘርእ ዕፋን ወጅብ መናበረት ብዝሐም ሐረሰቶት እንዴ ቀየርኩ፣ ሱግ እግል ተአርድ ክም ትቀድር ተጅርብትላ አቅሊም ለሓከ ዲብ ወረቀት ከሲብ ተጅርብት ዐለት።

ደርቡ ህይ፣ "አዳቃል ዘርእ ዕፋን ወጅብ ዲብ ድወል ተጠውር ግብለታይ ገባይል አፍሪቀ" ለትብል ወረቀት በሐር እብ ዶክተር ማክሮበርት ምን ጀምሁርየት ግብለት አፍሪቀ ትትቀደም ዲብ ህሌት፣ ዕፋን እት ግብለታይ እንክር አፍሪቀ ክም አግደ እክል እት ሙነት አዳም ለአሰሐብብ ክም ሀለ፣ ወቃንጨሁ ህይ መርህዮ እት ዐለፍ

ንዋይ ጋብእ ክም ሀለ ወደሐ ዲብ፣ ገባይል ግብለታይ አፍሪቀ ላድክ፣ ምን ናይ ለመድ አግቡይ ሐርስ ዕፋን እት ዋወር መሻሬዕ ሐርስ ዕፋን ልትዐዴ ክም ሀለ፣ እለ ህይ ክም ናሚብዮ፣ ግብለት አፍሪቀ፣ ሞዛምቢክ ወዚምባብዌ ሰኔ ለሄረረየ ዲብ መሻሬዕ ክም ቲ እብ አምሳል አብረህ።

ግሪ እለ ህይ፣ እቲይ ሐርስ ሽንራይ እት ኤረትርየ ክምሰልሁመ ሱግ ናይላ እቲይ ለትክሰሰ ወረቀት በሐሰ እብ አሰይድ ተሰፋይ ጸጋይ ምን ውዛረት ሐርስ ኤረትርየ እት ገብኤ፣ ሐረሰቶት እግለ ለአፈርወ ሽንራይ ወጅብ፣ ውዛረት ሐርስ ክም ባንክት አክቤ ዘርእ እንዴ ዐለበት እብ ዝያደት 25 ምእታይት እት ዐዳገ እንዴ ወሰከት ክም ትትዛበዩ ምኖም ወትሰጅም አከደ።

አሰይድ እዮብ ገብሬመስቀል ምን ውዛረት ሐርስ ኤረትርየ እቲ ቀደመየ "እዳረት አሰተዮት ማይ ወሂበት ሽፍር እት ሐርስ ሽንራይ" ለትብል ወረቀት፣ ሐረሰቶት ግሪህ ሽንራይ ማይ ወሽፍር ጠቢዐት እብ ከአፍ እት ምድር ቀሪምም እንዴ ትጎፈወው እቲይ ክም ወቅሎ እብ አምሳል ለትአበርህ ወረቀት ዐለት።

ምን ገጽ ምሴ አወላይት ምዕል ወዕለ ንቃሽ ወውራቅ ብሐሰ እት አትሓያሰ ዘርእ ዕፋን ወሽንራይ አተላለ። "ወጠንያይ ንዛም ዘርእ እት ኤረትርየ" ለትብል እብ አሰይድ ሰዲድ ኩረዲን ምን ውዛረት ሐርስ ለትቀደመት ወረቀት ህይ፣ እት ኤረትርየ ለልትዘረኤ ሽንራይ ልግበእ ወዕፋን ዘርኡ እብ ከአፍ ክም ልትጸበዋ ወለሀለ ተሐድያት እት ረኪብ ዘርእ ወጅብ ለወደሐት ዐለት።

ሐቆሁመ ዶክተር ዘወዴ ቢሸው ምን ኢካርዳ (እድንያይ መርከዝ ብሐሰ ሐርስ እት ምድር ጀሐር) ለቀደመየ "ሄራር አሰክ ዘርእ ወጅብ" ለትብል ዲብ ገብኤ፣ ዘርእ ወጅብ ምን ናይ አሰል ወአግርህ ለትረክብ እብ አብሳር ለትአደርሰ ዐለት።

ደርብ ለትቀደመት ወረቀት ህይ፣ እብ ዶክተር ሮበርት ጄንሲ ምን 'Self Help Africa - Uganda' እት ትግብኤ፣ "ጠወርት ለትመሳህ ዘርእ ሕሩይ" ለትብል ዐለት። እትላ ወረቀት ዘርእ ሕሩይ ምን ቅሩብ ወረይም እንዴ አምጸኤ፣ እብ ዋጅብ እት ንትጎፈዕ እብ ወአብሳር ሐዲሰ እት ነአሰብቅ፣ ድወልነ ምን እቲይ ሽንራይ ወዕፋን እንዴ አጽገብኩ፣ እት ተሰዲር ለንትዐዴ እብ አግቡይ ርቤሕ ለትአፍህም ዐለት።

ምን ዛምብዩ ለመጽአ ዶክተር ፍራንሲስ ሚቲ ህይ፣ "መራቀብት ዘርእ ወተሕቂቁ" ለትብል፣ ተጅርብ ደውለት ዛምብዩ እት ንዛም ዘርእ ዕፋን ወሽንራይ ወጅብ ለትአበርህ ዐለት። እለ ወረቀት እብ ሺድዮ ለተለ ሽሬሕ ወዕወታም ሐረሰቶት ሽንራይ ወዕፋን ዛምብዩ ክም መሰል ለአርኤት ዐለት።

እለ ሙእተመር ሽንራይ ወዕፋን፣ እት ረከሰ ተጅርብ ኤረትርየ፣ ምን ብዕድ ድወል ወመዝማት ተጅርብ እንዴ ወሰከ፣ ረሸዶት ሐርስ ሽንራይ ወዕፋን ለሀደፋ ሰበት ዐላ፣ እቲ ካልአይት ምዕል 21 ሰብተምበርም ንቃሽ ወውራቅ እቲ ለልአተንክብ ስታት አተ።

ሚሰተር ቦሰኮ ጅማዬክ ለቀደመየ፣ "መትዐዳይ ዲብ ብዘሕ ሓላት ጀው ለልክህል ዘርእ ሽንራይ" ለልብል በሐሰ፣ ተጅርብለ እት ዋወር ናይ ምግባይት ሓለት ጀው ወቀላቅሎታት ምድር ኡጋንደ ልትሐረሰ ለሀለ ሽንራይ ወጅብ ለወዳኝ ዐለ።

"ፈረጎት ሳቦ ፊሽ እት ሽንራይ ኤረትርየ"-Identification of

wheat Rust Races in Eritrea ለትብል ወረቀት በሐሰ እብ አሰይድ አስመላሽ ወልዳይ ምን ውዛረት ሐርስ ትትቀደም ዲብ ሀሌት፡ ሕማም ፊሽ ወአሰባቡ ዲብ ሸንጋይ ወለሰብበ ከሳር እተይ ለትወዳሕ ዐለት።

ምን ኩልየት ሐርስ ሐመልማሎ ፕሮፌሰር አዱንያ ሃይሌ እተ ቀደመየ “አግቡይ ዳፍዖት ናይለ እብ ብዘሐ ለልትረኤ ባሌዕ ሐሸራት ወሕማማት ዕፋን እት ኤረትርየ” ለትብል ወረቀት በሐሰ፡ ዲብ ኤረትርየ ለሀላ ባልዲን ዕፋን ወሕማማቱ ወእሉ እግል አሰረቶት እብ ሕኩመት፡ መጅተመዕ ወሐረሰቶት ለልትነሰእ ከጥዋት ለወደሐት፡ ሐረሰት ምን ከሳር እክል እግል ልንገፎ ምን ባልዲን እግል ሊደዉ ለቦም መትደጋግ ለትአደርስ ዐለት።

እለ ልትሻብህ ወረቀት በሐሰ አሰይድ ፊልሞን አፍወርቂ ምን ውዛረት ሐርስ ለቀደመየ እት ገብእ፡ “አግቡይ ዳፍዖት እብ ብዘሐ ለልትረኤ ባልዲን ወሕማማት ሸንጋይ እት ኤረትርየ” ለትብል ዐለት። እለ በሐሰ እለመ፡ እት እተይ ሸንጋይ ዐድነ መሐልከ ጋብእ ለሀላ ሐሸራት ወሕማማት ለትወዳሕ፡ ወሐረሰቶት እት ጋብሆት እለ መብድያይ እክል ላቱ ሐሸራት ምን ገብእ ወሕማማት እግል ልተብዕዉ ለቦም አብሳር ተአፍህም።

እተ ካልእ ምዕል ምን ገጽ አሰቡሕ ለዐለ በራምጅ፡ ምን ሰለሰ አቃሊም ዐድነ በሀለት ዐንሰቡ፡ ምንብ ወግብለት እት አፍረቶት ዕፋን ወሸንጋይ ፈዳብያም ወመሰል ሰኔት ላቶም ሰቦ ሐረሰታይ እግሎም ሸሃዳት ተቅዲር ተሆቡ። ሐቀሁመ፡ መሻርከትላ ወዕለ እት መጃሚዕ እንዴ ትካፈለው፡ እተ ትቀደመ ውራቅ ብሐሰ ናቀሸው። ናይ ውቁላም ሰብ መቅደረት ሐርስ እጅትመዕ ጌማምለ እተ ክልኤ ምዕል ለትቀደመ ወራታት ገብእ።

ተጃርብ ድወል አቶብዩ፡ ኬንዩ፡ ኡጋንዳ፡ ዚምባብዌ፡ ካሜራን፡ ዛምብዌ፡ አየርላንድ ወህንድ እበ ምን ድወል ለሀይ ለመጽአው ቁድረት ሐርሱ፡ ክምሰልሁመ ወካይል ናይ ሐርስ ወብሐሰ መአሰሳት ወመነዘማት እዲኑ፡ እብ ዓመት ዝያድ 200 ሰብ ምህነት ሐርስ ሹርካም ዐለው።

ዲብ ዐድነ ኤረትርየ፡ ቀደም እለ ልትዘረእ ለዐለ እክል ሸንጋይ ምን ገብእ ወዕፋ፡ ምሰለ እት ዐድነ ለልትረኤ ለኢንዘም ተየልል ዝላም ለኢናሱቡ ዶል በዴ ወዶልመ በቅል ለዐለ ጅንሰ አዝረአት ዐድና ቱ። እትሊ ወክድ ጎነ ላኪን፡ ምሰል ሕዲነ ዝላም ከህላት ጀሐር ለቡ፡ ሸፍር ጠቢዐት ወሰናዐት ክም ሀብካሁ ሰኒ ለበቅል፡ ሕማማት ለኢለኢደምዑ፡ እት ለትፈናተ ተየልል ሓላት ጀው ለበቅል አጅናሰ ዘርእ ሸንጋይ ወዕፋን ወጂብ እት ሐረሰቶት እንዴ ወዘዐኩ ምን ክል ሃክታር ልትረከብ ለዐለ እተይ ሐድ፡ እብ እተይ ብርኩት በደሎቱ ለትብል ስትራተጅየት እንዴ ፈግረት፡ ሐረሰቶት እብ ሻፍገት ምን ሐገሌብ እግል ልትባልሐ ወመናበረቶም እንዴ በደለው እት ድዋራቶም ለሀላ ሱግ ተረት እግል ተሀሌ እሎም ልትከደም ሀለ።

ለበዘሐው ሐረሰቶት ዐድነ ምን ናይ ለመድ ሐርስ ቡልሓም ሰበት ኢህለው፡ እተቶም ምን እዴ እት አፍ ለትሰረረተ፡ እግል ዕያሎም ሐል እብ ግዲዱ እንዴ ከፊ፡ እት ሱግ ለልትዘቤ ኣካል ሸንጋይ ወዕፋን ለልክበቅሎ ወለአወርዶ ኢተን።

ገሌ መዕሊማት እብ ክሱስ ዕፋን ወሸንጋይ

ዕፋን

- እት እዲነ 170 ደውለት ዕፋን ለሐርሱ።
- ዕፋን ቀደም 7000 ሰነት እት ሚክሲኮ ክም እክል ትዘረኡ። ቀደም እለ ወክድ እለ ሰዐር ከደን ዐለ።
- ኩለን እለን ድወል ምሰል 205 ሚልዮን ሃክታር ለገብእ ምድር እቱ ዕፋን ዘርኡ።
- እብ ምግባይ ተቅዩም 5.75 ቶን ዕፋን ምን ሃክታር፡ በሀለት 57.5 ኩንታል ምን ሃክታር ለኡቴ።
- እት ኩለ እዲነ ክል ሰነት 1147.7 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን ለገብእ እክል ዕፋን ለኡቴ።
- ክሪስቶፊር ኮሎምቦስ ዕፋን ምን ላቲን አሚሪክ አሰክ አርብ ክም ነሰአዩ ወአትአመረዩ ታሪክ ለኡኩ።
- ምርት ዕፋናይ ፋሪ አሰክ 800 ሐበት እክል በ። እብ ዕፋን ለእሙራት ድወል ዐለም እለን ተልያተን፡ ሀ/ አሚሪክ 382 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን ዲብ ሐል ለ/ ቻይነ 278 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን ዲብ ሐል ሐ/ ብራዚል 116 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን ዲብ ሐል መ/ አርጅንቲና 50 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን እት ሐል ሰ/ ዩክሬን 42 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን እት ሐል ረ/ ህንድ ህዬ 34 ሚልዮን ሚትሪክ ቶን እት ሐል ለአፈርየ።

ሸንጋይ

- ሸንጋይ እት ዐለም ክም አወላይ እክል ብለዕ እዲነ እት ገብእ፡ እብ ባኒ፡ ፓሰታ፡ በሰክዊት፡ መዲደት፡ ኬክ፡ ሕበዝ-ጥዑም፡ እንጌሪ ወጨፎት ልትበለዕ።
- ሸንጋይ ቀደም 10,000 ሰነት እት መሓዝ ኤፍራጥስ ምድር ዓራቅ ክም ትዘረኡ ወትአመረ ታሪክ ለኡክድ።
- እት እዲነ 217 ሚልዮን ሃክታር ለገብእ ምድር ሸንጋይ ልትሐረሱ።
- እት እዲነ ለፊይሐ መሻሬዕ ለቡ እክል ሸንጋይ ቱ።
- ሸንጋይ ዲብ 120 ምዕል እንዴ በሸለ ልትወቀዕ (ልትከደ) ከለኡቴ።
- እብ እተይ ሸንጋይ ለእሙራት ድወል ቻይነ፡ እትሓድ አርቤ፡ ህንድ፡ ሩሰዩ፡ አውሰትራልየ ወከናዳ ተን።
- ቻይነ፡ ህንድ ወሩሰዩ እብ ሸንጋይ ለሰሙያት ድወል እት ገብእ፡ 41 ምእታይት ምን ኩለ ጅምለት እክል ሸንጋይ ናይ ዐለም ለአፈርየ።
- ፈርዖናት እት ወክድ ሞቶም፡ ምሰሎም ሸንጋይ ልትቀበር ዐለ።
- እተይለ እብ ሸንጋይ እሙር ድወል እት ክል ሐል ምን እንረኤ፡-
 - ሀ/ ቻይነ 138 ሚልዮን ቶን እት ሰነት
 - ለ/ ህንድ 103 ሚልዮን ቶን እት ሰነት
 - ሐ/ ሩሰዩ 92 ሚልዮን ቶን እት ሰነት
 - መ/ አውሰትራልየ 38 ሚልዮን ቶን እት ሰነት
 - ሰ/ ካናዳ 33 ሚልዮን ቶን እት ሰነት ለአፈርየ።

ከሊዎት ሓይስ ወዲር ሐርስ እት ወጠንያይ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን

እሰልፍ፡ እግል ክልኩም መሻርከት፡ እብ ፍንቲይ ህይ እግለ ምን ካርጅ ለመጽእኩም፡ እትሊ ገብእ ለሀለ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን አሰናይ እብ ደሐን መጽእኩም እግል ኢበል እፈቲ። ክምሰልሁመ እለ ንትዐደየ ለሀሌነ ሰነት፡ “ሰነት ጽጋብ ዓይላት እብ ብልቲብ፡ ዳጉሱ፡ ክምሰልሁመ ምሰሎም ለገይሰ ማሼለ” ሰበት ዐለት፡ እብ ክሰሎም ገሌ እግል ኢበል ሰምሐ እግልይ። እት ኤረትርየ፡ እብ ብዘሐ ለልትዘረእ ወልትበለዕ እክል ማሼላቲ። ብልቲብ ወዳጉሰመ ብዞሕ ኡዳም ዘርእም ወበልጾም።

እሊ ኣካል እሊ፡ እግል ዘበናት ብዞሕ ዔዳት ሰልጠነት ወድ ኡዳም እንዔ ገብእ፡ ሽዑብ ቦዘሕ ልትመውኑ ነብረ። እሊ ለሀደግክወ ኣካል፡ እብ ናይ ቅዘእ ጽበጡ፡ ከሀላት ናይ ለትፈናተ ተየልል ጀው፡ ክምሰልሁመ ሕዱድ ቅያሰ ዝላም ለልሐይ ሰበት ቲ፡ ዝያደት ኣትሐዘየት ቡ።

ሓይሳም መሻርከት፡

እትሊ ናይ የም ሽግርን ምን ነአቀምት፡ እት ሽንጊይ ወዕፋን ነአተንክብ ለሀሌነ፡ ሰኒ ለልኣትሐዘነ ኣካል ምን ገአው ቲ። እሊ ኣካል እሊ፡ እት ኣግደ ነብረ ሽዑብ አፍሪቀ ሌጠ እንዔ ኢበዋር፡ ክሳር ናይለ እት ኩላ እዲነ ለነብር መላዩን ገባይል ቲ። እሊ ኣካል እሊ፡ እት ደማነት ናይ ለሐሰ ቅዘእ ለበ መነት ወመሰከብት እቅትሳድ ዶር ውቁል ቀድም። ክምሰልሁ ሰበት ገብእ፡ እሊ ኣካል እሊ እት አፍሪቶቲ ልግበእ ወመትነፍያቲ ለሳድፍ መሐሲት ወአብካትመ እብ ዋጅብ እግል ንባሰር እሎም ወእት ፍዕል ነአውዕሉ ሰኒ ምህም ጋር ቲ።

ሓይሳም መሻርከት፡

እትሊ ወዕለ፡ እሊ ኣካል እብ ብዞሕ አሸናኩ እግል ንህደግ ዲቡ ቲ። እግለ ዋወር ኣግቡይ ሐርሱ፡ ናይ እሊ ወክድ ቴክኖሎጂ፡ ወእተይ ለልአበርክት ወተእሲር እኩይ እት ድዋር ለልአመጽእ አሸየእ ለልአነቅሰ ኣተላላይ ለቡ ኣግቡይ ሐርሱ ሕሰር እግል ነሀቡ ቲ። ምሰሎመ፡ መትነፈዕ ሽንጊይ ወዕፋን እት ለትፈናቲት መናበረት በሀለት ክሳር፡ ዐልፍ ንዋይ፡ ክምሰልሁመ አፍሪቶት ጣቀት እበ ከሰሰ ሽመይ እግል ንትጋሚ ቲ።

ብዕደት ለነህደግ ዲቡ ኣግደ ጋሪት፡ ቅድየት ተአሲር ክለመ እትሊ ኣካል ቲ። ክለመ አሰክ አዩ እትጅሁ ገይሰ ክም ሀለ ፍሁም ምግማ ቲ። እግሉ ለልክህል አጅናሰ እክል አፍሪቶት፡ ንዛም መሰኖ ኣትሓያሱ፡ ክምሰልሁመ ክለመ እት ሕሳብ ለአተ ኣግቡይ ሐርሱ አሰበቅት ለአትሐዘነ። እበ እንወድዩ መትካፋል አምር ወመትሰዳዳይ ህይ፡ እግል ትጅሬ ለትቀድር ብቅት ወተሐድያት ሐዲሰ እግል ንጋብህመ እግል ለአተቅድረና ቲ።

እምበልሁመ፡ እሊ ሃይባይ ቅዘእ ላቲ ጽበዋ ሽንጊይ ወዕፋን እግል ነአትሓይሱ፡ ብሐሰ ኣግደ ታክያት እግል ኒዔ ወጅብነ። እሊ ኣካል እሊ፡ ለዲብ ዘይድ መጽእ ለሀለ ጠላብ ነብረ እት ኣትመዋት ሌጠ እንዔ ኢገብእ፡ ዓፍየት ገቢል ለልዕቅብ ቅዘእመ እግል ለሀብ ቡ። እት ብሐሰ ፊራር ካፍየት እንዔ ወዳኑ፡ ጀላብ ዑፋይ ገርብ ውላድ ኡዳም እሊ ኣካል እብ ለልኣትሐይ ቅዛኣት ሺታሚናት ወመዓድን እግል ንደርዑ ወሕዳን ቅዘእ እግል ንጄቅቅ ወጅብነ።

ሓይሳም መሻርከት፡

ብዕድ ለነሐሰሰ ቅድየት ቴክኖሎጂ፡ እት ጠወርት እተይ ሽንጊይ ወዕፋን ቲ። ምን ሰፋየት ሐርሱ እንዔ አንበትነ፡ አሰክለ ወድ ኡዳም ለሸቀዩ ቴክኖሎጂ (AI)፡ እት ኣትሓያሱ እተይ፡ አንቀሶት ክሳር

አርዛቅ፡ ወአትመጣዋር መክሰብ ሐረሰቶት ዶር ዐቢ ቡ። እትሊ እብ ገያደት ልትፊተት ለሀለ ኣግቡይ ሐርሱ፡ ሐረሰቶትን እብ ሰርገል ጀላብ እግል ለሐውዳ፡ ምን ልትባሰር ለሀለ ምህታት ወአላት ሐዲሰ እግል ነገንድቀም ወጅብነ።

እብ ተውሳክ፡ እግለ ናይ መሰተቅበል ሓሩሰ ሽንጊይ ወዕፋን፡ ለሐረሰቶት ነአይሸ ወእብ ፍንቲይ ኣንሳት ወሸባብ ሐረሰቶት እግል ነአደቅብ ሰኒ ምህም ጋር ቲ። ናይ እቅትሳድ፡ ተአሂል፡ ሐብሬ ሐዳሰ ወለልኣትሐዘዮም ኣላት ሐቀመ ትወጀደ እሎም፡ እተይ፡ ነብረ፡ ክምሰልሁመ ለሐሰት መንበረት ክም ትመጽእ እኪድ ቲ። እሎም ሐረሰቶት እሎም፡ ታክያት ናይለ መጅተመዕ ብሩር ቶም። ናዮም ሰርገል ህይ፡ ናይ ኩሉ መጃል ሐርሰ ሽንጊይ ወዕፋን ዐውቲ ቲ።

እሊ ወዕለ እተ ነአተምም እተ ኢነት፡ ሽንጊይ ወዕፋን እክል ሌጠ ክም ኢኮን አመርት ምህም ቲ። እግል መንበረት፡ ዓዳት ወነባሪ ናይ ኩሉ መጅተመዕ እዲነ ክም ወክሎመ አመርት ለአትሐዘነ። ደማን ለቡ ኣግቡይ እት ንተበዕ፡ መዓወነትን እት ነአተርድ፡ ደማን ለቡ መሰተቅበል እት ዘርእ ወእተይ ሽንጊይ ወዕፋን ወተጠውራቲ እግል ነአድምን እንቀድር። ክለነ ህይ ኩሉ ኡዳም ጽጉብ እት እንቲ ለልትመዩ ዲቡ ተየልል ደማነት ነብረ እግል አጅያል ለልኣክድ፡ ለመድ አፍሪቶት ሽንጊይ ወዕፋን እቲ ንክደም።

ሓይሳም መሻርከት፡

ክምለ እንዔ አሰለፍኩ ለእቤል፡ ሽንጊይ ወዕፋን እት ኤረትርየ ምን እብ ብዘሐ ለልትበለዕ እክል ኢኮን። ምናተ፡ እት ኩሉ ምድር ኤረትርየ እብ መጅብ ባኒ ልግበእ ወቅጫ እብ ብዘሐ ልሙዳም ወእት ክሳር ክል ምዕል ለሀለው ቶም። ሐቲ እት ሕሳብ ለትኣቲ ንቅጠት ሳኪን ህሌት። ሽንጊይ ወዕፋን እተይ ሰኒ እግል ለሀብ ለቀድር- በሀለት ምን 60 ኩንታል ወለዐል ምን ክል ሄክታር እብ ሲናዶ መሰኖ እት ወክድ ክረም ለልኣትሐዘዮም፡ ክምሰልሁመ መራዐየት ወሸፍር ጠቢዐት ካሬ ለጠልቦ ቶም።

ሓይሳም መሻርከት፡

እብለ መናሰበት፡ እግለ ምን ቅሩብ ለልዓውትን መአሰሳት እግል ሐምድ ሰምሐ እግልይ። እሰልፍ እብ ኣምጽእት ለትፈናተ አጅናሰ ሽንጊይ ምሰል ወጠንያይ መዕህድ ብሐሰ ሐርሰ ኤረትርየ (NARI) እብ መትሳዳይ፡ እት አርሐሶት ወጠወርትለ አዘረኣት ዶር ውቁል ለአውሬት መአሰሰት ብሐሰ ICARDA፡ ሐቀሀ፡ እተ ሐልፈየ ሰለሰ ሰነት እት ዐማር ሽንጊይ ወዕፋን ለትዓወነት ምሰልነ መአሰሰት መጅመዐት ንዛም ዘርእ በሀለት Seed System Group (SSG)፡ ሺታ (VITA)፡ እድንያይት መአሰሰት EIDP ወዲብ ዐማር ሽንጊይ ለወደያሁ ዶር እቲ ሐምዔ ዛይደት ትብጽሐም። እተ እግል ሰልፍ ዶል እብ ኖሰነ እት መአሰሰት ብሐሰ ሐርሰ ሐልሐሌ ወእብ ፈዳብያም ሐረሰቶት ለትዳቀለ ዕፋን እግል ነአፍሬ ለልኣትሐዘነ ዐለ መዳቀለ ለትብረዐት እግልነ መእሰሰት ብሐሰ CIMMYT ከማን ምን ልብዬ ሐምድ።

ሓይሳም ወሓይሳት፡

እሊ ሰልፋይ ወዕለ ሽንጊይ ወዕፋን እግል ዋቅያም ባሕሲን ወተጃርብ ለሶም ሐረሰቶት፡ እት ሐቲ ዐድሎ ለግለ ዐለ። እበ ናይ ሰለሰ ምዕል ጀልሳትነ ህይ፡ እተ ልትቀደም ውራቅ ብሐሱ፡ መትሳዳል ተጃርብ ወዘያራት እት መሻርዕ ዕፋን ወሽንጊይ፡ ስትራተጅየትን ወተጃርብነ፡ እት ጠወርት እግል ሰዲነ እስኤ።

እተ ኣተንሳይኩም ህይ ሐምድ።

ዋቅያም ሐረስቶት፡ እት እተይ ሸንራይ ወዕፋን

ወጠንያይ ወዕለ ሸንራይ ወዕፋ ምን ዮም 20-21 ሰብተምበር እት አስመረ ፓላስ ጋብእ ዐለ። እትሊ ሰብ መቅደረት ሐርስ ምን ቀበት ዐድ ወካርጅ ለሐድረወ. ሙእተመር፡ ዐድነ ኤረትሮየ እት ኣውለት ወቀላቅል ለበቅል ዕፋን፡ ክምሰልሁ መ ለዲብ ኣውለት ወሸብህ ኣውለት ለበቅል ሸንራይ እግል ትወሰዕ ትከድም ክም ህሌት፡ እተ ወዕለ ትሸረሐ።

እት ኤረትሮየ እብ ፍንቱይ ህይ እት ኣቃሊም ግብለት፡ ምግብ ወዕንሰበ እት ሐረስቶት ዘርእ ዕፋን ወሸንራይ ወጅብ እንዴ ወዘዕኩ፡ እብ ዘበናይ ኣግቡይ ሐርስ፡ ሸፍር ጠቢዐት፡ መትነፈዕ ድድ ባልዲን፡ ክምሰልሁ መ ማይ ካፊ ምን ዝላም ወመሰኖ እት ለአሰቱ፡ ዲብ ሰነት ክልኤ ኢነት ለልኣቱ እተ መርሐለት ባጽኣም

ህለው። ከምን እሎም ሐረስቶት እግል ገሌ እትሁጉያም ዐል፤ ከምን ቃላቶም፡-

አሰይድ ተሰፋይ ኣብረሀ ምን ኣቅሊም ግብለት፡ ምዴርየት እምኒሐይሊ እት ገብእ፡ ምን ሰነት 2020 እት ሐርስ ሸንራይ ወዕፋን ከድም ለህለ ፈዳብ ሐረስታይ ቱ። ህቱ ልብል፡ “ምን ድንገር ኣግቡይ ሐርስ እንዴ ትባልሐኩ፡ እብ ትራክተር፡ ሸፍር

ጠቢዐት፡ ሕፍዘት ማይ ወትርበት ወብዕድ ኣብሳር ሐርስ ወጅብ እት እተብዕ፡ እብ ወብረት ሐርስ ለህበተኒ ቱ መምሬሕ ወዘርእ እት እትነፈዕ፡ እተ መደት ሰልፍ 65 ኩንታል ዕፋን ምን ሄክታር ወ35 ኩንታል ሸንራይ ምን ሄክታር ኣቱት” ዲብ ልብል፡ ምን ሰነት እት ሰነት ለተጃርቡ ምን ገብእ ወእተዩ ዲብ በርክት መጽእ ክም ህለ ለኣኬ።

ሐረስታይ ተሰፋይ ለልትነፈዕ እብ ዘርእ ወጅብ እት 13.5 ሄክታር ዘርእ ህለ። ምን ወብረት ሐርስ ሸፍር በሰር፡ ደው ምክር ወዘርእ ወጅብ ለመሰል ሰዳይት ክም ገብእ እሉ፡ ምናተ እተ ገርሁቱ ካድም ኣክረት፡ ኣሸረዐት ወኣሸራም ማይ ሰበት ካርዕ፡ ማይ ምሸክለት ክም ኣለቡ፡ ትርቡቱ እብ ዋጅብ ክም ካረረዩ፡ ወእብ ዝላም ወመሰኖ ግርሁ ዲብ ለአሰቱ፡ ክልኤ ዶል ዲብ ሰነት እተይ ክም ረክብ ወደሐ እግልነ።

አሰይድ ተሰፋይ፡ “እት ድዋራትኩም ለህለው ሐረስቶት ማ ከሰበው ምንኩም?” እተ ልብል ሰኣል ዲብ በልሰ፡ “ብዝኣም ሐረስቶት፡ ወብረት ሐርስ ምኒነ ለዘርእ እንዴ ትዛቤት ሰበት ትወዘዕ ዲብም፡ ተቅዩር ሰኒ እምጽኣም ህለው። ከድመው ምን ገብእ ህይ፡ እተይ ሰኒ ክም ረክቦ ኣክድ እግልኩም” ዲብ ልብል፡ ለምድሩ ሩክሰት ሐርስ ዋወር ሰበት ቡ፡ ምልክቱ ክም ቱ ኣከደ እግልነ።

ምን መንደፈረ እተ ወዕለ እግል ልሻርክ ለመጽእ ሐረስታይ፡ ለመሸርዕ ሐርስ ሸንራይ እሰቱ ኤልሰ ገብራክዳን ክም ኣንበተቱ እት ለሐብር፡ በዲር ድንሽ ዘርእው ክም ዐለው፡ ምን ሰነት 2019 ወእንሰር ላኪን ወብረት ሐርስ ሰትራተጅያይ እክል ሸንራይ ዲብ ቀይሮ ክም ቴለቶም፡ እግለ ግርህም እንዴ መዳመደው፡ ካረረው፡ ሸግገው፡ ሸፍር ጠቢዐት እት ነሰንሶ ወማይ መሰኖ እት ለአሰቱ ዲብ እለ መደት ጎነ ምን ሄክታር ኣሰክ 65 ኩንታል ሸንራይ ለኣቱ ክም ህለው ወደሐ።

ኤልሳ መጃል ሐርስ ለደርሰት ሐረስታይት ሰበት ቱ፡ ገርሁተ

አብሳር ዘበናይ ሐርሰ እቡ ጸብጠተ ሰበት ተ፡ ኬድማይት ሐረሰታይት ምን ገብአት፡ አርበዕ ሃክታር ለገብእ ምድር ቀሪም ተሐርሰ ዲብ ህሌት፡ ዝላም ዶል ከሸፍ፡ እብ ሙቶር ዲብ ተአሰትዮ፡ ለእክል ሸንጎይ ምን ገብእ ወዕፋን ውዛረት ሐርሰ ለትሐዝዩ ሙቃዩስ እተይ እቡ ተአፈርዩ ክም ህሌት ብእሰ ወደሐ እግል፡፡

“ለአዜ ትዘርኡ ህሌት ሸንጎይ ሕማም ለልክህል፡ ክምሰልሁሙ አጊድ ለበሸል ዘርእ ሕሩይ እት ገብእ፡ በዲር 10 ኩንታል ምን ሃክታር እብ ሐርሰ ድንገር እንገረኩብ ዐል፡ አዜ ስስ ዕጽፍለ እተይ ቀዳም እንገረኩብ ህሌ፡ እሊ ህዩ ፈድል ዘበናይ ሐርሰቲ” ልብል ብእሰ፡፡

ቀደም እላሙ ሐረሰታይት ኤልሳ፡ እትሰ አዜ ሸንጎይ ወዕፋን ትዘርእ ለህሌት ገርህት፡ ድንሸ እንዴ ጀረበት አሰክ 300 ኩንታል እት ምር ምውሰም እንዴ አቴት ሐረሰታይት ፈዳቢት ብህልት ዐለት፡፡ 165 ኩንታል ህዩ ውዛረት ሐርሰ እግል ዘርእ ወጂብ እብ ዐውል ሰኒ እንዴ ትዛቤት ምን አትናየተተ ወዲብ ብዕዳም ሐረሰቶት ትወዘዐ፡፡

ምን አቅሊም ምግብ፡ ምዴርየት ሰረጀቃ -ድን ገረሚ እተ ወዕለ ለሻረኮት አሰይደ ሓርነት ተሰፋሚካኤል ሐቴ ምን ፍራስ ሐረሰቶትሰ አቅሊም ተ፡፡ ምን ሰነት 2012 ዲብ አፍሪየት ሸንጎይ ወጂብ ትክድም ህሌት፡፡ ህተ እብ እት ገርህተ ለወዳቱ ካድም፡ ሸፍር ጠቢዐት በህለት ዩርዮ ፊሻይ እት ትትነፊዕ፡ እብ ትራክተር እት ተሐርሰ፡ እብ ሙሰኖ እት ተአሰቴ፡ እትሰ ሙደት ጎን ምን አሮት ሃክታር 108 ኩንታል ሸንጎይ እግል ተአቴ ቀድረት፡፡ ለትወቀለ እተይ ለረክበት ሐረሰታይት ሞቅየት ህዩ ጋብአት ህሌት፡፡

ምስጢር ሰርገል ሓርነት ህዩ፡ እብ ሰፍ ዝርአት፡ በዳዳል ዘርእ፡ ክምሰልሁሙ ኩሉ ዘበናይ አግቡይ ሐርሰ ምን ትነፊዕት ክም ቱ ተአሰእል፡፡ “ሸፍር ጠቢዐት እትነፍዕ፡ ሐርሰ ዋወር፡ ምን ወሬኸ ሰብተምበር ወሐር ህዩ እብ ሙሰኖ ዲብ አሰቴ፡ እተይ ሰኒ ክም እረክብ እትጸገም ህሌ፡ ምን እት ድዋራቹ ለህለው ሐረሰቶት ህዩ ለሌሰኮ እንዴ ትበህልኮ ዮም ጃእዘት ተቅዲር እነሰእ ህሌኮ” ትብል ሓርነት፡፡

ሐረሰታይ በረኸት ተኸሰቴ ምን በለዛ -አቅሊም ምግብ ምዴርየት ሰረጀቃ፡ እተ ሐርሰ አሰይ ነበሮይ ድንገራም ክም ዐለው እት

ለሐብር፡ ምን ሰነት 2020 ወእንሰር ላኪን እብ ዘበናይ ሐርሰ ለሐሩሱ ለህለው ምድር ጨቢብ፡ ምን ምእት ግራም ዘርእ ሕሩይ፡ ዐሰር ኪሎ ክም አፍሪ፡ ለዐሰር ኪሎ ዘርእ ሕሩይ እግል ውዛረት ሐርሰ ክም ሰለሙ፡ ወሐቀህ 70 ኪሎ ዘርእ ሕሩይ እንዴ ትከበተ፡ ምን አሮት ሃክታር 83 ኩንታል ሸንጎይ ክም አፍሪ አከደ እግል፡፡

“እሊ እተይ አዜ ምስለ ናይ በዲር ዶል ነአትርእዩ፡ ናይ ምድር ወሰም ፈርግ ቡ፡ ለዐውቴ ህዩ ምን ውዛረት ሐርሰ ለህበተናተ ምክር ለትረከበት፡ ካድም ናይ ለትወሰከዩ፡ ዘበናይ ሐርሰ እት ሙዓል ምን አውዐል፡፡ ያለ ቅዝር ሰበት ብዩ ህዩ፡ ዝላም ሐቀ ሐደት ምን ያለ ዲብ አሰቴ፡ እተይ ሰኒ ወወጂብ አቴ ህሌት፡ እግል ባካቹ ለህለው ሐረሰቶት ህዩ አሰክ ሰለል ተቅዩር እዋሌ ህሌኮ” ልብል፡፡

አሰይድ በረኸት፡ ቃዩሮት ዘርእ ምን እክል እት ሐምሌ፡ ምን ሐምሌ ዲብ ብቁልያት ወሐቀሁሙ እት እክል ተአቀብል ገብእክ ምን ገብእ፡ ሳዮት ወቀፊር ምድር ሐርሰ እብ ዋጅብ ዶል ትወዳ፡ አሸፈሮት እብ ሸፍር ንዋይ፡ ወላሙ ምድር በዲር በዱ ሰበት ዐለ፡ አዜ እት ምድር ቀሪም ክም በደለዩ እት ትርበት ወጂበት ክም ቀዩረዩ ለሓኪ፡፡

ማይ ደለ ቀዋረት ቅዋረት እት ሙዓል ዲብ ለአውዕል፡ ሸፍር ኮምፖስት ዲብ ለአሸፍር፡ ዘርእ ሕሩይ እት ዘርእ፡ አድብር ለዐለ ድዋራት ገርህቱ እት ለአጣፊኸ ወሙዳምድ፡ ድድ ባልዲን እት ልትነፊዕ፡ እብ ዋጅብ እት ለሀርም፡ ሙዓናናት ፊሻይ ክም ናይ ዓሰ ዲብ ዋሰክ፡ ወምን ምክር ሰብ ሙቅደረት ሐርሰ እንዴ ኢልትፈንቴ፡ ምድር ቀሪም ለይዐለ ምድር ዮሙቴ ዲብ ሙሸሮዕ ናጄኸ ብዱሉ ህለ ሐረሰታይ በረኸት፡፡

“ለሐረሰታይ ፈዳቢ፡ ሕኔት እብ በይኑ ለአሳድር ወምድር ሐርሰ ለአርሕቡ፡ ለድን እብ ተማሙ ምስል ምን ለአፈሬ፡ ውዛረት ሐርሰ እት ሻፍግ ሰርገል ወበጽሐት ወሐረሰቶትሙ አጊድ ሙክሰብ ወጃቀፈው እብል፡፡ ክል ሐረሰታይ ክእን ክምሰልዩ 80 ኩንታል ምን ሃክታር አፍሪ ምን ገብእ፡ እተ ድን ለህለው ሐረሰቶት ተቅዩር ሻፍግ እት ሙናበረቶም ወአምጽአው ዐለው” ወሰክ ሐረሰታይ በረኸት፡፡

ሙናድል ገብሬማርያም ክፍሌ፡ ምን ዳሽ ክም ትሳርሐ፡ ሸክ ማዩ ጨው እተ ሐርሰ እግል ሊዴ ጀረበ፡ ለድን “እሊ ምድር እሊ ሐበት ኢለአበቅል” ልቡሉ ዐለው፡፡ ምናተ ቀላሚጦስ እተ ባካት ለዐለ እንዴ

ገቡ፣ ለሽክጫ ጨበጠ ሐዲሰ ዲብ ወዲ ዲብ፣ እብ ኣሰማጦ ምድር እት ቀፍር ወለኣፊዬ፡፡ ዮሙቲ ኣርበዕ ሄክታር ወሰር ምድር ለከርሰ ሀለ። ምድር ክም ትሰመሐ እግሉ፣ እግል ክልኣት ሐል ለገብእ ወቅት፣ ለበዝሐት ሐሊቲ እት ኣጣፍሖት ምድር እብ ሰልፊት ወዲ።

“እሰልፍ ኣደንገል ዘርኣኩ፣ እተይ ኣረከብኩ ምኑ፣ ላኪን ለቀጠፉ ምን ገብእ ወተረርፉ ብዕድ እግለ ገርሀት ሸፍር ገብእ እግሉ። ሐቆሃመ ድንሽ ዘርኣኩ፣ ለምድር እግል ልትክም ወሸፍር ዲብ እወዲ እቲ፣ ሰለሰ ሰነት ከልኣኩ። ሐቆ እሊ ለምድር ክም ተክመ ዶል ተኣክድኩ፣ ሸንጊር ወሸፍር እግል እዘርኣኩ ኣንበትኩ። ኣሰክ ሰነት 2014 ህዩ እብ ናይ ለመድ ሐርሰ እት እዘርእ ጸንሐኩ።” ልብል ሐረሰታይ ገብሬማርያም።

ምን 2014 ወእንሰር ወብረት ሐርሰ ሰብ መቅደረት እንዴ ኣትፈረረት፣ ዘርእ ወጂብ እት ሸንጊር፣ ዕፋን ወድንሽ እግል ልዘርኣ ድናሰ ሀቡቶም። ገብሬማርያም ህዩ እብል ረክበ ለዐለ ምክር ወምህር ተጃርብ እት ወዲ ኣንበተ። እተዩ ህዩ እብ ሐርሰ ለመድ 12 ኩንታል ምን ሄክታር ለዐለ፣ ኣዜ ምን ሄክታር 50 ኩንታል ረክብ ክም ሀለ ሸርሐ እግልኩ።

“እሊ እግል ትርኩብ ላኪን፣ ምን መድመዶት፣ ሸዐግ፣ ዘርእ ወጂብ ወሕርሰት ሰኔት እብ ትራክተር እንዴ ኣንበትኩ፣ ሸፍር ጠቢዐት (ኮምፖሲት)እት ትነሰንሰ፣ ወዘርእ እት ባድል ካድም ትናድ ለኣትሐዜኩ፣ ክምሰልሁ ኣብሳር ሐርሰ ዋወር ትነፈዐክ ምን ገብእ፣ ለእክል ነዳፍ ወሕማም ለልክህል ገብእ እግልኩ፣ ሀረም ሰበት ባዴ፣ ሸቅል ነሐር ከፍፍ እግልክ ወላመ ገርሀት ምን ባዴእ እት ምድር ቀሪም ትትበደል።

እት ሰነት እብ ዝላም ከረም ወመሰኖ ክልኤ ኣነት እክል ለኣቲ ለህለ ሐረሰታይ ገብሬማርያም፣ እብ ሴር እት ዘርእ ሀረም ዳፌ፣ ወገርሀቲ ሰኔ ለኣትመቃሬሕ፣ ደወ ወሸፍርመ እት ወክዱ ወእብ ዋጅቡ ወድዩ።

ምድር ቀሪም ኣክል ካድምክ ወኣብሳርክ ለህይወኩ። ሐርሰ ምን ናይ ኣቦይ ነበርይ ዲብ ዘበናይ ተዐደ ምን ገብእ፣ ማይ ካፊ ረክበ ምን ገብእ፣ ምሰል ትርበትክ ለገይሰ ዘርእ ዘርኣክ ምን ገብእ፣ እንዴ ሐምቆ ክም ኣለሐምቆ ወፍሬ ካድምክ ክም ለህይወክ ምን ተጃርብ ናይ እሎም ለኣትሃንፍህም ሐረሰቶት ርኩብ ለህለ ከሊማት ወዴሕ። ወቀይ ናይላ ሐረሰቶት ዲብ ተሐት ክም ሀለ ጭመም ሃይባም እቲ ሀሌኩ።

አሰይድ በረኸት ተከሰቲ

እት በለዘ ኣቅሊም ምግብ፣ ገርሀት ለቡ ኣሰይድ በረኸት ተከሰቲ፣ እሰልፍ ማይ ወትርበት እቲ ሸቀ፣ እብ ዝላም ወበዲል መሰኖ

ሐርሱ ኣሰተ፣ ቡዳዳ ዘርእመ ወዲ፣ እብ ሴር ዘርኣ፣ ወሸፍር ጠቢዐት ትነፈዐ። ወእብላ ለኣልትሐለል ካድም ህዩ፣ ዲብ ሰነት 2021፣ ምን ኣሮ ሄክታር፣ 83.2 ኩንታል ምን ዘርእ ሸንጊር ወጂብ (ሰድራ) እንዴ ኣተ፣ ኣት ኣትባዝሐት ዘርእ ሸንጊር ሕሩይ መሰል ሰኔት እግል ድንገሁ ወብዕዳም ሐረሰቶት ጋብእ ሀለ።

አሰይድ ደሰበሌ ዞካርያስ

አሰይድ ደሰበሌ ዞካርያስ፣ እት ድዋራት ኣሰመረ - ቁሸት፣ ዲብ ሐርሰ እክል ወሐምሌ ለልትከሰእ ሐረሰታይ ፈዳብ ቲ። ኣሰይድ ደሰበሌ፣ ገርሀቲ እብ ዋጅብ ጀላብ ኣትናደፈ ወሸዐ፣ ወሰክ ኣሰተዮት እብ መሰኖ ምን ትነፈዐ። ቡዳዳ ዘርእ ምውሰም ደርብ ምውሰም ምን ወዲ፣ ሸፍር ጠቢዐትመ ምን ትነፈዐ፣ እት ሰነት 2020፣ 72 ኩንታል ምን ኣሮ ሄክታር እተይ ለረክበ ሐረሰታይ ሸንጊር ወጂብ ምን ኖዕ (ሰድራ) ቲ። ሰድራ ጅንሰ ሸንጊር ወጂብ ቲ!

አሰይድ ሓርነት ተሰፋሚካኤል

እት ድን ገረግ፣ ኣቅሊም ምግብ ለትነብር ሓርነት ተሰፋሚካኤል፣ እት ሰነት 2021 እብ ሰጀለቲ ለትወቀለ እተይ ‘ቃፍዛ’ ለልትበህል ዘርእ ሸንጊር ወጂብ፣ እሊ ጃእዘት እግል ትንሰእ ለትሐሬት ሐረሰታይት ፈዳቢት ቲ። እተ መደት ለህ ለትሓየሰ ዘርእ ዲብ ትትነፈዐ፣ ወራታት ዐቂብ ማይ ወትርበት እት ትወዴ፣ ገርሀት እብ ዋጅብ እት ተሐርሰ፣ ትሸዕግ ወትገልግል፣ ኣሰተዮት ሐርሰ እብ ረይ ምን ዓላህ ዲብ ትትነፈዐ፣ ቡዳዳ ዘርእ እት ትወዴ፣ ወሸፍር በሰት እት ትትነፈዐ፣ ምን ኣሮ ሄክታር 108 ኩንታል እግል ተኣቲ ቀድረት።

አሰይድ ሙሳ ዑመር

አሰይድ ሙሳ ዑመር፣ እግለ እት ገዛ-ጎቦ -ኣቅሊም ግብለት ለህሌት ገርሀቲ፣ ምን ድዋራት ለሐሰ እተይ እግል ተሀቡ ምን ከድመዩ፣ እተ ድዋራቲ ለዐለው ሐረሰቶት ህዩ ምን ተጃርቡቲ

አሰይድ ሙሳ ዑመር

እንዲያውም ደርሰው ዘርእ ሽንጋይ ወጁብ እግል ልርከቦ አርደት ምን አዋጊህ እሎም፤ እትሊ ሰልፋይ ወዕለ ሽንጋይ ወዕፋን ጃእዘት ተሀየቡ፤ እት ሰነት 2022፤ ምን ዘርእ ሽንጋይ ወጁብ (አተላ) 55 ኩንታል ምን ሄክታር ለአተ አሰይድ ሙሴ ወራታት ሕፍዘት ማይ ወትርበት እት ወዳ፤ ገርገቱ እብ ሰኒ ምን በለሰየ ወሐርሰየ፤ አሰተዮት እብ ረይ ምን ትነፈዑ፤ ዘርእ ምን ቀያየረ ዲቡ፤ እብ ሴር ምን ሐርሰየ ወሸፍር ጠቢዐት እብ ምን አሸፈረየ፤ ክም መሰል ሰኔት ምን ድዋራቱ ለትሐረ ሐረሰታይ ፈዳብ ጋብእ ሀለ።

አሰይድ ተሰፋይ አብርሃ

አሰይድ ተሰፋይ አብርሃም፤ እት ገርሀቱ ወራታት ሕፍዘት ማይ ወትርበት ሰበት ወዳ፤ ገርሀቱ እብ ዋጅብ ምን አጣፍሐየ፤ ሽግዥ ወሐርሰየ፤ ወሰክ አሰተዮት መሰኖ ምን ዓላሁ ወሸርሙ ምን ወዳ፤ በሰር ቀያያር ዘርእ ምን ትነፈዑ፤ እብ ሴር ምን

ዘርኤ፤ ሸፍር ጠቢዐት ምን ትነፈዑ፤ ዋጅብ አግቡይ ጽብጠት ብቅል እብ ምን ጸብተየ፤ እት ሰነት 2020፤ ምን ሄክታር 40 ኩንታል ምን ዘርእ ሽንጋይ ወጁብ ለአተ ሐረሰታይ ፈዳብ ተ። እት አትባዘሐት ዘርእ ሽንጋይ ወጁብሙ ሐዘት ዛይደት ሰበት ወዳ፤ እት ለነብሩ ድጌ ዐዲማእዶ እት አትባዘሐት ዘርእ ወጁብ ሐረሰቶት ብዕዳም ሰበት አድረሰ፤ እት ሐርሰ ሽንጋይ ወቀይ ሰርጉል ዋዲ ሀለ።

አሰይድ ገብሬማርያም ክፍሌ

እት አትባዘሐት ለትሓየሰ ዘርእ ሽንጋይ ወጁብ (ሰድራ) ዶር ዛይድ ለአግድ፤ እት ምዴርየት ዐድተከሌዛን አቅሊም ዐንሰባ ለነብር አሰይድ ገብሬማርያም ክፍሌ፤ ዎርት ምን ጃእዘት ሐርሰ ናይለ እት ሐልፈየ ሰኖታት ቅሩብ ለአብሀዘው ሐረሰቶት ዋቅያም ናሰእ ሀለ።

እትላ ጃእዘት ለአብጸሐየ ሸቅሉ ምን እንረኤ፤ ዋጅብ አግቡይ ሕፍዘት ማይ ወትርበት፤ ገርሀቱ ምን ባልገል እት ሸግ አሰክሙ ዲብ ኢነት ሐርሰ ምን አትሳነየ፤ እብ መሰኖ ምን አሰተ፤ ዘርእ ምን ባደሉ፤ እብ ሴር ምን ሐርሰ፤ ኮምፖስት ለካብረ ሸፍር ጠቢዐት ምን ነሰነሰየ፤ ክምሰልሁመ ሰኔት ጽብጠት ዕሉም ዘርእ ምን ተበዑ፤ ክም ፍሬ ካድሙ፤ እት ሰነት 2021፤ ምን አርት ሄክታር 46 ኩንታል ዘርእ ሽንጋይ ወጁብ ረከቡ፤ እት ደዋይሐ ህቡ፤ ለፈደበ ሐረሰታይ እንዲ ገብኤ፤ መሰል እግል ገወውሩ ሐረሰቶት ጋብእ ሀለ።

ረአይ ውላድ ካርጅ መሻርከት እት ወዕለ ሽንሬይ ወዕፉን ኤረትርያ

ተቅራቢ፣ መድሃኔ ጸጋይ

ዶ/ር ቢ.ኤም.ፕራሳና

እት እድንያይ መርከዝ አትሓያስ ዘርእ ሽንሬይ ወዕፉን፣ ሙዲር እድንያይ

በርናምጅ ዕፉን፣ መስኡል እድንያይት መአሰሰት መጅሙዐት ገማት እት ብሔሰ ሐርስ (CGIAR)፣ ክምሰልሁመ መስኡል በገስ እግል ዓፍየት ብቅል (Plant Health Initiative) ኣኣ። እሊ ወዕሉ፣ እት ለሔሰ ወክድ ወኣካን ለትዝመ፣ ሓለት ሐርስ ሽንሬይ ወዕፉን እት ኤረትርያ ለኣብረሀ ዐለ።

ኤረትርያ፣ ለሀከ እለ በራምጅ ኣዳቃል ዘርእ ልሰዕ ዲብ ኣተንቡራቱ ሰበት ሀለ፣ ተሐድያት ብዙሕ ልታከየ ክም ሀለ ኣኪድ ቱ። ላኪን፣ ኣፍረዮት ወመዲድ እተይ እግለ ብዙሕ ለልኣፊራ ሐረሰቶት፣ ለትፈናተ ድሩሩብ ጨቅጥ እንዴ ከሀለ ፍሬ ለሀበዮም መጽግባይ ጅንሰ ኣካል እግል ልፍየሕ ለቡ መጃል ቱ። ክሰኣት ማል ካፍየት እንዴ ገብኣት ወሕሰር ፍንቱይ ለልኣትሐዝዩ ስታቲባት እንዴ ፈግረ፣ ምሰል እድንያይት መአሰሰት አትሓያስ ዘርእ ሽንሬይ ወዕፉን ለጸንሐት ዕላቀት ሽርከት ረሰሚ ወዱቅሪ እግል ትግበእ ቡ። እት ደንጎበ እሊ እተ ወዕለ ለትቀደመ ኣፍካር ሕሩይ፣ ሕሰር ውቁል ለልሀይብ በራምጅ ወካፍየት ክሰኣት-ማል ወሰክከ ወእት ፍዕል ኣውዐልከ ምን ገብኣ። ለኑቲጅት እት ሻፍገት ክም እንርእየ ሸክ ኣለብዩ።

ዶ/ር ዘውዴ ቢሻው

እት እድንያይ መርከዝ ሸትል፣ ዓፍየት ወንዛም ብቅል (SINH) ማርሓይ መጅሙዐት ኣኣ፣ ክምሰልሁመ መመቅራሓይ ሸቅል እድንያይ መርከዝ ብሔሰ ሐርስ እት ይቡሰ ምድር ኣቶብዩ። እሊ ወዕለ እብ ክሰሰል እት ኤረትርያ

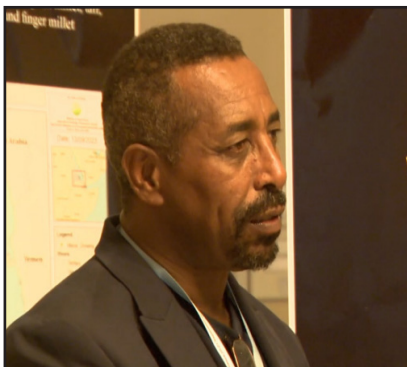

ብጸሕ ለሀለ መትቀዳም፣ ፍገራቱ ወለሀለ እሊ ነዋቅስ፣ ክምሰልሁመ እለ ደውለት እት ደማካት ዳይም ኣፍረዮት እተይ ሽንሬይ ወዕፉን ለሂረረቱ መርበይ እግል ንቀይም በክት ለሀበ ዐለ። ሽንሬይ እብ ዝላም ወእብ መሰኖ እግል ልትዘረእ ለቀድር እክል ቱ። እት ኤረትርያ ለሀሌት ሓለት እተ ዶል ንትሃጌ፣ እት ዝላም ሌጠ እንዴ ተንከብከ እተይ ሽንሬይ እግል ተአበርክት ለልኣቀድረ ርዝቅ ሀለ እሊ። ኤረትርያ እብ ሽንሬይ ረሐ እግል ትቅደር፣ ሐርስ መሰኖ ዝያደት ክም ልርሕብ እግል ቲዴመ ትቀድር። ኣማን ተ፣ እሊ እት መዓል እግል ተአውዕል፣ እተይ ብዙሕ ለልሀይብ ለትሓየሰ ጅንሰ ኣዝረኣት እንዴ ትፈረገ ዶል ልትዘረእ ወብቅዕት እዳረት ዘርእ ወጂብ እት ፍዕል ዶል ትተርጀም ቱ። እሊ ለልትጠወር ህዩ፣ ንዛም ዘርእ እብ ገበይ መዕየ ወእብ ናይ ብሕቶት መጃል እት ሐረሰቶት ለኣተንከበ መአሰሳት ነሽር ዘርእ ምሰሉ እግል ልትሸቁ ቡ። ኤረትርያ ክእነ ትመሰል እስትራተጅየት ወእመር ሸክል እንዴ ኣዳሌት፣ ብዝሐ

ለቡ ዳይም መጃል ዘርእ እግል ትብኔ ትቀድር ለትብል ሰእየት ብዩ። እድንያይ መርከዝ ብሔሰ ብቅል እት ኣርድ ይቡሰ፣ እት መጃል ዐማር ብሔሰ፣ ምሰል ወጠንያይ መርከዝ ብሔሰ ኤረትርያ ፍገራት ሰኔት ለቡ ሸቅል ሕበር ወዴ ጸንሐ። ክም ፍገራት እሊ መትባዳል ተጃርብ ወመዓወናት ህዩ፣ እት ሸከረት ሽንሬይ (ጄርምፕላዝም)፣ ብሔሰ ሰኔ ሰበት ገብኣ፣ ዲብ ገሌ ሐረሰቶት ኤረትርያ ለዘርእ ወጂብ እንዴ ትባጽሐ እተይ ሰኔ ለልሀይብ ኣጅናስ ሽንሬይ ምኑ እተይ እግል ልትረከብ ቅዱር ሀለ። እት ጠወርት ቅድረት ኣዳም፣ መትጸባጥ ምሰል ብዕድ መራክዝ ብሔሰ፣ ክምሰልሁመ እት መትባዳል ተጃርብ ወአምር ህዩ፣ ገሌ ሄራር ሕበር እግል ልምጸእ ቅዱር ሀለ።

ዶ/ር ውላታው ታደሴ

እት ርባጥ- ሞርኮ እተ ለመርከዙ እድንያይ መርከዝ ብሔሰ ሐርስ

ምድር ምጽምእ (ይቡሰ)፣ ክም በዐል መቅደረት ውቅል ኣግደ ወኪል ኣዳቃል ዘርእ ሽንሬይ እንዴ ገኣኮ እሸቁ። እት ሀደፍ ለኣተንከበ እግል ኣግደ ሰብ ሸርከት ናይ እሊ መጃል ለጅዝብ ወዕለ ዲቡ ኣሰመኣ። ኤረትርያ እት ወጂዶት ወኣዳየሞት ናይ ዘርእ ሽንሬይ ወዕፉን፣ ልሰዕ ለኣትሐንፈለ ኣርዛቅ በ ትመሰል እጅ። ሰበት እሊ።

ንዝምት እዳረት ኣካል ዝያደት እብ ሰጅታት፡ ክምሰልሁ መምሰለ እት ስያሰት ወጠን ለሀለ እለ ጋራት ለዋናቶ ሰብ ሽርክት ሸቅል ዕላቀት እንዴ ኣተረድኻ ለአርዛቅክ እንዴ ኣመርኩ፡ ፈርግ እተይ እግል ልጭቡብ ክም ቀድሮ እግል ኣትፋቅድ እፈቱ። ኤረትርፍ፡ ዝያደት እስትሰማር ዲብ ሐርሰ ተጃረት እንዴ ወዴት፡ እት መጃል ጠወርት ኣዳም ኣድረሶት፡ ክምሰልሁ እት ዘበናይት ሰናዐት ኣዝረኣት (mechanization) ለኣተንክበ ድቁብ መሓብር ወጀምዕያት ሐርሰ ፈዳብ ወሰኑት እግል ልግበእመ ወቀይ ትሩድ ለኣትሐዜ። ምሰለ ኣነ ለእቐቁ ዲብ መኣሰሰት እግል ትግበእ ለትቀድሮ መዓወነት፡ ሰለስ ምሰል ተጃርብ ኤረትርፍ እግል ልሄርረ ለቀድረ ንቀጥ ህለዮ፡ ወጀዶት ሸከረት ለቡ ዘርእ ሸንራይ ወጅብ፡ ጠወርት መቅደረት ኣዳም ክሰሰን ህዬ ዲብ ሰብ መቅደረት ኣዳቃል ዘርእ ሸንራይ፡ ክምሰልሁ ተምዊል ሕበር እት መሸሮዕ ዐማር ዘርእ ለመሰል ኣርዛቅ ሰበት ህለ፡ ሸሙይ ኣሌለዮቱ።

ሚሰተር ጆን ዊክሊያም

እት መሸሮዕ ዐማር ብቅል ኤረትርፍ ወኣየርላንድ (EIDP) እቐቁ። እለ

መኣሰሰት፡ እግል ውዛረት ሐርሰ ኤረትርፍ ወእግል መኣሰሰት ሐርሰ ሕኩመት ኣየርላንድ (TEAGASC)፡ እግል መኣሰሰት ሺሰተ ወእግል መኣሰሰት ርሕክ ቀዲር (ሴልፍ-ሄልፕ) ኣፍሪቀ ለትሐቅፍ ተ። ሰኒ ጃዝባይ ወዕለ ዐለ። እድንያይ መቃዩስ ለኣታመመ፡ ወኣርእሶታት ብዙሕ ለተምተመ ዕልማይ ውራቅ ብሐሰ ለትቀደመ ዲቡ ወመሻረክት ናይ ኣድራም ለትረኤት

እቱ ዐለ። እግል ኤረትርፍ ለነፍዐ ርዝቅ ማይ እንዴ ጠወረት እት ዐማር መሰኖ ኣተንክብ ምነ ዐበ ሸቅላ ቱ። ኣድመኖት ሕሩም ኣዝረኣትመ ካልኣይ መሐልክ እግል ልግበእ ቀድሮ። ኣዜ እድንያይት ጃልየት ዑለመእ ሐርሰ፡ ምሰለ ናይ ኤረትርፍ ተነጂቶም፡ እግል ልትዓወኖ እንቡታም ሰበት ህለው፡ ለትሰብቅ ወትትለመድ ህሌት ፍገሪት ቴክኖሎጂ ሐርሰ፡ እት ለሐጭረ ወክድ ዲብ ሐረሰቶት እግል ትትግጸሕ በ። እለ ወዴክ ምን ገብእ፡ ኤረትርፍ እት መጃል ዐማር ማይ ትሸቅዩ ለህሌት ሸቅል፡ ዕልማይ ኣግቡይ ሐርሰ ዶል ልትወሰኩ፡ ናይ ኤረትርፍ መቅደረት ኣፍሪዮት ኣካል እት ለሐሰት ደረጃት እግል ትትዐዴ ትቀድሮ። ኤረትርፍ፡ ለሐዲስ እድንያይ ቴክኖሎጂ ሐርሰ ኣገድ እግል ልትኣልቦጡ ለቀድሮ ፈዳብያም ምኤምረት ሐርሰ ህለው እግል። እለ እግል ልግበእ፡ ምሰል ለትፈናተው ሰብ ሸርክት እዲነ ዕላቀት ሸቅል ፈዳቢት ኣደቃብ እግል ተኣትሐዜ ቱ።

ዶ/ር ኤኖክ ዋሪንዳ

መዲር ዓም መሕበር ኣደቃብ ብሐሰ ሐርሰ እት ምፍጋር ወምግባይ ኣፍሪቀ

(ASARECA) ኣነ። ወዕለ ሰኒ ዐለ። ሰበቡ፡ እግል ኣግደ መትጋምየት እት ዐግሎ ንቃሽ ሰበት ኣምጸኣ። ፍገሪት እለ ወዕለ፡ እት ቤት-ጎማት ዘለት ውዘረእ (Council of Patron Ministers) ናይላ ዐስር-ሐምስ ኣዕደእ ድወል እግል ልትፍቀሽ ዲብ ቀድሮ። ኤረትርፍ፡ ምነ ኣግደ ኣንፋር ድወል እለ ቤት ጎማት ተ። እብለ ዕን እለ ርኤናሁ ምን ገብእ፡ እለ ወዕለ ምን

ኤረትርፍ ወኪንመ፡ እግል ብዕዳት ድወል እግል ለኣትሐሶሴ ለቀድሮ ቱ። መሕበርነ ሻቂሁ ለሀለ ኣላት ቴክኖሎጂ፡ ሕድ ለሽብህ ድዋራት ሐርሰ (agro-ecological setting) እተ በን ድወል፡ እት መንፈዐት እግል ልውዐል ቀድሮ። መሕበርና እብ ገበይ እለ ቤት-ጎማት ውዘረእ ሰበት ሸቁ፡ ለንኤትነ ስታቲባት፡ መትግዳል መሐልኪት ለኣለቡ ቴክኖሎጂ፡ ኣዝረኣት ወጅብ ወኣዳቃል እግል ለህሌ ለሰጃዕ ቱ። ፈዳልየት ሰያሰትነ፡ እት ኦርት ኣው ክልኣት ምውሰም ናይ ዘርእ ጀርቤ ውድየት ዲብ ለትሐጨረት ሰበት ተ ህዬ፡ ዳርሳም ቴክኖሎጂ ሐዲስ እግል ልሸቀው ዶል ለሐዘ፡ እት መደት ሐጫር ሸቅሎም እግል ለኣትም ለተኣትናይት ተ። እብ ገበይ እሎም ውዘረእ፡ ኣዳቃል ዘርእ እት ኣዕደእ ድወል እብ ለህ እግል ልትዐዴ ቀድሮ። እለ ሸቅለት፡ በዝሐ ምን ገብእ ሐል ሌጠ ሰበት ነሰእ፡ ኤረትርፍ እት ደማነት ነብረ ወቅዘእ መትት ትወድዩ ለህሌት ወቀይ እግል ለኣትሻፍት ቀድሮ።

እትሊ ብዙሕ ነኣይሽ ኣጅያል ዐለምነ እብ ዓመት ምን መጃል ሐርሰ ሸክፍ እቱ ለሀለ ወክድ፡ ሸባብ ኤረትርፍ እት ካድም ደማነት ነብረ ዐዶም ሰኒ ዋቅያም እት እንቶም ዶል ትርእዮም ለልኣትፈክር ቱ።

ዶ/ር ጆሴፍ ዲቭሪስ

ረኢስ ናይላ፡ ንዛም ወጀዶት ኣዝረኣት እት ጠወርት፡ ምሰል ውዛረት

ሐርሰ ኤረትርፍ እብ ሸርክት ሸቁ ለሀለ እድንያይ መርከዝ መጀመ-ዐት ንዛም ዘርእ ኣነ። ምሰል ወጠንያይት መኣሰሰት ብሐሰ ሐልሐሌ ቅስም ኣድረሶት ሐርሰ

(ኤክስፔንሽን) ውዛረት ሐርሰ ኤራትሮፕ ምን ቅሩብ ቱ ለእንሸቁ። እትሊ ወዕለ ሻረቱዬ ዝያድ ለልኣፊውሽ ቱ። ሐምሰ ነፈር ለብእተ መጅሙዐት መኣሰሰትን እሎም ማጽእ ህሌት።

እት ኤራትሮፕ ብዙሕ እተይ ሸንራይ ወዕፋን እግል ልትረከብ ክምሰል ቀድሮ ለልኣርኤ ውራቅ ብሐሰ። እትሊ ወዕለ ትቀደሙ። አሰክ እለ እብ መኣሰሰት ብሐሰ ሐልሐሌ እንዴ ትሌለው። እት ግሪህ ናይ ገሌ ሐረሰቶት እንዴ ትጀረበው። እተይ ሰኒ ለትረከብ ምኖም አዝረኣት ህለው። ላኪን፣ እሎም አዝረኣት ልሰዕ እት እዴ ሐረሰቶት ባጽሓም ይህለው። እድንያይ መርከዝ መጅሙዐት ንዛም ዘርእ፡ ሐረሰቶት ብርኩት እተይ ምን ግርሆም ለልሀይሎም አዝረኣት ክም ረክቦ ለወዴ ንዛም ሸቅል እት ኡዳላይ፣ ሸቅል ፍንቱይ ለወዴ መርከዝ ቱ። አሰክ እለ ህዬ፣ ምሰል ውዛረት ሐርሰ ኤራትሮፕ፣ ሸቅል ሕበር ሰኒ ሸቀነ። እት ሙሰተቅበልመ መዓወነት ሕበር ክም ተህሌ እግልና ቱ ለነኣምን።

እሊ ወዕለ እብ ኩሉ ጀዋንቡ ሰልፋይ ቱ። ደዓም እት ድንሸ እሊ ለመሰል ወዕለ ዋድያም ምንመ ዐልነ። እሊ ላኪን እብ ተማሙ እት ሐዲስ ቴክኖሎጂ ሸንራይ ወዕፋን መዋመጦር ለታይን ሰበት ቱ። ፍንቲት ብእቱ። አነ ክም ቁድራይ ኡዳቃል ዕፋን፣ እብ ጀሆቼ ለእብሉ። እት ኤራትሮፕ ለትዳቀለ ዕፋን ወጂብ እንዴ አፍሬክ እት ሐረሰቶት እግል ትወዝዑ ለልኣተቅድር መጃል ህለ። እትላ ሸቅለት ለሳድፍ ተሐድያት ሐድ ምኑ እንዴ አዘምኩ። ለሸቅል እበ ለትኣትዐጅብ ሸፋገት። እት መርከዝ ብሐሰ ሐልሐሌ እንቡት ህለ። እት ለትወቀለት ደረጃት እግል ንወቅሉሙ፣ ጅህድ ገብእ ክም ህለ ርኢ ህሌት።

እግል ሐረሰቶት ኤራትሮፕ ለትሓየሰ አዝረኣት ሸንራይ በህለት 'ሰድራ፡ ክሮክ'፣ ክምሰልሁመ 'ኣቲላ' እት ወጀዶትመ ሸቀነ። እት ሙሰተቅበል እግል ልግበእ ለቡ አሸየእ ህዬ፣ ሓይሰ ወዘር ሐርሰ ኤራትሮፕ አውለውያት ሕኩመት እንዴ ወደሐ ዶር ሰኒ እት ደማነት ነብረ ለአወፊ ሰበት ህለ። ፍገራት ጅዳድ ዲብ ሰጅሎት እተ ገብእ

ካድም'መ ምን መሳዐደት ሐር እግል ነበል ኢትን። ኤራትሮፕ እት ፍንቱይ አዝረኣት እንዴ ኣተንከበት እብ ተርተረት ናይ አውለውያተ ትሸቂ ሰበት ህሌት። እት አከዶት ደማነት ነብረ። እብ ሰከት ሰኔት ትሄርር ህሌት እብል።

ሚሊ ሱዳን ንጉዳት

እት ናይሮቢ -ኬንያ፣ ዲብ ህለ መርከዝ ኣትፋዝያት ኣላት ሐርሰ -አፍሪቀ (FIP)-Africa እሸቁ። እሊ መርከዝ እት ዐለሞት ሐርሰ ለልኣተንክብ እት ገብእ፣ እብ ፍንቱይ ሐረሰቶት እብ ትሉሉይ፣ እብ ኣግቡይ ውጅሆ ለትሓየሰ አዝረኣት ለረክቦ እቡ መፋህማት ወዴ

ወኣብሳር ለአደርሰ። ሀደፋ ህዬ፣ አበርካት እተይ ሐረሰቶት ቱ። እሊ ወዕለ፣ እግል ኤራትሮፕ ልግበእ ወአፍሪቀ መዕነት ውቅል ብእቱ። ኩሎም ሰብ ሸርከት እብ ክሰሰል እብ አፍሪባት ውዛረት ሐርሰ ኤራትሮፕ ለትሸቀ ወራታት ምን ቅሩብ እግል ልርአው ክልፍሆሙ ሰኒ ምህም ቱ። እሊ ለመሰል ምን ቀበት ዐድ ወካርጅ ሰብ ምህነት ሐርሰ ለጀምዐ ወዕለ፣ እት ወጀዶት ዘርእ ወጂብመ ዶር ለልህሌ እሉ እጅትምዓት ሰበት ጀብድ፣ ምህም ወዕላ ቱ።

ዶ/ር ላውረን አወሬ

እግል ወጠንያይ መርከዝ ብሐሰ ሐርሰ ኡጋንዳ እንዴ ወክልት ቱ እትሊ ወዕለ ለሻረቱ። እተ ክም ሸንራይ ለመሰል ኣካል እንዴ ረከዘኩ እሸቁ። እሊ አሰክ ዝያረት እት መሻሬዕ ሐርሰ ለሸምለ ወዕለ ክልኤ ምዕል፣ እብ ኩሉ ጀዋንቡ ለረዬሕ ዐለ። አፍካር ብዙሕ ለትናስኣነ

እቱ ተጅሚዕ ዕጉል ዐለ። ምን ኤራትሮፕ አፍካር ብዙሕ ከሰብነ። ወሕናመ ምን ተጃርብነ ብዙሕ ሀብነ። ወጠንያይ መርከዝ ብሐሰ ሐርሰ ኤራትሮፕ እት ለትወቀለት ደረጃቱ እግል ልብጸሕ ሰእየት ብዬ። እትላ መኣሰሰት እለ ለሰኔት ንየት ወበገሰ ወራታት ሐርሰ ኤራትሮፕ እግል ንርኤ ቀደርነ። ምን

እንቡተት አሰክ ተሚምለ ወዕለ፣ ወዘር ሐርሰ ኤራትሮፕ ምኒ ኢትፈንተ። እለ ተጅርቡት እለ እት ድወል ብዕድ ኢትረክበ። ብዕድ ውዛራት ለወክሎ ታንጃታቱመ ምሰሉ ዐለው።

ክም ውላድ ኡጋንዳ፣ አግደ እብ ክሰሰ ሸንራይ ገሌ አሸየእ እግል ንድረሰ ቱ እትሊ ወዕለ ለመጽኣነ። ንዛም ዘርእ ሸንራይ ዲብ ዐድነ፣ አሰክ መደት ቅርብት እብ ሕሰር ጸቡዋ ይዐለ። እት ኡጋንዳ ሕፍዝ ብዙሕ ምንመ ወዴነ፣ ውበዙሕ አጅናሰ ዘርእ ሸንራይ ምንመ ኣትሓየሰነ። ልሰዕ ሐረሰቶት እብ ዋጅብ እግል ልልሞዱ ኢቀድረው። እት ኤራትሮፕ ክምለ ረኤናሁ ላኪን፣ እሊ ለትሓየሰ አጅናሰ እክል እት ክሎም ሐረሰቶት እግል ልትባጸሕ፣ ኩሎም አፍሪባት ውዛረት ሐርሰ ክምሰልሁመ ሰብ ሸርከት ጀሃት ምሰል ሸቁ ህለው። እሊ እንዴ ደረሰና ቱ እት ዐድነ ነኣቀብል ለህሌነ። ክእነ ለመሰል ለትሓየሰ አዝረኣት ወጂብ እት ሐረሰቶት እግል ነኣብጸሕ፣ ለመሰኣለት ቀላል ኢትን። ሰበት እሊ፣ እትሊ ውቁል እህትማም ለቡ ወዕለ እግል ንሻርክ ለዐዘመተነ ሕኩመት ኤራትሮፕ፣ እብ ሰሚት መልህያምዬ ሐምደ።

ህጅክ ምስል መመቅረሐት ወዋቅያም ሐረስቶት ዐማር ተመር

ተርጀመት፡ መሐመድ እድሪስ
አድም አቡ-ሐሪሽ

አሰይድ ሙሴ ፍቃዱ

“እት ቅሩባት፡ ዐደድ ዕጩይ ተመር ዐድነ አሰክ ሰነት 2030፡ እት ሰለሰ ምእት አልፍ ክም ልትወቀል ውድዮት ቱ። ጠለባት ተመር ቀበት ዐድነ እንዴ አድመን፡ አሰክ ተሰዲር እግል ነኦተጅህ ወዲብ እድንያይ ሱግ እግል ንትጃገር ህይ ለናይ ረዩም ሀደፍና ቱ” ልብል እት ወጠንያይት መአሰሰት ብሐሰ ሐርስ ሐልሐሌ፡ መስኡል ውሕደት ዕልም-ቴክኖሎጂ ሕያያም (Biotechnology) ወመመቅረሓይ ወጠንያይ መሸርዕ ሐርስ ተመር አሰይድ ሙሴ ምቃዱ።

አሰይድ ሙሴ፡ ዝያድ ዕሰረ ወሐምስ ሰነት ተጅርቦት ሸቅል ለቡ ውቁል በዐል መቅደረት ሐርስ ቱ። እት ሰነት 1973 ዲብ አሰመረ ትወለደ፡ ዐበ ወደርሰ። እት ሰነት 1998 ህይ፡ ምን ጃምዐት አሰመረ እብ ዕሉም ነባት እብ አወላይ ዲግሪ ትደሐረ። ምስል አንፋር ሳምናይት ደውረት ክድመት ወጠን ድሩስ አካዳሚ ወተድራብ ዐሰከሪ ክም ነሰኡ፡ እብ መጃል ሐርስ እሰልፍ እት ኮር 2001 እት መሸርዕ ሐርስ ጨጋሪት (ምዴርዮት መንሱረ) ክድመቱ ህበ። ሐቆህ ዲብ ሰነት 2001፡ እት ወጠንያይት መአሰሰት ብሐሰ ሐርስ ሐልሐሌ እንዴ ትዮመመ፡ ነፈር ወመስኡል ውሕደት ብሐሰ ሐምሌ ወፍሬታት እንዴ ገብኦ ሸቄ ሐቆ ጸንሐ፡ አሰክ ደውለት ህንድ እንዴ ጌሰ ናይ ካልኣይ ዲግሪ (ማስተርስ) ድራሰቱ ዲብ ዕሉም-ቴክኖሎጂ ሕያያም ወደ ወምህሮሁ እብ ሰርገል አትመመ።

ምን ሰነት 2010 አሰክ አዜ ህይ፡ መስኡል ውሕደት ዕሉም ቴክኖሎጂ ሕያያም እንዴ ገብኦ፡ እት ዐባዩ በራምጅ ብሐሰ ድንሸ፡ በናና፡ ጸብር፡ ድንሸ-ጥዑም ወተመር ሸቀ ወአሸቀ።

አሰይድ ሙሴ፡ “እት ግማል ተመር ትተብዕዉ ለጸንሐኩም አግቡይ ሸቅል

ሚ መስል?” ለልብል ሰኣል ክም ወጀህን ዲብ፡ “እት ዐድነ ኤረትርዮ ተመር እብ ሰለሰ ገበይ ቱ ለልትባዘሕ - እብ ዘርእ፡ ምን ውሸዕ-አቅሹን ወእብ ራዐዮት-ሴላት (Tissue Culture) ለዐበ ብቅል እንዴ ወተድክ። ሰልሲተን አግቡይ ሐቴክ ናዩ ሰኒ ወእኩይ ጀዋንብ ቡ። እብ ሸትለት ዘርእ፡ ለትዳቀለ አሰል ለቡ ተመር ነኦፊሬ። እሊ በሰር ዘርእ ወክድ በሌዕ፡ ለልአተግኔዕ ፍሬ እግል ነኦቴ’መ፡ ናይ ሕምስ ምእታይት በክት ለህሌ እግል። እብ ውሸዕ-ቅሸን (ሸለዕ) ምስል እግል ልትባዘሕ ወልዕቤ ቀድር። ላኪን ዲብ ኢነት ሸቲሉ ምሸክለት ዐደዮት ሕማም እተ ብዕድ ዕጩይ እግል ልሰብብ ቀድር።

እብ ናይ ብሐሰ ራዐዮት-ሴላት ለበቅለ ዕንጌሽ ተመር ዝርእት ህይ፡ እብ ተማሙ ግፍዮቱ ለትአክደት ዕጩይ ተመር ብዘሕ እግል ንሸተል ለልአተቅድር ዕልማይ-በሰር ምንማ ቱ። ለዘርእ ምን ድወል ካርጅ ሰበት መጽእ፡ ለትአፈግሩ ዲብ ማል ቀለል ኢኮን።”

“ ውዛረት ሐርስ ማል ብዘሕ እንዴ አፍገረት አጅናሰ ተመር ወጂብ እት ተአመጽእ ወእብ ውሸዕ-አቅሹን ዲብ ተአትባዘሕ እት ሐረሰቶት እምበል ድፎዕ እብ ለህ ትወዜዕ ጸንሐት ወህሌት። ለቀደም እለ ሐረሰቶት ልተብዕወ ለዐለው ገበይ፡ በህለት ፍጹ እንዴ ዘርአክ ገብኦ ለዐለ በሰር፡ ምን

ወቅት እት ወቅት ልትቀየም ጸንሐ። ናይ ወቅት ወተዐበት ከሳር ዐለት እቱ። አዜ ላኪን ሕኩመት እሊ ለኢለአትሐዜ ጅረሰ ወተዐብ እት ሕሳብ እንዴ አቱት፡ እብ ቲሹታት ለዐበ ወእብ ቅሸን ለልትዘረእ ዕንጌሽ እግሉ ሸትለት አውለውዮት እንዴ ሀበቱ እብ ክምሰሌሁ እንሸቄ ህሌን። እብ ክሰሰ እሊ ህይ፡ እት ከሉም ለከሰሰም ጀሃት ለህለ ፈሀም ሕበር ወአምር ልትወቀል ክም ሀላቱ ለነአምን። አሰክ እለ ህይ፡ ናይ 28 ሰነት ተጃርብ ካሰባም ህሌን። እት ዐድነ፡ ሐርስ ተመር ልሙድ ወእሙር ይዐለ።

ሐረሰቶት እት ሐርስ ተመር ክስኣት-ማል ጀላብ እግል ሊደው ለኢለአትካርም ሸቅል ትሩድ ሸቅን። እብ ሐሉም ሕሰራም ሐረሰቶት ለትበገሰ ቀሪም ሐርስ ተመር፡ አዜ መክሰባይ ክም ቱ ልብ ለከረው እሉ ብዝሓም ሐረሰቶት እግል ልትከሰእ ዲብ እነቡታም ህለው.” ለልብል ተውዴሕ ወሰኬነ አሰይድ ሙሴ።

ህቱ እንዴ አትሉ፡ ኤረትርዮ ወጠንያይ መሸርዕ ተመር ዋሴዕ እንዴ አትበገሰት፡ እግል ህለ እለ ጋድሞታት ርሐብ ወእብ ፍንቱይ ለዋዋት በሐር ቀየሕ እት መሰለሐት ግማል ሐርስ እግል ተአውዕሉ ቱ ትትጸገም ለህሌት። ተመር ውቅል ከሃሎ ማይ-ሐሰመት፡ ጀሐር ወእኩይ ተዩልል ሓለት ጀው ለደቅብ ሰኒ ምህም ነባት ቱ። እተ ባካቱ ናይ ኖሱ አትሳናይ ድዋር ከፊፍ (Micro-environment) እት ከልቅ፡ እት ሐንቲሁ ለትፈናተ ሐምሌ ወፍሬታት እግል ልፍሬመ በክት ለህይብ። ተሐድያት ሰቦት ወመትባዳል ሓለት ጀው እት ጋብሆትመ ተረት ዛይደት ቡ። ሐቴ ዕጩት ተመር፡ እት ኦር ሐል 200 ኪሎግራም ምን ሀወእ ክሰሕ እግል ትሰሐብ ወእት አካኑ ኦክሰጅን እግል ትጠልቅ ክም ትቀድር እብ ብሐሰ ለትአክደት አማን ቱ። ተመር እት አጅያል ለልትዐዴ ርዝቅ ወጠን ቱ። እብ ፍንቱይ እግል

እት አጥራፍ በሐር ለኑብር ገቢልን፡ ምህመት ዓማት እተይ እግል ልግበእ ቀድር። ኡብካት ሸቅል ወመቅደረት ምህነት ለአደምን።

እት ግግል ተመር እኩራም ለህሌነ እግል ልምሰል እትነ ቀድር። ላኪን፡ እሊ ኡደጎት እግል ኖሱ፡ ምን ተጃርብ ናይላ እትሊ መጃል መሻሬዕ ተመር ሰኒ ለሄረረየ ድወል፡ ተቃርብ ለገብእ እግልነ ተጃርብ ሰኒ እግል ንሕሬ ኡተቅደራ። ፍጹ እት ዘርኦ ምን ሰነት 1996 ለአንባተ ሐርሰ ተመር እግል ልትወሰዕ፡ ወክሰአት-ማል ዐገይ ገብአት። ሐቀሁመ እት ሰነት 1998፡ እት ብሪጣንዩ እብ ሕፍዝ እብ ራዐዮት ቲሹታት ለዐባ አሸትል ናይ 11 አጅናስ (አሰል) ተመር እንዴ ትገረሀ እት ሐረሰቶት ትወዘዐ። ውዛረት ሐርሰ ክም አሰይድ ዐብደላ ሰዌልከ ወመምህር መልኣኬ ለመሰሎ ሐረሰቶትም ምን ሕኔት እብ አግቡይ ለመድ፡ ዕልማይ አምር ወተጃርብ እግል ልክሰቦ አሰክ ዱለት ቲኒዝዩ ነድኡቶም። ምሰል ብዘሕ አምር ሐርሰ ተመር ተአመረው ወሸቀውም እቡ። እምበል እሊሙ፡ ሕኩመት ምሰል ሰብ ሸርከተ እት ትትሳዴ፡ ምን ድወል ካርጅ እብ ብሐሰ ራዐዮት-ቲሹታት ለበቅለ አሸትል አግርሆት ኡተላሌት። እት ሰነት 2006 ምን ቀጠር ወእማራት ለመጽኦ እሊ ለሀደግናሁ አሸትል ተመር እት ሐረሰቶት ትወዘዐ። ሐቆ ክልኤ ሰነትም ምን እማራት ለመጽኦ ነፍሱ ሸትል ተመር እት አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ ወመሸርዕ ሐርሰ ፊሰኮ ናይ ጋሽ-በርክ ትሸተሉ። እብ ዓመት አሰክ እሊ ዝያድ 23 አልፍ ምን ድወል ካርጅ ለትገረሀ ሕሩይ ሸትል ተመር እት ሐረሰቶት እንዴ ትወዘዐ ሸቲል ሀለ። ግድም፡ ገሌሁ ህይ ፍሬ እግል ለሁብ እንቡት ሀለ።

ለዲብ ወዝያት ወአትባዘሐት አጅናስ ዘርእ ተመር ወጃብ ዶር ሰኒ ለቀደመየ መራክዝ ሸትል ህይ ሰለሰ ተን። መርከዝ ሸትል ባጽዕ፡ ጋሕቲላይ ወሐልሐሌ። ለሐሰ ለምን መአሰሰት ብሐሰ ሐርሰ ሐልሐሌ ለመጽኦ አሸትል ተመር ደማኑቱ ወዓፍየቱ ለትአክደት ምንመ ገብእ፡ እተ ብዕድ መራክዝ ሸቲል ዐድናመ እብ አግቡይ ፍሐሰ መራዐየት ሰኔት ቱ ለልሐልፍ። እተ ሳብተት አካኑ እንዴ ኢበኤሕ ህይ፡ መርዒት ሰኒ ቱ ለገብእ እሊ። አሸትል ዲብ እዴ ሐረሰቶት እብ ዋጅብ እግል ልብዳሕ ለገብእ ሐሰሰ ወብሐሰ ሀለ። መዳሊት ናይ ክል ናይ ብሕቶት ሐረሰታይ እብ ሰብ መቅደረት ልትአክድ፡ ለትአትሐዜ ምክር ወሐብሬ ህይ ልትህየብ። ክእነ ለመሰል ሸትል፡ ብቆ ለትባህለ ከለትፈረገ ሐረሰታይ እግሉ ሌግ ቱ ለልትህየብ። እት ነዘሞት ተእሂል ወዐለሞትም ክሰአት-ማል ብዘሕት ገብአት። እሊ መጃል ለከሰሶም ሐረሰቶት፡ ደረጃቱ ለዐቅብ ምህር ተህየቡም። እት ሰብ መቅደረት አድረሶት ሐርሱ፡ ሐረሰቶት ወብዕዳም ለከሰሶም ሸቃለ ለኡተንከብ፡ ናይ መአንባት ወዕምቅ ለቡ ድሩሰ ተህየቡ። አሰክ ደንግብ ናይ እሊ ለሳርሐናህ ሰነት ሌጠ፡ ዝያድ ሰሰ-ምእት ነፈር እት ክእነ-መሰል መጃላት ተእሂል ነስአው። እትሊ ተእሂል እሊ አንፋር ቅዋት ጀው፡ ቅዋት በሐር፡ መአሰሰት ተዋብ ንዋይ ወአዝረአት ኤረትርየ፡ ሐረሰቶት ወሰብ ምህነት ሐርሰ ሻረከው። ምን ተህየብ ድሩሰ እዳረት ሐርሰ ተመር ምን እንረኤ፡ አዳቃል።

አትባዘሐት፡ አትባይአት፡ አከዶት ልጽሐ ዕጩይ ተመር፡ ተድበረት አሰተዮት ማይ፡ አሸፈርት፡ ቀረጮት፡ እዳረት ቀመጅል ተመር፡ ሐየቦት እተይ ተመር፡ ክምሰልሁመ ሐቆ ኣሪ ተመር ለገግብእ አሸቃል ብዘሕ ቱ። እሊ ተእሂላት እሊ፡ ዲመ እት ልትንዘም ለልኡተላሌ እንድኢኮን፡ እብ ሐቱ ዶል ለልኡትም ኢኮን።

ተመር እብ ዓመት ናይ እጅትማዕየት፡ እቅትሳድ፡ አጥራፍ ወዓፍየት ሐዘቱ እብ ቀላል ለትትረኤ ኢኮን። ዕጩት ተመር፡ እግል ሰኖታት ረዩም ለልኡተላሌ እተይ ሰበት ልትጃቀፍ ምን፡ “እም-ዕጩይ” ለትብል ክናየት ትትህየብ። ፍሬህ ህይ፡ ምን ቅዘእ ብዘሕ ታጅር ቱ። ተመር ነብረ ሰኒ ዋዕም ቱ። እት ድወል ብዘሕ ክም ሰልፋይት ሙነት ልትንከሕ። “ሴፈ መትዕባይት ገበይ ረዶም” ለትብል ሰማት ምን ልተምበልመ ግድም፡ ዘበናት እድወር ሀለ። ነብረ ዓፍየት እንዴ ትባህላመ ልትሰማ። እግለ ገርህት ለልሀይቡ መናፍዕትም ሰኒ ብዘሕ ቱ። ዕጩይ ተመር እት ሕፍዘት ትርበት ወማይ መቅደረት ውቅል ቡ። እተ ሐልፈ ሰኖታት፡ እሊ መፍሁም እሊ ዲብ ሐረሰቶት ሰኒ እት ሰብቅ ወልትአመር መጽኦ። ለምን ቀዳሞም እት ሐርሰ ተመር እንዴ ትከሰአው ለሸግበው እቱ ሰልፋዶም ሐረሰቶት፡ ለትሰጃዕ ፍገራት ራክባም ምን ህለው። እት ሰነት 2020 እብ ደረጃት ዐለም ዲብ አቡዘቢ-እማራት ዐረብ እተ ገብእ ሙንተደ አው ሲምፖዝየም ተመር፡ ኤረትርየ ክም ሐቱ ምን መፍርየት ለልትባህለ ድወል ተአመረት እቡ።

እተ መናሰበት ለህ፡ ኤረትርየ ለቀደመቱ ክቱብ በሐሰ ወመፍሁም ክም አሳሰ እንዴ ትነስኦ፡ ኤረትርየ 41ይት ደውለት ምን መፍርየት ተመር ድወል እንዴ ገብአት ክም ትሰጀለት አሰይድ ሙሴ ሐበሬን።

እተ ሐልፈየ ሰባዕ ሰነት፡ ውዛረት ሐርሰ ወጠንያይ መሸርዕ ሐርሰ ተመር እግል ልትነሰር ካድም ትሩድ ትወዴ ጸንሐት። ምሰል ለትፈናተው ሸረካህ፡ እብ ፍንቱይ እድንያይ መርከዝ ዐማር ሐርሰ (IFAD)፡ እድንያይት መንዘመት ነብረ ወሐርሰ (FAO)፡ ክምሰልሁመ ምሰል ስታቲብ ዐማር መንዘመት መጅልስ ቅራን (UNDP) እት ትትሳዴ፡ ለትፈናተ በራምጅ ወዴት። ውቁል በዐል መቅደረት ዐማር ተመር ዶክተር ዐብደላ ቢን ዐብደላ፡ እሊ መሸርዕ ዲብ ዋለዮት ካድም ዛይድ ክም አውፈ አሰይድ ሙሴ ልሸህድ እሊ።

“ አዜ፡ ሐርሰ ተመር እት ለበዘሐ ድዋራት አቃሊም ቅብለት ወግብለት በሐር ቀየሕ እስከቡብ ሀለ። አሰክ እሊ

እሊ መሸሮዕ ተመር 99 ምእታይት እት ክልኡት እሎም ኣቅሊም እንዴ ኣተንከበ ልሂርር ሀለ። እት ኣቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ እት ድዋራት ኣራዕታ። ዐሰብ ወግብለት ደንካልየ ከረ ረሐይታ። እት ኣቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ህዩ። እት ድዋራት ፎሮ፣ ኣፍባባት፣ ሸዕብ፣ ባጽዕ ወገሕቴላይ ለትሸተለ ዕጨይ-ተመር ተጠውር ሰኒ እርኡይ ሀለ። እት ረኣሰለ እብ ውዛረት ሐርስ እብ ዐቢ ህ ትወድዩ ለጸንሐት ኣሸቃል። እዳራት ኣቃሊም ወቅዋት ድፈዕ እትሊ መሸሮዕ እሊ ለኣግደዉ ዶር ውቁል ዐለ” ወሰክ ኣሰይድ ሙሴ።

እብ ክሰሰ ተሐድያት ሐረሰቶት ተመር እተ ቀደምናህ እቱ ሰኣል ኣሰይድ ሙሴ። ለተሐድያት ቀሊል ክም ኢኮን። ቅድዮት እዳረት ማይ ህዩ ምን ሰልፋይ ጋራት ክም ተ እት ለኣበርህ። “ ሳፍየት እዳረት ማይ፣ ዝያደት እት ሐርስ ተመር ኣህምየት ውቅል በ። ማይ ለልትከለሰ ምንክ ርዝቅ ጠቢዐት ቱ። ዕጨት-ተመር ህዩ ዝያድ ሰብዐ ሰነት ዕምር ለበ ዕጨት ተ። ሰበት እሊ። ሐረሰቶት ለም ቱ ኣርዛቅ ማዮም። እብ ሸቀን እግል ልትነፍያ እቡ ስም። ‘ማይ ብዋሕ ሀለ እግልዬ’ እንዴ ትቤ ኣትባደዮቱ። ሐሬ ምሸክለቱ ቀላል ክም ኢኮን። ምን ተጃርብ ናይ ለትፈናተየ ድወል እግል ንድረስ እንቀድር። ሕን እግል ሐረሰቶት፣ ናይ ቅጠር ንዛም ረይ እግል ልትነፍያ ወዝያደት እግል ሙሰተቅበል እግል ልሕሰቦ ቱ ለእንመክሮም። እትለ መደት ንነ ላኪን። እግል እሊ ንዛም መሰኖ ለገብእ ኣላት ኢህለ። እሊ እግል ኖሱ ተሐዲ ዐቢ ቱ። ምሰሉ ለገይሰ ናይ ጣቀት (ብትሮል) ሕዲና ቱ። እብ ብትሮል ሸቅየት ልግበእ ወኣንደደትመ ግረ እሊ እግል ንሕሰብ ዲቡ ኣለብነ። ሰበት እሊ። መትነፈዕ ጣቀት ጸሓይ ምሮት ምን እት ፍዕል እግል ልውዕል ለወጅቡ ሕርያናት ቱ። ዲቡ እግል ልትደለሎ ህዩ ፍክር ነህይቦም። እትሊመ ምን ገብእ ኣላት ብቀዕ እግል ልርከቦ ልትወረጦ ህለው” ልብል።

እብ ሰበት ገሌ ምን ብገገ-ሳም ለህለው ወእግል ምሰተቅበል ሕሰባም ለህለው በራምጅ እሊ ወጠንያይ መሸሮዕ እት ሸሬሕ ኣሰይድ ሙሴ። እሊ ተሌ ተውዳሕ ለህይብ።

ጠወሮት መቅደረት ምህነት፣ ቁድረት ናይ ለትፈናተ መጃላት ሐርስ እትሊ መሸሮዕ ተመር ክም ሻርት ውድዮት፣ ቅድረት መራክዝ ሸቲል ጠወሮት ወኣርሐቦት። ለእግል ሐረሰቶት ወሰብ መቅደረት ልትነዝም ለዐለ ተእሂል ወድናሰ እብ ሸፋቀት ክም ለኣተላሌ ውድዮት፣ ክምሰልሁመ እት ለሐጭረ ወቅት ዐቢ መሰነዕ ተዕሸገት ወክዘኖት ተመር ኣንቡቶት። ምሰለ ተዕሸገ ተመር እበ ልትጸበዋ ህዩ ኣሰይድ ሙሴ። “ ኩሉ ለወራታት ለልታመም እቱ መሰነዕ ተመር ዐቢ እግል ልትከሰት። ዲብ ድዋራት ገሕቴላይ ኣካን እንዴ ትፈንጉት እሉ ተክጠዋ ርሱም እሉ ሀለ። ሐሬ እት እድንያይት ዐዳገ ጀላብ እግል ለዐዳኑ ምን ናይ ኣትናዳፍ ኣሰክ ናይ ተዕሸገት ወቀይ ለገብእ እቱ። ወናይ ተብሪድ መክዘንመ ለሸምል መሰነዕ እግል ልትወተድ ቱ በርናምጅ ጽቡዋ ለሀለ። እሊ መሰነዕ እሊ እት ለሸፍገ ወክድ እግል ልትመም ወክድመቱ ለኣንብት ቱ ለሰታት። እሊ ክም ትሸቀ፣ ተእሲር ሰኒ እግል ለህሌ እሉ ቱ” ልብል።

“እብ ግዕባብ፣ ሐርስ ተመር እብ ዕጹፋት ሸክሉ እግል ልውሰዕ፣ ኣግቡይ ኣትባዝሐት ናይላ ኣጅናሰ ተመር ዝያደት እግል ንጠውሩ ቱ። እብ ብሐሰ ቲሹታት ለበቅለ ኣሸትል ተመር ለዐውሉ ሰኒ ቃሊ ቱ። ዐውል ሐቲ ዕጨት ዝያድ 38

ዶላር ኣሚሪክ በጹሕ። ተካሊፍ ኣምጽኦቲ ወዲብ መርከዝ ሸቲል ለገብእ እሉ ራዐዮት እት ሕሳብ እንዴ ኣቲክ። ለዐውል ዝያደት ክም ቀሌ ወድዮ። እት ዐድኑ፣ እግል ሐረሰቶት እብ ለገቲ ልትወዘዕ ለጸንሐ። እት ሙሰተቅበል ላኪን እብለ ገበይ እሊ እግል ኒጊስ ለልትቀደር ኢኮን። ተካሊፍ ለነኣውሕድ እቡ ኣግቡይ ሸቅል እግል ነኣምጽእ ወጅብነ። መሰለን፣ ምሮ ሐረሰታይ ምን ክም እሊ ለመሰል ዕጨይ 1000 ሸትለት ዶል ነሰእ። እት ቀበት ኣርበዕ ሰነት፣ ኣልፍ ለልትሸተል ኣቅሹን ተመር እተ መርከዝ ሸቲል ለልህይብ እቡ በሰር እቱ እግል ንጅብሩ ቱ። እብ ወለት-ገበይ፣ ደፊዕ እቱ ሀለ በሀለት ቱ። እሊ በሰር ወዳን ምን ገብእ። ለሀለ እግልን መራክዝ ሸቲል እብ ወጅደትለ ብቅል ተመር እግል ልትረዘቅ ቱ። ለተካሊፍመ እግል ልደበእ ቀድር። እሊ። ኣግደ መቅደረት ምህነት ናይላ ሐረሰቶት እግል ትትወቀል። ወዐደድ ናይላ እትሊ መጃል ሐርስ ተመር ለልትከሰኦ መዋዋኒን ክም በርክት እግል ልግበእ። እግል ንትነፈዕ እቡ ኣሰባም ለህሌን በሰር ሸቅል ቱ” እት ልብል ተውድሐ ለኣተምም እት ወጠንያይ መርከዝ ብሐሰ ሐርስ ሐልሐሌ። መሰኡል ውሕደት ዕሉም ቲክኖሎጂ ሕያያም ወመመቅረኣይ መሸሮዕ ሐርስ ተመር፣ ኣሰይድ ሙሴ ፍቃዱ።

ገጣል ተመር እት ቅብለት በሐር ቀየሕ

አሰይድ ዳንኤል ከሰቲ በርሄ፣ እት መዲነት መንደራረ ትወለደ ወእተ ዐበ ወደርሰ። ምስል አንፋር ታሰዓይት ደውረት ክድመት ወጠን እት ሰነት 1999 ሳዋ ትከረ። ተድራብ ዐስከሪ ክም ነሰኦ። እት እምትሓን ማትሪክ ንቅጠት ሰኔት እንዴ አምጸአ ሰበት ተዐወተ። እት ጃምዐት አሰመረ አተ። እግል አርበዕ ሰነት ህዩ ዕሉም ነገት ደርሰ። ከእብ አወላይ ዲግሪ ትደሐረ። እት ሰነት 2002፣ እት መዲነት ባጼዕ ትወዘዐ። በዐል መቅደረት ሐምሌ ወፈዋክህ እንዴ ገብአ እት አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ሸቅል አንበተ። ሐቆ ሰለሰ ሰነት ተጃርብ ሸቅል ህዩ፣ መሰኡል ሐርስ እት ምዴርየት ገልዑ እንዴ ገብአ ትዩመመ። እት ሰነት 2011 ካልእ ዶል እት ባጼዕ እንዴ ትዩመመ ከአቅበለየ፣ መሰኡል ውሕደት ገጣል ሐምሌ ወፍራታት፣ ክምሰልሁመ መመቅረሓይ መሸርዕ ሐርስ ተመር እተ አቅሊም እንዴ ገብአ ሸቀ ጸንሐ ወሀለ። ከምሰል አሰይድ ዳንኤል ለወዳናህ ህጅክ እለ ተሌ ተ።

አሰይድ ዳንኤል ከሰቲ በርሄ

ቤለ።
 ውዛረት ሐርስ፣ እግለ እት አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ለትብገሰት ላኪን፣ እብ ምልሃዩ ትሄርር ለዐለት ገጣል ሐርስ ተመር ለተአትሻፍግ ምሰዳር ነሰኦት። እሰልፍ 2000 ለገብእ እብ ብሐሰ ቲሹታት (ሴላት) ለበቅለ ሸትል ተመር ምን ካርጅ አምጸአት። እት መርከዝ ሸቲል ባጽዕ ራዐዮት ካሬ ገብአ እሉ። ምሰል መክተብ መርከዘ ውዛረት ሐርስ ዲብ ትትሳዴ ወራት ብሐሰ ክም አትመመት። እት ምዴርየት ግንደዕ እግል ሐረሰቶት ገሕቴላይ ወእምቤዐሪዛ፣ እት ባጽዕ ህዩ እግል ሐረሰቶት ደገሊ፣ ቅዋት በሐር፣ ቅዋት ጀው ወሕሱራም አንፋር አሸትል ተመር ትወዘዐ። እት ሸዕብመ እግል አሰይድ ዐብደላ ሰዌልሕ እት ረአሰሰ ናይ ኖሱ፣ ዝደደት አሸትል ተህዩቦዩ። እት አፍዐበት እግል ዐሰር ሐረሰታይ፣ እት ጅውት ባጼዕ ህዩ እት መካትብ ሕኩመት ወአብያት ሰከን እግል ጀርቤ ትሸተሉ። ለፍገራቱ ህዩ አሰይድ ዳንኤል ዲብ ሸርሐ።
 “ለትሰጃዕ ፍገራት ትረከበት ምን። መራዐየት ሰኔት ለረከበ ዕጩይ ተመር እት ሳልሰ ሰነቱ ፍሬ አፍረ። ምን ወእንዜ ግድም ፍሬ እተይ ተመር ትረከበ። ግራሁ ለመጽአ አሸትልመ እግል አቅሊምን ሌጠ እንዴ ኢገብእ፣ እብ ዐደድ ሐድ ምንመ ገብእ፣ እት ኩሉ ደዋራት ወጠን ትካፈለ እግል ኒበል እንቅድር። ምን መርከዝ

ሸትል ባጽዕ፣ እት አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ፣ ደዋራት ዓላ ናይ አቅሊም ግብለት፣ መሸርዕ ሐርስ ዴለበርዕድ ናይ አቅሊም ዐንሰብ፣ ክምሰልሁመ ደዋራት እምሐጃር አቅሊም ጋሹ-በርከ ትወዘዐ። መዋመጦርለ ሸቲል ተመር እግል ሐረሰቶት ለትህዩበ ድሩሰ ወተእሂል ህዩ፣ እት ወቀሎት አምር ሐረሰቶት ነቲጅት ሰኔት ሰበት ትረከበት ምን፣ እትለ መደት ጎነ ለሸቅል፣ ሰእዮብ እተ ተህይብ ደረጃቱ ዓርግ ህለ።”

ወራታት ሐርስ ተመር አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ፣ ዐባይ መሰለሐት ወቀሎት እቅትሳድ እግል ትትረከብ ምን ክም ትቀድር ለሸርሐ አሰይድ ዳንኤል፣ ለቅደሰ እተይ ምን ኦሮ አሰል ተመር ዲብ ብዕድ ለልትፈናቴ ምንግ ቱ፣ እብ ምግባይ ጌማም ምን ክልኦት አሰክ አርበዕ ኩንታል ምን ሐቲ ዕጩት ተመር ክም ለአቲ ሸሬሕ።

እተ አቅሊም፣ እት ሰነት 2017 እብ እሰትውራድ ዲብ ኤረትርዩ ለመጽአው ሴዕ ጅንሰ ምን ዘርእ ተመር ሕሩይ ዝርአም ክም ህለው ለሐበረ አሰይድ ዳንኤል፣ ቀደሚሁመ ውዛረት ሐርስ ምን ድወል ካርጅ ለአምጸአቱ አሸትል ዝሩእ ክም ዐለ ሸሬሕ።

“እብ ዓ’መት ዐሰር-አርበዕ ጅንሰ ተመር ህለ እግልን እግል ኒበል እንቅድር። ለምን ፍጹ በቅለ ዕጩይ ክም ላጼሕ ወነዲፍ ዘርእ እግል ልትዐለብ ኢቀድር። እትለ መደት ጎነ፣ ብዝሓም ምን እብ ደረጃት እዲነ ሕሩይ ወመክሰባይ ለልትህል አጅናሰ ተመር እት አቅሊምን ሸቲል ህለ” ህዩ ልብል።

ሰጅላት ውዛረት ሐርስ ክምለ ለአክዳ፣ ክልኦት ሐረሰታይ ምርትክ እብ ጀሀቲ ለአንበተዉ ሐርስ ተመር ቅብለት በሐር ቀየሕ፣ አዜ 230 ሐረሰታይ ለልትከሰእ እቲ መጃል ርሒብ እቲ ዕዳይ ህለ። እብ መትመዳዳመ፣ ወራታት ሐርስ ተመር ዲብ ለትፈናተ ደዋራትለ አቅሊም ቱ

እስሕቡብ ለሀላ። ዲቦ ሐልፈ ሰኖታት አግደ መሐልክ እት ሐርስ ተመር ጋብእ ለዐለ ጋር፤ ቅዌት ሐርስ ተመር ክም ተ ምን አሰይድ ዳንኤል እግል ንፍሀም ቀደርነ። ህቱ፤ ለጋሪት እብ ክእነ ሸርሐ።

“ እት ክል ወድነ ሸቅል፤ አምር ቁትላይ ወመድሕናይ ቱ። እት መጃል ሐርስ ተመር ህቱ፤ ምህመት አምር፤ ምን ክሰአትለ ማል ቱ ለትትበገሰ። ሐረሰታይ፤ እብ ዓመት እግል ሐርስ ተመር ለከሰሰ ሐፊር ሕፊር ወኡብሳሩ፤ ሸቲል ወሸቀር፤ አግቡይ አስተዮት ማይ ወደጋጋሙ፤ አሪ ወሐቆ አሪ ለገብእ ወቀይ ወብዕድ አሸቃል ተመር፤ አምር ካሬ ይዐለ እሉ። እሊ መሐለኪት እግል ጃቀቆት ላኪን፤ እብ ትሉሉይ ተእሂል ወምህር ተህቦ። እት ሸቅል ሐረሰቶትመ መታብዐት ሰኔት ገብአት። ምን ቅድየት ጠለብ አሰክ ብዕድ ጋራቶም ለፊትሽ ሕፍዝ ታያን እንወዴ። ለሸትል ክም ተህቦቦም ክል-ዶል ምን ባኩቶም ኢነአረይም። ሸቅል አዳቃልመ መትደጋግ ወአምር ዛይድ ለልሐዜ ወቀይ ሰባት ቱ፤ እቱመ ፍንቱይ ዶር ናይነ ሀላ። ምን ናይ ተመር ቀመጅል እንዴ ቀንጠሽክ አንቀሶት ለቡ ተ ፋኢደት ይአመርት፤ እግል እንታጅ ዕጩይ ተመር ለአነቅሱ ዐለ። በሀለት እግል እቲይ ለልአነቅሱ መሰሎም ዐለ። ምናተ ክምሰልሁ ኢኮን። እግል ቅምጅለት ለፍሬ አንቀሰክ ምን ምን ገብእ፤ ብዙሕ ወነአይሽ ፍሬ ምኑ እንዴ አዝመት ወቀየረት፤ ብርኩት ወገዛይፍ ፍሬ ተህይበከ። እት ወክድ አሪ ወሐቆሁ ለወራት ሸቅል ተመር ተአተላላ። እሊ ተሐድዶት እት መደተ ሰልፍ ዐለ። ሕነ ህቱ፤ ሕዳን ሰብ ምህነት ምንመ ለዐሌ እግል፤ እብ ምክር ወመታብዐት ላቱ ኢትፈንቴናሆም። እሊ ንቁስ ይአምር ላኪን ሸንርቡ ቀላል ኢኮን።”

ለካልአይ ልትረተብ ተሐዲ ሐረሰቶት ተመር ናይለ አቅሊም፤ ፍገሪትለ እቲይ አሰክ ልርአ፤ ምኑ እንዴ አዝመው ዲብ ብዕድ አሸቃሎም ልትከሰኦ ዐለው። ሐርስ ተመር ላኪን እብ ድዱ

ትርድት መታብዐት ወሕሰር ለሐዜ። እትለ መደት አዜ፤ አምር ወተጃርብ ዘይድ ወልጠወር ሰባት ሀላ፤ እሊ አሰፍ እሊ ልትጃቀቅ ሀለ እግል ኒበል እንቀድር። ብዕድ ነአይሽ ተሐድዶት ምንመ ለሀላ፤ ለሐረሰቶት እብ ትትቀደርም እት ዶሉ እግል ልባልሕወ ልትጸገሞ። እት ሐልፈ ሰኖታት ለገብእ ወለአተላሌ ለሀለ ካድም እድሙኑ ለሀለ ተቅደር ሰእየት ለልሀይብ ቱ።

አሰይድ ዳንኤል፤ ምርት ምን መዐውተት ጋራት፤ ለዲብ አዳለዮት ሰብ-መቅደረት እብ ሕኩመት ለገብአት ክሰአት ክም ተ ሸሬሕ።

“ ሕነ እንረክቡ ለህሌነ ምህር ወተእሂል ብዙሕ ቱ። መሰለን፤ ሕኩመትነ ናይ ለትፈናተየ ድወል ተጃርብ እግል ንክሰብ፤ አሰክ ካርጅ ነድአተነ። ምን ድወል እንዴ ሐፊዝናሁ ለመጸአነ አምር ወአግቡይ ሸቅል ዲብ ዐድነ እት ዐመል እው-ዐላሙ ህሌነ። ውቁል ቁድራይ ሐርስ ተመር ዶክተር ዐብደለ ክም ጌምያይ ወመዋልያይ ናይ እሊ ወጠንያይ መሸርዕ ምስልነ ሀለዮቱ ብዙሕ ሰዴነ። እሊ ኩሉ እንዴ ትጀመዐ፤ እት ሙስተቅበል ቅሩብ፤ እድንያይ መቃዩስ ለአታመመ ተመር እግል ንጃቅፍ እንቀድር። ” ልብል ወለሀህናቱ ተውዴሕ እብ ክእነ ለአተምሙ።

“ ገማል ሐርስ ተመር፤ ለትአደምኑ ርቤሕ እቅትሳድ ቀሊል ክም ኢኮን፤ ምን ተጃርብ ድወል ብዕድ ዕሉማም ህሌነ። ሰባት እሊ ተመር ሰኔ እግል ልብቀል ዲብ ለቀድር ምድርነ እብ ዋጅብ ሐቆ ሸተልነ፤ መናበረትነ እግል ነአትሓይስ እቡ እንቀድር። እት እቅትሳድ ወጠንመ ሐዙቱ ውቅል ቱ። እትሊ ማሎም ለከሰኦ ሐረሰቶት ህቱ፤ ሰብ መቅደረት እት ልትሰአሎ አግቡይለ ምህነቶም ሰኔ ሐቆ ለሐጡጡ፤ እት ነሐዝዩ ሀደፍነ እግል ንብጸሕ ምሸክለት አለቡ። አክረቱ ህቱ፤ ምስለ እብ ተሰዲር ተመር ሚልዮናት ዶላራት ከሰበ ለህለየ ድወል እንዴ ትረተብነ፤ ወመትነፍዐት እግል ንግበእ ቱ።”

ዶ/ር ዐብደላ ቢን ዐብደላ ህይ፡ ዲብ ተመር ሚ ልብል?

ዶክተር ዐብደላ ቢን ዐብደላ፡ እት ኤሪትሮፕ ሸቄ ለሀላ ውቁል ጌምያይ ገማል ተመር ቱ። እተ ሐልፊዩ ስለ ሰነት፡ እት ጠወሮት ወአርሐቦት ሐርስ ተመር ደውሉትን እብ ክለ ሐሊቱ ሸቄ ጸንሐ ወሀለ። ዶክተር ዐብደላ እብ ክሱስ ተጃርብ ምህቱ ወመሸሮዕ ሐርስ ተመር ዐድነ ካፍየት ሐብሬ ሃይብነ ሀለ፡ ቅራኣት በኪተት።

ዶክተር ዐብደላ ቢን ዐብደላ

ሰኣል፡ ሰልፍ እግል ንትኣመር ምስልክ?

በሊሴ፡ ዶ/ር ዐብደላ፡ ወድ ቱኒዘዩ ኣነ። እት ግብሊታይ እንክር ቱኒዘዩ ትወለድኑ፡ ዲቡ ዐቤቲ ወደረሰኩ፡ ምስል ዐጂ እብ ፍቲ ወሕሽመት ወክድ ሰኒ ሓለፍኩ። ዋልዳንዬ ሐረሰቶት ዐለው። ኣቡዬ ተመር ለልኣፊሬ ሐረሰታይ ዐለ። ተአሲር ህዬ ኣክረቱ እት ፍቲ ቱ ለልትዐዴ። ኣወላይ ዲግሪዬ እብ መጃል ሐርስ ትደሐርኩ። ድራሰቹ እግል ኣተላሌ በክት ክም ረኩብኩ። እበ መጃልዬ ኣተላሌኩ። ናይ ማስተርስ ዲግሪ ወናይ ዶክተራይት ውቁል ተዕሊምዬመ እት ሀንደሰት ሐርስ ኣትመምኩ። ለኣዳሌክዉ ክቱብ ብሐሰዬ እብ ክሱስ ጠባዬዕ ተመር ለልብሕስ ዐለ።

ሰኣል፡ ክም ደረሰኩ ህዩ?

በሊሴ፡ እሰልፍ እት መርከብ ብሐሰ ተመር እት ዐጂቱ ክም ሙዲር እንዴ ገብኣኮ ምር ዑቅድ ለሸቄኩ። ሐቆ እሊ፡ እት እድንያይት መክመት ነብረ ወሐርስ እግል 17 ሰነት ክም ውቁል በዐል መቅደረት ተመር እንዴ ገብኣኮ እት ድወል ብዘሕ ሸቄኩ። ወልሰዕ ኣተላሌ ዲበ ህሌኩ። እት ድወል ብዘሕ ክም የመን፡ ናሚብዩ፡ መሰር ወሰዑድዩ ሸቄኩ፡ ወኣዜ ህዬ ዲብ ኤሪትሮፕ እሸቄ ህሌኩ። እት ሸቅል ተጃርብ ብዘሕ ቱ ለትከሰብ። እብ ዓመት ምንላ ሸቄኩ እተን ድወል ወምን እድንያይ መሕበር ኣፍረዮት ተመር ሐምዴ ወተቅዲር ረኩብኩ።

እት ወራት ኣትባዘሎት ተመር ለትፈናተ ኣትኣያሰ ወዳኑ። እሊ ሸቅል

እብ ብሐሰ ለተለ ወእብ ፍዕል ፍገራቱ እንዴ ትጀረበት ለነጅሐ ዐለ። ምን እሊ እንዴ ትበገሰኩ፡ እት ሰነት 2018፡ እብ ኣትኣያሰ እተይ ሐርስ ተመር “ኸሊፋ” ለልቡለ ጃእዘት ተህዩብኩ። እብ ክሱስ ሐርስ ተመር ዝያድ ኣርበዐ ለገብእ ማዳት ብሐሰ እት ለትፈናተ ዐባዩ ናይ ዕሉም ውብሐሰ መጀላት እፍጉር ህሌኩ። ክልኣት ክታብመ ጠበቦኩ። “እዳረት ሐርስ ውጅህት እት በርከት እተይ ተመር” ክምሰልሁመ “ወጠንያይት ስትራተጅየት መሰር እት ገማል ተመር” ለልብል ኣክትበት ቱ። እምበል እሊመ፡ ምን ለትፈናተ እንክራት ዐለም ለመጽኣው ዝያድ ኣልፍ ሰብ መቅደረት ሐርስ ወሐረሰቶት እድሩሰ ህሌኩ። እሉም ኩሎም እት ሸቅል ተመር ክስኣም እርእዮም እት ህሌኩ፡ ፈርሐት ትትሰመዐኒ።

ሰኣል፡ እት ኤሪትሮፕ ምዶል መጽኣክ?

በሊሴ፡ እት ሰነት 2017፡ እት ፍንጌ ውዛረት ሐርስ ኤሪትሮፕ ወእድንያይት መክመት ነብረ ወሐርስ እበ ገብኣ እትፋቅ ቱ ለመጽኣኩ። እተ እብ ኣንፋር ብሐሰ ሐርስ ገብእ ለሀላ ኣብቀሎት ተመር እብ ዕሉም-ቴክኖሎጂ ቲሹታት ናይ ቴክኒክ ሰዳይት እግል ሀብ፡ እብ እድንያይት መክመት ነብረ ወሐርስ ትየመምኩ። እግል ተኣንብተ መሸሮዕ ኣትባዘሎት ተመር እት ጠወሮት እግል ንሸቄ ኣንበትኩ። ናይ ነዘር ተእሂል ወምህር ከማን ሀብኩ።

ሰኣል፡ ሄራር ኤሪትሮፕ እት ዐማር ተመር ከአፎ ረኩብኩ?

በሊሴ፡ ኤሪትሮፕ እግል ዐማር ተመር ውጤት ዱላት ቱ። እት ኣቃሊም ግብሊት ወቅብለት በሐር ቀየሕ፡ ርሒብ ወራታት ገማል ሐርስ ተመር እግል ልግበእ ቀድሮ። እሊ ሐሰር፡ ምን ሰነት 2017 ኣሰክ 2023 እተ ዐለየ ሰዮታት ሰኒ ዕዉት ዐለ። ጋድሞታት በሐር ቀየሕ ሰኒ ታጅረት ትርበት ሐርስ ብኣቱ። እግል ሐርስ ተመር ህዩ ሰኒ ለዋፍቁ ኣርድ ቱ። እሊ ቱ ህዩ፡ እተዩመ እግል ልትበለዕ እንቡት ሀለ። ኣሸቃል ገማል ተመር ኤሪትሮፕ ምስል ናይ ናሚብዩ ለልትማሰል ቱ።

ሰኣል፡ ወራታት ዐማር ተመር ናሚብዩ ሚ መስል?

በሊሴ፡ ኣሰክ 1995፡ እት ናሚብዩ፡ ለመድ ሐርስ ተመር እመር ይዐለ። ለዐላመ ምን ልትላክፍ ፍጹ ተመር ናሱ እት ከደኑ ለበቅል ቱ ለዐለ እሉም። እት ሰነት 1996 ላኪን፡ ሕኩመት ናሚብዩ፡ እት ሐርስ ተመር ክስኣት-ማል ብዘሕት ወዳት። ምን እድንያይት መክመት ነብረ ወሐርስ ህዩ ሰዳይት ቴክኒክ ጠልበት። ሐቆህ፡ እት ቀበት ሐምስ ሰነት እተይ ጃቀፈው። ሕኩመት፡ ሰለሰ ምን ኣቃሊም ናሚብዩ ምድር ሐርስ ተመር ክምሰል ቱ ዐለነት። መጃል፡ ባርሐ፡ ክምሰልሁመ ቦውፋጎስ ለልትበሀል እድንያይ ርቤሕ ለቦም ኣጅናስ ዘርእ ተመር እብ ክምየት ብዘሕት ሸትለው። እሊ ዲብ ትወዴ፡ ለሕኩመት እት ረኣሰ ኣፍገራቱ እስትሰማር ዐበ። እግል ናይ ብሕቶት ሐረሰቶት'መ ሰጀዐቶም። እት ክል ቤት 10 ዕጩት ተመር እግል ልትዘረኣ ወዘዐን ዲቦም። እተ ወራት፡ እግል ሕገዛም ወመሕበር ኣንሳት መሳዕደት ፍንቲት ገብኣት። እት ካልኣይት መርሐለት ናይ ሐምስ ሰነት ናይላ እስትሰማር ተመር፡ ለኣጅናስ ተመር ምን ሰለሰ እት ሕምስ ትወቀለ። ለተመር ትዘረኣ እቱ ምድር ናሚብዩ ምን እንረኤ ህዩ፡ ዲብ 162 ሄክታር ለርሕቡ ምድር፡ 14,946 ዕጩት ተመር

እት ፍሬ በጽሐፍ። ለሸቅል እብላሁ ዲብ ለአተላላፊ። እተ ተለዩ ሐምስ ሰነት። ቅያስ ክልኤ ምእት አልፍ ዕጩይ ተመር ትዘረአ ወለትፈናተ አጅናስ ተመር ወጂብ ትረከበ ምኑ። እብ ምግባይ ወግም። ምን ሐቴ ዕጩት አሰክ 350 ኪሎ ተመር አተ። ኣክረቱ ህዩ። ናሚብዩ ሐቴ ምን አጅናስ ተመር ወጂብ ለልኦፈርዮ ድወል ዐለምን እግል ትግበእ ቀድረት። እት ናሚብዩ ህዩ ለልኦትሐብነኒ ሸቅል ሸቄት እግል ኢበል እቀድር።

ሰኣል፡ እት ተጃርብ ኤረትርዮ ምን ነአቀብል ህዩ?

በሊሱ፡ አሰክ አዜ፡ ኤረትርዮ 23 አልፍ ዕጩይ ተመር ሻትለት ህሌት። እብለ ለህለዩ ሸፋገት ወአሰሐባብ አተላለ ምን ገብእ። እተ ተለዩ ሐምስ ሰነት። እሊ ዐደድ ዲብ ዝያድ 100 አልፍ ወ200 አልፍ እግል ልብጸሕ ቱ። ምን ንእሼ ለዐቤኮ ዲበ ወለደረሰክ ወ ተጅርበት አማን ተ። ዐጩይ ተመር እግል ዝያድ ሕምስ ሰነት እምበል አትካራም እተይ ለልህይብ ጅንሰ ዕጩይ ቱ። ሰኒ ሐቀ ራዳካሁ ህዩ። ዝያድ ሰብዐ ሰነት እተይ እት ለህይብ እግል ልንበር ቀድር። ነኣይሹ-መሻሬዕ ተመር ኤረትርዮ ህዩ። እት ቀበት ሐ-ዳት ሰኖታት ለእተዩ አዳም ብዙሕ እግል ለአትፈክር ወልፋጅእቱ። እብ ጀሆቹ፡ “ኤረትርዮ መሳኔዕ ተመር ብዙሕ ለትመልክ ደውለት እግል ትግበእ ቱ’ እብል ወዳምን ዲበ አነ።

ሰኣል፡ ኤረትርዮን ሰብ መቅደረት ወሐረሰቶት ከአፎ ትሸርሐም?

በሊሱ፡ እት ወጠንያይት መአሰሰት ብሐሱሰ ሐርሰ - ሐልሐሌ ለሸቄ አንፋር መዕመል

(ላቦራቶሪ) ናይ ቲሹታት አትባዝሐት ተመር ምን ቅያስ ወለዐል ሰቡላም ወንዮት ሸቅል ለገም ቶም። እተ ሐልፈዩ ሰኖታት ቅሩብ እበ ወደዉ ካድም ንሱር ህዩ። እት መጃል ብሐሱሰ አብቀሎት ተመር እብ መራዐዮት ሴላት ሄራር ሰኒ ጋይሳም ህለው። እትለ መደት ጎነ፡ ለተብዐት ዘርእ ምን አንሰት ዘርእ አገደ እንዴ ፈንተው እግል ልፈርጎ ቃድራም ህለው። አማን ተ፡ እት መጃል አትባዝሐት ገሌ መጋዴዕ ኢልትሐገል ገብእ። አግደ ሸቅልዩ ህዩ። እግል ልውሕድ ምኖም አምር ወቅድረት እግል ወቀሎት ከዲም ቱ።

እት አቃሊም ቅብለት ወግብለት በሐር ቀየሕ ለህለው ሐረሰቶት ተመር ውቅል ንዮት ሸቅል ወአምር ጦም። ኩሎም ለእድንያይ እሱል ለቡ አጅናስ ተመር እተ አወላይት መርሐለት እግል ንትዐወት ዲቦም ቀደርጎ። እተ ውቅል መሳዐደት ወዘር ሐርሰ ወአንፋር መክተቡ ለብዩተ ሐምዴ ውቅል እግል እሸረሕመ እፈቴ። እግል አንፋር አድረሶት ሐርሰ በህለት ኤክሰቴንሸን ወመአሰሰት ብሐሱሰ ሐርሰ ሐልሐሌ፡ ክምሰልሁመ እግል ሐረሰቶት ሐምዴይ እግል እቀድም እሎም እፈቴ።

እት ኤረትርዮ፡ ክል ነፈር እግል ልትዓወን ምሰልዩ ወልድረሰ ምንዩ ዱሉይ ቱ። እተ ሐልፈ ወክድ ዲብ ሐልሐሌ፡ ወዲብ አቃሊም ቅብለት ወግብለት በሐር ቀየሕ ለህለው ብዙሓም ሰብ መቅደረት ሐርሰ እግሎም አድረሰ። አግደ ለነአተንክብ እቱ ድሩሰ። እት አትባዝሐት ተመር እብ ቲሹታት፡ ሳኖየት እዳረት ሐርሰ ተመር፡ ወመታብዐት ባልዲን ወሕማማት ዕጩይ ተመር ዐለ።

እብ ሰቡብ አምር ወብዘሐ ህገጊት ናይል ደርሶ ለዐለው፡ እብ ለትፈናተ ህገጊት በህለት እብ እንግሊዝ፡ ትግርኛ፡ ዐረብ ውብዕድ እግል ነአድርሰ ኢትአገምነ። እት ረአሱመ፡ እግል አዳሌናሁ ናይ አድረሶት ወሳይቅ ወክቱብ መንሹራት፡ እት ክሎም ለደርሰው ካፈልናሁ። እት አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ለህብናሁ ትሉሉይ ተእሂል፡ እትሊ መጽአነ ለህለ አውካድ ቅሩብ እት አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ እግል ነህቡ ሰቱታም ህሌነ። አትሐላላፍ አምር ለልኦትካርም ወበጥር ጸገም ኢኮን፡ ወእብ ፍንቱይ ህዩ እትሊ ጸብጣሙ ለህሌነ ሸቅል።

ሰኣል፡ እሊ ወጠንያይ መሸርዕ ዐማር ተመር፡ ናይ ቱክኒክ መጋዴዕ ወለኢትአንበተ አሸቃል ህለ ዲቡ ገብእ?

በሊሱ፡ እብ ብትክት፡ እትለ መደት ጎነ እግል ልትጠወር አውመ እግል ልትሓየሰ ምሸክለት ለአለቡ መጋዴዕ ቱክኒክ ህለ። እተ ወጂብ አጅናስ ተመር፡ እዳረት ቀመጅል ተመር ወአሌላይ ናይ ለትፈናተ አጅናስ ተመር እቱ ለናይ ቱክኒክ አምር ክም ለዐቤ ወልትሰጀዕ ውድዮት፡ እግል ትጽኒሕ ምኑ ለኢትቀድር ሸቅል ቱ። ምሰሉመ፡ እት መጃላት ጽብጠት፡ ተዕሸገት፡ ከዚን ወተሰቂቅ እተይ ተመር መሐረኪት ህለ። እብ ክሱሰ አሰጠባ ቀበት ዐድ ወሰልሰለት ቀሎት ተመር እቱ እንዴ አተንኩብነ እት ሙስተቅበል፡ ሕፍዝ እግል ኒዴመ እግል ለአትሐዜና ቱ።

ሰኣል፡ እት ደንበ እግል ቲቡሉ ለትሐዜ ሸም ምን ህለ?

በሊሱ፡ ናይ ሸቅል ተጅርቦቹ ዲበ እንዴ አተንኩብነ፡ መሸርዕ አበርካት እተይ ተመር ኤረትርዮ ሰኒ ገጹ ቀደም ልሄርር ክም ህላ ቱ ለእቀይም። ለመሸርዕ፡ ናጄሕ ቱ እግል ኢበል እቀድር። እተ መጽእ ናይ ሐምስ ሰነት ወክድ ህዩ። ናይ ቀበት ዐድ ጠለባት እንዴ አትመመ፡ አሰክ ተሰዲር እግል ለአተጅህ ምሸክለት አለቡ።

ኤረትርዮ ዐድ ሰኔት ተ። እት መዳይን አሰመረ፡ ባጸዕ ወዐሰብ መደት ረያም ከልኦቱ። ሸቅብ ኤረትርዮ፡ እት አምር ለጸምእ ወሸቅል ለፈቴ ዕጹም ሸብ ሰበት ቱ። እብ ሸቅል ለልትዐወትም ህቱቱ። እግል ሐረሰቶት፡ ውዛረት ሐርሰ ወሕኩመት ኤረትርዮ ህዩ ክል ሰኔት እተምኔ።

ሐረሰቶች ተመር ሚ ልብሎ?

አሰይድ ዑብደላ ሰውይልሕ

አሰይድ ዑብደላ ሰውይልሕ: “ዲብ ዐጃ ተመር እግል አፍሬ ቱ” ለልብል ፍክር እግል መደት ረያም ለሐሰብ እቡ ለዐላ ቱ። ንዳል ተሕሪር ዲብ መገጽሐ ለበጽሕ እተ አምዕል ለልርኤ እተ እግል ትሸፈግ እሉ ኩ። አሰክ ዐዱ እንዴ አቅበለ እግል ልሸቄ ወለዐምር ምን ቅያሰ ወለዐል ርሙጭ ዐለ። ዝያደት ጭርሬሕ ሕርየት ዲብ ግንሬራብ ምፍጋር ጸሓይ ዲብ ሐወጸት እተ ሰነት 1990 መዳሊቱ አንበተ። ዲብ ሰነት 1991፣ ለእግል መደት 17 ሰነት ዲብ ፍክሩ ለዐለት ዐማር ሐርስ ተመር። ዲብ ፍዕል ለልርኤ እተ መርሐለት ተመት። ታመት ሕርየት ኤራትርየ ክምሰል ተአከደት ምሰለ ሰልፋይም ምን ምግባይ ምፍጋር ጸሓይ ለአቅበለው ኤራትርየን ዐዱ አተ። እሰትፍተኝ ክምሰል ተመ ዲብ እዳረት አቅሊም እንዴ ጌሰ ሐርስ ተመር እግል ለአንብት ክምሰል ለሐዘኔ አትአመረ። ሐቆ እለ ዲብ ድዋራት ሸዕብ ምድር ሐርስ ተሀየቦዩ ኩ። ናይ ተመር መቅደራቱ ሕድድት ዲብ እንተ እብ ተክልፈት ብዘሕት፣ ዘርእ ተመር እንዴ ሸትሉ፣ አሌፍ እንዴ ቤለ ዲብ ዐማር ተመር ትብገሰ። ተጃርቡ ለትአደቅብ ምክር ሐርስ እግል ትትሀየቡ ሰበት ትሰአሉ፣ ሕኩመት፣ ዲብ እለ መጃል ሐርስ ናይ ሰልፍ ሐረሰታይ ሰበት ገብእ አትናየተ። እብ ገበይ ብሐሰ መራዐየት-ሴላት (Tissue Culture) ለፈረ ሕሩይ ሸትል ተመር ህዩ ሀቡ። ሐቆሀ ስኒን ብዙሕ ለነሰአ ጸገም ትሩድ ወክህላት ህዩ እተዩ እግል ልጃቅፍ ቀድረ። እብ መቅደራቱ እት ዐዳጋታት ዐውል ተመር ዲብ ሀወኖት እብ ቀለ-ቀሎ ለኢትትረኤ ተረት ተልሀ። ዲብ እለ ወክድ ጎኑ፣ 540 ዕጩት ተመር መልክ። ለ270፣ እብ በሰር መራዐየት ዘርእ ቲሹታት ለትሸተለ ሕሩይ ጅንሰ ተመር እት ገብእ። ዲብ ትጃረት ሐርስ ፍገሪት ሰይት እግል ተህሌ እሉ ሰእየት ለብእቱ ጅንሰ ተመር ምኑ። ምግባይ

ጌማም ናይ ክል ሰነት እተዩ፣ 150 ኪሎ ምን ሐቱ ዕጩት ባጽሕ ህለ። አሰክ እለ ህዩ እተዩ አሰክ ድወል ካርጅ እዕትራፍ ረሰሚ ወኩብቱ ራክብ ህለ።

አሰይድ ዑብደላ ሰውይልሕ: ዲብ ሰነት 1942፣ ዲብ እዳረት ደዋዩሕ ማርሰ ቅበዕ አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ዲብ ህሌት ዐድ። ምን ሐረሰቶት ዓይለት ትወለድ። ክምሰል ክሎም ዲብ ባካቱ ለነብሮ ሰናቱ፣ ብስር መንበሮ ናይለ ሰዋሕል በሐር እንዴ ትተበዐ ዲብ ነብር ዐበ። እብ ምልሃዩ፣ ምን ርዕዮ ዲብ ናይ በሐር ወምድር ትጃረት እግል ልትፈረር አንበተ። ምናተ፣ ለወቅት ኢትወጠ። ጼወ እንዴ ወደ መናበራቱ እግል ለአዋፊሕ ኢሰደዩ። እብ ክሉ ኢሰክበ። ለዲቡ ነብር ለዐለ ገበል እብ አቶብዩን መስተዕምረት ምን ወቅት ዲብ ወቅት ጀሬ ለዐለ መዋዲት ሰበት ትደቀበ እቱ። ክም መብዘሐ ሸዕብ ኤራትርየ አሰክ ዐለዮ ትወጀሀ። አሰይድ ዑብደላመ ምስ ዓይለቱ አሰክ ልጃእ እግል ልሂርር ትቀሰቡ። ምን ማርሰ ቅበዕ አሰክ ማርሰ ቱክላይ፣ ምን ማርሰ ቱክላይ ህዩ አሰክ ሰ-ዳን ተዐደ። ዲብ ሰ-ዳን ሕዳት ሰናታት ክም ክልኢ፣ መናበራቱ እግል ለአሰኔ አሰክ ሰውደዮ ተዐደ።

“ኢዐድክ ዐድ ኢገብእ እግልኩ። ዲብ ኢዐድክ ለትትግል እተ ክሳር ኖሰክ እግል ትሕረየ ለኢትቀድር ተ። ሰውደዮ ክምሰል አቴኮ ለአግደ ጸንሐኒ በክት ሸቅል ሐርስ ሌግ ቱ። ናይ ነሐር ሸቃላይ እንዴ ገብአኮ ህዩ፣ ሸቅል አሰተብዴኮ” ልብል አሰይድ ዑብደላ ሰውይልሕ።

ለናይ ዐለዮ ሐያት እግል ልጋብህ ድኢኮን፣ እዴሁ ፈሸል እግል ልመዋዩ ኢሐረ። ምን መዲነት አሰክ ብሩር ወአከድን እንዴ ፈግረ ዲብ ሸቄ

መናበራቱ ሳየረ። ሐያት ሐርሱ፣ እግል ሰርቤብ ወመጸጸት ልጃእ ሸባህ ለትሳሬ ክምተ ተአከደ። ለምሰጠር ብዕድ እንዴ ኢገብእ፣ ዲብ ሸቅል እንዴ ትቀረን ፍክር ወአሰተንታን እግል ልንቀሰ ሰበት ቀድረ ሌግ ቱ። እብ ፍንቱይ ዲብ ሸቅል ሐርስ ተመር ክምሰል ተሓበረ፣ እግል ሸቅል ፈተዩ። መናበራቱም እብ ንዛም እግል ልሳይር ወለአተላሌ ቀድረ። እግል እተ መደት ለሀ ዲብ ደሚሩ ለበይአ ፍክር ላኪን እብ ትሉሉይ ከርዩ ወለዓርጉ ዐለ። ‘ኤራትርየ ለዐበ ሐርስ ተመር ለትመልክ ደውለት እግል ትግበእ ትቀድር’። እብ ክሉ ውጢት ተ። ሕነ ማይ ብዘ። ዝያደት ለምን ከበሰ ወሓይዝ ለልዐይር እቱ ጋድሞታት ምፍጋር ጸሓይ እብ ተመር እግል ልትዐመር ቀድር። ሕነ ማይ ብዘ። ርሸድት ትርበት ብዘ። ምሰል እለ ለትጸበጠ፣ ዲብ አካን ሸቅሉ ምህሮ ወተጃርብ እግል ልክሰብ ትጸገመ። ለአሸቁዉ ለዐለው እብ ሰበት አግቡይ ጽብጠት ሐርስ ተመር ለመጽአ አምር ዛይድ ወምሰጠር እግል ለህሌ እሉ ለሰመሐ ምን መዐለው፣ እብ ናዩ ብስር ወጸገም ገሌ አምር እግል ለአከአልል ቀድረ።

“ክሉ አፍካርይ እት ዐጃ ሐርስ ተመር እግል ሐረሰ ብዩ ለልብልቱ ለዐለ። ዲብ ሐርስ ተመር እግል እትፈረር ገብአኮ ምንገብእ ህዩ፣ እንዴ አሪምኮ እግል አቅምት ዐለ እዩ። ሰላዲ እግል አከአልል ወእግል እተብድር ላብድ ቱ ለዐለ። ጸዋዩ ዲብ እረፊዕ ሰላዲ እግል እወፍር አምበትኮ” እት ልብል እግል ናይ አዜ በርናምጃ፣ እት ዐለዮ ዲብ እንቱ እግል ልዳሌ እሉ ክምሰል ትብገሰ ለሐብር።

“ እንዴ ትከምከምክ ዲብ ኤራትርየ እተ

አቴክ እቴ ወክድ፡ ቴለል ከፎ ጸንሎን” ለልብል ሰኣል ክም ቀደምን እቴ፡ “ዲብ ዐጃ አቴ ዲብ ህሌኑ፡ ኤረትሮፕ ምን በሕ ተ ትትብገሰ ለዐለት። ሕኩሙት ምን እግል ክሉ እሰትሰማር ለትገብእ ሰላዲ ይዐለት እሉ። እበ ዐለት እዩ ሰላዲ ኢገብእ ምንገብእ፡ ብዕድ ሕርፍን ክምሰል አለብዩ አመንኩ። አሰክ እዳረት እንዴ ጊሰኮ ለአገምል እተ አካን ሕርስ እግል ትትህባቢ ጠለብኩ። ለልአትሐዜ ዋጅባት እንዴ አ’ታመምኮ እግል ዐምር እተ ለአቀድር አካን ተህባብተኒ።” ልብል አሰይድ ዐብደሰ - እግል እሰትሰማር ሕዲስ ሕርስ እብ ከአፎ ክምሰል አንበተቱ ዲብ ለሐብር፡

እግል አሰይድ ዐብደሰ ስወይልሕ፡ ዲብ ባካት ሸብቱ ምድር ሕርስ ለትህባቢ። ለባካት እብ ሃሉቱ ለጸንሐዩ። እግል አጣፈሐት አርድ ሌጠ ማዛንዮት ዐባይ እግል ልረትብ ዐለ እሉ። ህቱ ወዳይለቱ አሰክ ሸቅል ዲብ ልትፈረር፡ ትራክተር ወደዘርመ ዲብ ልትካሬ ጅህድ ትሩድ ወደ። ብዙሕ ተካሊፍ ሰበት ጠልበ ምኑ ህዩ፡ ምድርለ ገርህቱ አጊድ እግል ለአጥፍሐ ኢቀድረ። ምናተ፡ እበ ለዐለ መሐገዝ ክምሰል ኢበህረረ፡ ክእን ዲብ ልብል ሸሬሕ፡- “ህደፍ ሰበት ዐለ እዩ፡ ኢትሻፈግኩ። እብ ሰብር ሸቅልዩ አተላሌኩ። እግል ሳድፈኒ ዐለ መሐገዝ ወመታክል ህዩ ተዐዳኩሁ። ዲብ ሰነት 1996 ዕጩይ ተመር ተክልኩ። እብ ክእን ህዩ ለናይ ሕርስ ወቀ’ዩ አንበትክወ።”

ዲብ ወክድ ለህይ፡ ምን ቅሩብ ለለአምሮም ወምን ቃብል ልርእዮም ለዐለ አንፋር፡ ክምሰል ምሮ ግምሽ ግሩሹ ለትብዴ ዲብ በሐር ለለክፈ ነፈር ወሰፈወ። እብ ሰበት ዓፍዮቱ ለትሻቀለው አንፋር ሕዳም ይዐለው። አቃርቡ፡ ምን ሕርስ እንዴ አዝመ ሰላዲሁ ዲብ ትጃረት እግል ለአውዕል መክረወ። ህቱ ላኪን፡ አምዕል ሐቱ እንዴ ተዐወተ ክልኤ ዶል እግል ለአትሃግዮም ክምቱ ሸክ ኢወደ። ክእን ዲብ ልብል እምበል ሕላሌ ሄረረ። እበ ብዕድ ህዩ አንፋር ውዛረት ሕርስ ወእዳረት አቅለም እግል ኢልትሐለል ካድሙ እት ለሐምዶ፡ እግል ልሰጅዕወ አንበተው። ወቅት ሄረረ፡ ዕጩይ በቅለ። ለተትሐዜ መራቀብት ወመርዲት እት ወዴ እሉ እግል ሰኒን ታከዩ። ፍገሪት

ናይሉ ትሩድ መዕጸም ለጠልበ ምኑ ወቀይ ሕርስ ተመር ሰእዮት እግል ለህብ አንበተ። ዲብ ናይ ጆርቤ ናይ ሰልፍ ዕጩይ ወዕንባብ ክምሰል ረአ ሰእዮቱ ዝያደት ትወቀለት። አሰይድ ዐብደሰ እንዴ አትለ ሕርሱ እግል ለአፍዩሕ ወቀዩ አተላለ። ዲብ እሊ መጃል ሕርስ ለአንበተቱ ወክድ ተሐዲ ዐቢ ዋጅህዩ። ህቱ ህዩ፡ ተካሊፍ ምለዐል መቅደረቱ ገብአ። ህቱ፡ እግል ተጃርቡ፡ እብ ክእን ሸርሐ፡- “ተካሊፍ በዝሐ እቴ። ፍሬ ኢረኩብኩ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ለዐለት እዩ ነገፍኩ። ምድር ወዐሰተር ጨበ እቴ። ተመር አርወሕ ሰበት ቡ እግል ኢሊሙት እቴ ፈርህኩ። እግል ይአተላልዩ ሰላዲ ሐገልኩ። እግል ይእዘም ምኑ ህዩ ለኢልትቀደር ገብአ እቴ። አክል-ሕድ ክምሰል ዲብ ምፍጋር ለበጥረት መኪነት ገብአኩ። እግል ዶሉ ሚ ክምሰል እወዴ ትቀወ እቴ። ላኪን ሐል ለልትረኩብ እበ ገበይ ኢተሐገለት። ሰብ መቅደረት፡ ምን ባንኩት ዐማር ሰልፈት እግል እሰአል መክረውኒ። ትሰለፍኮ ወእግለ እት ብቀት ኩሩይ ለዐለ ሸቅልዩ አተላሌኩ።” እግል ዐበ ተሐዲ እግል ልትዐዴ ሰብ ምህነት ሕርስ ሰዳይት ዐባይ ክምሰል ወደው እሉ ህዩ ልሸህድ።

አሰይድ ዐብደሰ፡ ለናይ ሰልፍ ሕረስታይ ተመር ምን ገብአ፡ ውዛረት ሕርስ እብ ፍንቱይ እግል ተአትናይቱ ሸትል ወጃብ ጅንሰ ተመር እት ተህይቡ አንበተት። ምን ብሪጣንዮ፡ ቀጠር ወእግራት ለመጽአ፡ ሸትል ናይ ሴዕ ጅንሰ ተመርቱ ለትህባቢ። ህቱመ እብ ዋጅብ እንዴ ተክለዩ ራዐዩ። መጥ-መጦር እሊ ምን ተጃርብ ሕረስቶት ብዕዳት ድወል እብ ፍዕል አምር ጀላብ እግል ልክሰብ፡ ክምሰልሁ መአንብታይ ሕርስ ዕጩይ ተመር ላቱ መምህር መልእኬ ገብሬክርሱቶሰ አሰክ ቱኒዘዩ እግል ምሮ ወሬሕ ክምሰል ገይሰ ገብአ።

አሰይድ ዐብደሰ፡ እብ ሰበት እሊ ተጃርብ እሊ ሸሬሕ ዲብ ህለ ክእን ልብል፡- “ ቱኒዘዩ ዐድ ተመር ተ፡ እብ ብዝሐ ህዩ ተመር ተአፈሬ። ዲብ አሸዮእ ብዙሕ ረኤና ወልብ ከሬነ እቴ። ምሮ ወድ ትሰዕ ሰነት ሕረስታይ ረኩብነ። ለእናሰ ናይ አቡሁ ሕርስ ተመር ክምሰል ህለ

እሉ አሰአሌኩ። ለዐለ እግልን አምር እንዴ ወሰክነ እቴ ብዙሕ ደረሰነ ከመጽአነ። ተመር ናይ ምሮ ዘበን ዕምር ለቡ ዕጩይ ቱ። እብ ሰኔት ትጸበጠ ምንገብእ፡ እግል ውላድክ ወውላድ ውላድክ ለገብእ ዐቢ እሰትሰማር ክምቱ፡ ዲብ ቱኒዘዩ እብ ፍዕል ረኤኩ።”

አሰይድ ዐብደሰ ስወይልሕ ዲብ እሊ ወክድ እሊ ምሰል ዐሰር ውላዱ ወውላድ ውላዱቱ ለሸቁ። “ሸቅል አድረሰኩ። ተአሂል እብ ትሉሉይ እነሰእ። ተጃርብ ናይሉ ትፈናተው ሰብ መቅደረት እንራጃዕ ህሌኩ። አንፋር ውዛረ ሕርሱ፡ እብ ፍንቱይ ህዩ አሰይድ ሙሴ ፍቃዱ፡ አሰይድ ዳንኤል ከሰቱ ወዝያደት ክሉ ህዩ፡ ምን ዶክተር ዐብደሰ፡ ብዙሕ ደረሰነ። አሰክ እለ 270 ደማን ለሶም እብ ራዐዮት ቱሹታት ለትሸተለ ሕሩይ ተመር ተክልኩ። አዜመ 250 ክምሰልህን ብዕዳት ሸትል እግል እትክል ካሬ መዳሊት ዋዲ ህሌኩ። እብ ሐያት አሰክ ህሌኩ፡ እሊ ሕርስ እሊ እግል አተላልዩ ቱ” ልብል - አሰይድ ዐብደሰ።

ዲብ ደንጎቤ፡ “ውዛረት ሕርሱ፡ እድንያይት አምዕል ነብረ 2023 ዲብ ተዐዩደት እተ መናሰበት፡ ናይ መሰል ሰኔት ሕረስታይ ጃእክት ህዩብ ዐልኩ፡ ከእተ ወክድ ለህይ ሚ ትሰመዴክ?” ዲብ እንብል ትሰአልናሁ።

“ፈርሐኩ፡ ሰእዮቼ ወሰከት። እብ አማን፡ አሰክ እለ ሃድል ዮም አትናይት ሕኩሙት ኢትፈንቴኒ። ሕኩሙት ብዙሕ ናይ ትራክተር ወብዕድ ሰዳይት ወዴት እዩ። ሕሩይ ተመር ሀብተኒ። አሰክ ካርጅ እንዴ ነድአት ተጃርብ ክምሰል እከሰብ ወዴት። ላኪን ለአምዕል ለህ ፍንቱት ተ። ለአፍሬናሁ ተመር፡ ሰኒ እንዴ ተዐሸገ ዕዙማም ለዙቱ እግል ለአዳውሮመ ፍንቱይ እህትማም እንዴ ተህባቢ ቃርብ ዐለ። ዝያደት ክሉ ህዩ ሸሃደት ትከበትት። “እንሻአለህ” ምን ሕዲስ ገጽ ቀደም እግል ሄርር ቱ። አማንተ፡ ዴን ብእቴ። ላኪን ተመር ዲመ ዐዳገ ሰበት ኢለሐግል፡ እግል ሕረስቶት ተመር ዐዳገ ዐድ እንዴ ቀደርን ዲብ ተሰዲር ዶል እንበኤሕ እግል እድፍዑቱ። ዲብ ዐጃ ተርጀመት እተ ቡ ሸቅል እብ መትፈራርቱ ፋሬሕ አነ” ዲብ ልብል ህዩ ድግሙ አትመመ።

ተመር፡ እት እድንያይ መከረዩ ጥያራት ባጽዕ

አሰይድ ሳልሕ አሕመድ

ቀንብያት ወአፍያት እድንያይ መከረዩ ጥያራት ባጽዕ፡ ምር ምን ፋዩሕ ወራታት ሐርስ ተመር ገብእ እቱ ለህለ ድዋራት አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ቱ። እት ቀበትለ ዘሪበት መጣር በሀለት ቱ። አሰይድ ሳልሕ አሕመድ፡ መመቅረሓይ ሸቅል ናይለ ሐርስ ተመር ቱ። ምን ሰነት 2003 እንዴ አንበተ ተመር ዲበ ባካት እግል ልተክል ክምሰል አንበተ ወዴሕ ሳልሕ፡ እብ ሰበት ተመውራት ናይለ ሐርስ ዲብ ለአበርህ ህዩ ክእነ ልብል፡- “ቀደም ሰነት 2017፡ ዲብ ሐርስ ተመር ፋዩሕ አምር ደዐለ። ምን ተክልናሁ ሸትልመ ክምሰል ልትሐዜ እንታጅ ይኣቱን። ሐራመ ምን ውዛረት ሐርስ ምህር ወተእሂል ረከብነ። አግቡይ ሸቅልነ ጌመምነ። አግቡይ ሸቅልነ ሠመርናሁ። ምን ወቀይ ተኪል አሰክ ኣሪ እግለ ህለ ወራታት እብ ገበይ ዕልምየት መለክናሁ።”

እብ አሳስ ሐብሬ አሰይድ ሳልሕ፡ ዲብ ባካት መከረዩ ጥያራት ሕግድ ዐደድ ዕጩይ ተመር ዐለ። ውዛረት ሐርስ ለተመጽኡ ሸትል ሕሩይ ጅንሰ ተመር እንዴ ትክብተው፡ እግለ ጸንሐ ዕልብ እበ ትወቀለት ገበይ አዜደው። አሰክ ሰነት 2020 ምን 260 ለለሐልፍ ዕጩይ ተመር ደዐለ። ግራሁ ላኪን፡ እት ክል ሰነት ምን መርከዝ ሸትል ባጽዕ ሐዲስ ናይ ለትፈናተ ሕሩይ ጅንሰ ተመር ዲብ ለአመጸኡ፡ እግል እሊ ዐደድ እሊ ወሰክው። ዕልብ

ዕጩይ ተመር ናይ እሊ ሐርስ እሊ፡ ዲብ ሰነት 2021 እት 371 ዕጩይ ወሰክ። ፍገራት ናይ እሊ ሐዲስ ጅንሰ ተመር እብ ፍዕል እግል ልርአወ ቀድረው። ምን ሐቱ ዕጩት ተመር አሰክ 300 ኪሎግራም ረክበው። ዲብ እሊ አካን እሊ 130 ዕጩይ ተመር እንዴ ተክለ ዕመር ህለ። ውዛረት ሐርስ ዲበ ነዘመቱ ተእሂል ህዩ 31 አንፋር ናይለ ሐርስ ሻረከው። እግለ ዕጩይ ተመር እብ ዋጅብ እግል ለትመቃርሐዎ ቃድራም ህለው።

መአሰሰት ዘርእ ወንዋይ ፈሬዕ ገሕቴላይ

አሰይድ ኣድም ዑሰማን

መአሰሰት ዘርእ ወንዋይ፡ ዲብ ናይ ገሕቴላይ ፈርዕ ወራት ሐርስ ተመር ሰርግል ለህሌት ብዕደት መአሰሰት ቱ። እሊ ወቀይ እሊ፡ ዲብ ሰነት 2017 እብ ሴዕ ሕሩይ ጅንሰ ተመር አንበተ። ዲበ ወክድ ለህይ 345 ዕጩት ተመር ተክለው። እብ አሳስ ሐብሬ በዐል መቅደራት ሐርስ መአሰሰት ዘርእ ወንዋይ ፈሬዕ ገሕቴላይ አሰይድ ኣድም ዑሰማን፡ ለተህየቡም ተእሂል ቴክኒክ ወምክር፡ እግለ ምን ውዛረት ሐርስ ለረከቡ ሕሩይ ጅንሰ ተመር እብ ኣትባዩእ እግል ለኣትባዘሐው እብ ፍዕል ሸቅሎም እግል ለአድምኖ ሰደዮም። አሰይድ ኣድም ጅንሰ ተመር ሰኒ ውጡይ ድዋራት ለሐዘ። እግል ለአግምል ለቀድር ፋዩሕ ኣካናት ህለ። ሰበት እሊ፡ ሕኩመት፡ ዲብ እሊ ድዋራት እሊ ዐማር ሐርስ ተመር ዝያደት እግል ተአውቄ እተ በ” ለልብል ናይ ምህነት ረአይ ቡ።

አሰይድ ዑብዱ ኣምድ ገብር

አሰይድ ዑብዱ ኣምድ ገብር

አሰይድ ዑብዱ ኣምድ ገብር፡ ምር ምን እብ ብሕተ ዲብ ዐማር ሐርስ ተመር ፍሩራም ለህለው ሐረሰቶት ቅብለት በሐር ቀየሕ ቱ። ህቱ፡ ዲብ ሕጥምሎ - ባጽዕ ፋዩሕ ሐርስ ዋዲቱ። ለሐርስ፡ ዲብ ሰነት 2017 ቱ ለአንበተዩ። ዲብ ውዛረት ሐርስ፡ ሕሩይ ጅንሰ ዘርእ ተመር እንዴ ነስኣ ተክለ። እግለ ዐለት እሊ ገርህት ሐርስ እንዴ አፍየሐ፡ ለህለ እግሉ ዕጩይ ተመር እብ ኑዕየት ውብዘሐ ኣብዘሐዩ - ምን 400 አሰክ 1700 ቱ። “ሐርስ ተመር ለልሰሕብ ወለለኣትናይት ቱ” ልብል ህቱ። “እግል ተአፍይሐ ወተአግምሎ ናሱቱ ለዋሌከ። አሰክ እሊ 16 ሂክታር ምድር ሌጠ እግሙል ህሌኮ። እት ምስተቅበል ላኪን እግል አፍይሐ ቱ። ዲብ እሊ አወላይ ቀይም፡ ሰእየት ለለህይብ እተይ ሰበት ረከብኩ ምነ፡ መዕነውየቼ ትወቀለት። ዲበ ተሌ ሰኖታት እበ ሐሰት እተይ እግል ኣቱ ምኑ ህዩ ታመት ደማን ብዬ።”

አሰይድ ተሰፊሚካኤል ተክለሚካኤል

አሰይድ ተሰፊሚካኤል ተክለሚካኤል፡ ዲብ ባካት ደማሎ ምዴርየት ግንደዕ፡ ሐርስ ተመር ለመልክ ብዕድ ሐረሰታይ ቱ። ህቱ ዲብ ወራታት ሐርስ እንዴ ኢልትሓበር፡ እግል መደት ሰኖታት ዲብ አፍረዮት ሐምሌ ሌጠ እብ ዓመት፡ ዲብ ሐርስ ከመደር ወበርበረ ህዩ እብ ፍንቱይ፡ ተጃርብ ዐቢ ለአክአለ ሐረሰታይ ቱ። መናበረቱም ምን እተይ ሐምሌ እበ

አሰይድ ተሰፊ ሚካኤል ተክለ ሚካኤል

ረክቦ በርከት ሳይር። ምናተ ቀደም ገሌ ሰኖታት። እግለ ህቱ ለአትዩ እተይ ሐምሌ ምስለ ለአፈግሩ እሉ ተካሊፍ ክሉ ረአሱ ክምስል ኢልትመጣወር እት ገብእ ጌሱ። አሰይድ ተሰፊ ሚካኤል ከሳር በዝሐት እቱ። ለተትሐዜ ሰዓይት እግል ልርከብ አሰክ መክተብ መርከዚ ውዛረት ሐርስ እግል ሊጊሰ ትቀሰቡ። ታሪክ ሐርሱ እብ ተፋሲል እት ለሐብር ምክር እግል ልርከብ ትሰአለ። ሰብ መቅደረት ሐርስ እብ ጀሀቶም እግል አቅረቡ ሐብሬ እብ እህትማም እት ልትመራመር። ሰብ ከሳሩ ለትፈናተ ዐዋምል ለቡ ሰበት ገብእ። ሸቅሉ እንዴ ቀየረ ዲብ ሐርስ ተመር ዶል ልትፈረር ላኪን ዝያደት እግል ልርበሐ ክምስል ቀድሮ ሐበረወ።

አሰይድ ተሰፊ ሚካኤል፡ ግሪ እሊ፡ ለነሰአዩ ምስዳር እብ ክእነ ሸርሐ፡ “አማን ተሐይሱ፡ አሰይድ ተመር እግል እዝረእ ኢትናየት። ሐቆሁ ምን ሰብ መቅደረት ለተትአምን ሐብሬ ክምስል ረከብኩ እግል ፈዳብያም ሐረሰቶት ክምስል ገንሐኩ ላኪን፡ ሐርስ ተመር ለለአከሰብ ክምቱ አመርኩ። ዲብ እሊ ሐርስ እሊ እግል እረክዝ ህዩ ቀረርኩ። ምን ውዛረት ሐርስ 550 ሸትል ሕሩይ ጅንሰ ተመር ነሰአኩ። በክት ድራሰትመ ረከብኩ። አግቡይ ሐርስ ወዐግ ለከሰሰ ናይ ነዘር ወፍዕል ተእሂል ነሰአኩ። ሰብ ምህነት ምን መርቆ ኢትፈንተው። ዲብ እሊ ወክድ እሊ፡ ሐርሼ እንዴ ዐመርኩ ዲብ ባካቼ እግል ህለው ሐረሰቶትመ ክእነ ላተ ምስዳር እግል ልንኦ ተእሲር እግል ኢዴ እቶም እጸገም ህሌኩ። ናይ እሊ መንጠቀት መሰል ሰኔት እት ሐርስ ተመር እግል እግበእ ቱ ለእተምኔ። እብ ሰብር ወእብ ወካድም እተዩ ክምስል እጃቅፍ ህዩ ሸክ አለብዬ።”

ሐረሰቶት ዶግሊ እት ወራት አፍረዮት ተመር

ባካት ዶግሊ፡ እብ ዲብ ሰነት 1935 ለትሸቀ ቢንቶቱ ዝያደት ለልትአመር። ምስጢር ናይ እሊ ዲብ ሐንቴ ጀሰር ለህለ ሕሊል ለለአምር ኣዳም ላኪን ሐድ እግል ልግበእ ቀድሮ። ምን ከበሰ ለልትክሬ ውሓይዝ እት ሕድ ዲብ ልትሐበር ዲብ ትርበት እንዴ ትሰተ ለሸርብ እቱ ድዋራት ምን ገብእ፡ ዲብ መደት ሐፋነት ሸበህ በራደት እግል ተሀሌ እሊ፡ ዲብ መደት ብርድ ህዩ ሸበህ ቴለል ጀው እግል ለህሌ ሰዴ። እብ ዐቢሁ ዔማት ማይ ለኢልትሐገል እቱ ሰበት ቱ፡ ድዋራት ዶግሊ፡ አግደ አካን ዐማር ሐርስ ናይለ ድዋዳራት እግል ልግበእ ልትሐሬ። ዲብ ሐልፈ ሰኖታት፡ ናይለ አካን ዐማር ሐምሌ ሰኔ ሄራር እት ለርኤ ጸንሐ። አዜመ ዎሮ ምን ምህም ጋድሞታት ዐማር ተመር ናይ አቅሊም ቅብለት በሐር ቀየሕ ጋብእ ህለ። ተጃርብ ሐርስ ተመር ድዋራት ዶግሊ እብ ከአፎ ልሄርር ክምስል ህለ እግል ንድሌ፡ ዲብ ባጽሓም ዐል። ፋዬሕ ወዕንታት ለልአተግኔዕ አክደር ድዋር ምስል ፈርያቱ ትከቡቴ። ምን ጠረፍ አሰክ ጠረፍ ዲብ ንዳወር ረኤናሁ። እብ ሰብ መቅረደት ሐርስ ህዩ ሸሬሕ ተህዩቤ።

አሰይድ ክብሮም መድሃኔ

ዲብ ሰነት 1966፡ ዲብ ምዴርየት ሰክይቲ፡ እዳረት ዐዲ ብርክቶ ለትወለደ አሰይድ ክብሮም መድሃኔ፡ እብ ሐርስ ወርዕዮ ዐቤ።

ዲብ ንኡሽ ዕምሩ ህዩ ምስል ዓይለቱ ዲብ ደርስ ወዲብ ሸቄ አሰክ ኣዲሰአበበ ጌሱ። ምስል አቃርቡ ዲብ ገራጅ ሸቅል አንበተ። ሸቅል መካኒክ እንዴ ተዐለመ እግል መደት ዐሰር ሰነት ክምስል ውቁል በዐል መቅደረት መካኒክ ሸቅ። ግሪ እሊ ዲብ ሰነት 1991፡ ዲብ ሰውረት ኤረትርዮ እግል ልትሐበር ምን ኣዲስ አበባ አሰክ ሚዳን ትውክለ። እብ ደሴ፡ መቀሌ፡ ዐዲግራት፡ እንዴ ወደ ዲብ ሕሩር ምድር ኤረትርዮ በጽሐ። ዱቅሪ ዲብ መርከዝ ተድራብ አራግ አተ። ሐቆ ተድራብ እብ ዐለት እሉ ምህነት እግል ልሸቄ ዲብ መፈወድየት ሐርስ ትዩመመ። ረዩም ወክድ እንዴ ኢጸንሕ፡ ሕርየት ኤረትርዮ ክምስል ተአክደት፡ ዱቅሪ ዲብ መሰኔ ፈርያት ሐርስ ዓለበርዕድ እንዴ ትሰሐብ ክምስል መሰሉል ገራጅ እግል ልሸቄ አንበተ።

ዲብ ሰነት 1994 ሕኩመት ኤረትርዮ እብ አፍገራቱ አወላይ ገጽ በርናምጅ ሰርሐ ምናድሊን ለትሳረሐ አሰይድ ክብሮም፡ ምስል ክልኦት ዲብ ዓለበርዕድ ምስሉ ሸቄ ለዐለው መልሂቱ፡ በህለት ምስል ነጋሲ አፍወርቄ ወአሰይድ ህይለሚካኤል ተሰፊገርጊሰቱ ለትሳረሐ። እሎም ሰለሰ ምናድሊን፡ ሐዶቶም እብ ሐርስ እግል ልሳይሮ ሰበት ትዋፈቀው፡ እብ መሰሉሊኖም እግል ቀርቦ እቶም “ሐቆ ሰርሐ ሚ እግል ቲደው ስቱታም ህሌኩም?” ለልብል ሰአል፡ ‘ሐርስ’ እት ልብሎ በልሰው እቱ። አካን እግል ልሕረውመ ብዕድ ሰአል ቀርቦ እቶም። ህቶም ህዩ “ዲብ ባካት ዶግሊ” ለልብል ኣዳም ለኢታክዩ ይማም አቅረበው። እብ ፍንቴይ ዲብ መደት ለሁ፡ ለበዘሕ ኣዳም እብ ዕን ሐርስ ዕንቱ ለከሬ እቱ

አሰይድ ክብሮም መድሃኔ

ለዐለ ደብዳቤ፡ ጋሽ በርካ ቲ። “ሰበት እሊ፡ ክምሰል ከረ ሸሂድ ሕሩይ አሰገደም ላቶም ዲብ ወክድ ለሀይ፡ ለዐለው መሰኢሊን ሐርስ ፈርሐው” ልብል አሰይድ ክብርም፡ “እብ ምህነት ምክር ወሐብሬ ክምሰል ሰዱናመ አከደው እግልኩ።” ለቤላ ክብርም፡ እግሉ ወመልሂቲ አሰክ ደብዳቤት ደገሊ እግል ልገሶ ለለአትናይት ሰበብ ዲብ ሸሬሕ፡ ክእን ልብል።

“እግል መደት ረደም ዲብ ፍክርን ዐለ። መቅደረት አትሓያስ ወጀደት ሐምሌ መዲነት ባጽዕ ረኤነ ምንገብኤ፡ ናሰኖሰነ ነህድግ ዐልኩ። ሰበብ፡ ምሰል እሊ እንዴ አትጸብግን ለንትናውሉ መታክል ዐለ። ለበዘሐ ዔማት ሐምሌ ባጽዕ ምን አሰመራቲ። ዲብ ባኮት ደገሊ ህይ፡ እግል ልትዐመር ለቀድር ምድር ህላ። ሰበት እሊ፡ ዲብ ደገሊ ምድር ሐርስ ተሀዩቤነ ምንገብኤ፡ እግል ንሸቄ ወመዲነት ባጽዕ አግደ ዐዳገ እግል ንግበእ እግል ክምሰል እንቀድር ደማን ብኩ። ለዲብ ዔለበርዕድ ለከሰብናሁ ናይ ሸቅል ተጃርብ ህይ፡ ዲብ እሊ እግል ንድገሙ ቀደርኩ።”

ሰልሲቶም ሐረሰቶት ዲብ ዲብ ደገሊ ለተሀዩቤም አካን ሐርስ ለልአትሐዜ አርድ እንዴ አጥፈሐው ወገበው ወቀዮም አትመመው። ዲብ ሰነት 1995 እግል ሰልፍ ኢነት ከመዶር አፍረው። ዲብ ወክድ ለሀይ ክሉ ተካሊፍ ሸባህ ሰበት ዐለ። እብ እግል ከሉ እብ ምር ብር እንዴ አዘበው ለረክበው ብክር እተዮም እብ ድግማን ትናየተው። ሐቆ እሊ ዲብ ሐርስ በሰል፡ ጉዕ በርበሬ ወሐምሌ ትበገለው። እንዴ አትለው ህይ ዲብ ሐርስ በርበሬ ረከዘው። ዲብ ዐዳገ ናይላ ባኮት ዶር ዐቢ እግል ለአግዱ ቀድረው። እግል ሐርስ ተመርመ ምንገብኤ እብ ፋሬሕ ደሚር እብ ሰእየት ዐባይ ክምሰል ለአተላልዉ ቲ አሰይድ ክብርም ለሸሬሕ።

“ዲብ ሰነት 2017 ቱ ለዐለ፡ ሰደፍ ዲብ እሊ ጃርዲን ዐልኩ። አንፋር ውሳኔት ሐርስ ላቶም፡ ሙሴ ፍቃዱ ወአሰይድ ዳንኤል ከሰኩ፡ ክምሰልሁመ ደክተር ዐብደላ፡ ዲብ እሊ አካን እሊ መጸኢ። እግል ጃርዲን ዲብ ልዳወር ረአዉ። እግል ሐርስ ተመር ክምሰል ገብእ ቀደም እሊ ሕፍዝ ዋድያም ዐለው። ተመር እግል ነአፍሬ ዐሸም ምን ለሀሌ እግልን ትሰአለውኒ። ዲብ ልብነ

ለዐለ ፍክር ቲ። ዲብ ደገሊ፡ ዲብ እሊ ዲብ ባኮትን ቀደም እሊ ዲብ ሐርስ ተመር ለትጸመደ መምህር መልአኬ ዐለ። ምሰል አሰይድ ዐብደላ ሰውይልት ህይ ዕላቀት ሰኔት ዐለት እግልኩ። ንትዐጀብ እባም ወወቀዮምም እንታብዑ ዐልኩ። ለፍክር እብ ፈርሐት ትከበትናሁ። ክልኤ ምእት ሸትል ተመር እግል ለሀብነ ክምቶም፡ ዲብ መደት ሐጫር ምእት ሕፍረት እግል ንሕፈር መሰኢት ክምሰል ወዱ እትነ ሐበረውኑ። ሕፈር ለለሐፍር ሸቃላ እንዴ አትፈረርን ዲብ እሊ ቤለውነ አምዕል አትመምናጃ ክትዳሌኩ። ዲብ ዮም 10 ናሽምበር 2017፡ ለሀበውናቱ ሸትል ናይ ሕሩይ ጅንሰ ተመር ተከልኩ። እብ ክእን ህይ ዲብ እሰትሰማር አቲኩ።” ልብሎ።

ዲብ ተለ ወክድ፡ ሰልሲቶም ሐረሰቶት፡ እብ መቅሬሕ ወጠንያይ መሸርዕ ተመር ለትነዘመ ተአሂል ወምህር ረክበው። ሐርስም እግል ለአፍይሐ ካድም ትሩድ ወደው። አሰይድ ክብርም፡ ምን ሐፊር ሕፈር አሰክ መትነፊዕ ማይ መሰኖ (ትርዐት)፡ ክምሰልሁመ መራቀብት ባልዲናት፡ ከንተዮት፡ አሪ ወአንቀሶት ቀመጅል ተመር ወብዕድ ለሸምል ጸበጥ ለቡ ተአሂል ክምሰል ረክበው ለሐብር።

“ዐማር ሐርስ ተመር ናይ ምር ዘበን ሐርስ ቲ። አሰልፍ ሰብር ወጸገም ቱ ለጠልብ ምንኩ። መራቀብት ትርድት ዲብ ትወዴ እቲ ወክድ ህይ ዝያደት ዲብ ልሰሕበክ ወለአፈረሐክ ገይሰ። ሰብ መቅደረት ሐርስ ሰበት ራቅብኩ፡ ሕናመ ሐርስን እብ መደጋግ ወመትአያስ እግል ንጽብጡ ንትቀሰብ። እግልሚ፡ ውሳኔት ሐርስ ናሰ ሕሩይ ሸትል ምንመ ተሀይበነ ወሰዳይት ምንመ ትቀድም እግልኩ፡ ሕናመ እብ ጀህትነ ነቃሰ እግል ኢትትረከብ እትነ ንጸገም። እብ አማን ላኪን ለብዕድ መጃል ሐርስመ ጀዝበኩ። ዲብ እሊ ባኮት፡ እብ ቀለ-ቀሎ ለኢልትረኤ መሐገዝ ማይ ሳድፊኩ። ሰብ ምትር ገጽ ተሐት ክምሰል ሐፈርን ጽንዕት በልቀት ትትከበተኩ። ድሪል ምን እንረክብ ላኪን ዔማት ማይነ ወትረዘቀ ዐለ። እግል ጃንሬተር ለገብእ ብትርፈ ካሬ እግል ንርከብመ መታክል ሳድፊኩ። እሎም ሰብ መቅደረት ላተ ሶላር ትነፊዖ ልብሎ። ለተርፈ ብዕድ ዲብ ናይ ሐርስ ወራታትነ ለተክለነ መታክል አለቡ። አሰክ እሊ ህይ

እብ አትባዩእ ተመር እግል ክትባዘሕ እሰትብዱያም ህሌኩ። እግል መርከዝ ሸትል ባጽዕመ ነህይብ ህሌኩ። ብዕድ ሐዲስ ሕሩይ ዘርእ ተመርመ እግል ለሀብናቶም። እግሉ ለገብእ ሕፈር እዱሉያም ህሌኩ። እግል ህላ እግልን ክልኤ ምእት ዕጩት ተመርመ እግል ነአትባዘሐ አማም ህሌኩ” እብ ሰበት ለሐልፈ ሄራር ናይላ ሐርስ ወናይ ምስተቅበል በራምጅም እብ ሰእየት ሸሬሕ - አሰይድ ክብርም።

እንዴ አትሎ፡ “ምን ክሉ ወለዐል ሰእየት ለልሀይበነ ተጃርብ ህላ ምንገብኤ”። ልብል ህቲ። “ ዲብ እምባደርህ ዲብ ገብእ እሕትፋል እድንያይት አምዕል ነብረ ዕዙማም ዐልኩ። ዲብ መናሰበት ሻረክነ ወደረሰኩ። እብ ዋጅብ ለትዐሸገ ተመር እግል ዕፌ ቀርቤ። ምን ውሳኔት ሐርስ እንዴ አሰተብዴኩ፡ መሰኢሊን ዐባይ ወብዕዳም መሸተርኩት ለሀበውነ መዕነውየት፡ ቀለል ኢኮን። ፈርሐኩ። እግል ምስተቅበል እብ ሐሰት ገበይ እግል ንሸቄ ህይ አትናየቲኩ። ክምላ ፍሬ ካድም ናይላ ዲብ ሐልፈየ ሐምሰ-ሰሰ ሰነት ለተዐብነ እቲ ሸቅል ለረክብነ መሰለ እትኩ። ዲብ ምስተቅበል ቀሎት ዐዳገ ቀበት-ዐድ ዲብ ሀወናት ዶርን እግል ነአፊ ቲ። አሰክ ተሰዲር እግል ነአቅምት ክምሰል እንቀድርመ ፍህማም ህሌኩ። ምን እሊ ለህለ እግልን ወለዐል እብ ክለ ሐለትነ እግል ንሸቄቲ። እግል ህሌት እግልን ገርህት እብ ተማመ እግል ነአግምለ ወነዐምራ ቲ።

አሰይደ ብርሃና ዕቅቤ

ሕሩይ ሸትል ተመር፡ እምበል ዲብ ፋይሕ ጋድሞታት ዲብ አብያት ሰከንመ እንዴ ተክለ ዲብ ሓለት ሰኔት ህላ።

አሰይደ ብርሃና ዕቅቤ፡ ሐቲ ምን መትነፈዐት ላቶም ብዘሓም አፍራድ

ተ። አሰይደ ብርሃና ዲብ መዲነት ባጽዕ ለትጉብር ገዲመት ምናድሉት እት ገብእ። እበ ረኤቱ ወራታት ሐርስ ተመር እንዴ ትናየተት። ዲብ ሰነት 2021 ዲብ ቤተ ተመር ተክለት። አሰክ ሰብ መቅደረት እንዴ ጌሰት ምክር ሐቀለ ትሰአለት ህዩ አትናየተው። አሰልፍ ክልኤ ሸትል ተመር ነሰአት። ምነ ተክለ እቱ ወክድ እንዴ አሰተብዲት መራዐየት ወዲት እሉ። መዋ-መጦር እሊመ ዲብለ ሰብ መቅደረት ውዛረት ሐርስ ለነዘመዉ ተእሂል ሻረከት። ናይ መአንበት አምር ህዩ ከሰበት። ለልአትሐዜ ምክር ወሐብሬመ ረክበት። ዲብ እሊ ወክድ ጎነ። ዲብ ምድር ምነ አርኤቱ እንዴ ትናየተት። ዲብ ናይ ሐርስ ትጃረት እግል ትትዐዴ ገየት ዋድየት ህሌት። አሰይደ ብርሃነ ምሰል ብዕዳም ዐሰር መልሂተ እንዴ ገብአት። ፍርም እንዴ ከሰተት መናበረተ ትሳይር ለህሌት መዋዋነት ተ።

ተመር እት አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ

አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕመ ዲብ ዐማር ተመር ክዙን ርቅን ለቡ አቅሊም ቱ። ለዲብ ወራታት ሐርስ ተመር እግል አፍየሐት ገብእ ለዐለ ጸገም። ሰእየት ለትህይብ ፍገሪት እግል ለህብ እሰትብዱይ ህለ። ዲብ አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ። ዲብ ሰነት 2006ቱ ተመር እግል ልትከል ለአንብት። ዲብ እሊ መጃል እሊ ዐቦት ለትረኤት እቱ ወቅት ላኪን ግረ ሰነት 2014 ቱ ለዐለ።

“ዲብ እሊ ወክድ ጎነ። ዲብ ሐርስ ተመር ለትጸመደው ክልኤ ምእት ሐረሰቶት ብነ። ዲብ አቅሊምነ። እብ ዓመት 8,300 ዕጩይ ተመር ትኩል ህለ” ልብል አሰይደ መሐመድ ዐብደልርሕማን። መሰኡል ፈሬዕ ዐማር ብቅል ዲብ እዳረት አቅሊም ግብለት በሐር ቀየሕ። እብ አሳሰ ሐብሬ አሰይደ መሐመድ ዐብደልርሕማን። ዲብ ምዴርየት አረዕተ 200። ዲብ ዐሰብ 1500። ዲብ ግብለት ደንካልየ 1500። ዲብ ምግብ ደንካልየ 630። ዲብ ናይ ሕኩመት መአሰሳት ህዩ 5000 ዕጩይ

አሰይደ መሐመድ ዐብደልርሕማን

ተመር እንዴ ተክለ። ዲብ ሐለት ሰኔት ህለ። ዲብ ኡብያት ሰከን ሸዐብ መዲነት ዐሰብመ ለትፈናተ ጅንሰ ተመር ትኩል ህለ።

አሰይደ አሕመድ ቃሰም

አሰይደ አሕመድ ቃሰም። ዲብ መንከዕካዕ። ባኮት ዐሰብ ወራታት ሐርስ ተመር ሰርግል ለህለ ሐረሰታይ እት ገብእ። ዲብ ሐርስ ተመር እንዴ ኢለኦቱ እግል ረዩም ሰኒን ዲብ ጀለቦት ዓሰ ሸቄ ለዐለ ክምቱ ደግም። ዲብ ሰነት 2000 ላኪን ሐርስ ተመር እግል ልምለክ ቀረረ። እብ 12 ዕጩት ተመር ለአሰተደዩ ሐርሰ። ምን ሰነት ዲብ ሰነት ዲብ ፈዬሕ ወበርኩቱ ዲብ ዘይድ ጌሰት። ምን ሐቱ ዕጩት ሕሩይ ጅንሰ ተመር። ምን 50 አሰክ 150 ኪሎግራም ለበጹሕ እተይ እግል ለኦቱ ቀድረ። ዲብ እሊ ወክድ ጎነ አሰይደ አሕመድ። 400 ዕጩት ተመር መልክ። ዲብ ሐንቴ ናይ ተመር ዕጩይመ ለትፈናተ እክል። ሐምሌ። ብርጫቅ ለዐምር።

“ናይ በሐር ኡዳም። በህለት መጀልባይ ዓሰ ወዲብ ወራታት ተሻሸት እሸቄ ዐልኮ። ዲብ ሐርስ ተመር ክምሰል

ትፈረርኮ ላኪን። ምን ውዛረት ሐርስ ለትፈናተ ሰዳይት ወናይ ምህነት ምክር ረከብኮ ወእት ለትፈናተ ተእሂላትመ ሻረከኮ። እግል ለአሸቄኒ ለቀድር ቴክኒክ። አብሳር ወአምር እት እዳረት ሐርስ ተመር ከሰብኮ። ተጃርብመ እክእሉል ህሌት። እግለ ህለ እግልዬ ዕጩይ ዲብ 1000 ዕጩት እግል አዜዱቱ ናዊ ለህሌት” ልብል አሰይደ አሕመድ ቃሰም።

አሰይደ ዩሰፍ አሕመድ

አሰይደ አሕመድ እብ ጀሀቱ። ዲብ እዳረት ደዋዬሕ አቦ። ናይ ምዴርየት ግብለት ደንካልየ። ሐርስ ተመር ለቡ ሐረሰታይ ቱ። አሰይደ ዩሰፍ። ዲብ ሰነት 2002 ዲብ ወራት ሐርስ ተመር እንዴ ኢለኦቱ። ታመት ሐያቱ እተ ምሰል በሐር ለትጸበጠ ወራታት ሐላፊየ። ዲብ ወክድ ለህይ። እብ 12 ዕጩት ተመር ለአንበት ገርሀቱ። እትሊ ወክድ ጎነ እበ እብ ዶልዶሉ ለወድዩ ወራታት እብ 250 ዕጩይ ተመር ግልብብት ህሌት። እት ገጹ ፈድለ ትከለቀ እግሉ በክት ህዩ። አሰይደ ዩሰፍ ዲብ ሐንቴ እሊ ዕጩይ እሊ ወዲብ አግናን ገርሀቱ ተመር። ከመዶር። ግዋን ወሰዐር ለዐምር ህለ።

“ድራሰት ምህም ጋር ተ። እብ አምር ወእብ ቅዌት ለትሸቅዩ ሸቅል። ምን ቅያሰ ወለዐል ፈርግ ቡ። እብ ዶልዶሉ እብ ውዛረት ሐርስ ለትህየቤን ምህሮ ኡትጃናሱ። አትባዘሐት ወአዳላይ ወተኪል ዕጩይ ተመር መንፈዕት ዐባይ ረከብነ ምነ። ፍገሪት ሰኔት ህዩ ቡ። ክምሰል እሊ ለመሰል ተእሂል እት ምስተቅበል ዝያደት እግል ልትደጋገም እግልነ ህዩ እትፋኔ።”

ብጽዓይ፡ ምን ሽቃላይ፡ እት ሐረስታይ

ኣድም ኣቡ-ሐሪሽ

እትለ መደት ጎነ ወድ 85 ሰነት ሀሉ፡ ተጃርቡ ምን መደት ንእሹ ለኣሰተብድዮ። እት ፍምር ዐድ የዕብዮ-ደቀምሐሬ፡ 12 ሰነት ለገብእ መብሽላይ ባኒ ሻቂ ቱ እት መደት ሀይሌሰላሴ። ማህዮቱ ህዩ ሰለሰ ብር ዐለት። እትለ መደት ኣዜ እብር ምንመ ዐረ እቡ፡ ለናይ ንእሹ ምድር ሐርስ ኣቡሁ፡ እት ጀፈር ማይ እተ ዐለ ምድር እንዲ በደሉ፡ እት ሐርስ ወተዋብ ሐ ጃሙሰ ከድም ሀሉ። ምን መደት ደቀምሐሬ፡ ገበይ ዓለ ዶል ትጸብዋ እንክር ድገላብ፡ ጃርዲን ዕሙር እቱ ተኣብዞ። እለ ገርሀት ምን ሰነት 2005 ወእንሰር፡ ድገሁ ክም ሰምሐ እሉ ጃርዲን ወተዋብ ሐ እግል ልጭመር ዲበ ለሐሳሐሰየ እት ገብእ፡ እሰልፍ ጀፈር ሕሊል ወጨባብ ዐለት። ላኪን ለደብር ጀፈርላ ገርሀቱ እት ቀፍር ወለሐሰሕሰ፡ ዮም ዝያድ 3.3 ሄክታር ምድር ለኣገምል ሀሉ።

እተ ጃርዲን ዶል ተኣቱ፡ ደብዐት ፈዋክህ ወሰዐር ዲበ ትሄርር። ወድ-ማይ፡ ሰዐር ሐርማዜ፡ ዕፋን፡ ረማዲ፡ ክዕት፡ ኣይበድ፡ ወብዕ ኣሰዕር ዶል ትርኢ፡ “እሊ እናሰ ሐቁ ቱ እት ተዋብ ሐ እግል ልትሕሰብ” ለኣተብለኩ።

ኣቡነ ብጽዓይ ተወልዲመድህን፡ እሰልፍ ለመሸርዕ እንዲ ለኣነብቱ እት ለኣኩ፡ “እንዲ ኣነብት፡ ጋድም ብራቁ ወክደን ኣብሰ ዐለ እዩ ድኢኮን፡ ሰላዲ ይዐለት እግልዬ። ለምድርዬ እብ መሰለሰ እግል ምርት በዐል መቶር ሀብክዉ። መሰለሰ ናይለ እተይ ህዩ ለሀይብኒ ዐለ። ሰለሰ ሰነት እብ ክእነ ዲብ ኣተላላ፡ ርሕዬ ክም ቀደርኩ፡ ዲብ ከፍዬ በለሰክዉ። ለመቶር ለናዩመ ዲብዬ ኣዝበዩ ከገሰ።”

ለጃርዲን ምን መሓዝ ለጀብዱ ማይ እቡ ለእንክሩ ለምር ጫድቅ ቱ። ዔላሁመ ዲመ ቅዝር ቱ። እትለ መደት ጎነ፡ ደግም እብ 180 ኣልፍ ነቅፈ ሶላር እንዲ ትዛብ፡ መሕገዝ ከህረበት እብ ጣቀት ጸሓይ ብዱሉ ሀሉ። ምን ምዕል ለሶላር ትወተዳተ ማይ መሰለሐት ክም ረክበው ዲብ ለኣኩ ኣሰይድ ብጽዓይ፡ “ምን ከሳይር ናፍተ ኣባሬኩ፡ እለ ጣቀት ዋትዳም ምን ኢነዐሌ፡ እሊ መሸርዕ በዲር ወበለሸናሁ። ናፍተ 50 ነቅፈ እግል ሊትር

ኣሰይድ ብጽዓይ ተወልዲመድህን

ክም ገብኡ፡ እግል ነኣክብ ቅሩብ ዐልነ። ጣቀት ጸሓይ ክም ረከብነ ህዩ እሊ ትርኢዉ ለህሌኩም ጃርዲን ዐመርናሁ። እብ ዝያድ 20 ኣልፍ ነቅፈ ዔለ ሐፈርነ ዲቡ፡ ክልኣት ሸርም ነኣይሽ ኣሸቁት ዲቡ ወእብሊ 24 ሳዐት ማይ ምን ዔላነ ነኣሰቱ።

ጃርዲን ኣቡነ ብጽዓይ ዝያድ ሰለሰ መንፈዐት ልትረከብ ምን። ሐምሌ እት ሒን ሐጋይ ለፊሬ እት ገብእ፡ ካውሎ ካፑቲ፡ ካውሎ-ፍዮሬ ድንሽ፡ ከመዶር፡ ጎዕ፡ ሰላጤ፡ ቁሰጤ፡ ዝኩኒ፡ ድባ ወብዕድ ሐምሌ ለኣፈሬ። ከረም እክል ልትዘረኢ፡ ወምን ሒን ቀይም ኣሰክ መልሐተይ ወሐቆሁ እግል ሐ ለገብእ ዐለፍ-ኣክደር ልትዘረኢ።

ምን ዕጨይመ፡ 160 ትፋሐት፡ 200 ዕጨይ ዘይቱን፡ ወለይመን ዝርእ ቱ። ደለ ኪድካህ ኩለ ኣርደትለ ጃርዲን ኣክደር ሌጠ ትኣይድ። ምን ክልኣት ሸርም ህዩ፡ ማይ ለነዜሕ ዲቡ ለኢነሸፍ ሰዐር ሺክ ሀሉ። እግል ሓኩም ማይ ጅንሰ ሰዐር ትዘርኦ ዲበ ልብል ሰኣልነ ኣሰይድ ብጽዓይ፡ “ሰዐር

ሐርማዜ፡ ኣፍዕሌ፡ ወብዕድ ኣሰዕር ከደን ሰኒ ሰበት በቅል፡ ለሐ ለኣጸግቦ ወኩብደ ትጠልል፡ ላኪን ሐሊብ ላቱ ክምለ ናይ ፍሩሰክ ኢገብእ። ፍሩሰክ ሰበት ለኣፍነ ለሐ ትፈትዩ ወትቀዝር እቡ። ምሰለ ሰዐር ለጥሉል ላዝም ይቡሰ ፍሩሰክ እግል ትርኩብ በ ለትትሐሊብ ሐ።

“ፍሩሰክ ህዩ ምን ኣየ ትረክቦ እለ ለኣኩም እተ ልብል ሰኣል ኣሰይድ ብጽዓይ እት በልሱ፡ “እትለን ሰነት ቅሩብ እንረክቡ ይህሌኩ። ለንዋይመ በዝሐ፡ እት ሐልሐሌ ሐ ሐሊብ ብዝሕት ትውብት ሰበት ህሌት፡ እት መካዝን ምሉእ ትርኢዩ ላኪን እግልነ እግል ለዐሬ እብነ ቃድር ኢህሉ። እብ መሕበር ትሰኣልነ፡ ላኪን ኢህለ ሰበት ቤለውነ” እት ልብል በልሱ።

ብዕድ ክም ይቡሰ ዐለፍ ኣነን ፍሩሰክ ለገብእ እግል ዕላም ወእክል ክም ለሀዩባመ ኣሰይድ ብጽዓይ ወዴሕ። ላኪን ለእክል ዐውሉ ምን 1,500 ናቅፈ ወለዐል ቱ እግል ኩንታል ለትደፍዑ ዲቡ ዐውል። እሊ ህዩ ቀሎት ብእቱ ከክል ሐረስታይ ኢደቅቡ።

ተዋብ ሐ ሐሊብ ማይ ዶል ኣንበትኩመ ወኣክል ኣየ ለትገብእ ሐ ጃሙሰ ታውባም ህሌኩም?” ዲበ ልብል ሰኣል ኣሰይድ ብጽዓይ እት በልሱ፡ “እብ ዐሰር ወኣት ኣንበትት፡ እሊ ሰዐር ክም በዝሐ እግል ህታመ ተወበት። ኣሰክ 40 ረኣሰ ባጽሐት ዐለት። ኣዜ ላኪን ለፍሩሰክ ልትረከብነ ክም ኢገብእ፡ ኣዜ ምሰለ ኣለጊተ 27 ረኣሰ ሌጠ ሐደግነ ምን። ለብዕድት ሐ ኣክለ ተሐገዝ እት ነኣዘቤ ምን ኣትናቀሰናሁ። ኣዜ መብዝሐ መቃርብ ሰበት ህሌት ሰሰ ረኣሰ ሌጣ ተን ለልትሐለቡ።

ሐሊብ ሓሆም ዲብ ጅምዕየት ሐሊብ ደቀምሐሬ ክም ለኣዘቡ ለኣፍሀሚነ ኣሰይድ

ብጽዓይ፡ ሕምሰ ነፈር እተ መሕበር ሐ ሐሊብ ክምኡግም ክም ቶም ለኣክድ። እብ መሕበር ምን ትክምኡመው ወእንዜ ህዬ 20 ሰነት እድወራም ህለው።

“ምን ለዓውኹም እትሊ መሸርዕ ሐርሰ?” ክም እንቤሉ ህዬ አሰይድ ብጽዓይ፡ “ውላጄ እትሊ መሸርዕ ሰዓይ፡ ክልኢቶም ክድመት ህለው ድኢኮን፡ እተ መጽኡን እቲ ወክድ እትሊ መሸርዕ ሸቁ። ክልኢት ብዕዳም ሸቃላይመ ህለው እግልዬ። ለሐ ለአበልዎ፡ ቤተ ለኣትናድ። ለአሰቱ ወእግለ ጃርዲን ከላክሶ እግልዬ።

ፍርዕ ውዛረት ሐርሰ ናይላ ምዴርየት፡ እብ ዕልም ተዋብ ንዋይ ወእግል ልዘርእዉ ለቦም እተይ ክም ሰድዎም'መ ለኣኩ። ዕጩይ እግል ልሸተሎ፡ ክም ኩኹ፡ ትፈሕ ውብዕድ አጅናሰ እቲ ክም ለኣተንክጎ ለገምዎም፡ ውዛረት ሐርሰ ቶም። “ኩኹ 120 ዕጩት ዘርእነ ምኑ፡ ላኪን ምን ክለጥነ ሰይኣም ህሌነ ድኢኮን፡ አርጸት ህሌት እግል ኩኹ አብዴቱ። አዜ ሐድ ዕጩይ እንዴ አትረፍነ እብ ዘይቱን እንበድሉ ህሌነ። ትፈሕ ላኪን ሰኒ ባቅል ህለ እት ፍሬ ኢበጽኡ ድኢኮን”

ሐምሌ ትረክብ። ምን ኩሉ ዲብ ተሐባብር ህዬ መናበረትክ ትላይር።

“ኮምፖሰት ምን ኩሉ ተረርፍላ አቀዋፍ፡ ሰር፡ ሸን ወጨፊዕ ሐ ዲብ ሐቱ ሕፍረት እንወድዩ ወአስክ ሰኒ ልትባለዕ ወለሀርእ ነኣዝም ምኑ። ሰነት ክም ወደ ወሰኒ ክም ዘ'ፈ ህዬ ንትነፈዕ እቡ። ሰኒ ናፍዕነ ህሌ ትርበት ጃርዲን ሐጸ ጸዕደ ሰበት ዐለት፡ ማይ ትጸብጥ የዐለት ወትአፊሬ። አዜ ላኪን ክም እለ ትርእዉ ለህሌኩም፡ እት ጸልም ወትትረሸድ ትሄርር ህሌት። ሸፍር በሰር ሰሙም ቱ፡ ትርበት ወማይ ለአስሌሕ ወላመ ምኑ ልትረከብ እተይ ግዝፍ እግል

ሓሁ ለገብእ ብርሱም ወሰር ብዕድ ክም ለአዘቤ አፍህግነ።

እት ዓለ ሐምሰ ሄክታር ምድር ጣፍ ለዘርእ አሰይድ ብጽዓይ፡ ዲመ መንበረቱ ምስል ሐርሰ ወእትዩ ሐርሰ ተ ለትሄርር። ምን ገርህት እግል ዕያሉ ለገብእ እክል ሰበት ረክብ፡ እክል ምን ሱግ ክም ኢለአገርህ ወዴሕ።

እግል ሐርሰ ለገብእ ምድር ጸቢብመ፡ እብ ካድም ነሐርኩ፡ ገዩትክ ወመዕጸምኩ፡ እት ርሐብ ምድር ሐርሰ ወመሸርዕ እግል ትብድሉ ክም ትቀድር፡ ጃርዲን አሰይድ ብጽዓይ ሰመዕ በሰር ቱ። ህቱ ሰነት እብ ግዲደ እትሊ ጃርዲን እት ለሐፍር ወሸትል ትርእዩ፡ ሐ እት ለሐሰሰ ወለአበሌዕ፡ ዕጩይ እት ጋኔሕ ወእለ ደው እት ልብል ዲብ መክር ወሸቁ። ዲመ ምን ሸቅል ለኢለአረይም፡ ወአሬመ ምን ገብእ ሸቅል ጃርዲን ወንዋይ ለልትሰፍለል ሐረሰታይ ቱ። “እለ አካን በዲር ከደን እት ህሌት፡ ዐሰር-ክልኢት ነፈር ሐምሌ እንዘርእ ዲብ ዐልኩ፡ ህቶም መሸገው ምን ከበለሸው።

ወሰክ ብጽዓይ። ሸፍር ሐኩም ሚ ትወድወ፡ ምስል እለ አዜ ውዛረት ሐርሰ ትተብዑ ለህሌት አብሳር መትነፊዕ ሸፍር ጠቢዐት ሚ ባሰር ህሌኩም?” እተ ልብል ሰኣል አሰይድ ብጽዓይ ተወልዴመድህን፡ “ሸፍር በሰር ክም ተሐገለ ወሕኩመትመ እግል ልትሐደግ ክም አድረሰተኩ እት ሸፍር ጠቢዐት ኣትያም ህሌነ። ሓነ ለትአፈግሩ ሸፍር ዲብ ሐቱ አካነት እንጅምዑ ወእት ኮምፖሰት ክም ትብደሉ፡ ሰሩ እተ ገርህት እንፈንዋሩ ወሰሩ ህዬ እብ ገላብ መጽኦ ክልትብበዉ ምኒነ። መክሰባይ ቱ። ጃርዲን ሐቆ መለ'ኩ፡ ብዙሕ መናፍዕት ቱ ለቡ። ምን ሐ ሐሊብ ትረክብ ክትአዘቤ፡ ሸፍር ሓመ ለትትለክፍ አለቡ። ምን ዕጩይ ፍሬታት ወምን ዘርእ ንኡሸ

ዕን ድኢኮን፡ ማደት ሰኔት ክም አለቡ ሰብ መቅደረት ሐርሰ ለአሰእሉን” ልብል። እምበልሁመ ውዛረት ሐርሰ እግል ሐ ሕኔት እብ አብዕረት እብ አዳቃል በሰር (Artificial Insemination) ክም ሰድዎም ወምን እለ ሰነት ጎነ እለ በሰር አዳቃል ልትነፍዖ ክም ህለው ወዴሕ። ሰዳይት አንፋር ውዛረት ሐርሰ ናይላ ምዴርየት እብ ምክር፡ ዘርእ፡ አዳቃል ወሐብሬ ዲመ ክም ረከብ ልሸህድ። እብሊ እትብገሱ ለህለ ጃርዲን ሺለት እግል ጸዎሁ ለሸቀ ሐረሰታይ ብጽዓይ ገብሬመድህን፡ እት መናበረቱ ነብረ ሰኔት ወቅዘእ ለብ ክም ልትመወፍ፡ እቅትላዳ ክም ወቀለ ወዐረብየት ክም ወደ ዲብ ወዴሕ። ምን ዝቤ ጃዝ እንዴ አባረው፡ ጣቀት-ጸሓይ ዲብ ጃርዲን ክም ወደ፡ ምን ጃርዲንመ ዝያደትለ

አነ ህዬ፡ እብ ነሐርዬ ወዶዘር እት እሸቅዩ፡ ሳሳት ወሀሬብ ለዐለ፡ እት ጃርዲን ጣፊሕ ወጋምል ክም በደልክወ፡ ‘እት እሸቁ፡ ኪን በሉ’ ልብልኒ ለዐለ፡ ‘አዳምቱ ሐምቅ ወህኩይ ድኢኮን፡ ምድር እኩይ ኢህለ’ እት ልብሎ፡ ለሸቅልዬ ለኣትፈክረዮም ውላድ ዐድ ብዘኣም ቶም።” ወሰኩነ አሰይድ ብጽዓይ። ሰበት እለ፡ “ገዩት ለቡ ሐረሰታይ፡ እብ መዕጸም እተ ሐዘዩ ሰበት በዴሕ፡ ሸቀው ሌጠ ልብል። ምን ዐሰር ወኣት 100 ሊትር፡ እት ክል ምዕል ክም ለሐልብ ወለአዘቤ፡ ግረ እለ ህዬ ጃርዲን እብ ኩዕየት እት ባድል ዲብ ተዋብ ሐ ወገማል ሐምሌ ወፍሬታት ብገሰ ክም ህለ አሰይድ ብጽዓይ ገለድ በይኦ እግልነ።

መሰፍን ገብሬሂወት
ተርጀመት፡ አድም አቡሐሪሽ

መአሰሰት ፈርያት ሐሊብ አዜብ

ዶር ዛይድ እት ሐሊብ ወፍገሪቱ

ህጅክ ምስል መመቅረሓይ ሸቅል ሻብ አብርሃም ሚክኤል

ሐሊብ ወፍገሪቱ እት መናበረት አዳም ዶር ወቁል ቱ ለሀለ እሉ። መሸሮሶ ሐርሰ አዜብ፣ እት ሰንዖት ሐሊብ ወፍገሪቱ ርኡይ ወሳፊ ካድም ለአገዳ ለሀለ መሸሮሶ ሐርሰ እሙር ቱ። አሸቃሉ፣ ተጠውራቱ፣ ወናይ ሙሰተቅበል ስታቲባቱ፣ ክምሰልሁመ ተጃርብ ርሐ እግል ለሓኪኑ፣ መጀለት ፍሬ-ካድም ምስል መመቅረሓይ ሸቅል ናይላ መሸሮሶ ሻብ አብርሃም ሚክኤል፣ ህጅክ ፋይሐት ዋድየት ህሌት፣ ጽበጥለ ህጅኩ፣ እሊ ተሌ ቱ።

**** እሰልፍ እግል ንትአመር?**

ሰሜቹ አብርሃም ሚክኤል ተ። አቡዬ መሀንድሰ ሚክኤል ጸጋይል ወእምዬ አዜብ ጸጋይ ልቡሎም። እት አዲስ አበባ ትወለድኩ፣ አሰክ ሓምሳይ ፈሰልመ ዲበ ደረሰኩ። ሕርየት ኤረትርየ ክም መጽአት፣ እት ሰነት 1993 አሰመረ ክም መጽአት፣ ሳድስ ወሳቤሶ ፈሰል እት መድረሰት ዐወት፣ ካልኣይ ደረጃት ህዩ ዲብ መድረሰት ካልኣይት ደረጃት ሰማእታት ደረሰኩ። ሐቆሀ ዋጅብ ወጠንዬ እግል አትምም፣ ምስል ሳምናይት ደውረት ክድመት ወጠን ሳዋ ትከሬት። ተድራብ ክም አትመም፣ ናይ ዕንታት ድዕፍ ሰበት ዐለ እግልዬ፣ እት ህይዳት ቡሰጠት ትወዘዐኩ፣ እግል ዝያድ 11 ሰነት ህዩ ክም ሰዋግ መኪነት ወዲብ ቅስም ሕሳባት ክም መግውናይ እንዴ ገብአኩ ከደምኩ። እት ሰነት 2009 ህዩ ትሳርሐኩ።

**** አተላሌ አብረሃም**

እት ክድመት ወጠን ዲብ ህሌኮ እበ ዐለ እዬ ምዩል ኖቬ እንዴ ትደረገኩ፣ እብ መራሰለት ዕሉም ርዝቅ ሔዋናት

(Animal Science) እግል እድረሰ አንበትኩ። መዋመጦሩመ ህዩ እት ሰነት 2001 እግል ሐርሰ ለገብእ እግልን ምድር እግል ልትህየበን ግልጻም ሰበት ዐልኩ፣ ክምሰል ትሰመሐ እግልኩ፣ ሕርያንን እንዴ ትወሰከዬ፣ እት አቅሊም ግብለት - ምዴርየት ድባርዋ፣ እት ባካት ሐልሐሌ ምድር ተህየቤኩ። ዲቡ ህዩ መአሰሰት ብሕቶት አዜብ እንዴ አትበገሰኩ፣ እብ ተዋብ ደወርህ አንበትናህ። እሊ ህዩ ዲብ ክድመት ዲብ ህሌኮ በሀለት ቱ።

**** መአሰሰት አዜብ ሐር እግል ንትናወሉ፣ እት ምህሮ ለዐለ እግልክ ሕሰር ከአፎ ዐለ?**

ፍድብን ፍንቱይ ምንመ የዐለ እግልዬ፣ ጃእዘት እነሰእ ዐልኩ። ደለ እሸቅዩ ሸቅል እብ ሀውኬ ወሀርደቢሰ እንዴ ኢገብእ፣ እብ ምህሮ ወዕልም ለተ'ለ እግል ልግበእ ወጅቡለልብል ፍክር ሰበት ዐለ እግልዬ፣ እት ተዕሊም ለዐለ እግልዬ ሕሰር እት ዘይድ ጌሰ።

እት ማትሪክመ ኩልየት ለትአቴኒ ንቅጠት ራክብ ምንመ ዐሉ፣ ለሐዘዩ ዐልኮ ጅንሰ ምህሮ እግል ተአትሐሬኒ ሰበት

ኢ.ቀድረት፡ ጠዋሊ ሳዋ ትከሬት። እተ መደት ለሀ ማትሪክ ክም አምተሐንክ፡ ንቅጠት ሐቀ አምጸኦክ ጃምዐትከ ተኣቲ ወሐቀ ይአምጸኦክ እግል ተድራብ ሳዋ ትትከሬ። አሰሊ ለሳዋ ትከሬት እቡ ሰቡብ፡ ሰነት ወሰር ክድመቼ ክም ሁብኩ፡ እብ ሐዲስ ማትሪክ እግል ኢ.ዔ ወንቅጠት ውቅል እንዴ አምጸኦኩ፡ እብ ሕርያንዬ ዲበ ንዮቼ ለዐለ መጃል ተዕሊም እግል እቲ ሰበት ሐሰብኩ ቲ። ምናተ፡ ወራር ወያኔ ዐረ እብዬ።

***ሚ መጃል እግል ትድረስ ተሐዜ ዐልክ?**

ሀንደሰት።

***ለሀንደሰት እግል ሚ ሐዜካህ?**

ምን ዋልዲንዬ ለወረሰክወ ምዮል እግል ልግበእ ቀድር። ክልኢቶም መሀንድሰት ሰበት ገብአው፡ አሰክ ሀንደሰት ክም እደለል ወደውኒ። አማኖም ቲ፡ ክም መራጃዕ ለገብእ እግልዬ፡ ካሬ ወታርፍ አክትቡት ሀለ። ተጃርብ አሸቃል ሀንደሰትም ምስሎ ሀለ እዬ። እብ ፍንቲይ አቡዬ ምነ እት ዶላብ ዐቢ ክሙሩ ለሀለ ብዞሕ አክትቡቲ ወጃምዑ ለእንሐ ሐብሬታት ዳታ ዲብ እቃሌዕ፡ እት መደት ሐጫር ታምም መሀንድሰት እግል እግበእ እሉ ልትሸነህ ዐለ። ላኪን ዲብ ሕሳብ ፈዳብ ሰበት ይዐልኩ፡ እት ሀንደሰት ለዐለ እግልዬ መትኢያስመ አክ። ናይ ዋልዲንዬ ሰበት ይዐለ፡ ኢሰልጤ።

***ምን ምህር አካዳሚ ወኪን ህዬ፡ ዋልዲንክ ለአውረሰውካቲ ገሌ ናይ ሀንደሰት ምዮል ይዐለ ገብእ?**

ህቲዲ ዐለ። እት አትጋራም ክፋላት ከርስ አብያት (Finishing house decoration) እግል እሸቄ እኩብት ዐልኩ። እት ብዞሕ አብያት ወመባኒ'መ እብ ፍዕል ሸቄኮ እብዬ። ለናይ ደንገበ አትጋራም ሸቅል መክተብ ርኢስመ ኣነ ሻቂሁ ኣነ። እት አሰመረ ፓላሰመ ምስለ እግል ሸቅል ጸብጠት ለዐለት መአሰሰት እንዴ ተግወንኩ፡ እት አትጋራም ክታመቲ ብዞሕ ሸቄኩ። እት መክተብ እድንያይት ባንክት ወእት ብዕድ ብዞሕ ናይ ብሕቶት አብያት ወመአሰሰት'መ ስርጉል አሸቃል ዋዲ ኣነ። ለመደት ለሀ እብ ዕምር ምን ገብእ ወእብ ተጃርብ ንኡሽ ሰበት ዐልኩ፡ ለእወድዩ ዐልኩ አሸቃል ኣዜ ዶል እትዘከሩ ሰኒ ለአትፈክረኒ።

***ዲብ ወራታት ሐርስ ነአቅብል።**

አጀኒት ዲብ ሕክ፡ እምዬ እት አዲስ አበባ ደወርህ ታውብት ሰበት ዐለት፡ ምነ መደት ለሀ እንዴ አንበትኮ እት ተዋብ ደወርህ ገሌ ምስትንክር እግል እሸቄ ሀለ እዬ ለልብል ሕልም ዐለ እዬ። መአሰሰት ተዋብ ደወርህ እግል ኒዴ ለሰተትናህ ፍክረት ዋልዲንዬም ሰበት ትከበተው፡ ለመትደላልዬ አስኩ እት ገብእ መጽኣ። ለመአሰሰት ተዋብ ደወርህ እብ ሃንገር ንኡሽ እንዴ አሰተብዳናህ እግል ነግብዮ ለትብል ፍክረት ሰበት ዐለት፡ እብ መዕጸም እት እሸቄ ዲብ አንበትኩ። ለሸቅል እብ አምር ወዕልም እግል እሸቄ ዲቡ ብዬ ምነ ትብል ፍክረት ህዬ እብ ሰዳይት ዋልዲንዬ፡ ድራሰት እብ መራሰለት አሰተብዳኩ። እብሊ ቲ ህዬ ዲብ ዕሉም ንዋይ ለትዐዳኩ። እሊ ሸቅልን ህዬ ኖሱ ምን ምዕል

ዲብ ምዕል እት ለዐቤ ወፊዬሕ፡ እትለ ደረጃት ለዮም ባጽሐ ሀለ እግል ልብጸሕ ቀድረ።

**** ሰእዮብክ ወለዋቄዕ ከኣፎ ዐለው?**

ናይ ምድር ወሰመ ፈርግ ቲ። ተዋብ ደወርህ እብ ሃንገር ንኡሽ አንበትናህ። እብ ሌጠ እግል ንትጠወር ድኢኮን፡ ለመሸርዕ እትለ ደረጃቲ ናይ ኣዜ እግል ልብጸሕ ቲ ለልብል ሰእዮብ ይዐለ እግልዬ።

*** እብ መራሰለት ለነሰኣካሁ ድሩሰ ዕሉም፡ ለነቲጀቲ ወእት ሸቅልክ ለዐለ እሉ ዶር እብ ከኣፎ ትሸርሐ?**

ለምህር ዕሙሚ እት ዕሉም ርዝቅ ሐዋናት ቲ ለዐለ። ዲብ ጸዋነ መሸርዕ ተዋብ ደወርህ እግል ኒዴ ፍክረት ሰበት ዐለት፡ ለአግደ ኮርሳት እት እዳረት ተዋብ ደወርህ (Poultry Management) ክም ለአተንክቦ ወዴክምም። ለድሩሰ ህዬ እት ሰለሰ ሰነት እብ ዐውቲ አትመምክወ።

ለሸቅል ህዬ መዋመጦርለ ድራሰቼ አሰተብዳክወ። እት ሰነት 2004 እብ ሐድ ዐደድ ሰወሲት በሀለት እብ ክልኡ አልፍ ሱሱያይ አንበትናህ። አሰክ ደንገብ ሰነት 2010 ህዬ ለደወርህ ሰኒ እግል ልበርክት ወልትዋለድ አንበተ። እት ሐቲ ኢነት፡ አሰክ ሰቦ አልፍ ናይ ሰገ ደወርህ ክምሰልሁመ 15 አልፍ ናይ ቤጭ ደወርህ እግል ነአፍሬ ቃድራም ዐልኩ። ምናተ፡ እት እዳነ ሰደፍ ምር አመቲ ይአምር መረድ ኢንፍልዌንዝ ሰራይር (Avian flu) ሰበት አብሀዘ። ደወርህ፡ ስጋሁ ወቤጩ ምን ድወል ካርጅ እግል ተአግርህ ለዐለ በክት ትመነዐ። ዔማትለ አግርህ ሰወሲትን ምን ሆላንድ ወመሰር ሰበት ዐለ፡ ሕርያን ይዐለ እግልኩ። ሰበት እሊ ለመሸርዕ ተዋብ ደወርህ በዋረ። ለሃንገር እግል ኢልደበእ ምነ ትብል ፈርሀት፡ እብ ሸፋግ እንዴ ትሳሰዩን እት ተዋብ ሐ ቀየርናህ።

****ሐቀህ ለሸቅል ከኣፎ አተላሌኩሙ?**

ኢንፍልዌንዝ ደወርህ ክም አሰሐበብ፡ እለ መአሰሰት እግል ትደበእ ወትደመር ቲ፡ ዋርድዮት እንዴ ወዴነ እቲ ህዬ አትቃባልን ሰበት ኢተርፈኒ፡ ክልኡ ወአት-ሐሊብ ትዛቤነ ወለሸቅል አንበትናህ። ኣነ ዕያልዬ ምን አሰመረ እንሰር አግዐዝክወ። ምስል እሲቼ እትለ እግል ንንበር አንበትኩ።

ለክልሉ ወራት እንተወብን፡ ሸቅል ተዋብ ነአምር፡ እግል ዕቢያት አጀኒትነ ህዩ ሐሊብ እንረክብ ትብል ለመጠገሲት ፍክረት።

ሐሬ ላኪን፡ ለሐሊብለ ሐ ሰኒ እት ቀዝር መጽአ፡ ምን ዶል-እት ዶል ዲብ ቀዝር አክለ መጽአተ፡ “ሚ እግል ኒደዩ እንቀድር?” ለልብል ሰአል መጽአ፡ ናይ ለመድ ተጅርቦት ውጫር (ርግአ) ወዳነ፡ ሰኒ ኢመጽአት እግልነ፡ እለ አዜ ለህሌነ ዲብ አካን ለመደት ለሀ ብራቀ ዐላ፡ ገበይመ ይዐለት ዲብ፡ አስክነ ለትአቱ ገቤየት ኖሰነ ቃፍራም ሌጠ ዐለት። ሐቆሀ ምስል መሻሬዕ ገርገረ ወዐዲ-ሃሎ ክም ትከምከመት ቱ ለሸክል ሰኒ ወንዛም እግል ትጽብጥ ለአንባተት። እት መደት ከረም እብለ ገበይ ለቤዕ ክሉ ረአሱ እግል ትትሐረክመ ኢትቀድር። ምን ድባርዋ በረ ክሩማም ሰበት ዐልነ፡ ለሐሊብ አስክለ ሱግ እንዴ ነስአናሁ እግል ነአዝብዩ ኢቀደርነ፡ እብ ክም ቀሰብ፡ ነፈር መሕበር ሐሊብ ገብአነ። ዲብ ድባርወ እንዴ ነስአናሁ እግል ነአዝቤ ክም አንባትናመ፡ ዶል ሐቱ ሐሊብኩም ቀዋነ፡ ወዶልመ ቀሸነ ወአክ እት ልትባህል መሐለኪት ብዙሕ ሰበት ሳደፊነ፡ ዝቤት ስርጉል ኢወዳነ፡ ውጫርመ ጀረብነ ወኢነጅሐ እግልነ።

**** አክረቱ ህዩ፡ ሚ ወዳኩም?**

ለመደት ለሀ ምን ነዘርላንድስ ተጃርቦም እምበል ድፎዕ ለልሀይቡነ ሰብ መቅደረት ማጽአም ሰበት ዐለው፡ እግል አሮ ተጃርቡ ለልአደርሰነ አምጸአነ ምኖም። 20 ምዕል ለገብእ ወክድ ምስልነ እት ቤትነ ክም ጸኔሕ እንዴ ወዳነ፡ እብ ክሱስ ሐሊብ አሳሰያይ አምር ክም ለህሌ እግልነ ወዳነ። ርግአ ወጂብ ከአፎ ክም ልትሸቁ፡ ጅብነት ሞዛሬላመ ከአፎ ክም ትትሸቁ ገሌ ክፋል ዐለሚነ፡ ህቱ ምን ናይ ተጃርብ ሸቅል ወኪን እግል እጠወርመ፡ አስክ ሆላንድ እንዴ ሳፈርኮ እግል እድረስ ዲብን ለእቀድር ጃምዓትመ ሐበሬኒ። እብ ክሱስ እሊ ድሩሰዬ ምስል ዋልዳንዬ መፋሀመት ሰኔት ወዳነ፡ ለልትደፈዕ እንዴ ትደፈዐ እግልዬ፡ እንዴ ደረሰኮ እግል እምጸእ አተፈቅነ፡ እት ሰነት 2009 ምን ክድመት ወጠን ሱሮሕ ሰበት ዐልኮ፡ አስክ ሆላንድ ጊሰኮ፡ እብ

ቴክኖሎጂ ሐሊብ (Milk Technology) አርበዕ ሰነት ደረሰኮ፡ ለሐቱ ሰነት እብ ዋጅብ እቱ ደረሰክው፡ ለተርፈየ ሰለሰ ሰነት ህዩ ብሐሱ ለበዝሐ ዲቦን ሰበት ዐለየ፡ ለበሐሰዬ ህዩ እተ መሸሮዕ ሐሊብነ እግል ኢደዩ ሰበት ሐዜኮ፡ ክልአት ወሬሕ እንሰር፡ ወክልአት ወሬሕ ኬን አስክ ሆላንድ ዲብ አትቃብል፡ ኩሉ ለረከብክወ ሕሉል ህዩ፡ እንሰር እትለ አአትመምክወ። አክረቱ ህዩ እብ ንቅጠት ውቅል እት መጃል ቴክኖሎጂ ህሊብ ማስተርስ ዲግሪ ረከብኮ።

**** ለሕፍዝክ ዲብ ሚ ለአተንክበ ዐለ?**

እት ውጫር፡ እት ዐድነ ርግአ እብ ገበይ ለመድ ቱ ልትወጫር ለዐለ፡ እብ አሳሰለ እሉ ደረሰኮ፡ እት መዕመል ሐቆ ኣቴካህ፡ መንካሰ ብዝሕት ትረክብ ዲቡ። እሉ እግል በደሎት ቱ ዐለ ለድሩሰዬ። እተ ርግአ ለህለ ኔፍዓይ ወዳራይ ባክቴርያ እሉ ፈናተዮት አግደ ሀደፍ ሕፍዝዬ ዐለ። እሉ እንዴ ዓረ ለልአርኤ መሻቀዩ ሰበይ ይዐለ እግልዬ፡ እግለ አጅናሰ ባክቴርያ አስክ ሆላንድ እንዴ ነስአካህ እግል ቲጊስ ለኢልትሰመሕ ሰበት ዐለ፡ ለሸቅለት ተሐባለከት ዲብዬ። ምስል ሓለትነ እበ ገይስ ምስል ናይለ መጃል ሰብ መቅደረት ዐባዩ አውካድ ብዙሕ እትዋጀህ ወተጃርቦም እብ ዋጅብ እስጅል ምኖም ዐልኮ። እብ ገበይ ውዛረት ሐርሱ፡ እት ሺላጅ ለህለ መዕመል ዲቡ እግል እትነፈዕ በክት ረከብኮ። ዶክተር ተሰፋ-አለም ህዩ ደለ ተአትሐዜኒ ሰዳይት ወጅድ እግልዬ ዐለ።

አክረቱ እትደሐር ዲብ ህሌኮ፡ “ናይ ሐሊብ በዐል መቅደረት ቴክኖሎጂ እንዴ ገብአኮ፡ ምን ልውሕድ ለናይ ዳት ጅብነት ለልትባህለ አጅናሰ ጅብነን፡ ሰኒ ሐፈዝክወን። እት ረአሰንመ አስክ 123 ጅንስ ጠምጠም ናይ ርግአ እግል አምር ቀደርኮ። ሕነ ዲብ ደውለትነ ለንትነፈዕ እቡ ርግአ፡ ሕፋሰ ወእብ መንክት ለልትባህለ ቱ። ኩሉ ለልትሰቱ ምን ገብእ ወለልትባህለ አጅናሰ ውጫር እንዴ ሐፈዝኮ እት ዐጃ ኤረትርየ መጽአኮ።

**** እንዴ ትደሐርክ እት ኤረትርየ ክም መጽአክ ህዩ ከአፎ ትነሰርክ ዲቡ?**

ለእሱ ደረሰኩ ጅብን ሸቀክዋል። “እምክ ክም ለአከተክ እንዴ ኢገብኡ፡ ሱግ ክ'መ ጸንሐካ ተ” ክምለ ልትበሀል፡ አነ ደረሰኩ፡ አምር ብዞሕ ከሰብኩ፡ ቱክኖሎጂሰት ናይ ሐሊብ ገብአኩ፡ ለሐሰ ጅብን እንዴ ሸቀኩ ተቅደር እግል አምጽእ ለዐለት እግልዬ ሰኢየት፡ እብ ድዱ ገብአት ከከብቱ ሐግለት። ለጅብነቼ ዲብ ሱግ ተአቤት። ሚ ክም ገብአት ኢትፈሀሚኒ። እብ ድንጋጽ ተወው እቤ። ሰበቡ፡ አምር ሌጠ ከሰብኩ ድኢኩን፡ ተጅርበት ሰበት ይዐለት እዬ፡ እንዴ አትአመንኩ እግል እርተዕ ሐሊት ኢረከብኩ።

*** ሐር ሚ ባሰርክ?**

ቀዳማይላ መድሐራቹ ምስል ወዘር ሐርሰ አሰይድ አረፋይኔ በርሄ ኡሙር ዐልኩ። እት ሮተርዳም ዲብ ገብአ መሀረጃን ኤረትርዩን እግል ልሻርክ ማጽእ ሰበት ዐለ፡ ‘ክእነ ለመሰል ሻብ፡ እብ ንቅጠት ውቅል ለትደሐረ ሀለ’ ቤለዉ ከትአመርኩ። እሰልፍ ዲብ ለትወለድኮ ወዐቤኮ ሰበት መሰለዩ፡ እተ ፎቃዬ ዲብ ጠፍጠፈኒ፡ “እብ ሰርገልክ ተሐበን። ዐድክ እንዴ መጽአክ ዶርክ አርኤ ወገሌ ሸቄ” ቤሌኒ። ምን ኤረትርዩ ሮተርዳም ማጽእ ክም ህዶል አመረ፡ “አው፡ ማሸአለህ! ግድም ዐድክ ኢትሕደገ፡ ክእነ ናይክ ዕሉም ለአድረሰናሁ ነፈር አሉብኩ፡ ሓጀት ፍንቲት ተ” ብህልዬ ዐለ። እምበልሁመ፡ “ሴንዳይ፡ መትናይታይ፡ ፈታይ ሸባብ ቱ” ውብዕድ እት ልቡሉ እሰሚዕ ዐልኩ። እተ ሸቀክዉ ሸቅል ሰልፋይ ፈሸል ክም ሳደፈኒ፡ እንዴ ዘገንኩ እት መክተቡ ጌሰኩሁ። ለሳደፈኒ ተየልል ኩሉ እብ ዋዴሕ ዳገምኮ እሉ። ዐድክ ኢትሕደግ ቴልከኒ ወመጽአኩ፡ እበ እሉ ደረሰኩ ዕሉም ለሐሰ ለእቤሉ አጅባን ሸቀኩ፡ ላኪን ኢትነሰርኩ፡ ሱግ አበዩ ዲብዬ እቤሉ። አዜ ሚ እባሰር መሰለክ? እቤ ከምክሩ ሐዜኩ። “ለሸቀካህ ጅብነት ሰኒ መጽአት እግልክ?”፡ “አይወ”፡ “ጠምጠምካህ?”፡ “አቤ ጠምጠምክወ”፡ “ከዐጅብተክ?”፡ “አነ ላቱ ትረይሐኮ እላ፡ ሚ ልግበእ ላኪን...”፡ ከአዜ ምን ጅብነትክ አምጽአኒ፡ ሐቆህ እግል ንትፋሀም ቱ” ቤለ ወሳርሐኒ። እት ሳልሰ ምዕልዬ፡ እግል ርእየት ወጥምጠም ለገብእ አክል ቅደሰ ጥባይልዬ አጅባን ምን ኩሉ ለእሉ ሸቀኩ ነሰአኮ ከመጽአክወ። ሀቱ ጅብን ሰኒ ለአምሩ። ክም ጠምጠም ምን ዐጅብዩ። ለምሸክለቹ ህዬ እተ ዶላ ፈረገዩ።

*** እተ ናይ ወዘር አተላሌ**

ሐቆ ሰለሰ ምዕል ምጽአኒ በሊሰ እግል አጽነሐካ ቱ ቤሌኒ። ለምሸክለት ምንክ ኢኩን፡ ምን ሸይ ብዕድ ተ ቤለ። እብ ዋጃብ ህዬ ሳርሐኒ። ለዕላቀትክ ክም እለ ናይ ዮም ምን ተዐሌ ወነሸብኩ እቱ ዐልኩ። ምስል ወዘር ወሐር ህዬ አምርኩ ሐድ፡ እንዴ ይእረዴ ሰኒ እቤሉ ከጊሰኩ። ሐቆላ ሰለሰ ምዕል አቅበልክወ። አሮት ናይ ካኪ ዘርፍ ድቡእ ሀቤኒ። እሊ ዘርፍ ቤትክ ክም አቱክ ክሰቱ። ለበሊሰ ዲብ እግል ልጽነሐካ ቱ ቤሌኒ። ሰኒ እቤ ወምነ መክተቡ ፈገርኩ። አሰክ ቤት እበዴሕ ሰብር ሐገልኩ። ሰኒ ሰበት

ተሀበርኩ፡ እተ መኪነቼ ክም አቱኮ ከሰትክወ። ዕንዋን ናይ ክልኤ ሸሪካት ሐሊብ ወፍገሪቱ ናይ ጥልዮን፡ አሮ ጀዋብ ህዬ አሰክ ሰፋረት ጥልዮን፡ ሺዘት እትየት እግል ልዘበጦ እግልዬ ሰደዉ ለልብል፡ ጀዋብ አሰክ ሰፈር ፍሰሓዴን እንዴ ትከበትካሁ ዲብ መአሰሳት ሰናዐት ሐሊብ ኡብጽሐ ወሰደዩ ለልብል፡ ምር ጀዋብ ህዬ አሰክ ጀዋዛት መፍገሪት ሺዘት እግል ልትህየቡ ለልብል ወተሰከረት ሰፈርዬ ክም መትናየቲ ድፍዕት እዬ ክም ህሌት ለሸሬሕ...። እሉም ሐምሰ ጀዋብ እት ሐቱ ቡሰጠት ድቡእ እት እንቱ ተህየቤኒ። አነ ዱቅሪ በሊሰ እታኪ ሰበት ዐልኩ፡ ፈጅር ሓራትመ አቅበልክወ። “ይብ አረፋይኔ፡ እሊ ጀዋባት ኢትፈሀሚኒ። ሚ ልብል ሀለ?” እቤ ከትሰአልክወ። “እንተ በዐል ቅድረት ሸቅየት ጅብነት እንተ። እሊ ሻቂሁ ለህሌክ ቀደም እለ ዲብ ዐድነ ኢትሸቀ። ምስል ዐለ እሰትዕማር፡ እት ዐድነ ለእንበልዑ ጅብን ናይ ጥልዮን ሰበት ቱ። እሉ ላምዳም ጸንሐኩ። እሊ ናይክ እት ልትለመድ እብ ምልሃዩ እግል ልምጸእ ለቡ ቱ። እግል ሸብብ እግል ተአትላምዱ ለትትነፈዕ እቡ በሰር እግልክ ከሰሰ። አዜ ላኪን እብሊ ሃይብካ ቱ ለህሌኮ ዕንዋን፡ አሰክ ደውሉት ኢጣልዩ እግል ትሳፍር ቱ። ክም አሮት መአንብታይ ወበዐል ምራድ ሸቃላይ እንዴ ገብአክ ዲብ ትሸቀ እግል ምሰጢር ሸቅየት ጅብነት እንዴ ትላመድካሁ ምጸእ። ጥልዮን እብ ለመድ ሰበት ሸቀ። ምነ ደረሰካሁ ወኪን ግሌ ፍንቱይ አሸየእ እግል ትርኤ ትቀድር። ላኪን ዐይብኩ፡ እግል ትሰይሐም ኢትወጥን” ቤለ ከመክራኒ። እብሊ ምክር ወዘር፡ ክሉ ለአሸየእ ጠፍሐ እዬ፡ ወኢጣልዩ ጊሰኩ። ሰፈር ፍሰሓዴን ሰኒ ትከበቱኒ። ክልኤ ላሊ እት ሮማ ትመዬ። ሳልሰላ ምዕል እት ግብለት ኢጣልዩ ዲብ ህሌት ካዛዴርታ ለትትበህል መዲነት ነድኤኒ። ካዛዴርታ ድብ ዐለም ለሐሰ ጅንሰ ጅብን (ሞዘራላ) ለልትሰነዕ ዲብ መዲነት ተ። ጳጳሰ ሻቂካን ልብእቶም፡ ብዝሓም ሚርሐት ድወል ለበልዕዉ ጅብን እትለ መዲነት ለልትሸቀ ቱ። መናበረት ሰብላ መዲነት ምስል ጅብን ለትትጸበጥ ተ። እት ክል ምዕል 15 አልፍ ሊትር ሐሊብ ምን አጅባን ለሸቀ መሰነዕ እቱ አቱ። ክም ሸቃላይ እንዴ ገብአኩ፡ እግል ሰለሰ ወሬሕ ሸቀኩ። ለበዝሐ ምን ለአምሩ ሸቅል ዐለ። ለፍንቲቱ ሐቱ ሓጀት ሌጠ ረከብኩ። ህታተ ህዬ እግልዬ ሕልክ’ቹ ለዐለት።

*** እግል ተአሰእለናተ ትቀድር?**

ሚ ምሸክለት ህሌት? ናይ ጥልዮን ጅብን ፍንቱይ ለወድዩ፡ እት ማይ ሕፋን እንዴ አሸተርካሁ ትማቅኡ። እሊ ሸይ እሊ አምሩ ይዐልኩ። እት ኢጣልዩ ወፈረንሰ ሌጣ ቱ ክምስልሁ ለመቅእዉ። እት ድወል ብዕድ ለሸቅለት ክምሰልህ ኢኩን። ለጅብን ብሩድ ቱ። ሰልፍ እግል ሐሊብ እንዴ አልጸሕካሁ አው ምን ዴራይ ባክቲርያ ክም አንደፍካሁቱ ጅብን ለትሸቅዩ። ጅብነት እት ትትሸቀ። ለሐሊብ ሳዴሕ ሀለ። እት ኢጣልዩ ላኪን ለሐሊብ፡ እተ ኢነት ሸቅየት ለጅብነት ዲብ ትትመጠጥ (ትትመቀእ) ቱ

ለልአለጽሕወ። እላ ተ ለፍንቲት።

*** ከለናይ ኢጣልያ ጅብን ከአፎ ትለማመድካሁ?**

እግል እሸቀዩ ወእትላመዱ ወቅት ኢነሰአ ምንዬ። እትሊ እብለኩም ለዐለኩ። ለክቡድ ምኑ በዲር ዳርሱ ሰበት ጸንሐኩ። ለፍንቲቱ አገድ አመርክወ። ሰበቡ ህዬ። እት ቴክኖሎጂ ሐሊብ (milk technology) ዕሉም ኪምፕኤ። ማይክሮባይሎጂ። ባዮሎጂ። ወብዕድ ሓጃት ብዙሕ ሀለ። ለተረደ ህዬ ህቱ ቱ። እሊ ናይ ኢጣልያ ጅብን መካኒካይ ሰበት ቱ። ጅርበት ብእቱ ድኢኮን። መሐለኪት አለቡ። ከአብሊ። ለተረደ ክፋሉ ላተ ምን ቀዳምዬ ዕዳዩ ዐልኩ።

*** እስወ ገበይ ትቀልል?**

እት አፍረዮት። ምን ናይ ኢጣልያ ለብዕዳት ለልትነፈዳቡ አብሳር ለሐሳ ቱ። ተዐበት ብዘሕት አለቡ። እት ኢጣልያ ጅብን ለልትሸቄቡ አብሳር ክቡድ ቱ። ኩሉ እብ እዳካ ቱ። እብ እዳክ ትማቅኡ። ትመጥጡ ወትሰሕቡ እት ህሌክ ዲበ እዳክ ለትሸዕር እቡ ሸይ ሀለ። ህታተ ለደረጀት ቅዶሱ። አጅባን ዲብ ኢጣልያ መሳኔዕ ርሒብ ለኢትሸቃቡ ሰበቡ። ለበሰር ምን ዕሉም ወለዐል። ለፍኑነ ሰበት ልተረድ ቱ። ሰበት እሊ መትዕባይ ቱ።

*** አተላሌ አብርሃም**

ናይ ካዛዴርታ ተጃርብ እንዴ አክለሰኩ። እብ ሮማ አሰክ ፓርማ ሳፈርኩ። እት አሮ መስነዕ ጅብን ሸቅል አንበትተ። ዲቡመ አርበዕ ወሬሕ ጸንሐኩ። ሐቆሁ። እብ ክሱስ ሸቅየት አጅባን ለሀለ እዬ አምር። እብ ሸሬሕ ወፍዕል አፍየሐክወ። ሸበክት ሐበሬ ወአክትበት እት እቃሌዕ ህዬ። ናይ ሆላንድ (ዳቸ) ሌጠ እንዴ ኢገብእ። ለትፈናተ ድወል እት ሸቅየት ጅብን ለበን ቱ ተጃርብ እግል አምር ወእፍህም ቀደርኩ። ለዐለ እዬ ሰላላት ህዬ አገድ በሊስ ርከብኩ እሉ።

*** እለ ተጅርበት እንዴ ከሰብክ ኤረትሮዩ ክም አቅበልክ ሚ ወዳክ?**

ምጽእ ክም እቤ ጅብን ሸቄት። ሰድፈት ህዬ ናይ ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቀ መዕረድ ዕፌ ጅብን ልትዳሌ ሰበት ዐለ። ናይ መእሰሰትኩም ጅብን አጅባን አዳሉ ትበህልነ። ሻረክነ ዲቡ። ለሐሰ ጅብን ክም ሸቄነ ሸህደው እግልነ። ለልአትፈክረኩም። ለእግል መዕረድ ቀደምናሁ ጅብን ወቅትመ ሰበይ ደዐለ እግልነ። ዕለቱ ሐጫር ተ ለዐለት። ሐቆህ እት ሰነት 2014። ወተንያይ መሀረጃን እት ደቀምሐሬ እተ ገብእ ዲበ መናሰበት። ሕነ ክም መእሰሰት አዜብ። ሰልፋይ ዕፌ አጅባን ቀደምነ። ሓይስ ርኢስ ኢሰያስ እተ መዕረድ ጀውለት እት ወዴ። ለእግል ዕፈኢ እምጽኦም ዐልነ ጅብን ገንሐዩ። አምር ናይ ጅብነት ሰበት ቡ። ክም ረአዩ። “እሊ ምን ሸቀዩ?” ቤለ ከትሰአሌኒ። “ናሺ” እቤሉ። “እብ አማን እንተ ሸቀካሁ?” ደግሚኒ። “ከም ሐበት ለገብእ እምጽእ ምኑ ህሌክ?” ክም ቤሌኒ። እግል እተ መሀረጃን እግል ልሻርኩ ለመጽአው ዝያድ 400 ዕዙማም ገሾታት እግል ነአተፍጥር ዱልያም ክም ህሌነ ዶል አሰአልክወ። ትፈክረ። ከላስ ነዐ ምስልዬ ጊስ ቤሌኒ። ምስሉ ዱርኩ። እተ ቃዕት ነብረ እንዴ አተ እግል ጅብን ጠምጠመዩ። ዕምሩ ከም ክም ወደ ትሰአሌኒ። ምርት ሐል እቤሉ። እት ቀበት ሰነት ጠዕሙ እንዴ ኢልትበደል ሰበት ርክባዩ። ትፈክረ። እት ቀበትላ ሳምን። ክልኤ ዶል መጽኤኒ። ናይ መዕነውያት ወሰዳይት ላላት ሰዳይት ወደ እግልዬ። እበ እሉ ርከብነ ተሰጃዕ ህዬ። ለዐለት መቅደረትነ እብ ዕጽፋት ወቀልናህ። እትላ መደት ጎነ እት ምዕል። አሰክ 3000 ሊትር ሐሊብ እግል ንሸቄ ቅድረት ራክባም ህሌነ።

*** እተ መሀረጃን ለቀደምካሁ ጅብን ወወሰፍክ እልነ?**

16 ጅንሰ (variety) ናይ ጅብን ቱ እግል ዕፌ ለቀደምናሁ። 14 ምኑ እግል ሱግ (market product) ለልትሰነዕ አጅናሰ ጅብን ዐለ። ክልኦት ጅንሰ ህዩ እግል ዐዳገ ፍንቲት (niche market) እንዴ ተሐሰበ ለትዳላ ቱ። ለክልኦት እት ኤራትርዮ ወግዋሬህ እት መንፈዐት ለኢልውዕል፡ ወምሰል ዓዳትነ ወለመድነ ለኢገይሰ ሕብሩ ወርቅ ለመሰል ሕበር ተብዕን ለልትሸቄ ምሰሉ አጅናሰ ጅብን። በቃዐቱ ውቅል ምንግ ተ፡ እት ዐድነ ለተብዕነ አው ለመሸመሽ ሸይ ብልዐት ልሙድ ሰበት ኢኮን፡ ክም ሓጅት ሰኔት እግል ልትረኤ ኢትትጸበሩ። ምን ሰፋራት ጥልዖን፡ ፈረንሳ ውብዕዳም እንሰር ለነብር ዲፕሎማሲያን ላኪን፡ እብ ቀላል ለኢልትወጀድ ሸይ ሰበት ወጀድ፡ እብ ሕበር ዛይድ ረአዉ ወትረይሐው እሉ።

*** ምን ውላድ ካርጅ ለሸህደው እኩም ህዩ ህለው ገብእ?**

እትሊ እብለካ፡ ለጸንሐኮ አውካድ፡ ሱፈረእ ናይ ለትፈናተዮ ድወል እት ኤራትርዮ ዝያረት እግል ሊደው ማጽኦም ዐለው። መክሰሰትን እግል ልርአው በርናምጅ ስቱት እሎም ሰበት ዐለ፡ ለሸቄናሁ አጅባን ክም ረአዉ፡ እበ ውጅብናሁ ትረይሐው። እብ ፍንቲይ ለዲብ ዐድነ ሳብታም ሳቶም ሱፈረእ፡ “ሕነ ምን ካርጅ ቱ ጅብን ነአመጽእ ለዐልነ፡ ክእነ ናይኩም ሰኔ ኢኮን፡ ከእሊ ናይኩም ከአፎ እንረክቡ?” ትሰአለውነ፡ ሰአሎም እት ርኢሰነ በጽሐ፡ እግል ሚ ክም በጽሐም ኢትወዱ? ትበህልነ፡ ድካን ተውዜዕ ሳብት ክም አሉብነ ሐበርነ።

*** ወሐር ህዩ?**

ሐለትን እት ሕሳብ እንዴ አቱት፡ እብ ሓክም አቅሊም ምግብ ለዐለ አሰይድ ካሕሳይ ገብሬሂወት እት ማርካቶ ድካን ንኡሽ ተህዩብነ። ሐቆሃመ ክም ጨበ ዲብነ፡ ምኑ ለትርሕብ አካን ተህዩብነ። ምን ምዕል ዲብ ምዕል ህዩ ሸቅልነ እት ነአሰፌ፡ ተጃርብ እት እንረክብ ወ ፈርያትን እት ነአበርክት እንሸቄ ህሌነ። እትሊ ወክድ ጎነ ህዩ ዲብ ምዕል አሰክ ሰለሰ አልፍ ሊትር ሐሊብ እንሸቄ ህሌነ።

*** ሐሊብ እብ ከአፎ ትረክቦ ህሌኩም?**

ምን አቅሊም ግብለት ወምን ሸርክት አቺመ ነአመጽእ ህሌነ። እብ ፍንቲይ ዲበ መደት ጾም፡ ለጠሉብ ሰበት ልውሕድ፡ ምን ሐረሰቶት እንዴ ትክበትን እት መዓሉ ነአውዕሉ ህሌነ። ቀደም እለ ሐሊብ ሐቆ በዝሐ ልትክዔ ዐለ፡ አዜ ላኪን ትትክዔ ምኑ አለቡ። እንዴ ትክበትናሁ ሰበት እንከዝኑ ወእንሸቄ፡ እተ ሐሊብ ልትሐገል እቱ ወክድመ፡ ሕዳን ፍገራት ሐሊብ ክም ኢሊህሌ ሸቄነ።

*** ዶር መክሰሰት አዜብ እት ደማን አጅባን ከአፎ ሸርሐ?**

ቀደማነ ሐቱ መክሰሰት ሌጣተ ጅብን ትሸቄ ለዐለት። ለዶል ለህ፡ እተ ዶልክ እንዴ ጊሰክ ጅብን እግል ትርከብ ልትቀደር ይዐለ። ሕነ ክም አንበትን ላኪን ጅብን እግል ትርከብ ቀሊል ጋር ገብእ። እተ ሐዜካሁ ወክድ ለሐዜካሁ ቅያሰ ትረክብ። ሸርክት ተዕዲን ቢሻ በዲር ጅብን ምን

ካርጅ ተአገርህ ዐለት። ምን ሰስ ሰነት እንወዴ ላኪን ምኒን ልትዛበው ህለው። በዲል እግል እሰትውራድ (Import substitute) ወዳነ በህለት ቱ።

*** አዜ ዲብ መጃል አጅባን እት ከአፎ ደረጃት ህሌነ ትብል?**

አዜ ግድም፡ መክሰሰት አዜብ ሌጠ እንዴ ኢትገብእ፡ ኩለን እት ፍገራት ሐሊብ ለሸግበ መክሰሰት ተጠውር ሰኔ ለአርእዮ ህለዮ። እብ ሰዕር ምን ገብእ ወበቃዐት እት ጅግረ ነአቱ ህሌነ። ለልጃገሩን በዝሐው ወለልትሐዜ ዐለ ተቅዩርመ መጽእ ህለ።

*** ተጃርብክ ዲብ ብዕዳም እግል ተሓልፍ ለነሰአካሁ መግደራት ምን ለህሌ?**

እት መክሰሰትን ለአድረሰናህም ብዝሓም ሸባብ ህለው። ምን ዐዲ-ሃሎ ለመጽኡን ሸባንመ ህለው። አዜ ዲብ ዔለ-በርዕድ ዲብ ሸቅል ክሰእም ህለው። ሸቃለ ናይ ብዕድ መክሰሰትመ እግል ነአድርሰ ዱሉያም ሕነ። እት ተአደርሰ ለትደርሱመ ብዙሕ ሰበት ቱ። እግል መደርሰመ ሴድያይ ቱ። ሰበት እሊ ለናይ ደሪሰ ወአድረሶት መጃል እግል ለአንብት ቡ እብል።

*** እት ሐሊብ ወፍገራቱ እግል ልግበእ ለቡ መትደጋግ?**

እት ሐሊብ ወፍገራቱ ለገብእ ጌ፡ ሰላዲ አው ዐፍሽ እንዴ ኢገብእ፡ አርወሐት ቱ ለቀትል። ሰበት ነሓፍት ሸበህ ዲበ ሐሊብ ለሐይሰ ገብእ፡ እት ርግኦ ወጅብን ላኪን፡ ለቅድዮት ናይ ሞት ወሐዮት ሰበት ቱ፡ ኩሉ ረአሱ ከለጥ ለኢልክህል ሸቅል ቱ። ሰበት እሊ እተ ክሱት ለዐለ ወእብ አዜ ለልትክሰት መሳኔዕ ሐሊብ ወፍገራቱ፡ ዲብ ዓፍዮትላ ሐሊብ ሌጠ እንዴ ኢገብእ፡ ለፈርያት ሐሊብ ለራቅብ በዐል መቅደረትላ መጃል እግል ለህሌ እግልነ አው ክም ሸቃላይነ እግል ልግበእ ለጀብር ቃኑን እግል ለህሌ ቡ እብል። ሸኡን ከህረበት አው ተላጀት እት እንታጅ ሐሊብ ምህመት ቱ። ርግኦ እግል ለአዝቡ እግልክ ለሀብካህም ሰብ ደካኪን፡ ሰለሰ ምዕል ከህረበት ባትክት ምኑ ክም ዐለት ወዲብ አካነት መብረዲ ሰኔት ክም ኢትከረ ዳልያም እት እንቶም፡ እግል ኢልክሰር እንዴ ቤለው፡ አርወሐት አዳም እት ክጡረት እግል ልካሩ ኢወጅብ።

*** እት እንታጅ ሐሊብ መቀየሰ በቃዐት ህለ ገብእ?**

ቅሰም ቃኑን ወመራቀበት ውሳረት ሐርሱ፡ ለሰጃዕ አግቡይ ራቀቦት ወዴ። እሰልፍ ተአንብት እት ህሌክ ሸበህ ለአርሄ እግልክ። ገሌ ክም ሸቄክ ላኪን፡ እግል ልወጅሁክ ለአንብቶ። ለትገብእ እግልነ መራቀበትመ አርትክ እብ ደረጃቱ ትትፈናቱ። እግል በዐል ምህነት ወቄድራይ ለወድወ መራቀበት ወእግል መአንብታይ ለወድወ ሐቱ ኢኮን። ላኪን ውሳረት ሐርሰ መትናይታይት ሰዳይት ክም ትወዴ እግል እወዴሕ እፈቱ። አሰክ ናይ ካርጅ አብካትመ እት ከሰት፡ ተጃርብ ለትረክብ እበ አርደት ተአጠፌሕ። መሰለን፡ አነ እበ ውሳረት ለረከብክዉ አብካት፡ ዐባዩ ሰብ መቅደረት ወሐረሰቶት እንታጅ ሐሊብ እተ ሻረከው ዲብ

ወዕላታት ወእጅትምዓት እንዴ ሻረኩ፡ ለዐለት እዬ ቅድረት እት ወቀሎት ሰዴኒ።

*** እለ ምህነት እት አጅያል ሐዲስ እግል ተአሰሐብብ ሚ እግል ልግበእ ቡ ትብል?**

ለልአሰፍ እት ሙብዘሐ ሙአሰሳት ጅብን ለህለው ሽቃለ ምለዐል 60 ሰነት ለዓማሮም ደገልል ቶም። ሸባብ ሐ-ዳም ቶም። ህቶም'መ ሕሱራም ኢመሰሉኒ። ሰበት እሊ ዶር ወመሻረከት ሸባብ እግል ሊዚድ ሸቅል ትሩድ ለአትሐዜ ሀለ። ሰበቡ ክብረት ለነሰእ ወለልዐድዮ ጂል ሸባብ ቱ። እንታጅ ሐሊብ ወሰወሰ ለልብሎ ሸባብ እም እግል ልትሸቄ ቡ። እበ እለ ወዴነ ሸባብ እግል ንሰልሙ ብነ።

*** እግል ሚ ቱ ሸቅል ሸባብ ቱ ትብል ለህሌክ?**

ሸቅለት ሰኒ ክብድት ተ። ሐሊት ወወክድ ለጠልብ ቱ። እቡ ቱ ህዬ ላዘም ሸባብ እግል ልእተው ዲቡ ቦም ለእቤለከ። እት ሰነት 365 ምዕል እግል ትሸቄ ብነ። ዕርፍ ልቡለ አለቡ። ሰነብት ቱ። ዒድ ቱ። ህዳይ ብዬ እት ትብል ምን ሸቅል እግል ቲቂብ ኢትቀድር። መሰል እግል ሀበኩ። እት ህዳይ ሕቼ። አሰክ ሳዐት ሰሰ እት ሸቅል ወዐል። ሰበቡ። ለሸቅል ፈረገት ለኢሊህይበክ ወለኢጠልቀክ ወቅትመ ሀለ። መንበረትክ ክርምት ተ። ተዐበት ወጨቅጥ ሀለ። አዳም እት ሰክብ ወለዓርፍ። እንተ ሰክብ አለብክ ወዕርፍ።

*** ምን እንታጅ ሐሊብ፣ ጅብን ዐውሎ ቃሊ ክም ቱ መፍርዮቱ ልትሐመው፣ ረአይክ ሚ ቱ ወሕሉሉ ሚ ቱ ትብል?**

እዋፍቅ ዲቡ። እት ዐድነ እብ ተእኪድ ረኪሰ ይሀለ። መሰለን እት ግዋሬነ ድወል ምን እንረኡ። እት ኡጋንደ 24 ሰንቲም (ናይ ዶላር) ቱ ሊትር ሐሊብ፣ እት ኬንያም 23 ሰንቲም ቱ። ሱዳን 43 ሰንቲም። ዲብነ ህዬ አሰክ ኦር ዶላር ወሰር ቱ። እት ዐድነ እግል ልቅሌ ህዬ ሐቁ ቱ ትብል። ለሰብ ቀሎቱ ህዬ ዐለፍለ ንዋይ ቱ። እተ ህደግክወን ድወል ላኪን። መሳኔዕ ዐባዩ ሰበት ሀለ። ዐለፍ ንዋይክ እግል

ትርከብ ምሽክለት አለብከ። ክሳር ንዋይ እብ ክልኤ ገበይ ትትረከብ። ለሐቱ ምን ተረርፍ መሳኔዕ ለትትረከብ ነብረ ቀመማት ተ። መሰለን። ምን ሸንራይ ሬኖ ለሸቄ መሳኔዕ። ለሸንራይ እግል አዳም ገብእ እት ሀለ። ለፍሩሰክ ወገሬጭ ብዕድ ህዬ ዐልፍ ንዋይ ገብእ። ምን መሰነዕ ዜድመ። ለዜድ እግል አዳም ወለኪክት ዜድ እግል ሐዋናት ነፊዕ። ምን መሰነዕ ስከርመ ገለፍ ቃንጨ (ሞላሰ ወሞጋሰ) ትረከብ። ምን መሰነዕ መልመላታመ እተ ክምሰልህ ለ30 ምእታይት ጽበጥ ለቡ ሕፋሰ እት ዐለፍ ሐዋን ልውዕል። መሳኔዕ ብዙሕ ለሀለ እለን ድወል። ለተረርፍ ክም ዐለፍ ንዋይ ልትሰእ። ሐሊብ ቅዙር ህዬ ልትረከብ ክልትሰነዕ። ለካልኣይ ዔማት ህዬ አክደር ዐለፍ (Green feed)። እሊ እንዴ በልዐት ለትትሐለብ ሓመ ህሌት። እትሊ ጥወራት ላተን ድወል አየርላንድ ወኒውዚላንድ ተን። አየርላንድ እብ ጅብን እሙራም ቶም። ሐሆም ቀነጭብ ተ። ምን 25 ሊትር ወለዐል ኢትትሐለብ። ላኪን ዐውል ሐሊብ ረኪሰ ቱ። እት አየርላንድ ለሐ ለኢትዐጨደ ሰዐር ኖሰ ትብሌዕ። ሕነ ህዬ እት ፍንጌ-ፍንጌ ጸንሐነ። ጥልያን ሸብህ ሰዐር-ክቡድ ወገሌ ብርሲም አርኡነ። ሐቅሁ ለመጽአ ቱክኖሎጂ ዐለፍ ላኪን ኢጸንሐ እግልነ። እብ በገሰ ኖሰናመ ጥወራመ ኢጸንሐነ። እምበለ ምን መሳኔዕ ሬኖ ለልትረከብ ገፈል። ብዕድ ሕርያን ሀለ መሰለነ ይዐለ። ሰበት እሊ። መሳኔዕ በዘሐ ምን ገብእ። ክምሰል ናይ አየርላንድ ካሬ አክደር ዐለፍ አንበትን ምን ገብእ። አሳሰ ሰበት ሀለ እልነ። ዐውል ሐሊብ ወእንታጅ እግል ልርከሰ ክም ቱ አኪድ ቱ። እት ቅሩባት እት መዓሉ ክም ልውዕልመ እኩድ አነ።

*** እት ዐለፍ ሕሉል እግል ልምጸእ እብ ጀሀትኩም ለወዴኩሙ በገሰ ምን ለህ'ሌ?**

ለጅግረ እት ዘይድ መጽእ ህሌት። ለሐ ዲብ ብቅት ክም ትክሬት። ፈርያት ሐሊብ አርድ ዘብጠ ወከሳይር ደቀቡ። እት አቅሊም ጋሽ-በርክ ምድር ዐለፍ እግል ልትህየበነ

ጠላብነት ወትረኛዎቹ። እት 175 ሄክታር ዐለፍ ንዋይ እንዘርእ ህሌነ። ቃሊ ቱ። ወክድመ ህዩ ነሰ። እት 20 ሄክታር አልፎ-አልፎ እንዘርእ ህሌነ። ሰበት እሊ። ሕናመ እት አከቦት ዐለፍ ንዋይ አትያም ህሌነ። እብ ዐውል ረኪስ ሐሊብ እንዴ ወጀድነ። ፍገራት ሐሊብ ወሐሊብ ዲብ ሽዑብነ እብ ለረክሰ ዐውል እግል ነአበርክት እንከድም ህሌነ። ሕኩመትመ እብ ህይአት ተዋብ ንቃይ ውብቅል ዐውል ሐሊብ እግል ተአርክሰ ለሰተተቱ በርናምጅ ርሐብ ሀለ። ሕነ ለናይ ብሕቶት መአሰሳት ፈርያት ሐሊብመ። እት ረአሰለ ናይ ሕኩመት ናይናተ አግዴነ ምን ገብእ። ዐውል ሐሊብ ወእንታጁ እግል ልርከሰ ቱ። መሳኔዕ ዐለፍ ንዋይ ክም በዝሐ ህዩ። ክም ረክሰ ሸክመ አለቡ።

*** አፍረዮት ኮምፖስት ህዩ። መሰነዕ አዜብ እብ ከአፎ አንብተዩ?**

ኮምፖስት። እበ እት አፍያትክ ለሀለ ሓጃት ለተአዳዳዩ ይቡሰ ጠቢዐታይ ሸፍር ቱ። ሕነ ሰደፍ ለአንብትናሁ። እት በር ሰበት ህሌነ። ሓነ ጨፌዕ ብዞሕ ተአፈግር። ተረርፍ ናይለ ሐርስ ወለዐለፍመ ሀለ። ናይለ ጨፌዕ ወሐሊብ ሕቃን ጸናታት ድዋራትነ ለአከሴሕ ክም ገብእ። ወአዳም ክም ራብሽ። ለሸፍር እግል ልዳገኖ ከረ አቡዩ ክም ትጀረሰው። አዜ ላተ እብ ሐዲስ ክም ልትሸቄ ኒደዩ እት እንብል ወንትጋሜ። ለከሳይር አንብቶቱ (Initial investment) ምለዐል ቅድረትነ ገብእ። እት ደነግብ ሰነት 2010 ዲብ ገሉጅ ለጀረብናሁ ወለፈሸለ ምኒን መሸርዕ ሐርስ ዐለ። ሰዳይት ምን ውዛረት ሐርስ ነሐዜ ክም ህሌነ ዶል አሰአልነ ህዩ። ፍቃዱ ተሰፋጫክኤል ለልትባህል በዐል መቅደረት እብ ዕሉም ትርብት “Applied Soil Science” ድሐር ሰበት ቱ። ወመቅደረት ሕፍዘት ማይ ወትርበትመ ሰበት ቡ። እግል ልሰዴኩም ቀድር ቤለው ከነድአው ዲብነ። ለዶል ፍቃዱ። ኮምፖስት አፎ ይእንወድዩ ቤሌኒ። እብ ክሰሱ ኮምፖስት ህዩ ደለ እለ ለአምር ለሐብረኒ። ለልአትሐዜነ ተረርፍ እክል። ሰዐር ወክቦ ህዩ እተ ቤትነ ዐለ። ዲብ መመቅረሓይ ሸቅል ሸርከት ብእ ሰገን አሰይድ ተሰፋይ ጎይትአም እንዴ ገሰነ። ገሌ ጽረብ ዕጩይ ገፈሽ ምን እንረክብ ትሰአልናሁ። እብ ዐውል ረኪስ እንዴ ተመኑ። ምን ደንጎሎ እግል ንንሰእ ሰምሐ እግልነ።

እት ቀነብያትነ ሐጉይ ለዐለ አሰዕር እንዴ ሐዩብነ። ምስል እዳረት አቅሊም ምግብ እንዴ ትፋሀምነ። እት ሸዋሬዕ አሰመረ ለሀለ ዕጩይ ሸባክ ምኑ አቅሹን እብ ቀጠፋ እንዴ ባተክነ። ለቀጠፍ (ሰፊር) ጋሽበርክ አምጸእናሁ። ለዶል ለሀ ኮምፖስት እብ ለሐሰት ደረጃቱ እግል ንትነፈዕ እቡ አንብትነ። ጸነ ወጭንጫ ህዩ ምን አፍያትነ በደ። ምን መደት ለሀ ወእንሰር ህዩ ኮምፖስት ሰኒ እግል ነአፍሬ አንብትነ። እት አቅሊም ምግብ እት ፍሬታት ከበሰ ገብእ ለዐለት ፊራርለ መሸርዕ። ምኒን ኮምፖስት ነሰአው ከአንብተው። ወዲብ ሱዳንመ ነአዘቤ ዐልነ።

*** ጠቢዐታይ ፊሻይ ሸፍርመ ትትነፍዖ ቤለውኑ ተውዴሕ ሀበነ?**

አፍረዮት ጠቢዐታይ ፊሻይ ሸፍር እብ መዓወነት ውዛረት ሐርስ ወርዘቅ ዓሰ አናቡተ። እብ ሰበት እሊ ሸፍር ፊሻይ ሕፍዝ እግል ሊደው ዲብ ሐልሐሌ። ናይ አርት ሄክታር ገርሀት አልፎ-አልፎ ሀብናህም። ለተቅዩር እግል ትእመኑ አትቀድር። ሰኒ መፍርያይ እት እንቱ ትረክቡ። አክረቱ ፍገራትላ ሕፍዝ እት ሐረሰቶት ትቀደመት። እትሊ ለህሌነ ዲቡ ምድር ጀሐር። ክእነ ለትመሰል ተጅርበት እግል ንርኩብ ሰዳይት ዐባይ ተ። እተ ነሐዘዩ ሀደፍ እግል ንብጸሕ ክእብ ዐውል ረኪስ ሸዑብነ ዲቡ ሐሊብ ወእንታጁ እግል ነአትባጼሕ ሐዞቱ ዛይደት ክም ተ ህዩ ሸክ አልቡ። እብ ለፊይሐ ህዩ ነአተላልዩ ህሌነ። መሰለን። እት መሸርዕ ዐድ-ዐመር። ዲብ 20 ሄክታር ግረህ አልፎ-አልፎ ወ20 ሄክታር ምድር ሐርስ በናነ እነሰንሱ ህሌነ። እት ሐልሐሌ ለሀለ እግልነ ሰለሰ ሄክታርመ ምስል ሰለሰ ብዕዳም መሰል ሰኔት ሐረሰቶት እት በሰል እንጃርቡ ህሌነ።

*** አዜ መአሰሰት አዜብ ዲብ ሚ ወራታት ክሰእት ህሌት እግል ኒበል እንቀድር። እትሕጭር እንዴ አበልከ?**

መአሰሰትነ አዜ እት ሐሊብ ወእንታጁቱ። ሐርስ መሰኖ ወኮምፖስት ክሰእት ህሌት። አፍረዮት ደወርህ እግል ዶሉ እብጠራሙ ህሌነ። ምን እለ ሰነት 2024 ላኪን እግል ነአትሐሰሰዩ ስታት ብነ። ናይ ንሀብመ ለአናብትናሁ በርናምጅ ሀለ። እብ 30 ቀፎ እንቡታም ህሌነ። እት 300 እንዴ ወቀልናሁ ሰኒ ድቡእ ወክምኩም መሸርዕ ሐርስ ዐቢ እግል ኒደዩ። ስታት ብነ። ጅብን ዲብ ነአዘቤ። እብ እዳነ ለሸቄናሁ ፍሬና ቱ። መዐርመ ፍሬነ እግል ኒደዩ ነሐዜ ህሌነ። ኩሉ ምስል አጅባን ለገይሰ ወእት ድካንን እግል ለህሌ ለነሐዘዩ እተይ ሐርሱ። ናይ ቅሩብ ወረደም ወክድ ስታትና ቱ። እተ ድካን አጅባን ክም አቴክ። ጅብን። ነቢት ወመዐር እግል ልጸንሐከ ሀለ እሉ። እሊ ፈርያት እሊ ምስል ለገይሰ ቱ። ሰነት ነቢት ቀለል መሰነዕ ኢኮን። ወቅት ለነሰእ ቱ። እት ሐሊብ። ፍገራት ሐሊብ ወመዐር ለእንወድዩ ክሰአት ማል። እብ ጅንሱ ፍንቱይ እግል ኒደዩ ላሊ ወአምዕል እንሸቄ ዲቡ ለህሌነ ጋር ቱ። ኮምፖስት ላዝም ቱ። ሰበቡ ህዩ። እግል ግግመት ቱ ዲብ ርዝቅ (Resource) ትበድለ ለህሌክ። እት ረአሱመ። እት አርከሰትላ ሐሊብመ እግል ልሰዳነ እንሰኤ። ሐቴ ኪሎ ጅብነት እግል ንሸቄ። 11 ሊትር ሐሊብ ነአሰተህልክ። 10 ሊትር ማይ ህዩ እንክዔ በሀለት ቱ። ለልትክዔ ማይመ ዐውሉ ዶል ተሀይቡ። እት ሸቃይ ኮምፖስት ሰበት ለአቴ። እግል ዐውል ጅብን ክም ረክሰ ወድዩ።

*** እት ሓለት ሸቃለ መአሰሰት አዜብ እግል ንሕለፍ?**

እግል ገሌ ቆምያት ኤረትርዩ ለወክሎ ሸቃላ ቶም ለሀለው እግልነ። ዐደድ ሸቃላነ እትለ መደት ጎነ 93 ሳብታም ወ70 ህዩ ናይ ዶሉ ሸቃላይ ብነ። ለበዝሐት መቅደረት አዳምነ ህዩ እት አቅሊም ጋሽ-በርካ ተ ለህሌት።

* እግል ጠወርት መቅደረት አዳምኩም ሚ ትወዱ?

አኪድ ህለ ለእንወድዳ። እትለ መአሰሰትን ለአሳሲ ምህር ኖሼ ቱ ለአደርሱ። ኩሎም እሎም ጅብን እት ሸቁ ለረኤኩሞም። ኖሼ ለአድረስክዎም ቶም። እት ሐሊብ ወፍገሪቱ ሐበት ለአምሮ ለይዐለው ቶም። አዜ ላኪን ለትአትሐዝዮም መቅደረት ዲብ ከሰቦ ልሄርሮ ህለው። እብ ውዛረት ሐርሰ ለመጽኢነ ሰብ ምህነትመ እግለ አንፋርነ ምክር ምህነት ወድሩሰ ለሀዩቦም እግልነ። እብ ዓመት ኩሉ ለራቅቦ ወለመርሐ። እት ኩሉ እዲሆም ለልሓብሮ አርበዕ ብቅዓም ሰብ መቅደረት እፍሩያም ህሌነ። አሰክ ካርጅመ እንዴ ነድኢን ለአድረስናሆም እንፋርመ ህለው እግልነ።

* ሐዳሰ ወዘበናይት መአሰሰትመ ተአሰሶ ህሌኩም። እለ ከአፎ ተ?

እለ እብ ሰዳይት ሓይሰ ርኢሰ ተ ትትሸቁ ለህሌት። ሰኒ ዐቢ መሸሮዕ ቱ። እት ምፍጋር ጸሓይ አፍሪቀ ለዐበ መሰነዕ አጅባን እግል ልግበእ ቱ ለሰእዮብነ።

* ዐውል ጅብን እግል ልርከሰ ለገብእ ካድም ህዬ ሚ መሰል ህለ?

ምሰለ እብ ዓ'መት እት ዐድነ ለህሌት ዐዳገ ትርእዩ ዲብ ህሌኩ። ብዞሕመ ቃሊ ኢጉን። በይኑ እንዴ ፈንቴክ ዶል ትርእዩ ላኪን እዋፍቅ ዲቡ። ዎሮ ሊትር ማይ እብ ከም ንትዛብዩ ህሌነ? ዎሮ ሊትር ሐሊብ እብ 22 ነቅፈ ንትዛብዩ ህሌነ። ምን መሰነዕ ኣቲ። ምን መሓብር ሐሊብመ እብ 15 ነቅፈ ነእመጽኡ ህሌነ። ላኪን ሰኒ ሐድ ቱ። ሐቴ ኪሎ ጅብነት እግል ትሰኔ። 11 ሊትር ሐሊብ ለአትሐዜ። መትዕባይ አግቡይ ሰንዖት እቡ እንዴ ሐልፈ ህዬ። እት ጅብነት ልትባደል። አዜ ለመአሰሰትን እብ ከሳረት ተ ትሄርር ለህሌት። እብ ዐለፍለ ንዋይ ሰኒ ርሕነ ክም ቀደርነ ላኪን። ለሰርገል እት ሰነዋት እንዴ ኢገብእ። እት አውረሐት እግል ልምጸእ ቱ።

*እት ርግአ ለበውር ዲበ ዕለት (Expire date) አክል አዩ ደማን በ? ለክልኦን አምዲላት ህዬ ከአፎ እግል ልግበአ በን?

እንታጅ ሐሊብ እት ተላጅት ቱ እግል ልትከሬ ለወጅቡ። ከህረበት በትከት ምኑ ምን ገብእ። ምን ሐቴ ምዕል ወለዐል በረ ምን እግል ልጽነሕ አለቡ። እት ቀበት ክልኤ ምዕል እግል ልትበለዕ ቡ። ለመፍርዖት ልርደው ወለእበው። እት መብረዲ ሰበት ከርወ። እብ ብዝሐ እተ ዘባይኖም እንዴ ጌሰው ለምሸክለት ከሳር ወብቆት እግል ለአንቁሰ ብእቶም። እግል ዘባይኖም ሐድ ናይ አትፋዝዖት ምህር እግል ለሀቦመ ምህም ቱ። ገሌ መአሰሳት 10 ምዕል ወገሌህንመ 20 ምዕል ሰመሐ። ሕነ መአሰሰት አዜብ ላኪን ምግባይ ዕምርለ ፈርያት ነሰኣ። 15 ምዕል። እግል ደማን ላኪን ዝያደት እግል ልትጀረብ ቡ እብል። ቀደም ክልኤ ሰነት ለዐለት እግልከ በቃዕት። እግል ትንቀሰ አው ትወሰክ ትቀድር። መሰል እግል ሀበኩ። እግል ሐጨር ተእሂል ህንዲ

ጊበ ግሰነ እተ መደት። እት አምዕል ሰለሰ ሚልዮን ሊትር ሐሊብ እግል ልሰኔዕ ለቀድር ዐቢ መሰነዕ ሐሊብ ወፍገሪቱ። ለመመቅረሓዩ ተጃርቦም ዲብ ለሓኬነ። “ እንታጅነ ናይ 24 ሳዕት ዕምር ቡ” ቤሌነ። አነ ህዬ ለለጽሐ ሐሊብ (ፓሰቸራይዝድ)። 72 ሳዕት ክም ጸኔሕ ቱ ለደረሰኩ። ክእነ ለቴልካህ ሐቆ ገብአ ላኪን ሰኒ ዶልጸሐካህ” እቤ ከትከሐድክወ። “አው ካልጥ ህሌኩ። አውመ ተአለጽሕወ ኢህሌኩም። እንድኢኮን ላዝም 72 ሳዕት ላተ ከልአን” እቤሉ። ለሀሃይዬ እሰልፍ ኢትከበተዩ። እት ትርድት መክሐደ አቴነ። ሰበቡ። ለአርእሰ አነ ሰኒ ዳርሰ ዐልኩ። እተ ለትወቀለ መዕመል ሐሊብ ክም ጊሰነ። ዋውዩ እንዴ ፈግረ እብዬ። “ናይ ኣለት ከራብ ምሸክለት ብነ” ቤሌነ። አሰተሰለመ በሀለት ቱ።

* እብ ክሰሰ ምህነት እትለ ከፊኩ እት ናይ ናሰከ መንበረት እግል ንእቱ። ሃዲ እንተ ማሚ?

በዐል ፈረዕ አነ። እሲቹ (አሰቴር) እለ መአሰሰት ዲብ ነአነብተ እት ሰነት 2001 ክም መልህዮቹ ምሰልዬ ዐለት። ኩሉ እለ ባጽሓሙ ለህሌነ ተጠውራት ምሰል አንበትናሁ። እት ሰነት 2006 ህዬ ተሃዲነ። ሰሰ አጅኒት ብነ። አዜ ለብክርነ ወለት 17 ሰነት ህሌት። ዲብ ህዴ ወድ 25 ሰነት ዐልኩ። አዜ ወድ 42 ሰነት ህሌት። ለነሸት ወለትነ ህዬ። ወለት አርበዕ ሰነት ህሌት።

* እት ውላድኩም ምህነትክ እግል ተአሰብቅ ለወዳካህ ጸገም ምን ለህሌ?

ክም አቅመቶቹ። ክምሰለ አነ ሀንደሰት እንዴ ሐደግኩ እት ሐርሰ ለጊሰኩ። ህቶም'መ ለናዬ ምን እንዴ አዝመው ዲብ ናዮም ምዩል ልሄርሮ ለህለው መሰሎ። ገሌ ምን ፈትወ እንዴ እንቤ። እት እንቀሰቦም ክል ጅምዐት እትለ መአሰሰትነ ናይ ሐልሐሌ ነአመጽኦም ዐልነ። አዜ ላኪን ሐርሰ ለፈቱ ወለአፈቱ ምኖም ሰበት ፋረግናሆም። ለፈቱ ሌጠ ነአመጽእ ህሌነ። ሰናይ ወፋሲካ ለልትበሀሎ አጅኒትነ እትለ እግል ልምጽኦ ሰኒ ልትረይሐ። ለንኢሸ ልሰዕ ጅነት ሰበት ህሌት። ማዝናመ ይህሌነ። ለብክር ወለቹ ሰኒት ልቡሉ። ምዩሰ እት ዕሉም ዓፍዮት ገጹ ልደለል ሀለ።

* እለ መአሰሰት ምን ኢትአነብቶ። አዜ ዲብ ሚ ወሀሌከ ትብል?

ምን ዋልዴንዬ ለወረሰክወ ሀንደሰት ቱ። ሐርሰ ላኪን እብ ሕርያንዬ አቴክወ። ዕረጎ-ትከረዮታት ብዞሕ ክም ዐለ ዲቡመ ሓኬክወ እግልኩም። መፍርያይ ሐረሰታይ እግል እግበእ ሰበት ሐዜኮ ላኪን። ኩሉ መሐለኪት ወተሐድያት እንዴ ተዐዴኮ እትለ ደረጃት ባጼሕ ህሌኩ።

* እት ወጠንያይ መሀረጃን ሸባብ። ክልኤ ዶል ጃእዘት ሰይረ ምን እዴ ሓይሰ ርኢሰ ኢሲያሰ አፈወርቂ ትከበትኩ እብ ክሰሰን ገሌ በል እግልነ?

ለሰልፋይት ጃእዘት። እት 2012። እት አበርካት እተይ እበ ወዴናሁ ካድም ሰርጉል ቱ ለትህዩብናህ። ምሰል ኮምፖሰት ለልትጸበጥ ዐለ። ኮምፖሰት ለአሸፈርካህ ገርህት ሸንራይ

ከም ተኣቲ፣ ምን ብዕድ ሸንጎይ ህዩ ሚ ተ ለፍንጥቲ፣ እብ ሐርስ ለመድ፣ ዲብ ዐድነ ምን ኦሮ ሄክታር ምን ሐምስ አሰክ ሰቦ ኩንታል እተይ ልትረኩብ ዐለ። ሕነ እብ ሸፍር ኮምፖስት እብ ዋጅብ ክም ሸቄኑ ምን ኦሮ ሄክታር ምን 85-95 ኩንታል ኣቲኑ። እሊ ሐቲ ዶል ወዲብ ሐቲ ኣካን እንዴ ኢጉብእ። ሐምስ ዶል እት ለትፈናተ ኣካናት እንዴ ትጀረብ ለትኣኩዳ ቲ። ሰበት እሊ እብ በርከት እተይ፣ ዕዉታም ሸባብ እንዴ ትበህልነ እብ መሕበር ሸባብ ወደረሰ ኤረትርዮ ለትዳሌት ጃእዘት ምን ሓይስ ርኢስ ኢሰዮስ ትከበትነ። ክም ሸቅል ሕበር ሰበት ተዐለበ ህዩ ኣነ ወፍቃዱ መልህዩ ምስል ትካፈልናህ።

ለካልኣይት ጃእዘት እት ሰነት 2014 ዐለት። እት ኣጅባን እብ ወዳክዉ ሸቅል ሰኒ ህዩ ነሰኣክዉ። እተ ወክድ ለህይ እት ከዛን ዐድ-ሃሎ ሸቄ ለዐለ ክፈልዱሽ እብ ግዲዱ፣ እግሉ ክል ምዕል ኣርበዕ ኩንታል ጅብነት እት ነኣዳሌ፣ 11 ወሬሕ ዐዩሸናሆም። በቃዕትላ እት መኣሰሰትነ ለበሸለ ጅብነ፣ ሚርሐት ሕኩመትመ መትዐጃቦም ሻርሓም እቡ ዐለዉ። እንዴ ትሰኣለዉ ክም ህያብ ለነሰኣዉ ምኒናመ ሰበት ዐለዉ። እሊታት እንዴ ትወሳሰኩ፣ እትላ ጃእዘት ለኣሪት ኣብጽሐኒ።

*** ለጃእዘት ሚ ዐለት ገብእ?**

ጃእዘት ወተቅዲር ተ ለትብል። ምን ጃእዘት ወለዐል ለተቅዲር ቲ ዝያደት ለሰዳክ ወእት ሸቅል ብዕድ ለካሰኣክ ወለኣትናይተኩ። ለጃእዘት 100,000 ነቅፈ። ካሰ፣ መዳልዮት ወሸሃደት ዐለት። ለተቅዲር ሂበት ላኪን ለትወቀለ መክሰብ ዐለ።

*** እት መሰተቅበል ህዩ፣ ወጠንያይት ጃእዘት ፍንጥቲ ለልኣትህይብ ሸቅል እግል ንታኪ ቲ ማሚ?**

ኣዜ ርበዓታት ኣቲ ሰበት ህሌኩ፣ ለጃእዘት እግላ ልንኣሹኒ ሰብ ወቀይ ምን ኣዝም ምን ለሐይሰ። ሰበት፣ ጃእዘት ሰይረ፣ ዕምሮም ምን 40 ሰነት ወተሐት ሸባብ እግሎም ተ ለትትዳሌ።

*** ጠባይዕክ ከኣፎ ትወሰፋ?**

ምን ክልቀቼ ሕፋን ኣነ። ሓጃት ሐዲስ እግል እምሀዘ ሰኒ እፈቲ። ምን ንኣሸዩ ለልትደጋገም ሸይ 'ሮቲኒ' ይእፈቲ። ኣዜ መሰነዕ ዋትዳም ህሌነ። ክል ምዕል እተ መሰነዕ ዲብ ኣትቃብል ሸቅየት እግል ሕዜ ኢኮን። መሕገዝ ኣው መታክል እግሉ ሕሉል ኣምጽኣት ቲ ለልዐጅብኒ። ሰበት እሊ፣ እተ መሰነዕ መሕገዝ ለእዩ ለኣትላኬ ዶል ለህሌ እግል ኢጊስ ሐዜ።

*** ብዙሕ ሸቅል ሰርጉል ሸቄኩ እግል ትሸቀዩ ዲብ ተሐዜ ኣሰክ እለ ለይዐሬክ እቡ ሸይ ሚ ህለ?**

ናይ ሰገ ሸቅል ሰኒ ሐዝዩ። ክም ሰገ፣ ሞርታዳሌ፣ ፕሮሹቶ ወብዕድ በህለቼ ቲ። እት ኩለ እዲነ ምን ትክልል። ኣጅባን ወሞርተዳሌ ምስል ለገይሰ ፈርያት ቲ። መብዝሐ ወክድ፣ ሳንድቂቸ ወቶሰት ምን ትጠልብ፣ እብ ጅብነት ወሞርተዳላ ቲ ለልትጠለብ። ዲብ ጅብን ሐምዴ ካፍየት ራክባም ዲብ

ህሌነ፣ እት ሰገ ላኪን ኢሰልጤነ። እግል ንፈድብ ዲቡ እንጀራርብ ላኪን ኣሰክ እለ ዕዉታም ዲቡ ኢህሌነ።

*** ከኣዜ ሚ ልግበእ?**

እሊ ኣዜ እምጽኣሙ ለህሌነ ሰርገል፣ ፍገራት ካድም ናይ ዝያድ 20 ሰነት ቲ። ዐውቲ እብ ኖሰ ምን ሰመ ኢትትከሬ ዲብኩ። ሰበት እሊ፣ እሊ ሰገ ከንዘር'መ ክምሰለ ናይ ሐሊብ ወእንታጃ እግል እድረሱ ወእምለኩ እግል እትጸገም ቲ። ሰበት፣ እለ ዲብ ኣጅባን ራክባመ ለህሌነ በቃዕት፣ ናይ ሞርተዳሌ ምን ትትወሰኩ፣ ታክያት ክም ትገብእ እለ ኣኪድ ቲ። ክም መኣሰሳት ተዕዲን ቢሻ፣ ዘራ ወሆቴል ኣሰመራ-ፓላሰ ምን ካርጅ ለኣገርህዉ ለዐለው ኣጅባን እንዴ ኣብጠረው ምኒነ ነሰኣ ለህለው። እት ሞርተዳሌ ወለብዕድ ኣሰጊትመ እብ በቃዕትነ ሰኒ እንዴ ሸቄነ ዲቡ፣ እግላ ትመጽእ ኣግርህ ካርጅ እግል ንክረዐ እግል ንክደም እታቲ። እብ ክሱስ እሊ፣ ምስል ሰፋረት ኢጣልዮ ፋህማም ህሌነ። ምርት ሚዓሽ ለፈግረ ቄድራይ ናይ እንታጅ ሰገ ህለ፣ እንሰር እንዴ መጽኤነ ገሌ ናይ ሰሰ ወሬሕ እግል ለኣርኤነ ወለኣድርሰነ እግል ኒዴ እንጀርብ ህሌነ። እግል ንትዐወት ሰእየት እወዴ። እትሊ መጽእ ወሬሕ፣ እት ኢጣልዮ እጅትመዕ እግል ሕደር እግል ኢጊስ ሰበት ቲ። ምስል ሰብ መቅደረት እንዴ ትዋጅሆኩ ምስልዩ እግል እምጽእ እቦም ሰእየት ብዩ።

*** ደረጃት ጅብን መኣሰሳት ኣዜብ እግላ ለሸህደት ጀህት ካርጅ ምን ተህሌ?**

ርኢስ ውዘረእ ኢጣልዮ ሚሰተር ኮንቴ እንሰር ማጽእ ዲብ እንቲ፣ 'ግሉቲን' ኢቤሌዕ፣ ሰኒ ሕሳስ ቲ። በሰል ጸዕድ ወቲም ኢቤሌዕ፣ ሐመሊት ብዕድ በሌዕ። ሚ እግል ተኣብልዕዉ እግልነ ትቀድሮ ክም ትበህልነ፣ 16 ጅንሰ ጅብነት ኣብጸሐነ ዲቡ ወእበ በቃዕት ወጠዐም ጅብንን ሰኒ ትረይሐ። ዲብ ገይሰመ ህያብ እግል ነህቡ ሰበት ተሐበርኩ፣ እተ ሞያረቲ ምርት ኩንታል ጅብነት ጸዐነ ከንሳቡ። እሊ ህዩ፣ ለህቶም ባጽኣመ ህለው ደረጃት ጅብን ክም በጽሐናሃ ቲ ለልኣርኤኩ። ሞርተዳላነ ላኪን ብዙሕ ኢረደዉ፣ ልሰዕ ኣሰክ እለ ምን ዐደም ለኣመጽኣ ህለው። እትሊ መጃል ሞርተዳላመ እለ ደረጃቶም እግል ንብጸኣ ቲ ሕልምዩ።

*** ለትፈትዮ ነብረ ሚ ተ?**

ሸር።

*** ላኪን ጅብን እግል ቲበለኒ እታኬ ዐልተ?**

ሐትሐቲ ዶል ሰገ ምን ኢጉብእ፣ ለጉብኣ ምን ንዋይ ለልትረኩብ ፈርያት ይእበሌዕ። ሐሊብ ወፈርያቲመ በታተን ይእቀርቡ።

*** ወቅትክ እብ ከማሉ ዲብ ትሸቅዩ ላኪን፣ ለበቃዕቲ ወለጠምጠሙ እብ ከኣፎ ተኣሌልዮ?**

ኣማንካ ቲ። ኣሰክ ለትፈናተ መግርድ-ዕሬ እተ እንገይሰ ዲቡ ወክድ፣ እት ቀበት ዐድ መሕበር ሰበት ብነ፣ እት በቃዕት ወጠዐም ኣጅባን እንፈርድ ወንትፈርድ። እለ ኢነት እለ እግል ትጠምጥም ትትጀበር። ኣነ እብ ኣፋዩ

እግል እጠምጥሙ ይእቀድር። መቀየሱ ሀላ እሉ። እቡ ቱ ለእንቀይሱ። ውጩር (ርግኦ) አሰክ እለ የም ጥምጥሙ ይኣነ። መዐር ክም ደወ (ድድ-አንፋሳ) ብለዕ ትብሀልኩ። እነቡቱ ሀሌኩ። አካነት ሸከር በሀለት ቱ። ሐሊብ ወእንታጃቱ እግል ምንተሐት 20 ሰነት ለዓማርም ምህም ክም ቱ ለልኦትክሕድ ጋር ኢኮን። እት ቅብለት ሆላንድ። ዲብ ፍሪሰላንድ ለትትበሀል መዲነት ደረሰኩ። ለቀጣን ትትበሀል ወለቶም ታ'መት። ምትር ወቲሰን ተ ብጥረተ። ቀጣን ትትበሀል ወ110 ኪሎግራም ትትመዘን። ሚ ትትመወን ምን ትብለኒ። ሐሊብ ወፍገሪቱ ቱ። ብዕድ ኢትብሌዕ። እት ሆላንድ ሐሊብ ወፍገሪቱ ሌጠ እተ እበሌዕ ዲብ አካን ደረሰክወ። ነፍሶም ወለትርዶም ክም ርኤኮ ቀንኣኩ። ደአም። ሚ ልግበእ!

*** አጀኒትክ ህዬ?**

በክ'ቼ እንዴ ሰነ። እም ዕያልዬ ሐሊብ ወፍገሪቱ ትፈቱ። ለአጀኒቹ ህዬ እለ እንዴ ረአው እግል ልፍተወ ላዘም ቱ። ላሊመ ዶል ፈዘዎ። ሐሊብ እግል ልሰተው ላዘም ቱ።

*** እንተ ህዬ። እብ ሚ ኢትረድዩ መሰለክ?**

ምሸክለት ናይ ዋልዲንዬ ተ። ሰበቡ እት መደት ንእሽከ ሐሊብ እግል ለአሰቱነ ጀብሩነ ዐለው። እምዬ ሐሊብ አቤክ ዲብ ምን ገብእ ወለ እብ ነገዕ ላዘም እግል ተአሰቱነ በ። እንዴ ትጀበርክ ለትሰትዩ ህዬ ላዘም ሐል ለእቡ ትሰኪ ምን እግል ትባሰር። ወድ ሰቦዕ ሰነት ክም ገብኣኮ ወሰኒ ክም አመርኩ። ኩሉ ረአሱ አቤክወ።

*** እብ ጀሀትክ ዕዉት ነፈር ለትብሉ ከአፎ መሰል ቱ?**

ለሐሰባዩ ለወዴ ቱ። ምራድክ ዛይድ እግል ልግበእ ሰኒ ቱ። ንኢሽ እግል ትትሐልም ትቀድር ወዐባይ። እብ ጀሀቹ። እተ ሕልሙ እግል ልብጸሕ። ምራድላ ቀልቡ እግል ሊዴ ለልትጸገም ነፈር ዕዉት ቱ። ሰእየት እንዴ ኢብትክ ለሸቄ በሀለት ቱ።

*** እንተ ኖሰክ ሕልምክ በጽሐክዉ ትብል?**

ልሰዕ ባጽሑ ይህሌኩ። ለአትቃምቱ ወለእትሓነቄ አሸየእ ሀላ እዬ። እብ ሐሊብ እእንታጃቱ እብ ከአፎ ድዋራትን እግል አጽግብ ክም እቀድር ለናይ ዲመ ሕልምዬ ቱ። ለበቃዕት ባጽሓመ ህሌነ። ወጀዶት ወጠለባቱ አትመጣወርን ምን ገብእ። እግል ንብጽሑ ሸይ ቀሊል ቱ። ሰበት እሊ ለሸንሀት ልሰዕ ብጽሕት ኢህሌት። ገና ኣይበጸሕክዎን ኣለኹ። ዝጥምተንን ዝተሃላላኸለንን ጉዳያት ኣለዎኒ። ኣብ ጉዳይ ጸባን ውጽኢት ጸባን ከመይ ገይረ'የ ንኸባቢና ዝቁጸጸር ናይ ወትሩ ሕልመይ እዩ። እቲ ብቐዓት በጺሕናዮ ኢና። ቀረብን ጠለብን እንተ ኣመዓራሪና ክንበጽሑ ቀሊል'ዩ። ስለዚ እቲ ሕልምሰ ገና'ዩ። ዕዉት ለልትበሀል ነፈር ህዬ። ለሸንሀቱ እት ፍዕል እግል ልተርጅመ ክል ዶል ለከድም ወሕኒቅ ለልብል ቱ።

*** ለወርጥ አሸየእ ዶል ጋብሀኩ እብ ከአፎ ትትዐደዩ?**

ተሐድዶት መልህያምና ቶም። ሸንሆታትክ ምእት ፍዕል እግል ትተርጅሙ። ኩሉ አሸየእ ርቶዕ ወገበዩመ ሓምለት

እግል ትጽነሐክ ኢትታኪ። ክምሰለ ለሳጅዮ ወለሰዱክ ለሀለው። እግል ትትጠወር ወትትቀደም ለኢሊሐዘመ ኢልትሐገሎ። እግልዬ ክልኢቶም እሎም አጅናሰ አዳም ሳደፈውኒ። እብ ለሰጅዑኒ ዲብ እትሓጠር ወእግል እግል ለዐናቅፎ ወለሓልኮ ለልሐዘ ዲብ ሐልፎም። ለሀደፍዬ ዲብ አተቅብል። እብ ከህላት ወሰብር እት እጋብህ ፈለልክዎም።

*** እት ኣክር እት ሐሊብ ወእንታጃቱ ሚ ትብለን?**

እት መጃል ሐሊብ ወፍገሪቱ። አግደ መባጽሑ ሕኔት እት ናይ ሰናቲም ፈርግ። እት በቃዕት እግል ልግበእ ቡ ለልብል ረአይ ወፊነ ብዬ። ሰበቡ እብ ክሱሰለ እት ኩብድነ ለትኣቱ ነብራ ቱ ንትሃኔ ለህሌነ። ክለን መአሰሳት ሰናዕት ሐሊብ ወፍገሪቱ'መ አግደ ሕሰርን እት ብዝሐላ ነአዘብዩ እንታጅ እንዴ ኢገብእ። እት በቃዕት ፈርያትን እግል ኒደዩ ብነ። ሸዑበመ እብ ጀሀቱ። እተ ልትዛበዩ እንታጅ ሐሊብ እግል ልትደገግ ብእቱ። እት ሐሊብ ወፍገሪቱ አምሩ እግል ልትወቀል ወጅቡ። ወሳእል እዕላምናመ እብ ክሱሰ እሊ መጅተመዕ እግል ለአፍኬዕ ቡዳሪት እግል ልንሰእ በን።

**** ዲፕሎማሲመ ህዬ ጋብእ ህሌክ - ናይ ሕሽመት ቁንሰልነ ዲብ ሰዊዘርላንድ። እሊ እብ ከአፎ በጽሐክሁ?**

እሊ ሸርዑብ ጋብእ እቹ ሀለ። እብ በርናምጅ እንዴ ሐሰብኮ ወትጃገርኮ ዲብ ለበጽሐክዉ ኢኮን። ሰደፍ ቱ። ሰዊዘርላንድ ዲብ ዐድነ ወኪል ዐለ እሎም። ዕምሩ እት ሚዓሽ ሰበት በጽሑ። እግል ልቀዩሩ ላዘም ዐለ። እት ሱዳን ኣነ እብ ምህነቹ ለእሳዕዱ ካቡ ለልትበሀል መሰነዕ ሐሊብ ሀለ። እግል እት ሱዳን ለሀለ ሰፊር ሰዊዘርላንድ። እብ ክሱሰዬ እንዴ ሐበረዩ ወኪል እግል ሊደውኒ ክም ፍክረት ቀደመዩ ዲቡ። ሰፊር ናይ ዋልያንመ ክምሰልህ ፍክረት ቀደመ እቱ። ወኪለት መነዘመት መጅልሰ ቅራንመ ዘቡነትን ሰበት ዐለት። እግልዬ ሐሬት እሉ። ለሐብሪዬ እብለ ወእብ ሎህ ክም መጽኣቱ። ኩሎም ዘባይን ሰበት ነብረው። ለአምሩኒ ጸንሐው። እብ በቃዕት ሸቅልነ ወከብቲናመ ርይሓም ምንዬ ዐለው። ለናይ ሰዊዘርላንድ ሰፊር ትፈክረ። ወረክቤኒ። ዶላ ሰልፍዬ ኢትክበትክወ። ሰበቡ ኣነ ሐረሰታይ ኣነ። ክርፍተት ኣሰርመ ይአምር። እት መዲነትመ ሐት-ሐቱ ኢነት ቱ ለእሸብብ። ኩሉ እሊታት እት ሕሳብ ሰበት ኣቲኩ። እብ ፈርሐት ኢትከበትክወ ለመንሱብ። ሐሬ ላኪን ክም ሐሰብኮ ዲቡ። “አፎ ይእጅርቡ” እቤ ወኣቲሁ ህሌኩ።

**** ከከአፎ ህለ ምስልክ ሸቅል ዲፕሎማሲዩት?**

ብዘሕመ ለጸብጠክ ሸቅል ኢኮን። ናይ ሕሽመት ወኪል አው ቁንሰል ኣነ። እት ርቦዕ አው ሰር ሰነት እት ከርቱም ለሀለ ሰፊር እት ኣስመረ እተ መጽእ ዲቡ ወክድ። ክም መልህይክ ወመሻቂትክ ኣሰክለ መካትብ ሕኩመት ምስሉ ትገይሱ። ህተን ህዬ እብ ሸቅልናመ ኣትቀባብለን ለዐልኮ ተን። ብዕድ ብዘሕ አሸየእ ሐዲሰ እለቡ። ሰደፍ ህዬ እጥለ መደት ጎነ። እት ኤረትርየ ሳብታም ለነብሮ መዋጥኒን ሰዊዘርላንድ ኢህለው።

**** ለትሐምዶም ምን ለህሉ በክት እግል ሀበክ?**

እት ሸቅልን እግል ንትነሰር፡ ምን ለትወቀለ ሚርሓይን ሓይሰ ርኢሰ ኢሰያሰ እንዴ አንበትኩ፡ ናይ ክል እት መስኡልየት ውቅል ለሀለ መስኡል፡ ናይ አቅሊምን ወምዴርየትን ሓክም ወሙዲር ሰዳይት ወአትናያት ምህም ዐለ ወሀለ። ምን ደሚርዬ ህዩ ሐምዶም። እት ኩሉ ወቀይኩ፡ እት ሰርገልን ዶር ለቀደመው፡ መአሰሳት ሕኩመት ጀብሀት ወመጅተመዕ ሐምድ። ምስለ ካልቅ ለዓበውኒ፡ ለአድረሰውኒ፡ ወለትአትሐዜ መራዐየት ለመጠውኒ ዋልዳንዬ ህዩ ሐምዴ ዛይደት ሀይሶም። ሕሹም ወዚር ሐርስ አሰይድ አረፋይኔ በርሄ፡ ለወደየ እግልዬ ሰኔት በዲር ሸርሐክወ። እት መክተብ ቡሰጠት እት ህሌኩ፡ መስኡልዬ ለዐለ አሰይድ በረኸት ዳንኤል (ወድ-ረቢ) ክም መስኡልዬ እንዴ ኢጉብኢ፡ ክም አቡዬ እንዴ ገብአ ለዓውኒ ዐለ። እብ ፍንቱይ ቱ ለእትዘከሩ ወሕሸመት እግል ሀቡ ለሐዜ። እግል መጀለት ፍሬ-ካድም ወጤብዐተ ህዩ፡ ሐምዴዬ ትብጽሐም።

መዳልየት፡ ሕናመ አሰይድ አብርሃም፡ እብ ፈድለ እት ንእሸክ ለወዳካሁ ካድም ዎሮት ምን ዋቅያም ሐረሰቶት እግል ትግበእ ለአትቅደሬከ አምር ወተጃር፡ እግል ቄርአት ፍሬ-ካድም ሐብሬ እግል ተሀቦም ምን ሰምሐክ እግል፡ ዝያደት ነሐምደኩ።

ሻብ አብርሃም እብ ዘያታት ዋልዳይቱ

ምስል መመቅረሓይ ሸቅል መአሰሰት እንታጅ ሐሊብ አዜብ ለወዳናህ መቃበለት አብረሃም ሚክኤል ለወዳናህ ህጅክ አትመምኩ። እሙ በዐለ መአሰሰት ላተ መሀንድሰት አዜብ ጸጋይ፡ እብ ሰበት አብረሃም ወልደ ወናሰ ገሌ ረአየ እግል ተሀበነ ሰኡላም ዐልነ።

*** እሰልፍ እግል ንትአመር ምስልኪ?**

ሰሚቹ አዜብ ጸጋይ ወልዳንትንሳኤ እትበሀል። እት አሰመረ ትወለድኮ ወዲበ ዐቤኩ። መአንብታይት ወምግባይት ደረጃት ምህሮዬ እት መድረሰት ውሕደት ደረሰኩ። ናይ ካልኣይ ደረጃት ምህሮዬ ህዩ እት ቀሃሰ (ናይ አዜ መድረሰት በሐር ቀየሕ አሰመረ) ደረሰኩ። 12ይ ፊሰል ቅሩብ አትመምት ዲብ አነ ተሀዳኮ ወአሰክ አዲስ አበባ ገዐዝ። ዲቡ ጃምዐት እግል እድረሰ እንብትት ዐልኩ፡ ምናተ ለድራሰት ምስል ዕቢያት ጅነ ወዴወ ኢትወጤት እግልዬ። እት አካነ ህዩ ምን ገጽ ምሴ፡ አሸቃል ብሰር-እዴ እት አዲስ አበባ ደረሰኩ። እብ ተክጢዋ (drafting) ትደሐኩ። ሐቆህ ሕርየትን መጽአት፡ ወአሰክ ዐድነ መጽአነ ወእለ ሕነ ሰኒ እነብር።

*** ዲብ አዲስ አበባ ሚ ትሸቂ ዐልኪ?**

ተሰፊል ልባሰ ሰበት ተዐለምኩ፡ ልባሰ እከይዋ ዐልኩ። እብ ብዝሐ ልባሰ ናይ ደረሰ እከይዋ ዐልኩ። እት መድረሰት ፈንዩት ተክጢዋ እደርሰ ሰበት ዐልኩ፡ እት

ዘሪቦቹ አሰክ 500 ለጉብአ ደወርህ ተወብኮ ወእበን ሸቅል አሰተብዴኩ። አደሐ እለ እራዴ እውዕል፡ ወምን ገጽ ምሴ አሰክ መድረሰቹ እገይሰ። ክም ትደሐርኩ፡ ኩሉ ሕሰርዬ ዲበ ደወርህዬ ወዴክወ፡ ምን ቤጩን ገሌ እተይ እረክብ ምኑ ዐልኩ። ሐቆህ ለልትዘቤ እንዴ አዝቤኩ፡ እት ሰነት 1994 ቅፈትነ ረፍዐነ ወዲብ ዐድነ ኤራትርየ አቅበልኩ። እት ኤራትርየ ክም መጽአኩ፡ መአሰሰት አዜብ እት አሰሰት ዲበ ዐለ ሄራር፡ አብረሃም ሰበት አሰአሌኩም ቱ፡ ድግመቱ ኢትአትሐዜ።

*** አማንኪ ቱ፡ ከእብ ሰበት አብረሃም ረአይኪ ምን ትሸርሐ እግልን ሰኒ ዐለ**

እትሊ አዜ ባጽሓመ ለህሌነ ደረጃት ተጠውር እግል ንብጸሕ፡ እብ ናይ ብእሼ ወናይ ውላጃ አብረሃም ወናባይ ካድም ቱ። አብረሃም ለዲብ አዲስ አበባ ዐለት እግልዬ ተጅርቦት ገብእ ረኡ፡ ክል-ዶል “መአሰሰት ምን ትወዱ እግልዬ፡ ለዐል ወተሐት ዲብ እብል፡ እግል ዐውተኩም ዲባ ቱ” ልብለነ ዐለ። ለዐለት እሉ ንዩት ወለፈሀሙ እንዴ ረኡ፡ እት አቅሊም ግብለት ምድር እግል ልትሀየበነ ትሰአልነ ወትሀየበኩ። እብ ተዋብ ደወርህ ህዩ አሌፍ እንቤ ከአሰተብዴናህ። እት ሸቅል ኩሉ ቱ ለሀለ፡ ለሰጃዕ ሀለ ወለልሐልክ። ለዐለ አሰቡር እንዴ ተዐርሬ፡ ለሰጅዑነ ህዩ ዲበ ህቶም ለልሐዙናተ መርሐለት እግል ንብጸሕ ላሊ ወአምዕል ዲብ እንሸቁ፡ እትሊ ደረጃት አዜ በጽሐኩ።

አብረሃም ወልዬ እግል እውሰፍ እልኩም ከሊማትመ ይእረክብ እሉ። አብረሃም ታክያት ናይ እለ ጸዋነ ወመአሰሰትና ቱ። ሙፈክር ናይ እለ መአሰሰትኩ፡ መሀንድሰ፡ መዋልያይ ወመመቅረሓይ አብረሃም ቱ። እብ ክድመት ወፈዛዕትመ ምን ገብእ፡ እለ መአሰሰት፡ ምን ‘ዐድ-አዜብ’፡ “መአሰሰት ዐድ አብረሃም” እግል ትትበሀል ወጅብ። አነ እሰዴ ምን እውዕል ወእትመዬ፡ ለሰዐዬ ምን እለ ዘሪቦት ወኬን ኢለአለምቤ። አብረሃም ምን ቅድረቱ

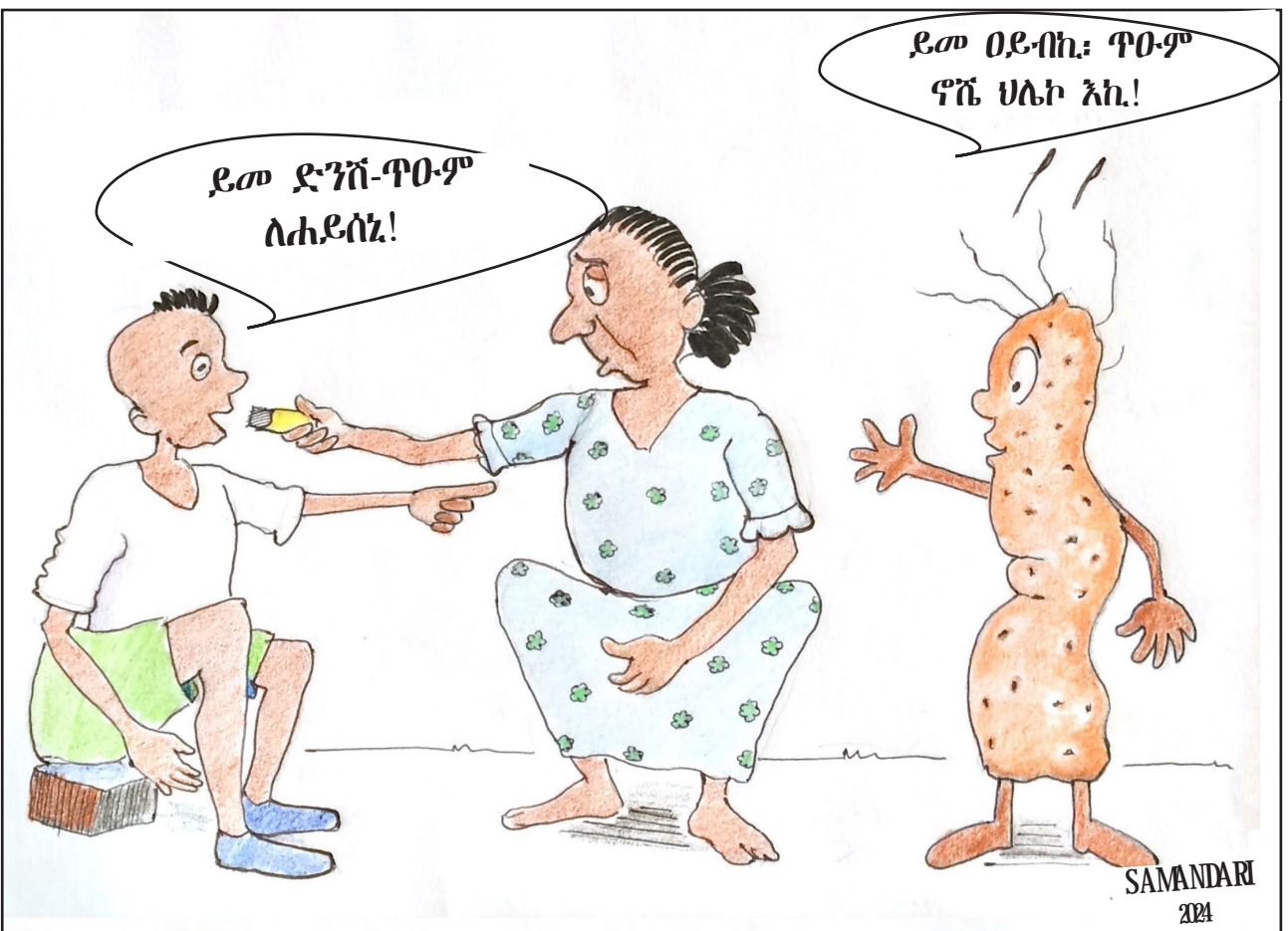

ወለዐል ልትሳሰን ወለአወቁ። ናይ ጅወ ወበረ አሸቃልነ ኩሉ ኣብርሃም ለኣትሳልጡ። ኩሉ ኣግርህነ ኣብረሃም ቱ ለወደዩ። ኣነ እለ ነቅሶት ኣምጽእ እግልነ ሌጠ እብሉ ወህቱ ኩሉ ኣጃትነ ለአወጅድ እግልነ።

ሰቡት እለ፡ መቶርሊ መአሰሰትነ ወአሸቃለ ኣብረሃም ቱ። ልሰን ወለአደሚዕ፡ ምን ጠቢዐቱ ህዩ ናእዮቱ ለወዳ ነፈር ቱ። ኣጃት ሐቱ ዲብ ሸቁ፡ ለልትረአዩ ሸይ ቀደሚሁ

ሀለ። ሕደግ ዶል እብሉመ፡ “ኢፋልነ ይመ፡ እለ ኢነአዝም ምነ፡ ፋንጎሕ ፈጅር እግል ትረይሐኪ ቱ” ልብሰኒ። ኣነ ሸቃላይት ኣነ፡ ወኣብረሃም መመቅረሓይ፡ ኬድማይ ወመወጅህ። ብእሼመ መሀንድሰ ሰበት ቱ፡ እበ ምህነቱ ዲብ እለ ሸቅል መአሰሰትነ ሐዞቱ ውቅል ቱ።

ሹክረን፡ አሰይዶ አዜብ

ልብ ንክሬ

ከልብ-ከደን፡ ሰብብ ሕማም መሸርዐን

ፋሉል ለልትባህል ከልብ በዐል ለአለቡ እት ክል አካን ለልትመዬ ወክም ፈተ ለልትሐረክ ቱ። በዐል ዲብ ብእቱ እት አካናት እሙር ወአውካድ ምን በዐሉ እንዴ ትፈንተ ለልትሐረክ ወእግል ትራቅቦ ለልሐይል ከልብመ 'ፋሉል' እግል ልትባህል ቀድር።

ሰብብ ብዝሐት አክላብ ፋሉል

ከልብት እት ሐቲ ኢነት ምን ሰብ አሰክ ሰማን ዕንክር ትወልድ። ከእለ ከልብት በዐል አለብ ገብአት ምንገብእ ለእሉ ትወልድ ዐንክር እንዴ ወሰከት ህተ ወዐንክረ ፈሉላት ገቡእ። በዐል ለብእተንመ ክም ወልደየ ለሰብአን ክሎም እግል ለዓቡ ሰበት ኢለሐዙ ከደኖም ለኩፎም ወእሎም ምን ክል ግማመት ወአፍያት ጸባይብ እት ልትሸረፎ ፋሉላት እት እንቶም ለዐቡ። ለበዐል አለብን ምን ከደን-ከደነን ለወልዳህም፡ ሰብአም ለለክፈዎም ዐንክር እንዴ ትወሰከው እቶም ዕልብ ሰብ ለአለቡ አክላብ ከደን እብ ዕጹፋት ክም በዝሕ ወድዩ። ሰበት እሊ ሐቲ ከልብት ፋሉል(በዐል ለአለብ) እት ሐቲ ኢነት ለትወልዶ ብዝሐ ዐንክር እት ሕሳብ እንዴ አቲክ እት መደት ሐጫር አክልሚ አክላብ ፋሉል እግል ልዕቤ ወልብዘሕ ክም ቀድር እግል ንጌምም ቀሊልቱ።

ሕማም ከልብ ሸርዐን

ሕማም ከልብ ሸርዐን ምር ምን እግል አዳም ወንዎይ ለለደሚዕ እብ ሻይረሰ ለለዐዴ ሕማም ሰኒ ኬልምቱ። ህቱ እብ ዕባባሁ ክም ሕማም አክላብ ምንመ ልትአመር፡ እግል ክሉ ሐዎን ዐድ ወከደን ወእግል አዳም ለለደሚዕ ቱ። ሕማም ከልብ ሸርዐን እት ሐግነት ናይለ ትነክሽ ሐዎን አው አዳም ልትጠወር እንዴ ጸንሐ ሐቆ ገሌ እዎን ናይ ሐዳነት (ምን ሻይረሰ ለአትየ አሰክ ሕማም ልዝሀር ለሀሌት መደት) እት ሞት ለአበጽሕ። ሰበት እሊ አክላብ ፋሉል ወሰብኡ እብ ተአሰትህል ለኢጸብጦ አክላብ እብ ሰብኡ፡ ክም ቀልቡ ልትሐረክ ሐቆ ገኡ፡ መበገሰ ሕማም ከልብ

ሸርዐን እግል ልግበእ ሰበት ቀድር፡ ከአፎ እንራቅቦ አመሮት ለትሐዜ። ለአግደ ዒማት እሊ ለለዐዴ ሕማም፡ ኖሱ ለአክላብ ቱ። ወሰልፍ እግሉቱ አረይ ለወድዮ። ወእብ ፍንቱይ እግል ፋሉል እንብሎ ለሀሌነ እት ክል አካን ለአንጎጌ ለልውዕል ወለልትመዬ አክላብ። ለሕማም እግል አክላብ ሞሉቅ ክም አድመዐ፡ ህቱ ሀይ እግል ንዎይ ብዕድ አው አዳም ነክሽ፡ ከለሕማም ለዓደ ኖሱ ወለትነክሽ ሐዎ አው አዳም አረይ ሞት ገቡእ።

አክላብ ሞሉቅ እግል ልብዘሕ ለሰዴ ቴለል

እሊ ተሌ ንቃዎ ገሌ ምን አክላብ ፋሉል እግል ልብዘሕ አርድየት ለለአጠፊሕ ቴለል ቱ።

1. አክላብ ፋሉል ራቅቡ ሰበት አለቡ ነብራሁ እግል ልሕዜ እት ሐደድግ ነብረ ለረክብ እቱ አካናት ፈረእ ልብል። እብለ ገበይ እለ መነቱ እንዴ ረክብ ወልድ ወለዓቤ። እት ወክድ ሐጨር ሀይ አክላብ እት ክል አካን ፈሸሽ ወዴ።

2. አጀኒት እት ባካት አብያቶም ለረከቡ ዐንክር እንዴ ሐብዐው ነብረ እት ለሀዩቡ ለዓብወ። እሊመ እት አብዝሐትለ አክላብ ፋሉል ግዴቱ ብእቱ።

3. ምን አብያት ሰከን፡ አማክን ገቢል ወመአሰሳት ለልትአከብ ሐደድግ ነብረ እት ዋጅቦት አካኑ ሰበት ኢልትሸነክ፡ እብ ኢገበይ ነብረ ለትለከፍ እቱ አው ለትትአከብ እቱ አካናት ክም አግደ መርከዝ ነብረ

ወመትፋረዩ አክላብ ፋሉል ገብእ ሀሊ።

መደረት አክላብ ፋሉል

ዲብ ምር ደዋሐ አክላብ ፋሉል እብ ብዝሐ ልትረኤ ሀለ ምንገብእ እሊ ባካት እሊ ብቆት ሕማም ከልብ ሸርዐን ተአንጦዋል እቱ ሀሌት። እግልሚ በዐል ለአለቡ አክላብ ፍድኢት ኢነሰእ ወሐለት ዓፍየቱ ድሊት ኢኮን። ሰበት እሊ አክላብ ሞሉቅ ለኢልትሐዜ ብዝሐ አክላብ ለአመጽእ። ህቱመ እብ እንክሩ ብዝሐ መትነካሽ ሰብብ ወብዝሐ መትነካሽ ብዝሐ ሕማም ከልብ ሸርዐን ለአመጽእ።

ራቀቡት አክላብ ፋሉል

በዐል ለአለቡ አክላብ ሞሉቅ ሰብብ ሕማም ከልብ ሸርዐን ሐቆ ገብእ እት ሐንቴ መራቀቡት እግል አተዮቱ ገበይ ባሰሮት ለትሐዜ። ሰበት እሊ ለእት ሐንቴ ሰብኡ ለልትረዔ አክላብ ምን ሕማም ለትዳፊዕ እሉ ፍድኢት እንዴ ነሰእ ዓፍየቱ ክም ትትዐቀብ እግል ልግበእ፡ ሰብ ለአለቡ አክላብ ፋሉል ሀይ እት መራቀቡት እግል ልእቱ ለትከሰሰ ጀሀት ምሰዳር እግል ትንሰእ። ሙጅተመዕ ሀይ ሰብ ለአለቡ አክላብ ፋሉል ዒማትለ ምን ንዎይ እት ንዎይ ወምን ንዎይ እት አዳም ለለዐዴ ሕማም ከልብ ሸርዐን ክምቱ እግል ለአምር ተዕቢአት እግል ልግበእ ወጅብ።

ወርከዮት አክላብ ፋሉል

አክላብ ፋሉል እብ ክልኤ ገበይ እግል ንወርክዮ እንቀድር። ህተን ሀይ፡-

ሀ. እብ ጀህት አዳራት

ቀደም እለ አክላብ ፋሎል እግል አውሐዶት እብ ሸንቆ ወሰመሞት ጅህድ ገብእ ዐለ። ለእብ ሸንቆ ገብእ ዐለ ወርከዮት ዐደድ እለ ሙሽክለት ምንመ የዐለት እቲ። ለእብ ሰመሞት ገብእ ዐለ ወርከዮት ላተ ብዕደት መንካሰ ምን ትረከበት እቲ እለ አዜተ እት መዓል ልውዕል አሀለ። ሰበት እለ ለሌላ ሕርያን እንዴ ትብሀለ ንሱእ ለሀለ። ታመት መቅድረት አዳም ወመትሳለጢ እንዴ ትዳለ እሉ እብለ ፈይሐት እግል ልትሸቁ እቡ ለወጅብ። አክላብ ፋሎል እብ ዶል-ዶሉ እንዴ ጸበሞክ ዲብ እግሉ ለትዳሌት ዕያደት ንስአት ወዲበ እግሉ ተብዕን ሰወርት (Castration) ወእግሉ አንሳት መሕፋደት አንቀሞቅሐን እንዴ ነወክክ (Ovariectomy) ምን ወሊድ ክም በሞረ ውድየት ቲ። ለአክላብ ክም ተሓየ ሀዩ ምን ሕማም ከልብ ሸርዑን ፍድኢት እንዴ ሀብክ እተ ከደኑ ጠለቁቲ ቲ። እለ ገበይ ራቀቦት እለ። ምስል ወቅት ዕልብ አክላብ ፋሎል እት ልውሐድ እግል ሊገሰ ሰበት ትሰዴ። እዳራት አቃሊም ምስል ሰብ ሸርከተን እት ልትሳደየ ሞጅብ ሀድግ ወሸረት እንዴ ወደየ። ለዐመልያት ለገብእ እተ ዕያደት ዲብ ከወኖት እግል ልትጸገመ ሀሌት እለን። ሸዑ ምን ነብር እቲ ደሞሐ ወምን መአሰሳት ለልትአከብ ተረርፍ ነበሪት ብዙሕ ሰበት ቲ ሀዩ። ክሉ ሰኒ እንዴ ተአከበ እት ወክድ እተ ትዳለ እሉ አካናት እግል ልትገሐፍ ሀሌት እለ። ላመ መአከብ ግማመት አሰክ እንዴ ትመለአ ልትከዴ በደል ጸኔሕ። እዳራት ንዛም እንዴ አፍገሪየ እሉ አገድ ክም ልትረፈዕ እት ወድየ ልታባግሁ ሞጅብ ቲ።

ለ. እብ ጀህት መጅተመዕ

- መጅተመዕ እት ራቀቦት አክላብ ፋሎል ለትጠለብ ምን ሐዘት እግል ሊዴ እለ ተሌ ፈሀም እግል ልርከብ ቡ
- 1. እብ ክሱሰ አክላብ ፋሎል ለሀለ እሉ ፈሀም እግል ልዕቤ
- 2. ከልብ ለተውብ ነፈር እግል ከልቡ ቤት ባቅዑት እግል ሊዴ እለ። ለልትፈረግ እቡ ከርት እግል ለተውዴ እለ። እብ ተአሰትህል እግል ለአፈደአ ወወረቀት ፍድኢት እግል ልጸበሞ እሉ ለትሐዘ።
- 3. በይኑ ለልትሐረክ ከልብ ክም ፋሎል ሰበት ልትሐሰብ እምበል በዐሉ እግል ልትሐረክ አለቡ።
- 4. ሐደድግ ነብረ ወብዕደት ግማመት እተ ሞጅቡት አካነ እግል ትገሐፍ ሀሌት እለ።
- 5. ዐክር እግል ኢልብዘሕ እትክ እግል ትውለድ ለኢተሐዘዩ ከልበትክ ዲብ ዕያደት እንዴ ነስአካህ ክም ትመክን ውድየት።
- 6. በርናመጅ ወርከዮት አክላብ ፋሎል እበ ከሰሶም ጀሃት ፈግር እት ሀለ ክለ ለትጠለብ መዓወነት አውፈዮት።
- 7. ድድ ለትፈናተ ሕማማት ወባልዒን ሞጅቡት መራዐየት ሕክም ክም ትገብእ አክዶት።
- 8. ለትወለደ ዐክር አዳም ብዕድ እንዴ መጽአ አሰክ ነስአ ሞጅቡት መራዐየት እግል ትግበእ እሉ ክምበ አመሮት።
- 9. እት ሐረከት ሙጅተመዕ ወድሞር ለኢለትሐዘ መሻክል እግል ኢልትከለቅ በዐል ከልብ ከልቡ ኖሱ እግል ለዳውሮ (ለሐርኮ) ጸብጡ ክምቲ እግል ለአምር ቡ።

ነፈር ከልብ ዶል ነክሾ ሚ እግል ሊዴ ብእቲ።

ለገብእ እት ቤቲ አው እት ሐረቲ እግሉ ልርእዮ አዳም ልግበእመ ንሞይ ዶል ነክሹ። ክም ልሙድ እግል ደሐን ወመዳፈዕት ቤቲ አው በዐሉ ለወደዩቲ ልትብሀል። እት ከደን ብራቁ። አመት አለበ እንዴ ትሸበክ ለነክሽ ከልብ ላኪን ነገር ደሐን ክም ኢኮን እግል ነአምር ብዘ።

ዲብ በሊሰ ለሰአል ነአቅብል። ነፈር ከልብ ነክሹዩ ምንገብእ እግል ሊደዮ ለወጅቦ መትደጋግ ብዙሕ ቲ። ሰልፍ እግል ሊደየ ለቡ። ምን ፍጆዕ መትሰላም ቲ። ሐቀሀ እግል ትነክሸት አካን አው ጸልዐት። እብ ማይ ጽፋይ ወሳቡን አውመ እት ቅሩቡ ለረክቦ መጽረዩ እንዴ ትነፈዕ እብ ረሞገት 15 ደቂቀት እምበል አትካራም እግል ልሕጸበ ወለአጽርየ ብእቲ። እለ ክም ወደ እተ ሸፍገት እት ቅሩቡ ለሀሌት ዕያደት ዲበ እንዴ ጌሰ ሰዳየት ሰብ ምህነት ዓፍየት እግል ልርከብ ቡ።

ምን ወሐር ሓለት ዓፍየት ናይለ ነክሽ ከልብ እግል ትደሌ ሀሌት እለ። ለከልብ ሕማም ሸኩክ እቲ ልግበእ ወኢልግበእ እት አዳም ብዕድ መደረት እንዴ ኢወዴ እንዴ ታበዕካህ ወክድ እንዴ ኢተብዴ ዲብ ክልኩል (ውሸበ) እግል ልእቲ ብእቲ።

እግል መሰል ለከልብ እብ ሕማም ከልብ ሸርዑን ሸኩክ ለገብእ እቲ ዶል ገብእ። እተ ሸፍገት መታበዕት እንደ ገአት እቲ እተ ቀርቡት መአሰሰት ዓፍየት ንሞይ አው ብዕደት ለትከሰሰ ጀህት ክም ልትሐበር ገብእ።

ለከልብ እብ ሕማም ከልብ ሸርዑን ሸክ ለኢገብእ እቲ ገአ ምንገአብእ ሀዩ። ሓለት ዓፍየቲ እግል ትትአመር ወትትአክድ ሰበት ብእተ። እት ሐቲ ፍንቲት አው ጭምቢት አካን እንዴ ትነሰአ አሻይር ከልብ ሸርዑን አርአ መኢኮን መታበዕት እት ትገብእ እቲ። ምን 10 አሰክ 14 ምዕል እንዴ ትከልከለ ክም ለአሰምብት እግል ልግበእ ቡ። አሻይር ምን ለአርኤ እግል በዐል ምህነት ዓፍየት ንሞይ አው ብዕደት ለትከሰሰ ጀህት እንዴ ሐበርከ ለልትነወክ እበ ገበይ ባሰርት።

ከልብ ለነክሹዩ ነፈር እግል ሊደዮ ላቡ አሸዶኦ ብዙሕ ምንማቲ። ለአግደ አሀምየት ላበን ክልኤ ንቅጠት ላኪን እለን ተልያ ተን።

አወላይት፡- ለአካን ለንክሸት አው ጸልዐት እብ ሸልቲት ልግበእ አው ፋሽ(ባንዴጅ) እግል ልዕሽበ አለቡ።

ካልኦይት፡- ነፍሱ ኖሱ እግል ልዳዌ አው ደወ ዐድ እግል ልጀርብ አለቡ።

ከእለን ክልኤ ንቅጠት እት ዐመል እንዴ አውዐልናህን። ኖሰነ ወዓይለትነ ምን ሕማም ከልብ ሸርዑን እግል ነአንግፈ ክም እንቀድር ነአምር።

**አሰይደ መርሃዊት ተሰፋይ
መሰኢለት ዓፍየት ንሞይ
ውዛረት ሐርሰ**

ቴክኖሎጂ ሐርስ

ሰዋጌን ለአለበን ጥያራት እና ዐማር ሐርስ

ሰዋጌ-ለአለበን ጥያራት አው ድሮን እና ለትፈናተ መጃላት ወመሳኔዕ እቅት-ሳድ ዝያደት ጠሰብ እና ረክብ መጽእ ህለዩ። እለን ድሮናት እና መሻሬዕ ሐርሰመ ውቅል ሐዞት ለአገደዮ ህለዩ። ሰዋጌ-አለበን አው ‘Unmanned Aerial Vehicles’ እንዴ ትብህለዩ ለልት-ሰመዩ ድሮናት፡ ሐረሰቶት ወሰብ መቅደረት ሐርስ እብ ክሰብ አዝረኡቶም ወቴለል ግርሆም፡ ክምሰልሁመ እት ሸቅሎም ሰኒ ኔፍዓይ ሐብሬታት ወተፋሲል እት ለህይቡ፡ በቃዐት፡ አፍረዮት፡ አተላላይ ወመካሰብ እግል አትሓደስ ብዞሕ እግል ልሰደዩ ቀድረ።

ድሮናት እና ወራት ሐርስ

ድሮናት፡ እግል እብ ነሐር ኡዳም አውመ እብ ናይ ለመድ ማሸናት ተካሊፍ ብዞሕ ለጠልብ፡ ወቅት ወሐለት ለልክባዕ ወነሰኦ፡ ክምሰልሁመ ምድረት ለልአመጽእ አሸቃልመ እግል ሊደዩ ቀድረ። ሰበት እሊ እንዴ አትሌ። እለን ድሮናት እት ሐርስ ለልአትሐዝዩ እቡ ገሌ ምህም ጋራት እግል ንህደግ፡-

እት ተአኪደት ለቡ ሐርስ (Precision Agriculture)፡ ሰዋጌን አለበን ጥያራት አው ድሮናት፡ ለትፈናተ መሸዕራይ አው ሰንሰር ክም RGB፡ multispectral፡ thermal፡ አው LiDAR እንዴ ትነፈዐዩ፡ ውቅል በቃዐት ለቡ ሰወር ወሺድዮታት ናይላ ኣካል ወግረህ እግል ልጅመዐ እግልክ ቀድረ። እሊ ሰወር፡ ለትፈናተ ‘ሶፍትዌራት’፡ ክምሰልሁመ ሕሳብ-አልጎሪዝም እንዴ ትነፈዐዩ፡ ብዞሕ ተዩልል ዓፍዮት አዝረኡት ለልአርኤ ከራይጥ ወሞዳላት እንዴ ፈጠርኩ፡ ክም አርወሐት፡ ማደት ክሎሮሬል፡ ጽምእ ማይ ወቅዘእ፡ ወራር ባልዲን ወሀረጥ፡ ሕማማት ፋንጋሲ፡ ጌማም እተይ ወብዕድ አሸዩእ እግል ተአዳሌ ለአተቅድራኩ። እሊ ካርታት ወሞዳላት፡ ሐረሰቶት ወሰብ መቅደረት ሐርስ ሓላት እክሎም እግል ልራቅቦ፡ መሓግዞም እግል ልፈርጎ፡ አሰባብ እንዴ አመረው ህዩ ምን ቀዳሞም ሕሉል እግል ልባሰሮ እሉ ወአክል-ሕድ አነካቱ እግል ልፈርጎ እቡ ቀድረ። እት ተአኪደት ለአተንክብ ወራታት ሐርሰ፡ ሐረሰቶት እተይ እግል ለአበርክት ለቀድር አብሳር ክም ዘርእ፡ ሸፍር፡ ሰም-ባልዲን፡ ማይ ወጣቀት እብ ለአትሐዘ ቅደሱ እንዴ ትነፈዐው እቡ፡ እት ከሳር ለልአፈጉሩ ማል ወክሰሔ ድጥር እግል አንቀሶት፡ ክምሰልሁመ ነዳፈት ወቅደስ ዘርአም እግል ልወቅሎ እግል ልንፍዖም ቀድረ።

ረሸረሾት ፊሻይ-ሸፍር ወአሰማም ባልዲን፡ ድሮናት፡ ክም ሸፍር፡ ድድ-ባልዲን፡ ድድ-ሀረጥ፡ ድድ-ሰሸዐሾት፡ መይበሲ ወብዕድ ፊሻይ ሓጃት እት ኣካል ወግረህ ዝፋእ እቱ ለህላ ኣካናት እግል ለአትባጹሕ ለቀድር ንዛም ርሸረሸመ እግል ለዐንድቀ ወእቱ እግል ልትከሰአ ቀድረ።

ሰዋጌን ለአለቡ ጥያራት፡ ምን ትራክተር አው ጥያረት ወለዐል እብ ለሔሰት በቃዐት ግረህ እግል ልረሸርሸ ቀድረ። ድሮናት፡ እት ወክድ ሐጨር፡ ርሒብ ምድር ሐርስ እግል ልገልብበ ቀድረ። እት እግል ልትአቴ ለአቀድር ኣካናት ጨቢብመ እግል ልብጸሐ ቀድረ። ሸፋገት ወቅደሰለ

ልትረሸረሸ ደዋመ ክም ጠለብለ ዘርእ ወጠባዕዕ መካሪት ምድር እንዴ አትሳነዩ ለህይቡ፡ ክሰሐ አርድ ለአንቅሶ፡ መንገፎ ዓፍዮት ኡዳም ለአደምነ፡ ክምሰልሁመ ነጠር ወምን ቅደስ ወለዐል ርሸረሸ ደወ ምኑ ለአነግሬ። እብ ድሮን ረሸረሾት ደወ ዲብ አዝረኡት፡ ሐረሰቶት ወክደም ወሰላዲሆም እግል ኣልክሰር፡ መትነፈዕ ኪማእዮት ወክሰሐ እግል ለአንቅሶ፡ ዓፍዮት ወመንገፎ ሸቃላሆም እግል ልዕቀቦ፡ ዐቂብ ወዐቦት ብቅል እግል ለአዘዶ እግል ትሰደዮም ትቀድር።

ካርተት ጋድም አዳላይ፡ ድሮናት፡ ጅኣግራፍያይ ዳታ (Geospatial data) እቡ እንዴ ትነፈዐዩ፡ ከሪጠት ወሸክል ግረህ ወብዕድ ሓሩስ እግል ለአፍግራሙ ቀድረ። እሊ ከራይጥ ወሞዳላት እሊ፡ እግል ሰብ መቅደረት ብቅል ወሐረሰቶት፡ እብ ሰበት ኣግቡይ መትነፈዕ ሐርሶም፡ በዳዳል ዘርእ፡ ንዛም መሰና፡ ንዛም ተድቢር ማይ፡ ወራታት ሕፍዘት ትርበት ወብዕድ አሸቃል እግል ኤተናት ወአዳለዮት ክጠት (ትልም) እግል አፍገርት ነፍዐ።

ሐብሬ ዐዳጉ፡ ድሮናት፡ እግል ሐረሰቶት እብ ክሰብ ዐውል ዐዳጉ፡ ጠለብ፡ ወጀዶት፡ ደረጃት ሰፋዮት፡ ክምሰልሁመ አብካት ፈርዶቶም ሐብሬ እግል ለሀበ ቀድረ። እላ ሐብሬ እላ፡ ሐረሰቶት ሚ ክም ለአፈሩ፡ ሚ ዶል እተዮም ክም በትት አው ለዐጭዶ፡ ዲብ አዩ አካን ክም ለአዘቡ፡ ወእብ ከአፎ ውዑል ክም ወዱ፡ ወእሉ መሰል አሸዩእ እቱ ከአፎ እብ ብቅዕት ሐብሬ ለተ’ለ ቀራራት እግል ልንሰአመ ትሰድዮም። እብ ሰዋጌን ለአለበን ጥያራት ለትገብእ ሐብሬ ዐዳገ አው ሱግ፡ ሐረሰቶት ቅርብ ሱግም እግል ለአድምና፡ እት መትዓዋል ለፈግር ማልመ እግል ልትሳህል እሎም፡ መራቀብት እት ፈርዶቶም እግል ልወቅሎ፡ ወእት ብዕድ ጋራት እግል ለግውናሆም ቀድረ።

ድሮናት፡ ወላመ እሊ ለሀደግናሁ መናፍዕት ለህሌ እግለን፡ እብ ጥጅብ እት መንፈዐት እግል ልውዐለ ሳኪን፡ ደማንተን ወዐውል ረኪስ እግል ለህሌ እለን፡ ሐረሰቶት ዲብ አጅናሰ ወአግቡይ መትነፍዮት ሰዋጌን ለአለሐዝዩ ጥያራት አምር ሰኒ እግል ለህሌ እሎም፡ እት መትባዳል ዳተ እማንት ወመንገፎ እግል ተህሌ፡ ክምሰልሁመ እግል ርኡይ መካሰብ ድሮናት ለከሰስ ተቅዩም ሰኒ እግል ለህሌ ቡ።

ምን ንኡሻይ ጃርዲን እተይ ብዙሕ እብ ከአፎ ትረኩብ?

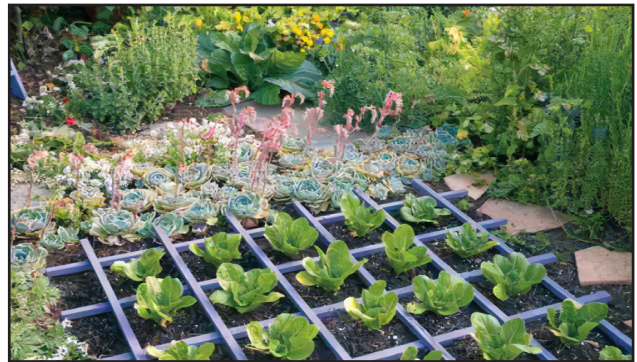
እት ኣትጋራም ምድር፡ ለልትበለዕ ዕጩይ ዝርኣት፡ ኣትክል ክም ሐምሌ ኣክደር፡ ሰለጠ ኣክደር ወፍሬታት ለመሰል ብቅል፡ እት ኣግርበት፡ ወለልትሳቀል መጽበጢታት፡ እት ሸባክ ኣውመ እት ጃርዲን መሳቅል ታኪ፡ እግል ተኣብቅል ትቀድር። እብለ ገበይ እለ፡ እግለ ህሌት እግልክ ኣኬነት ጨብብመ እግል ትትነፈዕ ምነ ትቀድር። ክምሰልሁመ እተ ጃርዲናይክ ግርመት ወቅዘእ ለበ ነብረ እግል ትወሰክ ትቀድር።

- ከረቢት ወልወሉይ ሸክል ምድር እት መሰለሐትክ ኣውዑሉት፡ ከረቢት እብ ዋጅብ መሳክብ ለመሰል

አሸረዐት እንዴ ሸቂክ ዲቡ እብ ናሰክ ልወሉይ (spiral) ሸክል ምድር እንዴ በኔክ እቲ፡ ርሕብ ናይለ እት ሐርሰ ለትኣውዕለ ኣካን እንዴ ወሰክክ ለትፈናተ አሸትል ነኣይሸ ወኣለት ጀው ውጢት እግል ተኣብፊሕ ትቀድር። መሰለን፡ ለለዓል እንክር ግብለት ናይለ ክርበ ለመሰል ሸክል ምድር፡ ጸኣይ ለፈቴ ብቅል፡ እተ ተኣት ወቅብለታይ እንክር ህዩ ዕሃል ለልክህል ብቅል እግል ትሸተል ዲቡ ትቀድር። ምሰሉመ፡ እት ኣቦራፍ ኣሰላል ናይለ ሸክል ምድር፡ ኔፍዐት ሐሸራት ክም ንህብ መሰል እግል ትሰሐብ ትቀድር።

- እት ኣኬነት ንኢሸ ለሐሰ እተይ እግል ለሀበክ ለቀድር ብቅል እንዴ ሐሬክ ዝርኣት፡ ገሌ ኣጅናሰ ብቅል፡ እብ ብዝሐ ወነዳፊት ናይለ ለአፈርያ ነብረ፡ እብ ክልቀቱ ምነ ብዕድ ብቅል ዝያደት መፍርያይ ገብእ። እት ንኢሸት ኣካን፡ እተይ ብርኩት ለልህይብ ኣጅናሰ ብቅል፡ ክም ከመዶረ፡ ዐጃር፡ ፋሱልየት፡ ዝኩኒ፡ ጎዕ ወካሮት እት ትዘርእ፡ ርቤሕ ለቡ እተይ እግል ትርኩብ ትቀድር። መደት ረያም ናይ በሺል ለልኦርኡ ኣዘረኣት ክም ዐጋብ በሰል፡ ቀጠፍ ቻርድ፡ ሰለጠት ወሰፒናቸመ እግል ትሕሬ ትቀድር። ምሰሉመ፡ ክል ዶል ለልትዐጩድ ኣዘረኣት እግል ትወሰክ ትቀድር።

- መትፋርየት ሕያም ጀዚብ-

ክም ንህብ፡ ዋምብልዔ፡ ሰፊረት ሃሚንግ (ሰፊረት በለሰ)፡ ዘናዝኔ ውብዕድ ለመሰል መትፋርየት መክሉቃት እት ጃርዲንክ ጀዚብ፡ እግል ሻፍግ ንዛም መትፋራይ ብቅል ሰዴክ። እለ ሀደፍክ እት መግሉ እግል ተኣብጹሕ፡ ዕምቦብ ጸኣይ፡ ላሻንደር፡ ቦራጅ፡ ካለንዱሰ፡ ለመሰል ጸጌ ወንፋሽ ለቡ ዕምቦባታት እግል ትሸተል ትቀድር። እምበል እለመ፡ እግል መትፋርየት ሐሸራት፡ ኣካን ማይ ወመሰከብ እግል ተኣብፊሕ እሎም ትቀድር።

ተሰፋኣለም መሰፍን

ሙዲር ቅስም ንዛም ስትራተጅያይት ሐብሬ ሐርሰ

እብ ናሰ ማይ ለትኣሰቴ ድዋን ብቅል (Self watering Pot)

እብ ናሰ ማይ ለትኣሰቴ እግልክ ድዋን ብቅል በሀለት፡ ክምለ ኣትሐዘዮቱ እግል ኣሸትል ማይ ለትወጅድ ግራብ ኣው መጽበጢ እት ገብእ፡ እብ ትሉሉይ ኣሰተዮት ማይ ለኢለኣትሐዘያ ተ። እለ ድዋናት እለ እግል ከዚን ማይ ለትገብእ ኣካን ወለሸትለት ለትጸብዋ ኣካን ለብእቱ ዲብ ገብእ፡ ለግራብ ማይ (reservoir) እብ እንክር ተሐቱ ኣውመ ሐንቴለ ሸትለት ሀለ። ምነ መጽበጢ ማይ፡ ለኣሸትል እብ ቀጣይን ዐነድር ማይ (capillary tubes) ኣው እብ ግድ ናይ ግጥን እግል ልሰሐብ ቀድር። እለ ህዩ ዐቦት ኣቅሩድ ሰኔት ለልኣትናይት ወለዕጩይ ለሰትዩ ማይ እግል ኢልውሐድ ወኢልብዘክ ዲቡ ሰዴ። ቅያሰ ማይ እግል ትራቅብ ዶል ለኣትሐዘመ እብ ሐዲሰ እግል ልትመለእ ለቀድር ቱ። እብ ናሱ ማይ ለልኣሰቴ ድዋናት ኣው ባዞታት ሸትል፡ እግል ለትፈናተ ኣሸትል ምሰለ

ሽኩሎም ወግዘፎም እባ ለትናሱብ ገበይ፡ እብ ብዙሕ አሸካል ወቅያሥ ልትሸቁ።

ዘበናይ አሸካሉ ህዩ፡ እግ'ለ ወራት አሰተዮት ወግርመት እብ አውለውዮት ለረትብ ወእት ሕሳብ ለኣተ እት ገብእ፡ ሻፍግ ወንዙም አሸካል ወሰንሰራት (ንዛም እሸግር) ቦም። እሊ ምህዩ፡ እግል አፍራድ፡ ሸቅል ብዙሕ ሐቆመ ቦም ወዲብ ወራታት አብቀሎት ብቅል ሐዳስ ተጅርቦት ለቦም ዶል ገብኦ፡ ሕሉል እት እንቱ ርኩብ ህለ። እብ ዓመት ለእብ ኖሱ ማይ ለልአሰቱ ድዋናት ብቅል፡ ለብቅል እብ ድህር ደረጃት ታብዮት ማይ ካሬ እግል ልርኩብ ወሰኒ እንዴ በቅለ ዕንታት ክም ሳሬ እግል ቲደዩ ለአተቅድረከ።

ሸንሀት ዘርእ ዕፋን እት ፎሰፎረስ ለውዴሕ በሐስ

እት ብሐስ ሐርስ ክድመት ለልሀይቦ ሰለስ ባሕሲን ኢንድያን -አሜሪካ፡ ሸንሀት ዘርእ ዕፋን ዲብ ፎሰፎረስ ሚ ክም ትመሰል እግል ልድለው ለሀደፈ ድራሰት ሐዳስ ወደው። ለባሕሲን፡ ዶ/ር ቻድ ፔን፡ ዶ/ር ማት ዊትሆርን ወፕሮፎሰር ጀይመስ ካምቤራቶን ለልትብሀሎ እት ገብኦ፡ ለትፈናተ ለልትዳቀል ዘርእ ዕፋን እንዴ ነሰአው። እት ፍንጌ ብቅል ዕፋን ወፎሰፎረስ ለህሌት ዕላቀት ሐፍዘው። ህቶም ዲብ ቤት ብቅል (growing room) ወእብ አብቀሎት አግርቦት ማይ ወሐጸ (hydroponics) ለመሰል አብሳር እት ልትነፍዶ፡ እት ሰነት 2019 ብሐሶም አንበተው። ለትነፍደው እቡ አግቡይ፡ እግለ ብቅል ዕፋን ጀላብ እት ራቁቡ እግል ልሕፈዙ፡ እት ግራብ ብቅል እንዴ ወደው ምዶል ወእብ ከአፎ ፎሰፎረስ ክም ለኣቱ ወእብ ድቀት ለአምሮ ክም ሰደዮም ወደሐው። እብ ተውሳክ፡ ቅያስ ናይለ እብ ዕፋን ለልትጀቦድ ፎሰፎረስ፡ ምን እት ገርሀት ለልትዘረእ ዕፋን ወለዐል እተ ናይ በሐስ ዕፋን እብ ለሐስ እግል ልራቁቡ ክም ቀድረው አሰአለው።

እተ እሉ ወደው በሐስ፡ ብቅል ዕፋን እምበል ኬርዓይ ሸይ፡ ለገርሀት እብ ተማመ እግል ተአፍሬ ለትቀድር ሐሊት እግል ልርኩብ ገብኦ ምን ገብኦ፡ ምን ለአትሐዘዩ ቅያስ ወለዐል፡ ምን 25 አሰክ 80 ምእታይት ፎሰፎረስ እግል ልንሰእ ክም ለአትሐዘዩ፡ ብሐሶም ለአከደዩ አማን ክም ተ አከደው።

አሸትል፡ ሸንሀቶም እንዴ ትከሰተት ምን እግል ልንሰእው ለቦም ቅያስ ወለዐል፡ ሸንሀት ክሳር እግል ሊደው ክም ቀድሮ እሙር ህለ። ብቅል ዕፋን ህዩ፡ ክም መሰል ናይ እሊ ጋር ቱ። እተ በሐስ ዘርእ ዕፋን ምን ለአትሐዘዩ ቅያስ ወለዐል ምን 25 አሰክ 80 ምእታይት ቅያስ ፎሰፎረስ ለልሐዜ እንዴ ገብኦ ምን ትረከቡ፡ ለመትመራምረት “ግሁፍ፡ መፍንዳይ ፎሰፎረስ” ለትብል ሰሜት ሳምያሙ ህለው። እለ ሰደ ለሐልፈት ሸንሀት ፎሰፎረስ፡ እተይ ዕፋን እግል ኢትድህርመ አሰፎም ኢሰትረው። እብ አሳሰለ እት መጀ'ለት ብቅል ወድዋራቱ ለፈግረ በሐስ፡ ክል ብቀለት ዕፋን ዲብ ታምም ፍሬህ እግል ትብእሑ፡ አሰክ 580 ሚሊግራም ምን ፎሰፎረስ ክም ተሐዜ ውዶሕ ህለ። ለዘርእ ዕፋን ምን እሊ ቅያስ ወለዐል ፎሰፎረስ ነሰኦ ምን ገብኦ ላኪን፡ እተዩ እግል ለሐውን ክም ቀድሮ ተሐበረ። ለሰብ ህዩ ፎሰፎረስ በዝሐ እቱ ምን ገብኦ ለዕፋን፡ ምን አቅሩዱ እተ እክል ለልአበጽሐ መዓድን ነሐስ ወዘንክ እግል ልብጠር ምን ቀድሮ ልብሎ ለባሕሲን።

ቀደም እለ እተ ገብኦ ድራሳት ላኪን፡ ዕፋን ቤልዓይ ወግሁፍ ናይትሮጅን ወፖታሰዩም ክም ቱ እኩድ ዐለ። እት ፎሰፎረስ አክል እሊ መግሀፍ ክምሰል ቡ ላተ አሰክ እለ እሙር ኢጸንሐ።

ሀረሞ ለትወርኬ ኣለት ተአንሀዝ

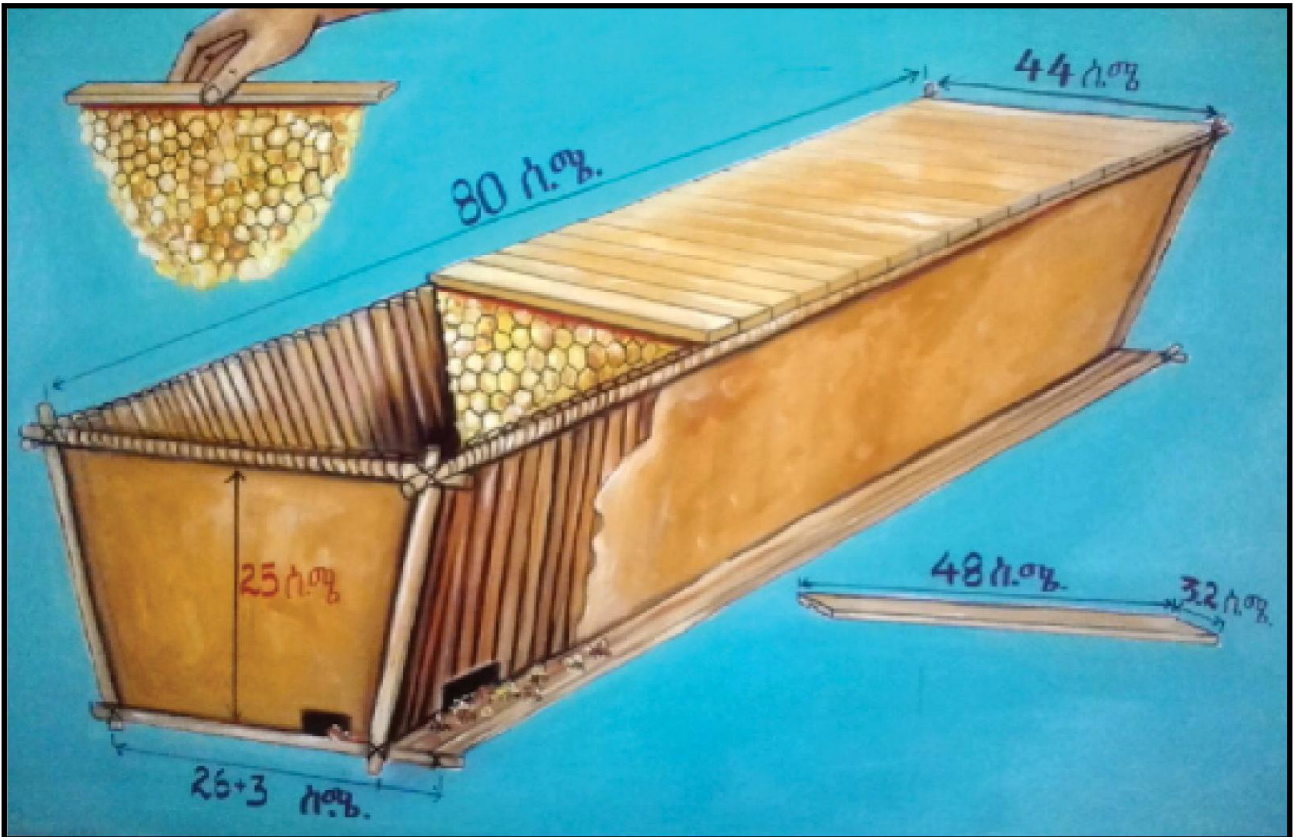

እት ሐርስ ለሸቁ ሮቦታት ምን ወክድ እት ወክድ ዲብ እት በዜሕ ወእት ልጠወር መጽእ ህለ። እት ስያትል -አሜሪካ ለመርከዘ 'ካርቦን ሮቦቲክስ' ለትትብሀል መአሰሰት፡ ሰዐር ምን ግረህ ለትሀርም ኣለት ሮቦት ክም ሸቁት አከደት። እለ እብ በሰር ፍድብ ኣደሚ ለትሸቁት ኣለት ሮቦት፡ እት ሳዐት ዝያድ 200 አልፍ ሰዐረት እግል ትወርኬ ክም ትቀድር ሹቅየተ እኩዳም ህለው።

ባሕሲን ናይለ መአሰሰት፡ መሓግዝ ሐረሰቶት እግል ልባልሐ ለበሐስ ክም አንበተው እት ልትአ'መር፡ ኣክረቱ እት ሐድ ደቃይቅ ምን እክል እንዴ ዓሬት ሰዐር ሌጠ እግል ተሀርም ለትቀድር ኣለት ሮቦት እብ ሰርገል ምን መሀዘው፡ ፋርሓም ክም ቶም ለሐብሮ። “ሻቅያመ ለህሌነ ኣለት፡ ሀረሞ ዲብ ትወርኬ ሐረሰቶት ምን ተዐበት ወከሳር እንዴ አንገፈት፡ እቅትሳዶም ለጠውሮ እብ ሰበት ተ፡ ገናዐት ካፍየት ሃይበትነ ህሌት” ልብሎ።

እሊ መሀርማይ ሮቦት ክም ትመሀዩ፡ እግል ጀርቤ ዲብ እብ ብዝሐ መሻሬዕ ሐርስ ለብእቱ ኣካናት እንዴ ትወዘዐ፡ ሐረሰቶት እብ ሸቅሉ ርይሓም ክም ህለው ተሐበረ። እሊ ሮቦት ሀረሞ፡ ምን ለገብኦ ኪማኢ ሕር ሰበት ቱ፡ እት ግርሀም እግል ልትነፍዶ እቡ ክም ኢለአሰፎም እት ሸርሐ፡ እብ ብዝሐ እግል ልፍሬ እሎም ጠልዩ።

ሰንዱቅ ቆፎ ዔማት መርሀዮ እተይ መዐር

መዐር ምራቅ ክሉ ለለአጀብብ ፈርያት ቲ። ምናተ ክል ነፈር እብ ቀሊል እግል ልርከቡ ኢቀድር።

ሰንዱቅ ቆፎ፡-

- ዲብ መደት ሐጫር እግል ክሉ ሽዑብ ለከፊ መዐር ዲብ አፍረዮት ተረት ዛይደት ለቡ ጅንስ ቆፎ ቲ።
- ዲብ ባካትጎ ምነ ህለ አሸየእ ክም፡- ጨፊዕ፡ ትርባት ሰኔት፡ ሰልሰሎ፡ ከዐሌ ወለመሰሎ አሸየእ እብ ቀሊል ልትሸቁ።

- ምን አሸየእ ጠቢዐት ለትሸቀ ሰባት ቲ። እብ ንህብ ምን ቅያስ ወለዐል ፍቲይ ጅንስ ቆፎ ቲ።
- ዲብ ወራታት ተዋብ ንህብ እግል ልሻርክ ለልሐዜ ክል-ነፈር፡ ዲብ መደት ሐጫር ለልአትሐዝዩ ዐደድ ቆፎታት እንዴ ሸቀ፡ ዕሸል እግል ለአትባዜሕ ወአተላላዩ እግል ለአድምን ቀድር።

- ብዙሕ እተይ መዐር እግል ለአፍሬ'መ ቀድር።

ሰባት እሊ፡ ክሉ ዲብ ተዋብ ንህብ እግል ልትከሰእ ለልሐዜ ነፈር፡ ዲብ ቅሩቡ ዲብ ህለ መክተብ ሐርሰ እንዴ ጌሰ፡ ሐብሬ ካፍየት እት አግቡይ ሸቅየት እሊ ቆፎ እግል ልንሰእ ቀድር።

ሰንዱቅ-ቆፎ እንዴ ሸቁ፡ ዲብ ወክድ ሐጨር እተይ መዐር ነአድምን!

ውዛረት ሐርሰ
MINISTRY OF AGRICULTURE

2024

كل عام وأنتم بألف خير
Happy New Year

ሰነት ኬር ወበርካት

ውዛረት ሐርሰ
وزارة الزراعة
ሚኒስቴር ሐርሻ

